Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK
100173 2903

Lit.
Iran.

HERMELIN

KALĪLAH

[1.]

KALĪLAH

KALĪLAH

[1.]

ÖFVERSATT FRÅN PERSISKAN

AF

ERIC HERMELIN

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

LUND
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI
1938

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBL.

4.

K

De

5

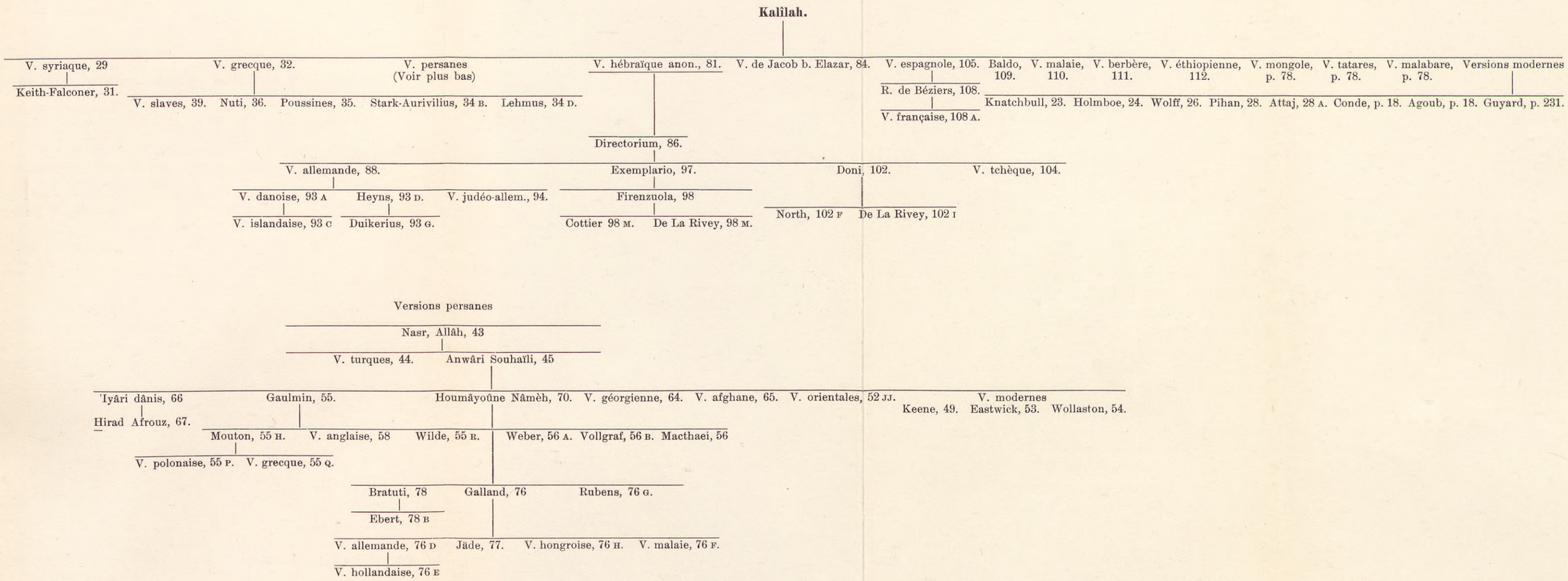
Kalîlah.
V. syriaque, 29
Keith-Falconer, 31.
V. grecque, 32.
V. persanes (Voir plus bas)
V. slaves, 39.
Nuti, 36.
Poussines, 35.
Stark-Aurivilius, 34 B.
Lehmus, 34 D.
V. hébraïque anon., 81.
V. de Jacob b. Elazar, 84.
Directorium, 86.
V. espagnole, 105.
R. de Béziers, 108.
V. française, 108 A.
Baldo, 109.
V. malaie, 110.
V. berbère, 111.
V. éthiopienne, 112.
V. mongole, p. 78.
V. tatares, p. 78.
V. malabare, p. 78.
Versions modernes
Knatchbull, 23.
Holmboe, 24.
Wolff, 26.
Pihan, 28.
Attaj, 28 A.
Conde, p. 18.
Agoub, p. 18.
Guyard, p. 231.
V. allemande, 88.
V. danoise, 93 A
V. islandaise, 93 C
Heyns, 93 D.
Duikerius, 93 G.
V. judéo-allem., 94.
Exemplario, 97.
Firenzuola, 98
Cottier 98 M.
De La Rivey, 98 M.
Doni, 102.
North, 102 F
De La Rivey, 102 I
V. tchèque, 104.
Versions persanes
Nasr, Allâh, 43
V. turques, 44.
Anwâri Souhaïli, 45
'Iyâri dânis, 66
Hirad Afrouz, 67.
Gaulmin, 55.
Houmâyoûne Nâmèh, 70.
V. géorgienne, 64.
V. afghane, 65.
V. orientales, 52 JJ.
V. modernes
Keene, 49.
Eastwick, 53.
Wollaston, 54.
Mouton, 55 H.
V. polonaise, 55 P.
V. grecque, 55 Q.
V. anglaise, 58
Wilde, 55 R.
Weber, 56 A.
Vollgraf, 56 B.
Macthaei, 56
Bratuti, 78
Ebert, 78 B
Galland, 76
Rubens, 76 G.
V. allemande, 76 D
V. hollandaise, 76 E
Jäde, 77.
V. hongroise, 76 H.
V. malaie, 76 F.

Table des langues dans lesquelles le Kalîlah a été traduit.

AFGHAN. No 65.
ALLEMAND. Nos 24 — 26 — 27 — 34 D — 56 — 57 — 56 A et B — 62 — 63 — 63 A — 70 — 71 — 74 — 75 — 76 D — 77 — 79 — 80 — 79 A — 79 D — 83 — 88 à 93. Voir aussi *Judéo-allemand.*
ANGLAIS. Nos 23 — 31 — 53 — 54 — 54 A et B — 58 — 59 — 58 A à G — 61 — 63 F et G — 79 E — 102 F, G, H.
(ARABE. Nos 17 à 22 — 17 A à Q — p. 18.)
ARMÉNIEN. P. 43, note.

BENGALI. No 52 RR.
BERBÈRE. No 111.

CROATE. No 42.

DAKHNI. No 52 JJ et KK.
DANOIS. Nos 25 — 93 A et B.
DJAGATHAÏ. Nos 44 — 52 UU.

ESPAGNOL. P. 18. — Nos 71 A — 78 — 78 A — 97 — 97 A à M. — 105 à 107.
ETHIOPIEN. No 112.

FRANÇAIS. No 28 — p. 18 — Nos 55 — 55 A à O — 60 — 63 B, C, D, E. — 72 — 73 — 76 — 76 A, B, C. — 79 C — 98 M — 102 I, J, K — 108 A.

GÉORGIEN. No 64.
GREC. Nos 32 à 34. — 32 A et B — 34 A, B, C. — 55 Q.

HÉBREU. Nos 81 à 85.
HINDI. No 52 QQ.
HINDOUSTANI. Nos 52 MM, NN, OO. — 67 à 69 — 67 A à H.
HOLLANDAIS. Nos 76 E — 93 D à K.
HONGROIS. No 76 H.

ISLANDAIS. No 93 C.
ITALIEN. Nos 36 à 38 — 38 A et B — 98 à 101. — 98 A à L — 101 A — 102 — 103 — 102 A à E.

JAVANAIS. No 76 F — p. 76.
JUDÉO-ALLEMAND. No 94.

LATIN. Nos 34 B et C — 35 — 35 A et B — 78 B — 79 B — 86 — 87 — 86 A — 108 — 109.

MADURA. P. 76.
MALABARE. P. 78.
MALAI. Nos 76 F — 109 A — 110.
MONGOL. P. 78.

OURDOU. Nos 52 LL — 52 PP.

PERSAN. Nos 43 — 45 à 52 — 52 A à II. — 52 PP — 66 — p. 46 à 47. — No 71 A.
POLONAIS. No 55 P.

RUSSE. No 28 A.

SLAVE (PALÉO). Nos 39 à 41.
SUÉDOIS. Nos 55 R — 76 G.
SYRIAQUE. Nos 29 et 30. (Cfr. nos 15 et 16.)

TATARE. P. 78.
TCHÈQUE. Nos 42 A — 104.
TURC. Nos 44 — 52 SS et TT — 70 à 75 — 70 A à E — 71 A.

הֲוֵי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנֶגֶד פְּנֵיהֶם נְבוֹנִים׃

Utdrag

ur Professor *Edward B. Eastwick's* Dedication af sin öfversättning af Denna Bok till Drottning Victoria af England, den 28 September 1854:

»The gracious permission to dedicate this translation to your Majesty may be regarded as likely to have important results, as it may lead other and more worthy labourers to open up to the English public a Literature, which delights and guides the immense population of your Majesty's Empire in the East, and still remains, to a great extent unknown and unexplored in Europe.»

Utdrag

ur *Sir William Jones'* utlåtande om Denna Bok:

»The most excellent Book in the Persian Language is, in my opinion, the collection of Tales and Fables called *'Anwār-i-Suhâilī'* by *Mullā Husâin*, who took the celebrated Work of Bīdpāi for his Text, and has comprised all the Wisdom of the Eastern Nations in fourteen most beautiful Books.»

Öfversättarens Företal.

1. Af »*Kalîlah och Dámnah*», äfven kallad »*Bîdpâi's Fabler*» lemnas härmed de Två Första Böckerna i Svensk Drägt. De äro öfversatta från Den Persiska Versionen kallad »*Anwâr-i-Suhailî*» af Mullâ Husáin bin 'Alí Al-Wâ'iz-Al-Káshifí, utgifven år 1880 af Vice-Kungliga Indiska Examinations Collegii Styrelsemedlemmen och Sekreteraren, *Major H. S. Jarrett.*

2. De feta siffrorna ange numret på sidorna i ofvan-nämnda, af Major H. S. Jarrett utgifna, Persiska Original-Text.

3. De två öfversättnings-tablåerna tillhöra Professorn vid Universitetet i Liège *Victor Chauvin's* Bibliographiska Arbete: »*Calîlah*» (Liège, 1897.).

KALĪLAH OCH DÁMNAH

ÖFVERSÄTTNING FRÅN PERSISKAN

AF

ERIC AXELS-SON HERMELIN

INLEDNING

I.

UTDRAG

UR

SILVESTRE DE SACY: »MÉMOIRE HISTORIQUE SUR L'ORIGINE DU LIVRE INTITULÉ »CALILA ET DIMNA» OU »FABLES DE BIDPAI»

M. Silvestre De Sacy säger i den afhandling om bokens ursprung, som står att läsa i inledningen till hans »Calila et Dimna, ou Fables De Bidpai», pages 15—22, följande:

»I början af den Arabiska öfversättningen af boken »Calila» finnes, — i min upplaga och i nästan alla manuscript — en inledning, som man tillskrifver en person vid namn Behnoud, Sahwan's son, och mer känd under namnet 'Ali, Alshah Farēsi's son. Om dessa namn ej äro understuckna, är denna inledning en Persers verk. Jag tror ej att den är särdeles gammal, ty den finnes icke i Nasr-allah's persiska tolkning, ej heller i Simeon Seth's grekiska tolkning, ej heller i den Hebreiska öfversättning, som man tillskrifvit Rabbinen Joël.

Vare dermed hur som helst, enär denna inledning finnes i de äldsta af våra manuscript, har jag ej velat utesluta den, ehuru jag fäster föga afseende dervid. Jag skall gifva en kortfattad framställning deraf:

Sedan Alexander underkufvat Vesterlandets konungar, vände han sina härar mot Östern. Han triumpherade öfver Persiens herskare och andra länders, som vågade sätta sig till motvärn. Under sitt härtåg för att tränga in i kejsaredömet Kina, befallde han den furste, som då herrskade öfver Indien, hvars namn var Four eller enligt somliga manuscript Fourek. — att erkänna hans (Alexanders) öfver-herravälde och att svärja honom tro- och huldhets-ed. I stället för att lyda denna anmodan, rustade sig Four till krig och beredde sig till att försvara sitt oberoende. Alexander, som hittills endast träffat på svagt motstånd, vidtog fruktansvärda förberedelser mot konungen af Indien, emedan han fruktade att vid detta till-

fälle lida ett afbräck, som skulle solka hans vapenära; isynnerhet fyllde honom de indiska elefanterna med stor fruktan. Han beslöt följaktligen att använda en krigslist. Efter att hafva rådfrågat stjerne-tydarne angående valet af den för fullföljandet af hans planer gynnsammaste dagen, lät han de skickligaste bland de yrkesskickliga handtverkare, som åtföljde hans armé, förfärdiga ett antal ihåliga brons-gestalter, formade som hästar och ryttare; deras innandömen fylldes med naphta och svafvel, och han befallde, att de, beklädda med harnesk, seldon och mundering, skulle ställas vid fronten af armén, och att samma ögonblick bataljen började, de brännbara ämnen, hvarmed de voro fyllda, skulle antändas. När den derför bestämda dagen randats, sände Alexander en ny utmaning till underkastelse till den indiske fursten, som lika lite nu som första gången efterkom densamma. De två härarne marscherade mot hvarandra. Four hade ställt sina elefanter i första ledet, och Alexander lät de antända bronsfigurerna drifvas fram. Knappt hade elefanterna gripit tag i dessa med sina snablar, förrän de kastade sina egna ryttare till marken, togo till flykten och trampade under sina fötter och krossade allt som kom i deras väg. Nu utmanade Alexander med högan röst Four till envig. Den indiske monarken upptog utmaningen och trädde fram på valplatsen. Nästan hela dagen kämpade de båda kämparne, utan att segern förklarade sig för någon af dem. Redan började Alexander förtvifla om segern, då plötsligen, enligt en af honom i förväg gifven order, hans här uppgaf ett högt rop. Den indiske konungen, som trodde, att hans trupper plötsligen blifvit angripna af en fiendtlig styrka från något bakhåll, vände sig om för att se hvad som stod på; då gaf honom Alexander, begagnande sig af tillfället, ett slag, som kastade honom från hästen och med ytterligare ett slag sträckte han honom död till marken. Den indiska hären upptog striden på nytt, fast besluten att hellre stupa än ge sig. Ånyo besegrad, gaf den sig emellertid på Alexanders löften. Sedan segervinnaren

ordnat landets förhållanden, öfverlemnade han dess styrelse åt en af sina höfdingar, som han gjorde till konung i Fours ställe, och lämnade derefter Indien för att bringa sina öfriga planer i verkställighet. Knappt hade han emellertid lemnat landet, förrän indierna kastade af sig det ok han lagt på deras nackar, och valde till konung en prins af blodet vid namn DABSHELIM.

När Dabshelim trodde sig sitta trygg på sin thron, och ithy att lyckan gynnat honom i alla hans företag, började han hängifva sig ohejdadt åt sina böjelser och passioner, och lade i dagen ett otygladt tyranni mot sina undersåtar. Det fanns på den tiden i Dabshelims stater en brahman (Bramin) vid namn Bidpai (Bilpai), som åtnjöt stort anseende för visdom, och af alla rådfrågades vid vigtiga tillfällen. Denne Vishetens älskare (philosoph) önskade vinna sin furste tillbaka till rättvisans och den milda menniskokärlekens känslor, hvarifrån makt-innehafvets öfvermod ledt honom att irra. Han sammankallade fördenskull sina lärjungar för att med dem rådslå om det bästa medel, som kunde tänkas egnadt att ernå detta syfte. Han framställde för dem, att det var deras pligt och att det låg i deras intresse, att öppna konungens ögon för det lastbara sätt hvarpå han styrde sitt rike, och att öfvertyga honom om, att svaghet, parad med list, kunde vinna framgång, der våld och makt visade sig utan verkan. Han påminde dem sagan om grodorna, som med fåglarnes bistånd lyckades utkräfva hämnd på elefanten, som trampat dem under sina fötter.

Bilpai's lärjungar undanbådo sig alla att gifva något råd, och framlade för Vishetens älskare de faror, som fullföljandet af hans djerfva plan skulle utsätta honom för. Bilpai förklarade för dem, att han *icke* ämnade afstå från sin plan, nej, icke på grund af något skäl som helst, utan att han skulle gå och söka upp kungen, och framställa förhållandet för honom, och han uppmanade dem att förena sig med honom så snart de fått veta, att han återvändt från hofvet. Och dermed afskedade han dem.

Derpå utbad sig Bilpai företräde inför konungen. Denne beviljade honom en enskild audiens. Bilpai bugade sig för honom, och försjönk derpå i tystnad. Förvånad öfver denna tystnad, närde emellertid Dabshelim intet tvifvel om, att icke philosophen hade något vigtigt ärende, något maktpåliggande budskap att meddela honom. Han tilltalade honom derför vänligt, och inbjöd honom att yppa den angelägenhet, som fört honom till hofvet, lemnade honom emellertid icke i okunnighet om, att, derest han blandade sig i sådana saker, som konungar pläga förbehålla åt sig sjelfva, skulle hans bålda djerfhet förvisso blifva näpst. Vishetens älskare utbad sig och erhöll konungens samtycke att tala öppet, och började derpå att för honom påpeka de egenskaper, som skilja menniskan från andra djur, såsom t. ex. visdom, måtta, rättvisa — hvilka egenskaper innesluta alla dygder och upphöja dem, som med dessa smyckade äro, högt ofvan alla lyckans vexlingar. Derefter sade han, att, om han i början hade tvekat att öppna sina läppar, så berodde detta på den vördnadsfulla skräck, som konungens närvaro ingifvit honom, ithy att de vise framför allt tillråda tystnad, men att han, icke desto mindre, ämnade begagna sig af den yttrandefrihet, som konungen beviljat honom. Sedan ingick han på sitt ämne, och förebrådde Dabshelim, att denne icke, i dygder, försökte efterlikna sine an-herrar, hvilkas makt han ärft, utan i stället pålade sina undersåtar förtryckets ok. Derefter uppmanade han honom att ändra sitt uppförande. Ursinnig af raseri, förevitade Dabshelim honom hans dristighet, och gaf befallning, att han skulle korsfästas; men icke förr hade man gripit philosophen för att utföra konungens order, än denne ändrade sin afsigt, upphäfde sin order, och nöjde sig med att låta kasta Bilpai i en fängelsehåla. Vid underrättelsen härom skingrades Brahmanens lärjungar och sökte tillflykt i främmande länder. En lång tid förgick, innan Dabshelim erinrade sig Bilpai; och ingen vågade nämna hans namn i konungens närvaro. En natt, emellertid, då fursten ej kunde sofva, bör-

jade han grubbla på de himmelska tingen, och himlakropparnas rörelser, och på verlds-systemet. När han, i detta grubbleri, förgäfves sökt en lösning på ett visst problem beträffande stjernornas omhvälfning, kom han att tänka på Bilpai, och ångrade nu sin orättvisa emot honom. Ögonblickligen skickade han efter honom, och befallde honom att upprepa allt hvad han hade sagt förra gången. Efter att hafva häfdat sina afsikters renhet, efterkom Bilpai konungens befallning. Dabshelim lyssnade uppmärksamt till honom; och med alla tecken till ruelse och ånger lät han bojorna tagas af honom, och förklarade att han åt honom ämnade anförtro sitt kejsaredömes styrelse. Motsträfvigt tog Bilpai emot förtroendet. Så fort underrättelsen om hans upphöjelse nått utlandet, skyndade sig hans lärjungar tillbaka från sin frivilliga landsflykt till Dabshelim's konungarike och anordnade en beständig glädjefest i åminnelse af den lyckosamma förändring, som egt rum i konungens tänkesätt och vandel.

Bilpai's styrelse frambragte de lyckligaste frukter för konungariket och konungen, och Dabshelim's dygder medförde alla Indiens konungars underkastelse under honom, då alla, nemligen, voro angelägna att erkänna hans konungsliga öfverhöghet. Hvad Bilpai beträffar, kallade denne tillsammans sina lärjungar, meddelade dem de skäl, som föranledt honom att äfventyra sitt lif för rikets bästa och af omsorg om sitt eget anseende. Derjemte meddelade han dem, att konungen uppdragit åt honom, att sammansätta en bok, som skulle innehålla Vishetens viktigaste stadgar. Han bad hvar och en af dem att efter eget val skrifva öfver hvilket ämne som helst, och att sedermera framlägga sitt arbete för honom. Detta lofvade de göra.

När nu Dabshelim fann sig sitta säker på sin thron, och hans goda vandel förmått alla hans fiender att underkasta sig hans öfverhöghet, så begynte han att sträfva efter ära af annat slag än förr. De konungar, som före honom gått, hade alla

förknippat sina namn med några af sina tids-åldrars vise mäns och philosophers arbeten. Och då han nu åtrådde ett minnesmärke af samma slag öfver sin regering, fann han ingen annan än Bilpai, som kunde uppfylla hans önskan. Han befallde honom till sig, meddelade honom sitt hjertas önskan, och bad honom utan dröjsmål sysselsätta sig med författandet af ett verk, som, på samma gång det, till utsendet, endast var afsedt att dana den enskilda menniskans seder, icke förthy skulle vara egnadt att lära konungar, huru de skulle regera för att tillförsäkra sig sina undersåtars lydnad och trofasthet. På samma gång förklarade han för Brahmanen, att han önskade, att i detta arbete sede-lagens stränga regler och vishetens stränga lagar skulle blandas med roliga berättelser och underhållande anekdoter. På Brahmanens begäran gaf konungen honom ett år till utförandet af detta verk och tillförsäkrade honom de härför nödiga medlen.

Bilpai's första tanke var att kalla ihop sina lärjungar och öfverlägga med dem om rätta sättet, att till konungens belåtenhet bringa planen i verkställighet, men det dröjde inte länge, förrän han kom underfund med, att han måste kasta öfver bord all yttre hjelp, och gripa sig an med arbetet ensam, efter att först hafva utvalt en af sina lärjungar till skrifvare. Derefter skaffade han sig ett förråd af papper och föda, tillräckligt för sig och sin skrifvare under ett års tid, hvarpå han stängde in sig med honom i ett rum, hvars dörr förblef sluten för hvem det vara månde. Utan rast och utan afbrott sysselsatte sig sedan philosophen med sitt arbete. Han dikterade för sin lärjunge, och denne läste upp hvad han skrifvit. Sålunda utfördes arbetet, och bestod slutligen af fjorton böcker. Derpå samlades alla böckerna i ett enda verk, åt hvilket Bilpai gaf namnet »Calila och Dimna». I denna bok framställde Bilpai tama och vilda djur och fåglar på ett sådant vis, att de fleste läsarne deri skulle finna nöje och en angenäm förströelse, på samma gång som de mer insigtsfulle läsarne derur skulle hämta

föda för djupa begrundanden. Han ville samla in deri allt, som kunde GAGNA MENNISKOSLÄKTET i ordnandet af deras vandel, i handhafvandet af deras angelägenheter, och i ledningen af deras familjer — med ett ord, allt, som angick deras lycka här i verlden och i den tillkommande. Och han önskade, att menniskorna deraf skulle lära sig att lyda sina konungar, och att skydda sig sjelfva för allt, som deras välfärd och lycka bjöd dem att undvika.

I första boken framställde Bilpai, hvad som hände två vänner, sedan en utspridare af falska rykten nästlat sig in i deras sällskap. Han hade tänkt låta sin lärjunge fullfölja arbetet efter de riktlinjer, som konungen utstakat, d. v. s. med ömsom vishetsregler och ömsom roliga berättelser. Men så kom han att tänka på, att vishetsregler, inmängda i en mängd af betydelselösa historier skulle förlora allt värde. Ingenting kunde vara svårare, så syntes det både honom och hans lärjunge, än att uppfylla konungens önskan, då, på en gång, det slog honom att begagna sig af djur, såsom *media* för samtalen. Härigenom skulle å ena sidan valet af de handlande och de talande personerna ge sago-förtäljaren tillfälle att framkalla munterhet, och nöje, och å andra sidan skulle i deras samtal Visheten kunna uppenbara sig. Denna plan skulle följaktligen tillfredsställa såväl de okunniges och den stora massans mer lättfärdiga smak, som äfven draga till sig uppmärksamhet från de af Gud lärdes sida.

Så förgick ett år, innan Bilpai och hans lärjunge afbröto sitt arbete och framträdde ur sin tillbakadragenhet. På den bestämda tiden frågade konungen Bilpai, om han utfört sitt uppdrag. Då Bilpai härpå svarade »Ja», sammankallade konungen en talrik skara af sitt rikes store och lärde. Åtföljd af sin lärjunge, inställde sig Bilpai äfvenledes der. I konungens och hela hofvets närvaro läste han upp sitt verk i dess helhet, och förklarade för konungen, hvart kapitels innehåll. Öfverväldigad af glädje, bad Dabshelim Bilpai att äska hvad be-

löning han önskade. Vishets-älskaren nöjde sig med att begära, att boken, i likhet med de verk, hvilka genom konungens stamfäders tillskyndelse hade författats, skulle afskrifvas och derefter omsorgsfullt bevaras, på det att den icke måtte föras ut ur landet och falla i händerna på de Perser. Derpå öfverhopade konungen Bilpai's lärjungar med skänker.

Nushirwān[1] fick höra talas om detta verk »Calila». Han fick ingen ro förrän han skickat sin läkare Barzouyeh till Indien för att skaffa sig det. Denne lyckades, tack vare sin stora skicklighet, att erhålla det, och förde det med sig tillbaka från Indien, och lade det i förvar i de persiska konungarnes skatte-kammare.[2]

---

[1] Konung af Persien, A. D. 531—579.

[2] »Celui-ci se l'étant procuré à force d'adresse l'emporta avec lui à son retour de l'Inde, et le déposa dans les trésors des rois de Perse.»

II.

UTDRAG

UR

MULLÁ HUSÁIN'S FÖRETAL

TILL

»ANWÁR-I-SUHÁILÍ»

I Guds, Den Barmhertiges, Den Medlidsammes Namn! **1.**
Må Gud gifva denna bok framgång och föra den till ett lyckligt slut!

I.

HERREN, MAJESTÄTET, LÄKAREN — må Hans Vishet förhärligas! — Som från alla sina skapelsers, både de högas och lågas, tunga låter den glada andelen af Guds lofprisande och af tacksamhet mot Gud flöda och utgå enligt **Ordet: »Intet finnes, som ej förkunnar Hans lof»**, och Hvars oändliga gifmildhets rika håfvor utdelas och åtnjutas af alla skapade varelser, både i himmelen och på jorden, i öfverensstämmelse med det fasta Ordet: »*Och skänk åt allting dess tillvaro och dess ledning*» —

O Du Undervisare i den dolda visdomens hemligheter!
O Du Upplysare af den undervisade själen!
O Du Gifvare af den genomträngande insigtens perlor!
O Du Smyckare med dagen af den mörka natten! —

BEFALLDE i de urgamla välsignelsebringande Skrifterna och i den bok, som är värdig att äras och älskas, MUHÁMMAD, den i Namnet kunnige, Förkunnelsens tillflyktsort, Ordets fristad, konungen i det konungsliga palats, som heter »*Med Gud för mig*», Hemligheternas läsare — »*Och han lärde dig Något, som du icke visste*» —, den glänsande vältalaren — »*Jag är den störste vältalaren bland Araber och Perser*» —

Muhammad! Allt som finnes är för evig tid
Smyckadt med glansen af ditt Namn;
En lampa är det, i hvars ögons glans ljuset utstrålar;
Hela menniskoslägtet upplyses af dess strålglans;

»Må Guds Välsignelse och nådegåfvor hvila öfver honom, och öfver hans efterkommande och öfver hans anhöriga och öfver hans vänner och öfver dem, som lyda honom och öfver dem, som i honom sluta», PÅ FÖLJANDE VIS, ATT LEDA TILL RÄTTA DE FORSKARE, SOM SÖKA MENINGEN I GUDS SYFTE, OCH ATT HJELPA DEM, SOM STRÄFVA EFTER
2. HJELP. JA, PÅ FÖLJANDE SÄTT YPPADE GUD FÖR DENNE LÄRARE AF VETENSKAP *»Han som är fast i sin vetenskap»* SÄTTET ATT UNDERVISA DEM, SOM FÖRBEREDA SIG I DE GODA SEDERNAS SKOLA, OCH VÄGEN ATT BIBRINGA LÄRJUNGARNE I FÖRETAGSAMHETENS OCH FORSKANDETS HÖGSKOLA UPPLYSNING OCH FÖRSTÅND *»Inbjud till din Herres väg med Vishet och goda råd»*. DE VÄLSIGNELSEBRINGANDE ORDENS INNEHÅLL VAR DETTA: »O DU, SOM INBJUDER FOLKET TILL DE BORD, DER RÄTTFÄRDIGHETENS OCH UPPRIKTIGHETENS HÅFVOR VANKAS! O DU, SOM VISAR MENNISKOSLÄGTET VÄGEN TILL BÅDE DETTA LIFVETS OCH DET TILLKOMMANDE LIFVETS GERNINGARS STIG! INBJUD MINA TJENARE GENOM VISHETENS VÄG I DEN RÄTTA RIGTNINGEN, OCH VÄND DEM, SOM TILLBEDJA MIG, GENOM RENE MANINGSORD TILL LYCKANS LUSTGÅRD, BORT FRÅN FIKANDET EFTER LUST; TY UTOM MEDELST VISHETENS PISK-SNÄRTAR KUNNA UPPRORISKE ANDAR EJ GÖRAS SPAKE, OCH DE, SOM, I SITT SINNE, ÄRO MED SINA PERSONLIGHETER TILLFREDS, KUNNA ENDAST GENOM RENHETENS MANINGSORD GÖRAS RAKE.» *»Hade du varit hård och grym i hjertat, hade de förvisso förskingrats»*

Hvarje häst-tämjare, som gör sin obändige fåle spak,
Använder mildhet, när han spänner åt sadel-gjorden,
ny för fålen.
Äro tämjnings-metoderna för våldsamme, blir unghästen
oregerlig;
Och visas åter brist på kraft, blir fölungen tom på kraft. —

Nåväl — lika visst som det är omöjligt att göra otämjda fölungar lydige utan hänsyn till och beaktande af vänlighetens regler, lika ogörligt är det, att underkufva menskligheten sinnlige begär utan hjelp och bistånd medelst de anordningar, som Visheten föranstaltar. Ty i menniskornas sinnelag har ondskans och grymhetens makter vunnit herravälde. Utan att låta sig hindras hafva de betat på betesängen: »*Låt dem hållas, att de må äta och bli lyckliga.*» De hafva hvarken aktat på förbudets tygel emot hvad orätt är, ej heller på läder-remmens maning till det som är rätt.

Genom Visheten kan hvarje svårighet öfvervinnas;
Genom Visheten kan hjertat vinna sitt önskemål.

»*Den som har funnit Visheten, han har sannerligen vunnit det stora Goda*».

Sök Visheten, och lär dig af henne ädelmod,
Att menniskorna må se din förädling dag från dag.

Välan, det goda råd, som talas om i denna inbjudan från Gud till Muhámmad, är hvad man kallar ett föredrag af sådant slag, att åhöraren har klart för sig, att det är en upprigtig maning, som lägger i dagen ren och oförfalskad välvilja och hänsynsfullhet. Det har yttrats en gång, att ett godt råd är ett råd, så allmängiltigt, att det medför välsignelse och gagn åt hvarjom och enom, i förhållande till hvars och ens förmåga och kraft. Qurānen till exempel. Denna Heliga Boks undervisning och lagar äro en sammansättning af stadgar och

3. lagar beträffande alla angelägenheter, både yttre och inre. Den rymmer denna verldens hemligheter och den tillkommande verldens. Och hvarje åhörare och läsare blir i den grad, som honom egnar, meddelaktig af dess språk och innehåll. »*Honom anspelar Talaren på*».

> Qurānens härlighet håller hjerta och själ daggstänkta;
> Genom sin yttre fägring vinner den verldens innebyggare,
> genom sin doft berusar den dem, som i det öfversinnliga lifvet hafva sin umgängelse.

Emellertid, detta slag af föredrag var hvarken förhärskande eller brukligt ens bland några af de störste förkunnarena före vår prophet — må den högsta välsignelsen och helsningen vara öfver honom! Än mer, det är utmärkande för Muhámmad. Härom säger han — må Guds välsignelse och frid vara öfver honom! —: »Jag har funnit alle ord, som stodo att finna». Och, förvisso, enär sann lydnad är arfvinge till fullkomlig förtrolighet med Gud och är den källa, hvarifrån vittnesbördet om slägtskapet med Gud flödar, har sinnelaget af det om hans Namn kunniga folkets utvalda skara blifvit en mottagare och återkastare af det ljus, som hans all-kärleks solstrålar utstråla. Det härflyter till fromma för hvar och en, som vill låna det ur den Härlige Gudens prophetiska nådegåfvas upplysta lönkammare. Fördenskull räkna de, hvars ögon Gud öppnat för Sitt prophetiska Ord, ett *sådant* föredrag fullkomligt, hvarur den mer ytlige betraktarens öga hemtar gagn genom åskådningen af dess mystiska innebörds YTTRE SKÖNHET, samt illumineras eller smörjes med ögonsalfva förmedelst dess språk och dess ord; medan den öfversinnliga menniskans näsborrar fyllas af vällukten af de sanningar och visdoms-ord, som framträda i den INRE betydelsen, under den tydliga bokstafs-meningen; så att sålunda *hvar och en* efter sina gåfvor, må sitta till bords och spisa af dess håfvors gränslösa godhet.

Ingen sökare efter Sanningen lemnar Sanningens dörr utan att undfå hvad han önskar.

Alltså — från dessa inledande ords syfte framgår och inses, att — ju mer hvarje ords ansigte är smyckadt med Vishetens fjun och skönhetsmärke, och ju mer hvarje förmanings kind blomstrar med den allmänneliga kärlekens friska färg, desto mer skall hjertat af dess uppriktige beundrare älska dess fägrings underbara trollmakt.

Den som skönast är ibland de sköna,
Till Hennes riktas hjertats böjelse allra mest.

II.

Nåväl, ibland alle de verk och böcker, hvilkas sammanfognings byggnad och hvilkas sammansättnings grundval är lagd på Vishetens förutsättning och innesluta de goda rådens välsignelser, finnes verket »*Kalīlah och Damnah*», som Hindostán's vise män hafva fullbordat på ett *egendomligt* vis och hvars anordning — i store drag — brahmaner, utmärkte genom visdom, hafva utfört efter en *säregen* method, i det att de, i denna bok, hafva förenat förmaning, visdom, nöjsam underhållning, munterhet och humor.

På grund af de fleste skaplynnens benägenhet derför har denna bok fått formen af sagor och berättelser. Tame djur, vilde djur, fåglar uppträda och tala; och en mängd nyttige 4.
vishetsråd och välsignelserika förmaningar blandas in i dessa berättelser. Följaktligen kunna de vise hemta nytta af dess genomläsning, och de okunnige läsa boken för nöje och förströelse. Dess lärdomar äro lätta för såväl lärare som lärjungen att qvarhålla i minnet. Den enkla sanningen är den, att boken är en öfverflödande visdomskälla, ja, en trädgård (Jes. 58: 11), en trädgård är den, hvars hemligheters träd upplysas af blom-

mor (Gen. 49: 22). »*Och der är för eder något, som edra själar skola längta efter och edra ögon fröjdas öfver*». Dess rosensängars sidor fyllas af vällukter med vinden. »*Något som hvarken öga sett eller öra hört*». (Jes. 64: 4).

Hvarje yttrande deri är som blomman i en trädgård;
En blomma, mera skinande än lysmasken.
Dess språk har den friska lefnadsglada ungdomens friskhet;
Dess Mysterier peka hän mot Lifvets Vatten.

Denna Sanningens och den mystiska betydelsens källa är en brunn sådan, att, från dess första framporlande allt intill den nuvarande tiden, och på hvarje tungomål, har den för Sanningssökarne, lärjungarne vid Önskemålets Hof varit till välsignelse, och icke mindre för de insigtsfulle i Härlighetens församling. Följande sköna versars klädning är en älsklig och värdig äredrägt för denna boks ädla gestalt:

Till utseendet som en Härlighetens Klädnad, en Salighetens Mantel-flik (Ps. 133: 2);
Dess innehåll ett Välsignelsens Sigill, ett Lyckans Insegel.
Dess versars rosenkinder äro fulla af kärleksfulle blickar och behag;
Dess tungomåls myskdoftande lockar slingra och fläta sig in i hvarandra.
Från dess fullkomliga förkunnelser frambryter Ljuset klart;
Ljuset af den strålande Sanningen uppgår klart deri, liksom, i de stillas hjertan, Den Gudomliga Vetenskapens Hemligheter.

III.

Brahmänen Bīdpāī, hvars förstånd Gud upplyst, sammanfattade denna bok på det hindiska språket i den verldssmyckande konung Dābshelīm's namn, hvilken herrskade öfver

många af Hindostān's konungariken. Och detta torde vara orsaken, hvarför, i bokens inlednings början, något står att läsa härom, som förklaringens penna har nedskrifvit. Siaren Bīdpāī har byggt sine ords byggnad på grundvalen af en förmaning, afsedd att blifva konungar till en hjelp vid bestraffningen af deras undersåtar, vid utbredningen af rättvisans och barmhertighetens matta, vid uppfostringen och vägledningen af konungarikets stötte-pelare, och slutligen vid utdrifningen af angripande fiender. Dābshelīm gjorde denna bok till sina önskningars högaltare och till sin längtans stödjepelare. Med dess genomläsande och begrundande som nyckel, brukade han, ständigt, öppna dörrarne till svårare problems lösning och invecklade affärers afveckling och utredning. Så länge han lefde, förblef denna dyrbara ädelsten fördold för alles blickar och förvägrad hvarje öga, likasom en konungslig perla i innandömet af sitt skal; eller likasom Badakhshān's rubin, som icke visar sitt ansigte ur den mörka grufvans djup, förrän efter tusen själs-qval. På enahanda sätt förfors med boken efter hans död. Alle hans ätteläggar och efterkommande, som sutto på hans herradömes thron i hans ställe, följde i sitt handlingssätt samma riktlinje, och bemödade sig om att hålla boken gömd. Men trots alla deras ansträngningar härvid, trängde doften af bokens inneboende kraft ut, och flägten deraf gjorde alla verldens regioner välluktande, liksom utkanterna af en örtagård. Och dess härligheters mysk-utdunstande mysk-påse fyllde, med doften af Ambra, deras näsborrar, som vädrade dess häfders och sägners vällukter. 5.

Sannt värde är som mysk, hvarom, änskönt den döljes,
Näsborrar vetskap få, genom dess vällukts spridning.
Ej solkas Solens ansigte af lera;
Tid efter annan ökas verkningen af Hennes Ljus.

Så rullade, sen, seklerna från Dābshelīm's regeringstid, tilldess att, under Khusraw Nau-Shīr-Wān's regeringstid, den sägen,

allmänt, vunnit burskap, och var gällande, att, i de hindostänske konungarnas skattekammare, der skulle vara gömd en bok, som innehöll en samling samtal mellan tame djur, vilde djur, fåglar, kräl-djur, äfvensom, ock, rofdjur. Det sades, att i vecken af dess sidor omtalades allt, hvad som angår och af vigt är, för monarcher att veta i och för rikets styrelse med klokskap och försiktighet, och allt, hvad som gagnar herrskare att ega kännedom om i konungsmaktens utöfvande och förordningarnes utfärdande. Och det sades, att man kunde betrakta boken såsom en alla varningars och förmaningars grundfond, och såsom det förmedlande verktyget för alla nådesvedermälen från Gud. Nau-Shīr-Wān, från hvars välgörenhets (Jes. 55: 10, 11.) regn de små plantorna vid rättvisans flodbrädd vederqvicktes och grönskade, genom hvars barmhertighets dagg rosengårdens friska fägring ökades i rättfärdighetens och billighetens vidder —

Verlden pryddes af hans känsla för billighet och rättvisa,
Som sopade bort obillighetens och orättvisans damm —

Nau-Shīr-Wān, sade jag, fattade ett obetvingligt begär och en oemotståndlig böjelse att läsa denna bok. Läkaren Barzūiyah, den förnämste bland läkarne i Fārs, begaf sig, på Nau-Shīr-Wān's begäran till Hindostān, och stannade der en lång tid. Efter att, genom olika fyndiga påhitt, hafva fått tag i boken, satte han sig i verklig besittning deraf. Han öfversatte de hindostänske orden till PAHLAVI-dialekten, som på den tiden var de persiske konungarnes språk, och ställde den sedan till Nau-Shīr-Wān's förfogande. Sedan boken, genom att hafva blifvit mottagen af konungen, hade erhållit bifallets äre-betygelse, nådde den sedermera, inför konungen, den högsta äreplatsen på den fullkomliga värdighetens stege. Ty alla konung Nau-Shīr-Wān's handlingar, de framträdande spåren af hans rättvisa och mildhet, hans intagande af städer, och hans vinnande och betvingande af mennisko-hjertan: allt var grundadt

på hans läsning af detta verk. Efter Nau-Shīr-Wān's död gjorde äfven de efterföljande konungarne af Persien sitt yttersta för att förhärliga och låta sig vårda om denna bok, 6.
allt intill dess att den andre Khalīfen af Abassīdernas hus, Khalifen Abū Dja'fár Mansūr bin Muhámmad bin 'Alí bin 'Abdúllah bin Abbás — må Guds frid hvila öfver honom! — fick höra talas om denna bok, och lade i dagen en innerligt brinnande håg att blifva dess egare. Med skicklighet och fintlighet skaffade han sig en afskrift deraf på Pahlavī. Derpå befallde han Imám Abú'l Hassán 'Abdúllah bin Mukánna',[1] som var den lärdaste af sin ras, att öfversätta hela boken från Pahlavī till arabiska. Beständigt läste han i den. Och på dess råd och lagar lade han grundvalen till sitt rikes lagar, och på den byggde han upp sin rättvisas och sin barmhertighets stadgars palats. Vid ett annat tillfälle befallde han Abu'l Hasan Nasr bin Ahmad Sāmānī, en af den tidens lärde, att öfverflytta ofvannämnda exemplar, d. v. s. den Arabiska öfversättningen från Pahlavī, från Arabiska till Persiska, och på konungens befallning trädde Rūdagī, skalden, dess Ords Perlor på versens tråd. Än en gång öfversattes den från Arabiska till Persiska, denna gång på prosa; Abu'l Musaffar Bahrām Shāh bin Sultān Māsa'ūd, en ättling af Sultan Mahmūd Ghāzī Ghaznavī, som lofprisas af de lärde i Sanāi, utfärdade en order till den vältaligaste bland de vältalige, och den fullkomligaste bland talare: Abū Ma'āli NASR'ULLĀH bin Muhámmad bin Al Hamīd — må Gud gifva hans själ hvila och föröka hans segerglädje i Paradisets hemvist! — att han skulle göra en öfver-

---

[1] ICKE: »*Mukáffa'*», som »Svensk Uppslagsbok» har det under »*Kali'la wa Di'mna*». Och ICKE: *Di'mna*». »Di'mna» *betyder* schakāl. Men *både* Kalīlah och Damnah *voro* schakāler. Och både »Kalīlah» och »Dámnah» äro *Nomina Propria*. För öfvrigt, se Professor *Edward Eastwick's* Öfversättning af Denna Bok: Sida 7, vidare, *Arthur N. Woolaston's* C. I. E. Öfversättning af Denna Bok: Sida 7, och slutligen, *F. Steingass:* »Persian-English Dictionary: Sida 536.

sättning från Ibn Mukánna"s exemplar, den från Pahlavī till Arabiska gjorda öfversättningen, och denna bok, som nu är känd under namnet »Kalīlah och Damnah» är vår ofvanbemälde nådige herre NASR'ULLAH'S (Guds örns) öfversättning. Sannerligen, sannerligen! Sköne äro dess satser som det ljufva lifvet, och friske liksom vore de färgskiftande korall; och dess tjusande ord likna blickarne af de sköna, hvilkas läppar äro socker, som väcka åtrå. Och dess hjerte-vederqvickande mystiska meningar äro som fagra tjusarinnors midjor.

Dess bokstäfver, likt lockarne af de sköna i Chigil,
Äro en själens hemvist, en fristad för hjertat.
Dess mystiska meningar glittra fram under de svarta bokstäverna,
Likt solen; och, likt månen, skina de.

Den svarte färgen af Den Helga Bokens bokstäfver, af hvilka Verklighetens Perlors ögonsalfva är som en symbol, må få sig gifven en plats på de hvite bladen af det Guds-upplysta ögat; och på dess hvita papper, hvaraf Glädjens Morgon-Gryning är en sinnebild, må *DEN* menskas skumma blick, som älskar verlden, vändas, på det att denna skumma blick må blifva klar.

KALĪLAH OCH DÁMNAH

ÖFVERSÄTTNING FRÅN PERSISKAN

AF

ERIC AXELS-SON HERMELIN

DEN FÖRSTA BOKEN

DEN FÖRSTA SAGAN

Sagor för Små Barn.

»Advocans Jesus parvulum, statuit eum in medio discipulorum et dixit: 'Amen dico vobis, nisi vos conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in Regnum Coelorum'.»

»Tillkallande en parfvel, ställde honom Jesus midt ibland lärjungarne (de blifvande uppsynings-männen — episcopi —), och sade: 'Amen säger jag Eder, med mindre I skolen hafva blifvit omvände, och blifvit som små parflar, skolen I icke inträda i Himlarnes Rike'.»

Första Sagan.[1]

En köpman var, en gång, som mycket hade rest. Rest öfver land och haf. Och många länder — så i Östern som i vestern — genom-ströfvat. Och Ödets köld och hete genom-lidit. Och mycket smakat utaf lefnads-dagens bitterhet och sötma —

Klok, pålitlig, försigtig;
På grund af sin erfarenhet, i mångt och mycket, kunnig —.

När blänkarne af Döds-Furstens armé — ty så kan högan ålders skröplighet beskrifvas — begynte tränga in på landa-märena utaf hans kropps-beskaffenhet, och förtruppen af för-bestämmelsens kohórt — ty så kan hufvud-hårens hvita färg betraktas — grep utan-verken af hans varas borg —

I ålderns tid, då qvalens puka slår,
Blir hjertat kallt för munterhet och glädje.
Från Ödet, bringa, oss, de hvite håren fram ett budskap;
Från Döden, bringar, oss, den krökte ryggen fram en hels-
ning —

förstod vår khwâdjah, att, hvad ögonblick som helst, af-
färdens trummas hvirflar, sku' sig låta höra, och lifvets kapital,
66. som endast är ett lånadt gods, i kroppens boning nedlagdt till förvaltning, af honom skulle blifva kräfdt igen. THY, samlade

[1] Corresponds to the opening of the Second Book of the »*Hitopadesha*» and of the First Chapter of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edw. B. Eastwick.)

han kring sig sine söner, som voro trenne ädle, insigtsfulle unge män, men som, af högfärd, grundad uppå rik'dom, af oförvägenhet, på ungdom, grundad, försynthetens och hofsamhetens gränser skridit öfver. De hade sträckt, mot faderns rikedomar, slöseriets hand. De hade skytt det trogna arbetets, det trägna daga-verkets mödor och besvär. Och bragte *till* sitt dyra lif i håg-lös ro och lättja. Och deras kärlige och kärleksfulle gamle fader for fort att, i sitt öfvermått af huldrikhet och ömhet — två egenskaper hvilke faderskapet märka ut — åt sine söner, gifva råd och varning. UPP, lät han, för dem, det osjelfviska, oegennyttiga förmanings-ordets portar. Det ord, det råd, som har sin grundval lagd på hopp och skräck. Qvad deras fader, sägandes: »O unge män! Om rikedomens värde I ej kännen, stån I urskuldade för vishets-männens domstol, ty, till dess samkande och dess förvärfvande, har det ej kostat, Eder, Eder svett och Edert blod. Men, lika väl, det höfves Eder veta att Ert guld kan blifva till Er Lyckas Källa, såväl i denna verld, som, ock, i Evigheten, och, vidare, att allt, hvadhelst af värdighet och härlighet, som sökes i de tvenne verldarne, kan vinnas medelst rikedom och guld. EN af TRE värdigheter söker hvarje Ādam's barn, som uppå jorden går. Den FÖRSTA: ett öfverflöd på egendom och gods, ett öfvermått af njutning och beqvämlighet. Och *detta* är den stora *massans* önskemål, hvars håg och hug skränkts in till mat och dryck, till prål och prakt, till sträfvan efter sinnlig lustas tillfredsställelse. Den ANDRA: ett uppåt-stigande i värdighet och ställning. Och *detta* är *den* skaras önskemål och fikan, hvars medlemmar bestå af höge män af myndighet och rang. Och — märk! — till DESSA TVENNE värdigheter, finns ej framkomst-möjlighet, förutan rikedom och guld. Den TREDJE: ett bemödande att stiga upp på Evighetens Stege, att klättra upp till Härlighetens Boning, att vinna fram till Huldrikhetens Lön. Och *detta* är *den* skaras önskemål och trängtan, hvars medlemmar bestå af Guds-tillitens och afhållsamhetens män.

Med rikedom, som LAG-LIGEN förvärfvats, kan äfven denna höga Värdighet och Ställning varda nådd. »*Ren Rikedom är* **Gud** *för den, hvars spel är rent.*» Och talat hafver Verklighetens Pīr uti den Bok, han fått sig hviskad in, den Bok han skrifvit ned: det är Den Helga Boken »MESNAVĪ» och qvädit:

Om du, för Domens skull, bär på ditt Guld,
»*Rent är, för den Upp-rigtige, hans Guld*», har sagt propheten.

THY, är det tydeligt att, genom rikedoms välsignelse, de fleste föremål för sträfvan kunna komma i vår hand. Och, vidare, att rikedoms ernående, FÖRUTAN sträfvan och FÖRUTAN id, ej synes MÖJLIGT. Och, slutligen, att, OM — en sak som sällan sker — en man, förutan vedermöda, får den *I* sin hand, skall han, förutan tvifvel, snart — enär han, i förvärfvandet deraf, ej offrat svett och blod, och, derför, ingen aning har om rikedomens höga makt och värde — den gifva *UR* sin hand. Fördenskull vänden Eder håg — se'n Edert ansigte, från lättja, I vändt bort — mot flit och guld-förvärf. Och sysselsätten Eder med detsamma slag af köpenskap och handel, hvarmed, i många år och långan tid, I hafven sett mig sysselsätta *mig*.»

Den äldste sonen qvad: »O ädle fader! Du oss befaller att förvärfva guld! Men detta strider emot tillförsigt till Gud, Den Högste! Och jag, hvad mig beträffar, är fullkomligt viss om, att allt, hvadhelst, af Ödet, är, för mig, bestämdt, det skall, ock, säkerligen, komma mig till del, hur mycket, än, jag undviker att, för detsamma, möda mig och sträfva. Och
67. hvad min lott EJ är, hvad Ödet EJ bestämt, hur, än, i jagt och fikande och äflan efter det, jag mig anstränger, det hjelper ej, det tjenar intet till:

Hvadhelst mitt öde är, det kommer, när det skall;
Hvad ej mitt öde är, skall, säkert, aldrig komma.
THY, hvi, i jagt på det, dig aldrig nånsin når,
I tvång, dig släpa fram? I fåfängt qval, dig qvälja?

»Och, vidare, jag hafver låtit, mig, berättas, att en Herrens storman yttrat: 'Hvad helst mitt öde är det klänger sig, invid mig, fast, hur, än, jag, från det, flyr. Och hvad mitt öde icke är det flyr för mig och skyr mig, hur mycket, än, jag klänger mig, invid det, fast'. Fördenskull, antingen jag lär ett yrke och detsamma idkar, eller ej, i hvilket fall som helst,

Den andel, mig, af Evighet förutan början, har bestämts,
kan jag ej kasta från mig.

Liksom berättelsen om de två kunga-sönerna, ock, denna sanning styrker och bekräftar. Enär, för en af dem, förutan slit, hans faders skatt-hvalfs rikedomar föllo uti handen. Då, deremot, den andre, som, till skatten, satt sitt hopp, förlorade båd' land och krona i det hoppet.»

Hans fader sporde honom, sägandes: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN ANDRA SAGAN

Andra Sagan.

Qvad faderns son: »Der var, i kunga-riket af Aleppo en monarch. En konung Seger-säll, en konung allom bjudande. Han hade mycket pröfvat på af ödets svängningar och vridningar, och många skiftningar af dag och natt han hade sett. Två söner hade han, som fallne voro ned i ungdoms-årens högmods marström, och vordne rusige af framgångs-vinets rus. Beständigt hågade för lek och skämt. Beständigt upptagne af festligt glam, och nöjen. Allt under det de lyssnade till cittrans röst och klockans klang, som spelade, dem, melodien af den sången, som så lyder:

Var glad! På jagt för glädje, gack! Ty förrn du hinner blinka,
Skall ålderns höst slå ned. Och lifvets unga vår ha flyktat bort.

Den konung var en vis, bepröfvad man. Han ägde öfverflöd på glimmande och sköna perlor. Han ägde rikedomar utan gränser, utan mått. Sen han begrundat sine söners läggning och tagit deras vanor under dom, begynte han att oroas och ängslas. Skräck grep hono,m vid tanken på, att de, sen han var död, skulle de skatter, som han samkat hop, och lemnat efter sig, i slöseri, förskingra, och gifva dem åt undergångens vind.

Nu var det så att i den stadens grannskap var en helig man, som gifvit sig åt Gud. Sin **rygg** han vändt åt verlden och dess kram. Sitt **ansigte** han vändt mot förberedelser för anskaffning af rese-kost för Evigheten:

Bränd upp af Gudoms-Majestätets Strålars Glöd;
Förtärd af kärlek till Den Nära-Varande och All-Barmhertige.

Monarchen var, med honom, innerligt förtrogen. Som vän, såg honom an. Till mannen, satte lit. Sen han sin hela skatt och rikedom, på *en* plats, samlat hop, och detta på *så* sätt, att
68. ingen menska, derom, hade någon aning, befallde han att den, i eremitens eremit-cell, skulle gräfvas ned och bli begrafven. Hans Majestät skref eremiten bud, och sade: »Så snart som lyckan, den bedrägliga och opålitliga, och makt-inhafvet det förgängliga och vanskeliga sin blick, från mine söner vänder bort, och segerns källa — hvilken, likt en hägring, af Verkligt Vara, visar blott ett sken — dämts upp och proppats upp af skammens slam och damm, och mine söner blifvit nödställde och arme, *DÅ* gif dem tidender om denna skatt. Törhända skola de, sen motgångar de sett, törhända skola de, sen de, på möda, släpat, till sans och sundt förstånd, få åter-vända, och gifva guldet ut som gifvas ut det bör. Måhända skola de, sen de, från slöseri, och sus och dus, sig vändt åsido, slå in på hofsamhetens och på varsamhetens väg.

Enstöringen gick in på sin Monarchs befallning. Och kungen lät, för att sitt uppsåt yttermera främja, der blifva gräfd, i sitt palats, en djupan grop. På SÅ vis grofs den, att det skulle framgå, att han, i denna grop, begraft sin skatt. Och sine Söner lät han, derom, undfå kunskap, att när behofvet, trångmålet och nöden tedde fram sitt ansigt, derstädes, i den gropen, skulle finnas undangömd en väldig skatt. En skatt, som hjelp och stöd, dem, skulle rikligt skänka, och deras trångmål, fuller, häfva upp.

Ej långt derefter mottogo så konungen som eremiten Guds Inbjudning att komma Hem till Gud. De föllo, sans-löse, och lif-löse från bägaren, som heter (Qur'ānen: 3: 182): »*Hvarenda själ skall döden smaka på.*»

Eho är född, skall, tvungen, hjelp-lös, dricka,
Ur Guds-Beslutets Kalk, det Vin, som heter: »*Allting måste dö*». (Qur. 55: 26.)

Den skatt, som, i asketens cell, begrafts, förblef förborgad. Den dold förblef, ty ingen visste om den. Till ingen trängde ryktet, att den FANNS. De begge bröderna begynte, efter faderns död, att kifvas. De tvistade om rikets och om rikedomens delning. Den äldre brodern vann, på grund af större styrka, större makt, öfver den yngre brodern, öfvertag och seger. Tog hela arfvet som sin egen andel. Och lemnade sin bror bedröfvad och stängd ut. Han, hjelp-lös, qvarblef, utan lott i kunga-skapet. Han, makt-lös, qvarblef, utan andel i sitt arf. För sig, han sade: »Alldenstund den sol, som solen är af härlighet och ära, mot under-gångens vesterland, sitt ansigte böjt ned, och stjerne-himlens hjul, som tyranni föröfvar, i dagen hafver lagt, sin trolöshet, sitt hat, THY är det tydeligt, att intet det sku' båta, för mig, att, än en gång, för verlden, gå på jagt, och söka, än en gång, hvad, förr, jag, fåfängt, sökt.»

Den hela, vida verld, med allt dess »nytt» och »gammalt»,
Är, när förbi, ej värd ett enda korn af bjugg.
Ett bättre rike sök, än detta gamla rike;
En bättre dörr låt upp än dörrn till denna cell.

»Der intet bättre finns», så qvad han för sig sjelf, »än det, att jag, då lyckans krage, nu, har glidit ut ur greppet af min makt och frie vilje, tar tag i manteln af förtroendet för Gud — och undergifvenheten. Och bäst af allt att jag ej släpper värdigheten af en tiggare och en faqīr, som är en kunglighet: ovansklig, oförvissnelig, ur greppet af min åtrå's skarpa klo. 69.

Faqir'n, åt hvilken anförtrodder är förnöjsamhetens vrå,
Har namn att vara arm. Och han är verldens kung.

Följaktligen begaf han sig, med detta uppsåt, ut ur staden. Han sade för sig sjelf: »En viss asket och eremit var, till min far, en vän. Rätt är och rådligt, att jag vänder ansigtet emot hans eremit-cell, och att jag, i hans spår, slår in på lydnadens och Guds-träldomens väg, förmedelst späkning, afhållsamhet, och personlighets-förintelse.» Så snart han nådde fram till eremitens cell, blef, honom, klart, att papegojan af asketens höge ande, ur buren af lekamen, sluppit lös, och flugit upp mot Paradiset »*I En Härlig Trädgård*» (Qur. 69: 22), och att den Guds-upplyste, helge, mannens cell var tom. Han stod, en timmes tid, på grund häraf, försänkt i sorg och saknad. Till slut beslöt han göra shaikhens bostad till sitt hem. För att sitt lärlingskap ådagalägga, blef han inne-boende uti, och inne-hafvare af denna cell.

I närheten af cellen fanns en underjordisk ström. I cellens inre hade gräfts en brunn. Från brunnen, hade gjorts en väg in i den strömmen. Beständigt flöt, ur strömmen, in i brunnen, vatten, och cellens inne-byggare gjorde, af vattnet, bruk. De tvådde sig dermed. De gjorde, dermed sina föreskrifna, religiösa, ceremoniella tvagningar. En dag lät prinsen, i den brunnen, ned ett spann. Der kom, ur brunnens djup, ej ljud af vatten. Han gjorde, omsorgsfullt, en undersökning. Der fanns ej vatten i den brunnens djup. Han föll i eftertanke och begrundande. Han sade, för sig sjelf: »Hvad hafver händt? Hvi flyter vatten, i den brunnen icke in? Om full förstörelse den brunnen och den vattu-strömmen drabbat, så att den helt förintats och till spillo gått, då blir omöjligt stanna längre, här.» Följaktligen, för att få reda på hur, härmed, det förhöll sig, gick han, i brunnen, ned, och undersökte brunnens sidor och omgifningar. Han undersökte vattnet. Undersökte strömmen. Allt sorgfälligt, minutiöst, i allra högsta grad. Med ens sig visade, inför hans blick, en håla. En grop, ett hål, hvarur en hög med jord, i vatten-vägen ramlat ned, och hindrat vattnet från att flyta in i brunnen. Han sade för sig sjelf: »Hvart leder

denna grop? Och denna mynnings håla, hvar har den sitt ursprung?» Han vidgade, följakteligen gropen. Han öppnade, följakteligen hålan. Att foten sätta, uti hålan, in och konungens, hans faders skatter träffa på, var en och samma sak.

När prinsen såg den öfver måttan stora skatten, och detta guld och desse rikedomar utan gräns, föll han, i tacksamhet, på stoftet ned, inför sin Skapare. Han ropade: »Ehuru stor är denna rikedom och skatt, ehuru dessa perlor äro fast oräkneliga, dock måste jag, från Guds-tillitens Väg, ej vika af, ej fara vill, ifrån förnöjsamhetens Kungs-Väg. Jag måste ge den ut i mån af mitt behof.»

»Till dess vi se, hvad som, från Öfversinnligheten, träder fram i ljuset.»

Den äldre brodern, deremot, såg sig, å andra sidan, i sin makt, befäst. Han intet brydde sig om sine undersåtar och sin krigshär. I hoppet om den inbillade skatt, som han, 70.
i faderns kunga-borg, fördold, sig föreställde, han slösade och lade ut hvadhelst kom i hans hand. På grund af öfvermåttet af sitt öfvermod och storhets-vansinne, förgat han, sporde ej efter sin yngre broder. Han skämdes för honom, och blygdes för sitt slägt-skap.

Men, plötsligen, med ens, en fiende sig reste, som, med en talrik och förhärjande armé, bröt in uti hans land. Då prinsen såg sin skatte-kammar' tom, då prinsen såg sin krigshär utan utrustning och maktlös, begaf han sig till stället, som hans fader pekat ut, och antydt som ett doldt förråd af skatter, för att, med detta guld förutan gräns, till lifvet väcka hären som var döder. Ty »*intet land der finns förutan folk, och intet folk der finns förutan guld*». Ju mer, emellertid, han letade och sökte, dess mindre fann han, utaf skatt och guld. Ju mer han sträfvade och slet och gräfde, dess mer missräknad vard han, i sin jagt på guld.

Till detta Rådet lyss, att sorger dig ej drabbe:
»Blod skall du dricka, om du söker det, som ödet ej bestämt.»

När, nu, han gifvit upp allt hopp att faderns skatter finna, gaf han, likväl, ej tappt, och lyckades, på olikartadt sätt, och med forskällige och skilde knep och konster, att skaka fram, ur jorden, en armé. Han öfvertog befälet öfver den och förde den, att fienden fördrifva, ut ur staden. Så snart, å ömse sidor, striden brakat lös, och bardalekens flammor börjat brinna, begaf det sig att, ifrån fiendernas här, en pil, med dödligt sting, den prins slog ned. Han dog med ens. Men, ock, från hans här sköts der af en pil, som drap den främmande inkräktande monarchen — och BEGGE härarne, der, stodo, nu, plantés lå, utan kung och höfding. Det nära var, att myteriets upprorseldar börjat rasa, och begge rikenas befolkning brunnit upp i lågorna af laglöshetens fasor. DÅ, sent omsider, samlade sig båda härarnes anförare, och sökte, endrägtigt och enhälligt och ömsesidigt, en telning af det konungsliga hus, en ättling af den konungsliga ras, som, lik en huldrik, kärleksrik monarch, dem, skulle gifva vise råd, och deras tvenne inbördes förente land med nit och omsorg styra. De kommo derom öfverens, att den som bäst, med denna uppgift, skulle gå i land, och den, hvars lyckas hufvud mest var värdigt af att prydas med det ädla diademet af upphöjelsen, och den hvars framgångs finger mest var värdigt af att smyckas med den glänsande signetringen af kunga-dömet, DET var just denne sjelf-fördöljande och Gud-förhärligande prins.

Till dörren af hans cell begåfvo sig, i stå t, de begge landens höge dignitärer. De buro honom bort, med stor och skräck-fylld vördnad, från dunkelhetens [1] vrå, till härlighetens [2] hof, från afskildhetens cell, till salighetens thron. THY, blef, förmedelst och i kraft af de välsignelser, som följa fullt för-

[1] *eller*: föraktets.
[2] *eller*: godkännandets, gillandets.

litande på Gud i spåren, *hans*: faderns skatt af perlor och af guld, *hans*: faderns kunga-thron och kunga-krona.

Och jag har denna saga talat om, på det att klart må bli och tydeligt och skönjbart, att makt-förvärf och makt-inhaf på intet vis beror på arbete och sträfvan, och att det bättre är att lita uppå Gud, än sätta tro till hedradt namn och ställning.»

Ej finns beting så skönt, som fullan lit på Gud;
Ej finns en skatt så rik, så kär som lit till Gud.
Fördenskull, tro på Gud! Låt hand och fot ej darra! 71.
Mer älskar dig din Vän, än hvad dig sjelf du älskar.
Om, blott, du tålig är, till dig skall Lyckan komma;
Och, som en Älskling, sine armar slå omkring din hals.

När sonen denna saga täljt till slut, genmälde fadern hans, och talade, och sade: »Sannt är hvartenda ord du, oss, förtäljt. Det är, af Sanningen och Rigtigheten, Rena Mjölken. Och, dock, den verld, vi lefva vi, är en praemissernas och orsakernas verld, och Guds Befallning hafver färdats ut och lyder: 'På orsaker, beror, i allmänhet, hvad, här i verlden, händer'. Och båtnaden af verk är störr' än den af tro, ty båtnaden af tro når blott den man, som tror, men båtnaden af verk når vidare och längre. Den tränger fram, från verk-utföraren och daga-karlen, och hinner fram, så småningom, till andre. Och att, åt andre, låta komma båtnad fram och hugnad, är, af barmhertighet och huldrikhet, ett tecken. Ty »*bäst är den som gagnar mest sin nästa*». Och dem som krafter har och magt att tjena andre, om han det icke gör, men sitter loj och lat, och tager mot välgerningar och vänna-tjenster utaf andra menniskor, må blygsel, gnaga honom, må han frätas utaf skam! Du, kanske, icke hafver hört berättelsen om mannen, som, sen han sett förhållandet emellan en viss falk och en viss korp, åsidosatte lagen om praemisserna och drabbades af Guds, Den Högstes Näpst?»

Qvad sonen hans: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TREDJE SAGAN

Tredje Sagan.

Hans fader svarade: »Det täljs om en derwisch, att han, i öknen, strövade omkring. Han mediterade uppå Barmhertighetens Verkningar. Han Contemplerade Allsmägtighetens Vägar. Med ens, han såg en falk, i hastig flygt, en kungs-falk, som höll ett stycke kött i sina klor. Han sine ving-slag slog omkring ett träd. Han kretsade, med ångst och ängslan, kring ett näste. Häröfver bragtes mannen i förvåning. En stund han stod och akt-gaf häruppå. Han såg en korp förutan vingar, utan fjädrar, som, i det nästet hade fallit ned. Han såg en falk, som slet i sletor köttet, och, i den mån som korpens kräfva kräfde det, stack sleta efter sleta i hans näbb. Han ropade: »Nu vare, Herranom, båd' pris och lof! Si Denna Konungsliga Huldrikhet och Ynnest! Si Denna Ömkan och Barmhertighet förutan gräns! I ty att korpen utan fjädrar, utan vingar, som äger hvarken kraft att flyga eller magt att gå, i detta nästes vrå ej hafver lemnats utan stöd och uppehälle!»

All jordens yta är Hans all-bespisnings Duk!
Vid Detta Rofvets Läckerheters Bord — hvad fiende!? —
Hvad vän?!
Så VIDT Han sträcker ut Frikostighetens Bord,
Att Sīmurgh uppå Berget Qāf, deraf, sin andel spisar.

Fördenskull, då och alldenstund jag sjelf, i jagt, på språng efter min mat, beständigt springer benen af mig och ej sitter still ett enda ögonblick, och har mitt hufvud borrat ned i girighetens öken, och skaffar, i min hand, min mat, med knep af

hundra slag, fördenskull — säger jag — kan detta, sine dubio, ej bero på annat än på skröpligheten af min lit till Gud och på min Guds-förtröstans lättje-söfda dästhet.»

72. Då Borgensmannen för min Föda är min Födas Gifvare,
Hur länge ämnar jag att springa kring åt hvarje håll,
likt de gemene?
Ur ett förnöjsamt Hjerta, jag drager Anden in;
Ty allting, som mig når, är just precis hvad Gud,
från Evighet, för mig, har dekreterat.

Bäst, att jag, hädanefter, lägger ned bekymmers-löshetens och plan-löshetens hufvud uppå afskildhetens och tillbaka-dragenhetens knä, och att jag drager vanskligheten och fåfänglighetens streck tvärs öfver guld-förvärfvets, bröd-förvärfvets sida.»

Vår Föda är hos Gud, Den Höge och Välsignade.

Så sade han, och tvådde händerna från denna verldens ting. Han drog sig undan i tillbaka-dragenhetens vrå. Han slog sig ned i afskildhetens säte. Han band sitt oskulds-fulla hjerta vid begrundandet af Guds Den Högstes, hvarje orsaks Orsaks oförskyllda, orsaks-lösa Kärlek.

Bind ej ditt hjerta vid en orsak, fast, förglömmandes,
dervid, densamma orsaks Förorsakare!

Tre dagar och tre nätter blef han qvar i afskildhetens cell. Men ingenstädes-från kom, der, till honom, någon kostnads-fri och oförvärfvad föda. Med hvarje timme, vard han mera tunn och tärd, och mera svag. Till slut grep svaghet honom strängeliga an. Hans styrka blef, af matthet, öfvermannad. Den eremit blef mycket sjuk och krank. Vard oförmögen föra ut sina sedvanliga, häfdvunna Guds-tjenst-pligter, sina Guds-tillbedjans-skyldigheter.

Då sände Gud, honom, den tidens Budskaps-bärare och shaikh, och gaf, honom, med skarpa förebråelser, ett Budskap. Gud sade, genom honom: »O Min slaf! Jag verldens axel hafver

lagt på orsaker och medel. Änskönt Min Magt, Som inga gränser har, kan föra ut en sak *förutan* medel och *förutan* orsaker, dock, likväl, har Min Visdom detta slagit fast och gjort af nöden, att ting, i allmänhet, med orsaker och medel, måste bringas fram och föras ut. Förthy, på SÅ vis, stadfästes och ställes fast den Lag, den Regel, att gengåfva är satt som gåfvas lön. Fördenskull, om det står uti din magt att bli en orsak till välsignelse för andre är detta bättre för dig än att *du*, tack vare andres bistånd, undfår hjelp.»

Var som en falk, att du må gripa rof, och räcka rofvets läckerbeta, ANDROM.

Var icke en Tufáil, en låg och sniken snylt-gäst, likt korpen utan fjädrar, utan vingar!

Och denna saga har jag till den ändan, dig, fört fram, att, dig, må varda veterligt och tydligt, att hvarje menska icke mäktar undanrödja orsaks-sammanhangets slöja. Och, vidare, att sann och verklig tillförsigt till Gud är DEN, som, med ett öfligt hänsynstagande till medel, bevarar foten fast på Guds-Tillitens Berg. På THY sätt skall, ock, denna tillförsigt ha lott och del i de Välsignelser som gömma sig i Ordet: »*Den flitige och arbetsamme är Guds vän.*» Och talat hafver en af Herrens stormän: »Tag *i*, och *arbeta*, att du ej varde *sjuk*! Bekänn, att du, af *Gud*, får all din mat, att du ej varde *otacksam och Guds-förnekare!*»

Var icke lat, för det du tror på Gud;
Gif akt på Ordsspråket: »*Gud älskar den som trälar*».
Om du, på Gud, har satt din lit, gör *från* Dig ditt beting!
Din uppgift lös! Slit ondt! Sätt, SEDAN, till Den All-Barmhertige och Ensam-Varande och Allom-Bjudande, din tillit!

En annan son till orda tog, och sade: »O fader min! Vi hafve icke fullan kraft att fuller tro på Gud. Fördenskull veta vi, oss, ingen annan råd, ej annan bot än att ett yrke idka. När, nu, vi, i vårt yrke, bruka id, och dermed syssla, och Gud, 73.

Den Högste, ur Sin Kärleks Skatte-Kammare, med Guld och Rikedomar, gifver oss vår lott, hvad skole vi, oss, dermed, taga till?» Qvad fadern: »Hopa samman guld och rikedom är lätt. Men att bevara det, och rätt förvalta det, och, derur, hemta vinst och gagn är svårt. När, nu, så händer, att en menniska får guld uti sin hand, då måste hon, nödvändigtvis, sig lära iakttaga tvenne, med dess innehaf förbundna vilkor. *Det första*: Det måste gömmas så, att det är tryggt för slöseri och plunder, för tjufvens hand, för stigmannen och landsvägs-riddaren, och skyddadt vara för båd' fick-tjufvar och snattare. I ty att guldet, SJELF, har många, varme vänner, och guldets ÄGARE, der'mot, oräknelige fiender.

På de förintade, eländige slår aldrig ångest-hjulet (Jakob 3: 6) ned;
Det slår de mäktiges och höges karavåner.

Det andra: Det gagn, den båtnad som ur guldet måste hemtas, de måste hemtas ur den vinst, som guldet ger. Ty guldets kapital får icke röras. Får icke ödslas bort, i slöseri och slarf. Förthy, om allt, som går till gagn, skärs bort från kapitalet och räntan derutaf ej anses räcka till, skall, inom kort, ur slikt ett hufvud-löst förfarings-sätt, UPP resa sig, mot himlens sky, omstörtnings-ödets damm.

Det haf, den ocean, dit intet vatten flyter,
Skall inom kortan tid, bli torkad ut och tom.
Om, från ett berg, du bara rycker loss, och i dess ställe, aldrig lägger till,
Blir berget, sisteligen, stjelpt omkull och upp- och ned-vändt.

Den ingen inkomst har och ständigt ger ut pengar, desslikes den, hvars utlägg större äro än hans inkomster, skall, sent omsider, ramla ned i nödställdhetens hvirfvel. Och möjligt är att hans belägenhet i styggelsen af undergången mynnar ut, precis som fallet var med den der bålda, slösaktiga råttan, som sig af daga tog, af grämelse och sorg.»

Qvad sonen hans: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN FJERDE SAGAN

Fjerde Sagan.

Hans fader svarade: »Det har berättats, för oss, att en odalman, till ett förråd, lagt ned, uti en spannmåls-bod, en massa korn. Och, sedan slutit ut-tagens och ut-gifternas dörrar på den boden. Hans syfte var att, på den dag, då nöden skulle öfverskrida gränsen, och hungersnöden börja rasa vildt och, öfver måttan, öppna upp sitt lystna gap, ur DET förrådet hemta lifs-tillskott och lifs-förnyelse.

Det hände sig, emellertid, att, i det grannskapet, en råtta — som, af otyglad glupskhet, velat stjäla kornet ifrån Månens korn-bod, och klasen af Plejderna, med girighetens klo, från Himlens Fält — en råtta — säger jag — der slagit upp sin bostad. Förlagt sitt näste i den bodens närhet. Beständigt grof han, i hvar rigtning, under jorden, gångar, och bildade åt hvarje håll, med sina tänder hårdare än klippan, tunnlar, tunnlar.

Med ens, helt plötsligt tog hans gräfning slut. Hans hålkning mynnade, i bondens korn-bod, ut. Och råttan fann sig midt uti allt kornet. Från taket af hans tjäll, rann rik, rann strid, en ymnig ström af hvete. Och hvete-kornen föllo ned, likt glänsande och klara stjernor, som, från himlen, falla. Och råttan såg att Ordet: »*I Himlen är Er Spis*» (Qur'anen 51: 22.), för honom, nu, var vordet till en Sanning. Klart blef, för honom, ock, det dunkla Ordspråket, Som säger: »*Er Föda söken, Eder, djupt, i jordens buk!*»

Vid detta, Guds-Välgernings yppande och uppenbarande, fullgjorde han sin pligt att tacka Gud derför.

74. Men, *sedan*, sedan han genom förvärfvandet af Desse Värdefulle Hvete-Korn och Rika Perlor, var vorden mägta välförsörjd och svåra rik, begynte han att förevisa Qārūn's yfverborenhet och höge later, begynte han ådagalägga Pharaoh's förmätenhet och fräckhet. Och, inom kort, begynte alla grannskapets och traktens råttor, som undfått kännedom om innebörden utaf det, som hade timat, att, i hans tjenst, omgjorda sina länder, och, kring sin midja, binda slafveriets rep.

De falske och förrädiske »god-vänner», som du känner,
De äro flugorna omkring din siraps-burk.

Hans tallriks älskare, hans bägares tillbedjare sig samlade och flockade, om honom, kring. Och, Såsom bruket är bland slike herrar, antogo de, mot honom, smickrarenas sätt. De sade INTET, som ej stämde öfverens med råttans hjertas önskan, och INTET, som ej svarade mot skaplynnet af hans natur. De lossade, förutom för att honom prisa och berömma, ej sin tungas band. De öppnade, förutom för att honom tacka och välsigna, aldrig sine läppar. Han, å sin sida, likaså. Likt en megaloman, han lät sin mun ej upp för annat än för öfver-ord och skryt. Och, blott, för prål och slöseri, sin hand. Han trodde att den spannmålsbodens korn ej skulle taga slut. Han trodde att den hvete-flodens ström, från det der hålet, aldrig skulle sina. Hvarenda dag förslösade han stora mängder hvete på sin hofmans-skara, sine sycophanter. Och, som han aldrig tänkte sig, att hvetet skulle tryta, förglömde han, i dagens glädje, morgondagens sorg.

O Munskänk! Kom! Må Vin, i dag, vi dricka! Ty morgon-
dagen! Hvem har morgon-dagen sett?

Emellertid, allt under det att dessa råttor, i den undangömda vrån, i anspråk togos af att, brådskande, sig, i det stulna kornet, vältra och förlusta, hade ett nöd-år gripit folket an. Och hungersnöd, mot folket, gjort ett anfall. Och hungerns

eld tändts upp i brösten af de ångest-fulle, medel-löse arme. Åt hvarje håll, i hvarje trakt, de hade gerna offrat upp ett älskadt lif för bröd, men ingen reflekterade på den offerten. Åt hvarje håll, i hvarje trakt, de hade gerna velat sälja allt sitt husgeråd för en bit mat, men ingen fanns, som önskade det köpa.

Eho sig önskade se skymten af ett bröd,
Såg endast sol-skifvan på himmelen derofvan.
En verld blef trängd, beträngd af slikt ett trångmål;[1]
De svultne qvidande, de mätte frossande, med sten-hårdt,
obekymradt hjerta.

Den stolta råttan hade utbredt yppighetens, veklighetens matta. Han hade ingen vetskap om, och ingen känning af det hemska hunger-året. Han hade tidender ej fått om nödens år. En tid förgick. För bya-mannen, hade nöden blifvit allvar. Den gällde, nu, hans lif. Och knifven hade, honom, kommit ända in på benen. Han öppnade sin korn-bods dörr. Han såg, att full förödelse nått vägen till hans korn. Han hof en is-kall suck, från bränn-hett hjertas djup, och sörjde bitterligen öfver dess förstörelse. Han sade för sig sjelf: »Det är ej vise männers plägsed eller sätt att jemra sig och klaga öfver någonting, hvars bot ej ligger inom möjlighetens gränser. Bäst synes, mig, nu, vara att jag samlar hop den återstod af korn, som, här i boden, finnes qvar, och flyttar öfver den till annat ställe.» Med desse ord, begynte bonden syssla med att bära ut och flytta öfver hvad som fanns igen.

Nu var det så att råttan, som sig ansåg vara ställets ägare och husets herre, just, på den platsen, låg i djupan ro, och sof. 75.
Och råttans satelliter och drabanter, dessa andra råttor, de hade, af sin öfvermåttan stora glupskhet, slagits döfva. De hörde ej ett ljud af bya-mannens steg, och af hans kommande

[1] af slik en fasans syn —:

och gående derofvan, öfver deras hufvud. Men, bland dem, fanns en råtta, som var qvick-tänkt. Hon hade fattat, hur det hängde hop. Och för att få sin uppfattning bekräftad, begaf hon sig, i hast, till husets tak. Der, från en springa uti taket, blef hon vittne, och lade märke till hur saken stod. Strax kröp hon ned och delgaf sina väner, hvad sakens innebörd och mening var. Derefter kastade hon, strax, sig ut ur hålet. Och hennes goda vänner likaså. De, ock, sig smögo ut, enhvar till *sin* vrå. Och lemnade, i ensamhet, sin värd.

Hvarenda vän, du har, är vän till dina gåfvor;
Han följer dine spår för hvad du honom ger.
När mindre blir ditt guld, blir mindre, ock, hans kärlek;
Han önskar din ruin, för att, derpå, sig sko.
Från denna handfull lismande, bedrägelige bords-kamrater,
Är bättre vara skild, än sällskap ha, med dem.

Dagen derpå, då råttan lyfte upp sitt hufvud från den mjuka hvilans kudde, såg han, af sina vänner, ej ett spår. Hur mycket, än, han noga spejade åt venster och åt höger, hur mycket, än, han varsamt spanade framför sig och bakom sig, han såg af sina följeslagare och vänner ej så mycket som en skymt. Han började att qvida och att klaga. Han sade, för sig sjelf:

»De vänner, som jag haft, jag vet ej hvar de äro;
Jag vet ej hvad som händt, att de, från mig, sig skilt!»

Och derefter, sen han en långan tid bragt till i sjelf-vald enslighet och afskildhet, kröp han, ur gömslet af sin bostad ut, för att ta reda på hvad, verkligen, för dessa råttor, hade timat. Han fick, då, reda på den fruktansvärda olycka, som hungersnöden vållat, fick tidender om trångmålet och hungersnödens skräck. Bekymrad och bestört, han styrde kosan hem, för att, med all Gewalt, ta' vara på den skatt af dyrbart hvete-korn, han innehade. När, hem, han kom, såg han, af kornet, ej det

minsta spår. Och, sen han, genom hålet, in i spannmåls-boden, kommit upp, befanns der icke vara qvar så mycket korn, som kunde räcka till ett enda afton-måls bespisning. Hans magt att härda ut, hans motstånds-kraft försvann. Förståndet vika gaf. Med ångstens hand, han började sin lefnads krage slita sönder uti trasor. Sitt hufvud, som omtöcknadt var af dårskaps-nattens mörker, han slog och bultade på marken, gång på gång. Till sist hans skalle sprack. Hans hjerna spriddes ut. Och, THY, han föll, på grund af slöseriets olycks-digra följder, ned, i förderfvets vortex och i undergångens.

Och lärdomen af denna liknelse är *den*: en menskas utgifter och utlägg böra stå i proportion till samma menskas inkomster. Och endast RÄNTAN af det kapital, hon äger, bör hon åtnjuta och sig till godo göra. Och äfven RÄNTAN endast på så vis, att kapitalet icke drabbas af förfång, att kapitalet icke smälter hop eller förminskas. THY, bör hon äfven RÄNTAN hålla ögat på och vara-taga.»

Håll ögat på din inkomst och din utgift hvar minut;
När inkomsten hör upp, låt, då, din utgift krympa.

När fadern hade denna saga lyktat, UPP reste sig hans yngste son, och började, med perlorna af faderns pris och lof, sitt tals **76.**
inlednings-ord att smycka. Derefter sade han: »O Fader! Sen man sin egendom har tagit vara på som Lagen föreskrifver, och sen man dragit rättvis ränta deruppå, hur bör man denna räntas inkomst gifva ut?» Hans fader svarade och sade: »Rättvisans stig är, allostäds, beröm-värd, besynnerliga då det gäller lifs-method och subsistens. Den man, som pengar har, bör, sen han räntan burit upp, låta sig angeläget vara att ha *tvenne andra* regler städs för ögonen. *Den Första*: Han måste akta sig för klandervärd slösaktighet och öfverspändhet, på det att ånger ej må bära bittra frukter fram, och menskor släppa loss, mot honom, klandrets och det giftiga förtalets tunga. Och sannt är, visst och och sannt, att slöseri och ödslande med

gods och guld förutan måtta ha sin upprinnelse i hviskningar af Satan. *Förvisso, den slösaktige är Sātan's bror.*

Inför en hugstor menniska, som har, af Gud, fått Ljus,
Är täckligare girigbuken än den slösande.
Ehuru gåfvor, allostädes, röfva hjertat,
Är, endast den, som följer Lagens Bud, mot-tagelig för Gud.

Den Andra: Han måste akta sig för girighetens stigma, han måste sky små-snålhetens, småaktighetens skam. Förthy en snål och små-sint man, såväl belangandes religionen som verldszonen, är fläckad ned med ett föraktligt namn. En verlsligt sinnad, girig man är afskydd och förbannad till en grad som fyllest gör, och tillfredsställer till och med hans fiender. Och hvad han samlat — girigbuken — skall, till sist, bli till en skott-tafla för plundringens och rofferiets pilar. Han är, exempli gratia, som en reservoir. Som en stor vattu-damm. Som en behållare af vatten. När vatten ständigt flödar, i en dylik, in, och rinner in deri från skilda källor, och intet aflopp finns för denna damm, som svarar mot inflödena i dammen, då söker den, af ren natur-nödvändighet, ett aflopp. Den sipprar ut från hvarje hål, åt hvarje håll. Till dess att sprickor, remnor träda fram uti dess sidor, och den, till slut, med ens, blir sopad bort och sprängd. Sen rusar vattnet, rasande, derur, åt alla håll och sidor. Och anställer förödelse och död. *Med tvenne ting, du girigbuken hote! Med snabb förödelse. Med tagaren af arf.*

Det guld, hvarur den girige ej njutnings sötma smakat,
Skall slöseriets hand, åt vinden, gifva hän.
Det kommer, kanske, till en arfvinge, som aldrig,
Utom med afsky, minnas skall hans namn.

När sönerna sin faders råd och varning hade åhört, och väl förstått det gagn, som låg deri, utvalde hvar och en af dem ett yrke, och lade, uppå arbetet, sin hand. Den äldste af dem

vände ansigtet mot köpmans-yrket, och gaf sig ut uppå en lång-lig färd. Med honom, voro tvenne dragar-oxar, af styrka, sådan att ej himlens Taurus, med dem, i täflan, kunde ge sig in. Af krafter, sådana, att himlens Leo, på grund af deras våldsamhet och fasan, de injagade, liksom en fastande, försvagad katt, i makt-löshetens tass, fördolde skräckens klo.

I omfång, som en elephant, i kamp-lust som ett lejon.
Af dristig blick och majestätisk gång.

Den enes namn Shanzábah var. — Den andres Mandabáh. Och 77.
deras herre, köpenskaparen såg alltid efter dem i egen hög person, och skötte dem, och lät sig vårda om dem. Men, när, emellertid, den tid, som åtgick för hans resa, tänjdes ut, och de igenom-reste länge, länge afstånd, fann mattheten en väg till deras tillstånd, och spår af svaghet tedde sig, på deras läges anlet, fram.

Af Ödets Dom befalld, framtedde sig, midt der de gingo fram, ett väldigt träsk, ett falskt, förrädiskt gungfly. Och Shanzabáh stack, i det flyet, fast. Hans herre gaf befallning, att de skulle draga upp honom derur på hvilket sätt som helst. De lyckades. Men, som Shanzábah, derefter, efter den betan, icke hade kraft att röra sig ur fläcken, anställde köpenskapar'n en person, som han, med lön af guld, sig, hade hyrt, att taga vara på och vårda oxen, och sedan, när han återfått sin helsa och sin kraft, att sända Shanzabáh tillbaks till karavänen. Den lejde mannen qvarstod på sin post, i öknen, två, tre dagar. Sen blef han trött på ensamheten och gaf oxen öfver. Och förde underrättelser om Shanzabáh till dennes herre, och täljde, falskeligt, att han var död. På detta rese-stadium led, ock, Mandabáh, den andre oxen, af. Han dog af gränslös utmattning och gränslös sorg, på grund af skilsmessan från Shanzabáh, hans broder. Men, till Shanzábah, kom hans helsa åter inom kort, och kraft att röra sig omkring och ströfva vida. På jagt efter en betes-äng han sig begaf. Han sökte efter den,

och vandrade åt hvarje håll, i hvarje rigtning. Till dess han, till en grönan äng, kom fram. En äng, som smyckad var med tusen doftande och däjeliga blommor, och prydd med plantor utaf skilde slag. Den trädgårdsmästare, som Paradisets Trädgård sköter om, skulle, af afund öfver denna trädgård, sig bitit ha, i afundsjukans finger. Och himlen öppnade, vid denna lustgårds syn, förvåningens och häpenhetens öga.

På grund af rosorna, den späda, spirande och ljufveliga grönskan, det klara porlande och friska vattnet,
— Må BORT det onda ögat vara vändt! — du skulle trott den vara sjelfva Paradiset!

För Shanzabáh, var slik en upp'hålls-ort behagelig. Han satte ned bosättnings-möblemanget uti denna ängens vida ängd. När han, en tid bortåt, på denna, hade betat, från träldoms fjettrar fri, från uppsigts bojor lös-gjord, och bragt sin tid till efter hjertats önskan, i denna luft, som gaf, åt anden, munterhet och fröjd, på detta fält, som vidgade det tjusta hjertat, begynte han att blifva öfver-stark, till kroppen, han svällde ut, blef omfångs-rik och fet. Den glädje, honom, ostörd hvila skänkte, den fröjd han erfor vid ogrumlad frid, gick ända derhän, att han, uti öfvermåttet af sin glädje, begynta böla högt, till himlens höjd, af fröjd.

Nu var det så, att, just i detta grannskap, i den ängens närhet, fanns ett lejon. Ett lejon skräckinjagande och fasaväckande, på grund af dess obändiga och vildsinta natur. Och många fromme djur hade omgjordat sina länder uti detta lejons slaf-tjenst. Och många, fast oräknelige, vilde rof-djur hade lagt, på dess befallnings rad, sin lydnads hufvud. Och detta lejon var, på grund af ungdoms-vinets stolta rus, och framgångs-modets, majestätets yfverborenhet, och mängden utaf tjenare och slafvar, fast öfvertygadt om, att intet djur var starkare än han. På tigern, som, med ursinne och raseri, föll an, på elephanten, detta berg af ben och muskler, han gittade

ej, ens, en gång, att SE. Men någon oxe hade aldrig förr han skådat. Och någon oxes bölande han aldrig hört. När bölandet af Shanzabáh hans öra nådde, blef han, deraf, förskräckt och helt bestört. Af fruktan för att djuren skulle upptäcka att rädsla funnit vägen till hans hjerta, förflyttade han sig ej mer åt något håll, men qvarblef, orolig och obeslutsam, helt stilla, på ett enda ställe, på en enda fläck.

Der funnos, bland de hofmän, som uppvaktade Hans Majestät, schakāler två. De voro baksluge, spetsfundige schakaler. Kalīlah var den enes namn, den andres Damnah. De voro, 78.
begge, ryktbare för skarpsinne och list. Men, af dem begge, var, dock, Damnah den förslagnaste. Den ifrigaste och den girigaste efter namn och rang. Och Damnah hade, med sin insigts skarp-blick, snart märkt, att lejonet var äten upp af skräck. Att han inbunden vorden var, och upptagen med det, som, hela tiden, städs, passerade revy uti hans hjerta. Han, till Kalīlah vände sig, och sade: »Hvad är din åsigt om vår konungs tillstånd? Har du lagt märke till att han, till jagtens och kring-ströfvandets plaisir, har sagt: 'Farväl!', och sticker fast, liksom en mussla, på ett ställe!?»

De spår, som sorgen på hans panna satt,
De gifva tidender om ångsten i hans hjerta.

Kalīlah qvad: »Hvad angår, månne, detta spörsmål dig? Hvad rör det dig? Hvad är ditt syfte med att dylikt tala?»

Du! Hvadan du? Och detta tal om statens hemligheter!
Hvadan detta?

Vi få vårt lefve-bröd vid denne konungs hof. Vårt lif vi bringa till, i lugn och ro, beskyddade af skuggan af hans härlighet. Var, du, dermed, förnöjd, och öfvergif utforskandet af kungars hemligheter! Låt fara snokandet i hvad blott angår dem! Ty intet äro vi utaf den grad, den rang, eller det höga väsen, att vi, med tillträde till kungars sällskaps-krets, sku' blifva ärade.

Ej heller kan ett enda ord från våre läppar till höge kungars öron, nånsin, tränga fram. THY är att, om dem, tala vanskeligt och fåvitskt. THY är, oss sjelfvom, gifva ogagn och förfång. Och hvar och en, som blandar sig i det som, honom, intet angår, för honom, skall, för visso, tima det, som timade för apan.

Qvad Damnah: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN FEMTE SAGAN

Femte Sagan.[1]

Kalīlah talade: »Det har berättats, att en apa såg en timmerman. Han satt uppå en planka, som han sågade. Han hade, hos sig, tvenne viggar eller trä-kilar. En af dem hamrade han ned i klyfningen af virket, för att, på så vis, underlätta sågningen, och göra vidare den stråk, der sågen skulle gå. Så snart och hvar gång remnan eller sprickan öfverskridit hade en viss gräns, in-knackade han kilen N:r 2, och ut-drog kilen N:r 1, och, på det viset, höll han på, och fullföljde sitt arbete. Det apan roade, ja, apan blef förtjust. Med ens, midt i sitt verk, steg snickar'n upp, och gick, bortkallad af en trängande nödvändighet. När apan såg, att snickar'ns plats var tom, gick, strax, han dit, och satte sig på plankan. Hans svans, emellertid, råkade komma ned i sprickan, hvarest plankan hade sågats sönder. Han gaf ej akt derpå. Ur plankans spricka drog han ut den främre kilen, INNAN, först, han hade drifvit in den bortre. Så snart den främre dragits ut, tillslöto sig de begge sidorna af plankan. Och apans svans förblef, emellen dem, klämd in. Den arma apan, utaf pina, qvald hof, upp till himlen, ångest-rop och anskri. Hon, smärt-fullt klagade:

Bäst att en hvar i denna verld styr om sitt eget verk;
Eho sin egen syssla icke sköter, han handlar mycket illa,
mycket vrångt.

---

[1] Corresponds to the Second Fable in BOTH Sanskrit Works. (Professor Edward B. Eastwick.)

79. Min syssla är att plocka frukter, ej handtera såg. Mitt yrke är att roa mig och hoppa kring i skogen, ej hugga ved, med skarfyxa och yx.»

För hvar och en, som *handlar* så, skall, så, det *gå*.

Så talade den stackars apan för sig sjelf, då timmermannen, ett tu tre, tillbaka-vände. Han apan pryglade på sätt, som hon förtjent. Och apan föll, på grund af sin inblandnings-lusta, ned i pinan. Och hennes ödes ändalykt vard undergång och död. Fördenskull säger man:

'En apas yrke är ej timmermannens'.»

Och denna liknelse har DERFÖR jag fört fram, på det du veta må, att hvarje menska bör sin *egen* uppgift lösa och tänka på att göra från sig *sitt* beting. Hon bör ej sticka ut sin fot, och styra sine steg utom sin egen krets, sin egen spher. För hvarje arbete, finns der en menska skapad. Och huru skönt ha ej de vise talat:

Jag mig erinrar rådet af en vän:
»För hvarje man, ett verk. För hvarje verk, en man.»

Låt fara detta som dig icke angår. Och håll för rof den lilla lott af spis och föda som, dig, af ödet för-bestämd, skall falla till.

Qvad Damnah: »Eho, hos kungar, söker närhet och bevågenhet, bör icke söka dem för att få föda eller mat. Ty buken kan, på hvarje ställe, fyllas. Och buken kan, med all slags föda proppas full. Nej, nej! Säg snarare, att förmånen af kunga-tjenst och hof-tjenst är att förvärfva sig en upphöjd position. På det att man, i slikan högan ställning, må kunna, gunst-benäget, sine vänner smeka, och sine fiender, med strängthet, qväsa, och, barskt, befordra dem till laga näpst. Eho, hvars ande sänker sig till födan, han är att räkna såsom en, som fänaden hör till. Han är att likna vid en hungrig hund,

som, vid ett ben, sig gläder och förnöjer. Han är att likna vid en katt af nedrig hug, som ställer sig till freds med en bit bröd. En annan sak: jag har lagt märke till att lejonet, om det går ut på jagt efter en hare, och, dervid, ser en vildåsna à prendre, sin hand tillbaka-drager ifrån harpalts-jagten, och vänder ansigtet mot åsne-jagt.

Håll hugen hög, ty, inför Gud och menskor,
Blir ditt anseende i mån utaf din hug.

Och hvar och en, som vinner hög en värdighet och ställning, han skall, af vise män, om än hans lefnads-saga, liksom rosens, varder kort, på grund utaf det vackra minne, som han lemnar efter sig vid hädanfärden, betraktas som en man, hvars lif, af Gud, gjorts långt. Hvar'mot, å andra sidan, den, som sänker ned sitt hufvud i gemenhet och föraktliga och låga ambitioner, han skall, om, äfven, han, likt granens barr, får lefva länge, af store män, ej blifva sedder an. Han skall, af dem, betraktas som en nolla.

O Sa'dī! Aldrig dör den man, hvars namn är godt!
Död är den man, hvars namn ej blifvit godkändt!

Kalīlah sade: »Eftersträfvandet af värdighet och ställning kan **80.** passa bra för folk utaf den klass, som, genom gamle anor, fint uppträdande, och ädel börd, för dylikt, äro skickade och rustade, alltså: för thy, beqväme. Vi, deremot, tillhöra icke denna klassens folk. Vi äro, alltså dessa höga värdigheter icke värdige, och kunna icke, fikande derefter, i jagt och äflan, lyfta mödans fot.

Jag hyser tankar, gränslöse som hafvet! Ve mig, arme!
Hvad rymmes, väl, i denna lilla vatten-droppe, som gör planer upp, *ümsonst*?!?!

Qvad Damnah, sägande: »All storhets källa är ett godt för-

stånd och gode seder. Och icke ädel börd.[1] Ej heller gamla anor.[1] Eho besitter snille och förstånd, skall höja sig utur en låg och oansenlig ställning, upp till en lysande, förnämlig rang. Eho är klent utrustad å förståndets vägnar, och slö i omdöme, och svag i själ, han skall sig sjelf, från hög en ställning, bringa neder, och hamna, sisteligt, på låg en grad.

Med bistånd af en ädel insigt och ett klart förstånd,
Kan maktens ränn-snara jag kasta öfver (Jakob 3: 6.)
stjerne-himlens ångst-hjul;
Om själens öga icke öppnats har af ädel hug,
Kan det ej skåda glansen utaf menskans Höga Öde.

Och talat hafva Herrens stormän, sägande: »Hög värdighet kan endast uppnås genom djup förnedring, kan endast ernås med oändligt qval. Nedstigandet, å andra sidan, från en upphöjd äre-ställning: *den* kan gå för sig utan allt besvär. Liksom man, blott med stort besvär kan lyfta upp en tung sten, för att lägga den på skuldran, men, lätt och ledigt, utan allt besvär, kan kasta den, från skuldran, ned på marken!!! Och häraf kommer det sig, ock, att ingen utom blott en hugstor och en högstämd själ, som, ödmjukt, mägtar bära lidanden och olyckor, har någon LUST och KAN ha någon lust för Öfversinnlighetens Höga och Sublima Hemligheter.

För veklingen, det höfves ej att öfva Kärleks-Lek!
O hjertat mitt! Det är den lejonhjertade och den som plågad är, och den som olyckor och nesa burit har, som foten sätta kan i denna gräshopps-svärmens gny och strids-tumult.

[1] »Fråg' ej, hvem honom väg till denne purpur baner;
Dertill ej hulpet ha farfäders förre hamn.
Han, sjelf, har talt för sig. Han, sjelf har gjort sitt namn;
Hans snille är hans ätt. Hans vett hans gamle aner.»

(Smed-sonen, Olof Hermelin den äldre, om smed-sonen, grefve Erik Lindschöld.)

En hvar som söker Hvilan af Det Helga Ordet: »*Obemärkthet, undangömdhet, bortglömdhet är Hvila*», han tager sina händer från personlighets-förgudningens utklutnings-drift. Han stannar, stannar, stadeliga, i föraktlighetens och oduglighetens cell, en enstöring. Och hvar och en som intet aktar på och intet frågar efter törne-snåret, som bär namnet: »*Bemärkthet, ryktbarhet, berömdhet är förbannelse*», han plockar, snart, sin ömma längtans Ros, han kommer, snart till Ärans Ljufva Lustgård, han sitter, snart, på Salighetens Thron.

Förrän jag spisat sorg och skam, förökas ej min ära;
Förrän rubīnens hjerta gjuter blod, är den värd ingenting.
På Lyckans Pergament, såg ingen Vägens pilgrim
Lycksalighetens Script, förutan skammens plump.

Månn' aldrig du har hört berättelsen om de två resenärerna, af hvilke en, tack vare det att han, af Gud, fick nåd att bära lidande och fångenskap med undergifvenhet, omsider nådde kunga-thronens spira; af hvilke, deremot, den andre, som gaf sig hän åt sina böjelser och lustar, och, makligt, klemade med sin personlighet och sjelfhet, förblef i afgrunden af olycka och nöd?»

Kalīlah frågade: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN SJETTE SAGAN

Sjette Sagan.

Damnah sade: »Tvenne följeslagare, af hvilke en bar namnet »Sālim» och den andre Ghānim, voro tillsammans, på en resa. I sällskap med hvarandre till rygga lade de den ena dags-resan efter den andra. Och deras väg låg utmed foten af ett berg, som sådant var att bergets topp höll tygeln flätad in i firmamentets brune fåles tygel, och bergets midt och midja var omgjordad så, att den höll stigbygeln i stig-bygeln af stjernehjulets gördel flätad in. Vid bergets fot fanns en kristall-klar källa, i klarhet, liksom kinden utaf friska, rosen-kindade och dagg-bestänkta tjusarinnor, i sötma, liksom rösten utaf sockerläppade och sötsaks-tungade förtrollarinnor. Och framför denna källa hade gräfts en vidsträckt vatten-reservoir. Kring denna flätade skugg-rike, lummige och höge träd, uti hvarandra, sina kronors grenar.

På ena sidan utspreds vällukts-fulle grenars doft;
På andra sidan höjdes trädens majestätiska och höga kronor.
Invid cypressens fot låg hyacinthen blid;
Violen sänkte hufvudet inför den hvita liljan.

Kort sagdt, de tvenne väg-kamraterna anlände från den hemska, fruktansvärda öknen, till detta tjusande och rena väg-herberge. Och som de funno stället vara ljuft och hviloplatsen skön och hjerte-röfvande, beslöto de att stanna der, för sin häfd-vunna halt. Och, sen de hvilat sig en stund, kring-vandrade de, omkring källan och behållaren. De gingo rundt omkring, åt alle håll. De kastade sin blick åt alle håll. Med ens, helt plötsligt, sågo de på reservoirens kant, åt det

håll, hvarest vattnet flöt, i reservoiren, in, en Stor, Hvit[1] Sten.[2] På stenen skrifvet stod, med Gröne Bokstafs-Karaktärer — hvars like blott af Kraftens Penna hade kunnat skrifvas in, hvars like blott på Guds Fördolda Vishets Sida hade kunnat ristas in — som följer: »O vandrings-man! Du hafver, med ditt äro-fulla neder-stigande och stannande vid detta herberge, detsamma hedrat! Vet, att Vi hafve Vederqvickelser och Läckerheter,[3] dig, Vår gästvän, på det bästa, lagat till. Vi hafve båtnadens och gagnets mat-bord, dig, vår gästvän, på det skönsta, sirat. Men VILKORET är det, *att* du all tanke, plan-uppgöring, resonering, och fundering låter fara. *Att* du i denna källa sätter ned din fot. *Att* du ej rädes vatten-hvirfvelns fasa. *Att* du ej låter någon TANKE, ens, på dödens dolda dop dig skrämma eller bry. *Att* du dig kastar upp, derur, uppå dess Andra Strand, på bästa sätt, du KAN. Och, vidare, der är ett lejon, hugget utaf sten, som lagts vid bergets fot. Det tag, och lyft det upp, på skuldran din, och BÄR det. Och för *det* och dig *sjelf*, förutan grubbleri och utan söleri, med ETT, ett ENDA springande, till bergets topp. Vik icke af, hör icke upp, släpp icke tag, gif icke tappt, på grund af vilde, själa-jagande och grymme rof-djur som dig falla an! Håll i, spring fort, trots stinget af de stickande och skarpe törne-taggar, som ditt hjerta slita och din mantel rifva! Förthy, när, EN gång, väl, din vandring är förbi, när, EN gång, du, till Målet, hunnit fram, skall Trädet af din Åtrå Frukter bära.»

Till dess du *Vägen* går, skall du ej *Målet* hinna.
Till dess du *gräfver upp* ditt lif, skall du ej *Lifvet* nå.
82. Om, ock, all verlden såge Himmels-Ljusen,
Dem *latom*, kommer, Deraf, ej en stråles glimt.

---

[1] Uppenbarelse-Boken 2: 17.
[2] 1 sta Mose-Boken 49: 24.
[3] 1 sta Mose-Boken 49: 20.

Sen han, om skriftens innebörd och mening, blifvit underkunnig, qvad Ghānim, vändande sig till sin väg-kamrat: »O broder! Kom! Att vi, med krigets fot, må detta faro-fyllda slag-fält genom-tåga, och, till den grad och i den mån det står uti vår magt, investigera och upp-daga enskildheterna af hvad som rörer denne talisman och skatte-drake.»

Vi vilja, gladeligt, med lif och lust, på stjerne-verldens hufvud sätta foten;
Om icke, såsom män, vårt hufvud, åt vårt Äro-rika syfte, offra upp.

Qvad Sālim: »O, min käre vän och hulde broder! Att endast på en Skrift, hvars Skrifvare vi icke, en gång, känna, hvars Innehåll, vi ej, en gång, förstå, bege sig af och företaga sig ett svåra faro-fyldt och fasansfullt beting och äfventyr, och att, i hopp om en inbillad vinst, en förespeglad förmån, sig kasta in i afgrunder af skräck, det är, förvisso och i sanning, dårskaps-prof och sjuklighets-symptom. Ej finns den vise man, som tar in säkert gift, derest han vet, att motgiftet är osäkert. Ej finns den kloke man, som arbetar kontant, för lön och ro och hvila på kredit.

En vis man anser ej, att en sekund af pina
Kan uppvägas af tusen år af hvila och af lyx.

Qvad Ghānim: »Ädle vän! Att åtrå hvila är, af skam och nesa, föregångaren. Att trotsa fara är, af härlighet och ära, förebådaren.

Eho begärer ro och söker hvila,
Skall aldrig göra hjertat sitt, med Lyckans Glädje, gladt.
Eho förfäras öfver Vinets Rus,
Skall aldrig tömma Bägaren, Som rymmer Åtråns Vin.

Den man, hvars hug är hög, nedlåter sig ej till att *tänka,* ens, på oväsentligheter sådane som bonings-vrå och lifs-förnöden-

heter. Och, tills han bragt en upphöjd värdighet uti sin hand, slår han sig icke ned, och hör han icke upp, och tar han icke mödans och besvärets fot från jagandet derefter. *Lycksalighetens Ros, förutan mödans tagg: — den plockas ej. Och hjerte-åtråns Skatt-Hvalfs Dörr, förutan olyckans och nesans nyckel: — öppnas ej.* Hvad mig beträffar, hafver hågen gripit fatt mitt hjertas tygel. Den skall mig draga upp till bergets topp. Jag rädes ej för lidandenas hvirfvel. Jag fruktar ej för olycks-bördans last.

Om, i mitt sökande derefter, qval mig skulle slå, nåväl,
så MÅ de slå mig!
Om kärlek finns till Ká'bah, lätt är öknen.

Qvad Sālim: »Låtom oss då antaga, att du, för Vällukten af Härlighetens Vår förmår att uthärda tumultet af de grymme qvalens höst. Fast står, likväl, att det är fjerran från försigtighetens lagar, att tåga fram uppå en väg som ej har slut, att segla fram uppå ett haf som ej har strand. Det höfves hvar och en, som påbörjar ett företag att — lika väl som han, om dess begynnelse, är underkunnig — sig, genom granskning, skaffa kännedom om företagets slut. Sin blick han rigta bör,
83. från företagets början, till des änd-skap. Han noga väga bör, i Vishets-Jungfruns Våg-Skål, den vinst, det lockar med, det mén, hvarmed det hotar. På det att han ej slite ondt och lide qval FÖRGÄFVES. På det att han ej offre upp och kaste, för förderfvets vind, I OTRÄNGDT MÅL, kontanta myntet af sitt dyra lif.

Med mindre du ditt fot-fäste gjort säkert,
Sätt foten icke ned, i jagt på NÅGONTING.
I hvarje verk, hvari du ger dig **in**, se efter, först och främst,
Att du ett kryp-hål har, att dig bege **derur**.

Törhända är den inscriptionen inscriberad blott på skämt. Törhända är inskriften skrifven in på hån och gäckeri.

Det mycket möjligt är att denna källa är en vatten-hvirfvel, hvarur, med simning, man ej uppnår stranden. Och äfven om en frälsning derutur är görlig, förmodar jag, att tyngden af det tunga lejonet af sten är sådan, att du icke orkar lyfta upp det på din skuldra. Om äfven detta, nu, sig göra låter, är möjligt att du icke, på en gång, och med en enda oafbruten språng-marsch, förmår att komma upp på bergets topp. Men låtom oss, nu, antaga att alla dessa svårigheter äro öfverkomliga och blifvit undanröjda, och att du går i land med alltihop —: du vet ju icke hvad din resas resultat skall bli! I alle fall, jag sjelf, jag säger, grundligen, ifrån, att *jag* ej blir din följeslagare i denna galenskapen. Och *dig*, dessutom, ville jag, på det bestämdaste, afråda derifrån.»

Men Ghānim svarade: »Hör upp med dylikt tal. Jag vill ej afstå från min föresats, för NÅGON menskas ord. Jag vill ej ändra mitt beslut för NÅGON man. Jag bryter ej den ed, jag svurit har, för frestelser, som hviskas in, i andens öra, af Satāner! De må, sen, uppträda som menskor eller djeflar! Jag *vet*, att du ej styrka har att stå mig bi, och följa med mig. Jag *vet*, du saknar håg att bli min res-kamrat. Men *så* mycket, åtminstone, kan du väl göra för mig, att du min affärd ser, och står mig bi med önskningar och böner.»

Jag *vet*, du ej har kraft att tömma Vinets Kalk,
Men kom, åtminstone, till fest-församlingen af de berusade!

Men Sālim talade, och sade: »Nej!» Förthy han märkte, att hans broder fattat sitt beslut och att han, derifrån, sig icke skulle låta rubba. Han fortfor: »O min broder! Jag ser, att du ej låter leda dig utaf mitt råd, ej heller afstår ifrån detta outförbara och vilda företag. Men *jag*, jag har ej hjerta eller krafter till att det bevittna. Jag vill din affärd icke skåda an. Jag kan ej finna glädje i en sak, som mina känslor sårar. Jag kan ej finna fröjd i hvad mitt hjerta krossar. För mig är bästa planen att jag följer Visdoms-Ordet, lydande:

Jag måste, långt från denna fasans hvirfvel, föra bort mitt bohag.

Följaktligen, han lastade sitt pick och pack uppå en dromedar. Han afsked tog, från sin kamrat, och vände ansigtet mot vägen.

Till källan Ghānim kom. Han tvådde hjertat, ifrån lifvet, rent, och ropade:

Jag dyker ned i Den Omätliga Oceanen!
Törhända drunknar jag. Törhända får jag Perlan.[1]

Derefter, sedan han, med stadig hand, omkring sin midja, bundit upp beslutsamhetens mantel, steg han ned i Källan.

84. Det var en källa ej. Det var ett Haf.
Det var ett Haf, Som tedde sig, der, till det YTTRE, som en källa.

Nu visste Ghānim att den Källan var en olyckornas vatten-hvirfvel. Men hjertat hans var starkt. Och hågen oförfärad. I vattnet klef han in. Med faste, stadige, och lugne sim-tag kom han fram till Stranden af Befrielsen och Frälsningen. Sen han, på kanten, kommit upp, och åter-hemtat sig, och dragit Anden åt sig, lyfte han, på ryggen, med all kraft och all gewalt, det lejon upp, som hugget var af sten. Med lif och lust, sig underkastande en tusen-faldig pina, tusen-faldig möda. Och sprang, till toppen utaf berget upp, med ett, ett enda oafbrutet springande. På denna bergs-topps sida såg han en stor stad, hvars atmospher var liflig och berusande, hvars plan och vidd var däjelig och tjusande.

En stad, som liknade, i skönhet, sjelfva Paradiset!
En stad, som liknade, i friskhet och i ansigts-fägring Edens Trädgård!

---

[1] Uppenbarelse-Boken 21: 21. Mattheus 13: 46.

På bergets topp-spets gjorde Ghānim halt. Han kastade, mot staden, sine blickar. Med ens, kom, der, från lejonet af sten ett skräckligt ljud. Det sådant var, att, deraf, berg och fält begynte darra. Dess buller nådde ända fram till staden. Från höger och från venster, kommo massor utaf folk, ur staden, ut. De vände, emot berget, sine ansigten. De styrde, emot Ghānim, sine steg. Med häpenhetens blick, såg Ghānim folket an. Han var förvånad öfver dessa massor utaf menskor. Då, PLÖTSLIGEN, MED ENS, en skara ädlingar och höge dignitärer kommo fram till honom, och fullgjorde de ceremonielle helsnings-riterna och bragte ut sin gärd af pris och lof. Med vördnadsfull anhållan om tillåtelse, de satte honom, sedan, upp, till häst. De förde honom, på en ädel häst, till staden. De lögade, med kamphers och med rosen-vattens bad, hans hufvud och hans kropp. De skrudade och prydde honom, sedan, med konungslig härlighet och mantel. De lade, vördsamt, kunga-dömets tyglar i hans hand. De öfverläto, åt hans skarpa blick och starka hand, att riket styra. Om innebörden af allt detta gjorde Ghānim frågor. Han ställde spörsmål om betydelsen häraf. På THY sätt klungo, härpå, svaren: »Uti den källa, som du såg, ha vise män lagt ned en talisman. De hafva format det der lejonet af sten, du såg, med stor betänksamhet, och djupt begrundande, och hänsyns-tagande och öfvervägande af alle, skilde slag. Med contemplerande af stjernbildernas uppgång. Med observerande af stjernor och planeter. Nåväl, när, nu, en lejon-hjertad man, af Gud, får håg, i hjertat, gjuten in att denna källa simma öfver, att lyfta upp och bort det tunga lejonet, att springa fram och klättra upp till bergets topp, är denna händelse, för visso, städs, coinciderande med frånfället af denna stads regerande monarch. DÅ ryter lejonet, med hiskeligit larm. DÅ tränger lejon-rytandet till denna stad. DÅ rusa stads-invånarne, ur staden, ut. DÅ kora de den lejonhjertade till konung. SEN bringa de sin tid, i hvila, till. OCH lefva under skuggan af hans Rättvisa. Allt intill dess att,

äfven, HANS tur kommer. Allt intill dess att, äfven, HAN går bort.

EN går. En ANNAN kommer i hans ställe.

Och när, på Guds Befallning, detta Rikes Konungs lifstids Sol går ned, och sjunker ned i horizonten utaf döden, UPP stiger, samtidigt härmed, från detta bergets topp, den NYE Lycko-herrens Ärofulla Stjerna. Så har det varit, nu, i många år. Och många mensko-släktled hafva svunnit hän, sen denna Sedvänja, på
85. sätt jag talat om, i denna Bergets Stad har varit rådande och hållits har i vördnad. Och du, i dag, är denna Stadens kung. Och du, i dag, är denna tidens konung!»

Ditt Riket är, Befall!
Befall ehvad dig lyster!

Nu insåg Ghānim att all denna vedermödas bärande och släpande, på grund af Härlighetens Domslut, hade skett.

När Härligheten kommer mig till bistånd,
Hvad, ÄN, Hon gör med mig, ALLT tjenar till mitt Gagn.

Och denna liknelse [1] har jag, fördenskull, dragit in, att det må bli dig klart, att njutningens och huldrikhetens honungsmängda dryck ej står att erhålla förutan förödmjukelsens och skammens törn-taggs sting. Och hvar och en som, af en ädel håg att stiga högre upp, besjälas, skall aldrig trampas under någon nidings häl. Ej heller låta sig, med en föraktlig ställning och ett nedrigt skrå, afspisa. Och tills jag, mig förvärfvat värdigheten af ett företräde inför lejonet, och, in bland skaran af de hofmän, har trädt in, som vakta kungen upp, vill jag mitt hufvud icke lägga neder uppå hvilans kudde, vill jag min fot, på sömnens läger, icke sträcka ut. Kalīlah qvad: »Hvar'-från har du fått nyckelen till denna dörr i näfven? På hvad vis har du tänkt dig tränga in?» Qvad Damnah: »Jag har

[1] Det är Damnah, som talar.

tänkt, mig, saken så: I denna kris, då skräck och obeslutsamhet gjort lejonet till fånge, vill jag mig sjelf, åt honom, bjuda ut, till hjelp. Jag vill mig ställa i hans väg, och möjligt är ju, att han, sen han har smakat medicinen af mitt råd, skall få tillbaka glädje i sin själ. På så vis, skall jag, i hans närhet, bli befordrad, och, i hans närhet, vinna ökad gunst.» Kalīlah qvad: »Hur vill du vinna audiens och företräde inför lejonet? Och, äfven, OM du vinner det, hur ämnar du dig, sedan, bära ÅT? Du har ju icke hofmäns skick och later! Du har, på kungar, aldrig passat upp! Du skulle, inom kort, förlora hvad, af kunglig gunst, du månde hafva vunnit! Och sedan, derefter, du skulle, dig, ej veta någon skymt af råd!» Qvad Damnah: »När en menniska har vilje-kraft och vishet, står hon ej handfallen och hjelplös, när det gäller styra stora angelägenheters skuta hem, i hamn. Eho har tillförsigt, — hvad ÄN han tar sig till, hvad ÄN det är för uppgifts-haf han dyker in i — till den förmåga, som han vet han HAR, han skall sin skyldighet, på sätt som Lagen föreskrifver, föra ut. En ANNAN sak: om Lyckan, för en menniska Sig uppenbarar, om Lyckan, till en menniska, blir Vän, då visar, henne, Hon en VÄG, till det, som denna menniska har fått sig förelagdt som Mål och Syfte. Liksom det täljs, i traditionerna och tide-böckerna, att, för en fattig folkets man ifrån bazāren, der, *en* gång, uppgick Härlighetens Sol. Han nådde Värdigheten utaf Kunga-Thronen,[1] och ryktet af honom och sagan om honom[2] gick ut all verlden kring, spreds ut både vidt och bredt.[2] En af de gamle, fordomtima kungarne skref, honom, *till*, ett bref. Han skref: »Ditt yrke det är Timmermannens yrke. Och väl förfaren är du, ock, deri. Af hvem har du dig lärt att styra Statens Skuta, af hvem har Statsmans-skap du supit in och Kunga-Konst?» Han skref och svarade: »Den-

[1] Uppenbarelse-Boken 3: 21.
[2] Jesus Christus.

samme, Som, mig, Härligheten gaf, FÖR INTET, Densamme har ej underlåtit att, mig Undervisning gifva i den minsta enskildhet, som hör till denna synliga, förvissneliga verldens styrning, och förvaltning, och REGERING!»

86. När Visheten slår upp Sin Undervisnings Bok,
Då utgår, från mig, endast hvad är Rätt.

Kalīlah svarade: Det är ej ALLE väl-förtjente män, som kungar hedra, och, med sin gunst-bevisning, märka ut. Nej! Det är, företrädesvis de män, som stå dem nära, som, med dem, ha bekantskap och förvandtskap, som, på dem, ha hereditäre anspråk, eller ha rätt dertill, enär de slikt, i *särskild* grad, förtjent. Som du det *ena* ej kan skryta med och ej det andra, är troligt att du, från hans iakttagande och uppmärksamma blick förblir fördold. Törhända varder du, på så vis orsaken till något, som fröjd, för dine fiender, bereda skall.» Qvad Damnah: »Eho har nått en upphöjd rang, i hof-tjenst hos en konung, har dylik, GRAD-VIS, nått, och aldrig PÅ EN GÅNG. Och denna rang har, honom, aldrig visat fram sitt ansigte, förutan slit och släp och ansträngning och möda. Ej heller utan det uppmuntrande inflytandet af kungens protection och patronage. Och äfven jag detsamma eftertraktar. Jag, ock, på språng är, efter samma sak. Jag har *försonat* mig med tanken på att mycken möda lida. Jag har mig bragt derhän, att jag det anser *rätt och helsosamt* att skammens illa-smakande, ohelsosamma gift-pokal, i djupa klunkar, tömma. Jag *vet*, att hvar och en, som väljer ut, åt sig, att, flitigt vakta kungar upp, i deras kunga-salar, han måste, i och med detsamma, fem ting välja ut. *För det första*: Han måste släcka vredens eld med mildhets söta vatten. *För det andra*: Han måste sky och fly de frestelser som lustans djefvul hviskar in. *För det tredje*: Han måste aldrig låta listigt och bedrägeligt förvärfs-begär ej heller girighet, som väcker verlds-krig upp, på ledaren: förståndet taga öfverhanden. *För det fjerde*: Han måste lägga

grundvalen till sina gerningar och handlingar på rättvisa och anspråklöshet. *För det femte*: Han måste, med ett mildt och fogligt och förnöjsamt sinne, mottaga små och stora händelser ur Ödets hand. Eho har desse egenskaper, som jag, nu upp-räknat, hans önskan skall, beständigt, bära ymnig frukt.

Kalīlah invände: »Det, liksom, slår mig, nu, att, äfven, OM du hunne fram till kungen, på hvad sätt kunde du, af honom, tagas mot? Och, med hvad list, förvärfva rang och ställning?» Qvad Damnah: »Komme jag blott fram till kungen, jag skulle taga till mig egenskaper fem. *För det första*: Jag skulle tjena honom upprigtigt och ärligt. *För det andra*: Jag skulle stämma hågen min i samklang med min kungs. *För det tredje*: Jag skulle, honom, ställa fram hans ord och gerningar i skönaste belysning och i bäste dager. *För det fjerde*: Jag skulle, hvar gång kungen, med en åtgärd, tar i tu, en åtgärd, som jag ser, med klokhet, är en anförvandt, en åtgärd, som jag ser är egnad att hans rikes välfärd främja, densamma, smyckad, inför kungen, ställa fram, dess gagn och nytta, honom, peka ut och ställa under ögonen, på det hans glädje öfver egen åsigts skärpa, och tillfredsställelse med egen doms-krafts helsa må stegrad bli och stärkt och flöda öfver. *För det femte*: Jag skulle, om han dyker in uti ett företag, hvars ändalykt blir trist, hvars epilog blir stinkande och olycks-bringande, så att dess följders detrimenta hölja skulle kungens hela rikes område med skam, hans majestät, med socker-söte varnings-ord och blide, inställsamme hofmans-later, dess förderflige och olycks-digre följder ställa fram. Jag skulle göra honom underkunnig om det företagets sorgefulla ändskap. På det att konungen, sen min förtjenst han sett, må lägga märke till mig och mig märka ut, med konungslige gunst-bevis och hulde till-tal, och, städse, för mitt sällskap, vara hågad, och, städse, lifvad för att följa mine råd. Ty ingen Guda-gnista döljes af en skäppa. Och intet snille döljs af dårskaps natt. Och hvar 87.

och en, som värdig är och verksam, han får sin andel af beskydd och stöd.

Likt Mysk förtjensten är! När döljes Mysk?
En verld, med ens, blir, af dess vällukt full!
Gå! Skaffa, dig, förtjenst! På det att din förtjenst
Må, plötsligt göra jordens yta full af ditt lof-prisande,
hvar enda gång ditt namn skall blifva om-nämndt.

Kalīlah sade: »Det synes mig, som om ditt uppsåt, härutinnan, vunnit stadga, och ditt beslut att gå i land härmed har vuxit starkt. Var bara på din vakt! Och var försigtig! Att vakta kungar upp har med sig stora faror. Att passa kungar upp är invecklad med skräck. Och vise män ha sagt, att blott en man, på Vishet, tom, som Vishets ljufva Vällukt aldrig andats in, mot TRENNE saker rigtar sine steg: 1) mot kungatjenst; 2) mot gift-intagning utan skräck och tvekan, 3) mot yppande af hemligheter för en qvinna. Och vise män ha jemfört konungar med ett högt berg. Ehuruväl, deri, der finnas grufvor, innehållande juvelerer värdefulle, oskattbare, är berget, dock, den tillhålls-ort, der tigrar bo och ormar, så väl som andre farlige och skadelige djur. Ej blott är svårt att klättra upp till bergets topp. Svårt är, också, att, uppå berget göra sig en bostad. De hafva sagt, att kungens sällskap liknar djupa hafvet. En bāzargān, en köpenskapare, som väljer ut, åt sig, att resa uppå hafvet, för, antingen, till hemmet, perlor, hem, som vinst, eller blir fånga-tagen och förliser i förderfvets hvirfvel.

I hafvet finnas Skatter utan tal;
Men, vill du trygghet ha, blif qvar på stranden.

Qvad Damnah: »Hvad du hafver sagt är sprunget fram ur en oskrymtad önskan att mig gagna. Jag vet, väl, sjelf, att konungen är lik en eld, som allt förtär. Eho, den elden, närmast är, är faran närmast.

Från umgänge med kungar håll dig fjerran.
Sky dem. Liksom det torra *bränslet* skyr en häftig eld.

Men den som fruktar faran kommer aldrig upp till maktens tinnar.

Ur fara stiger storhet upp, ty fyra-dubbel vinst
Vinns aldrig, derest köpenskapar'n fruktar faran.

Och *tre* ting kunna aldrig på-börjas af någon utom den, hvars hug är stor och hög: *tjenst* hos en konung, *resa* på ett haf, och *strider* med en ovän. Och *jag* — hvad nu mig själf beträffar — räknar mig ej bristande i hug-storhet och mod. Hvi skulle *jag*, då, frukta tjensten hos en konung?»

När slik, hos mig, är styrkans arm och kraftens,
Hvadhelst jag söka må, jag skakar ur min ärm! 88.
Står hågen din till värdighet och storhet?
Sträng an dig med den hug, som, dig, beskärts.
Kort sagdt HVAD HELST du tar i handen, och, med handen, gnider,
Är du af hugstort sinn, du går i land dermed.

Kalīlah sade: »Fast jag ogillar och står emot din plan, och djupt beklagar ditt beslut, och blankt betviflar framgången och vinsten af ditt uppsåt, så önskar jag, då du ditt hjerta fäst vid denna sak och, på det företaget bundit dina önskningar, dig, härutinnan, lycka, vinst och gagn.»

Se der din väg! Gå på! Blif framgångs-rik och lycklig!

Åstad gick Damnah. Sökte audiens. Fick företräde. Gjorde, sen, för lejonet, »*Salām!*» Qvad lejonet: »Hvad är det der för en?» Hans hofmän svarade: »Han son är till en viss schakal, som, för ett o-tal år sedan var anställd, såsom slaf, vid kungens höga hof». Qvad lejonet: »Ja, visst! Ja, visst! Jag minns nu.» Derefter kallade han Damnah till sig, sägande: »Hvar kommer du ifrån? Och hvarest bor du?» Damnah

svarade: »Enligt min faders sed, är jag, för närvarande, en tjenare vorden i ditt himmel-liknande hof, och detsamma har jag gjort till mitt nöd-tvångs Qiblah och min åtrås Ká'bah. Jag står och afvaktar, för att, om något utaf vigt sku' hafva händt, och Majestätets lyckosamma och välsignade Befallning sku' hafva färdats ut, stå konungen till tjenst och föra ut Befallningen, med medfödd visdom, och för att, medelst upplyst skarp-syn, dyka ned deri. Och *likasom* för rikets pelare och Majestätets råds-män, i vissa angelägenheter, finnes användning och bruk, *på samma sätt* är det, ock, möjligt, att, i kungars hof, en händelse kan inträffa, som, för sitt rätta ordnande, sin rätta lösning, tränger till hjelpen af de låge och föraktlige.

På slik en väg, är gagn-rik, som en påfågel, en fluga.

Ty samma sak, som lösas kan med en svag sy-nål, är ett starkt kast-spjut, hvilket sätter näsan upp mot skyn, ur stånd att föra ut. Och samma sak, som lösas kan med en tunn penn-knif, är ett skarpt svärd, som blixtrar såsom eld, ur stånd att föra ut. Och ingen tjenare, han må, sen, synas, aldrig SÅ föraktlig, aldrig SÅ förnedrad, är oförmögen värja sorg och skada AF, är oförmögen draga gagn och vinning FRAM. Förthy det torra stycke trä, som faller, i förnedring, ned på allmän stråk-väg, besitter möjligheten af att — ett tu tre — en vacker dag — till nytta bli. Och fast det synes duga till blankt intet, är det, dock, möjligt göra, deraf, en tand-petare, en tändernas polerare och rensare, är möjligt göra, derutaf, ett instrument, att draga VAXET UT, UTUR DE DÖFVES ÖRON.»

Änskönt, ur mig, en rosen-krans ej kommer,
Måhända duger jag till bränsle under grytan.

När lejonet till Damnah's ord-svall hade lyssnat, var han förvånad öfver hans vältalighet och tale-konst. Han vände sig

till hof-männen, som stodo honom nära, sägande: »En Vishets-Jungfruns man, änskönt han mist sitt namn,[1] och tappat bort sin heder,[1] skall, nolens-volens, med sin insigt, sitt förstånd, bland jordens folk-slag, låta skina fram sin Ära. På samma sätt som flamman af en eld, hvars tändare förmente, att den skulle brinna NEDÅT, i stället lyfter hufvudet mot Skyn, och 89.
stiger UPPÅT, UPPÅT, och EJ nedåt.»

För den, som tecknad är med Vännens Kärleks Märke,
För honom, är Det Märket, på hans panna, ristadt in.

Förtjust blef Damnah öfver desse kungens ord. Nu visste Damnah, att hans listiga och hala tal, på lejonet, gjort verkan. Nu visste Damnah, att hans falskhet vunnit framgång, och att hans sluge ord, på kungen, tagit skruf. Han lossade de kloke rådens tungas band och sade: »Det höfves alle kungens tjenare och hofmän, att, i den mån de inse och förstå, begrunda noga allt hvad kungen angår, och nogsamt öfverväga allt, som drabbar deras kung. Och, vidare, att ställa fram, för konungen hvad helst månd' falla någon af dem in och komma, honom, före. Och, vidare, att aldrig falla af och vika bort från rådens och från varningarnes väg. På det att konungen må sin uppvaktning och betjening lära, grundligt, känna, och bli bekant med måttet och begränsningen af omdömes-förmågan, klokheten, upprigtigheten och försigtigheten och grannlagenheten utaf hvar och en i kungens hof-stat. Och, SEDAN, SÅLUNDA, ur deras hof-tjenst, hemta gagn, och med belöningar, en hvar af dem, i mån af hvad han har förtjenat, smeka. Förthy så länge kornet är, i jordens flor, fördoldt, gör ingen sig besvär att detta kornet vårda. Men, när det dragit stoftets slöja från sitt ansigte, och, klädt i grönan äre-skrud, sitt hufvud upp, ur jordens trånga krage, lyft, DÅ visar det sig, att det ÄR ett träd, som bärer frukt, DÅ visar det sig, att det ÄR en ört,

[1] »*Gum-Nām*», Whose Name is lost (Steingass); Name-less (d:o).

som gifver vinst. DÅ — utan tvifvel — vårdas det och skyddas det och fostras. DÅ — utan tvifvel — skördas vinst utaf dess frukt. Nu är, emellertid, i allom styckjom, framgångs-möjlighetens Källa Stor-Sultānens Gunst. Ehvem, bland män af värde och förtjenst, *Han* märker ut med Huldrikhetens Blickar, af honom skall, ock, Kungen hemta vinst, en vinst i proportion till Kungens Höga Ynnest.»

Jag är — för att så säga — som ett törne. Jag är — för att så säga — som en jord-mån;
Du är — för att så säga — som en Sol. Du är — för att så säga — som ett Regn-Moln.
Ur mig, sku' växa rosor fram och härliga tulpaner
Om, mig, Du ville ge Din Fostran och Din Vård.

Qvad lejonet: »På hvad sätt borde vise män, då, fostras? Med hvilke medel, kan, ur vise män, då, skördas frukt?» Qvad Damnah: »Sakens ROT är DEN, att konungen bör se till INNEHÅLLET af en man och icke till hans ANOR. Och om ett följe Äre-löse odågor, med anledning af sine förfäders och an-herrars förtjenster eller tjenster, anspråk skulle göra, eller, dristigt, pocka, då bör han sig, om dem, platt intet bry. Förthy en man skall, medelst bragder, häfda »sine aner». Han skall dem intet häfda med »farfäders förre hamn».

Ditt bröst, med dina *bragder,* vidga ut;
Och yfs ej eller brösta dig öfver ditt gamla namn.
Var icke lefvande — o du ej full-förintade! — med dine döde;
Gör lefvande de döde förfäder med Glansen af ditt Namn.
Slå ej — min pilt! — på skrytets trumma, för din hädangångne fader;
Ty, GÖR du det, är du en hund, som fröjdas åt ett ben.

Fastän en råtta bor i samma hus som menskor, betrakta de, på grund af den förargelse och skade-görelse som råttan ställer

till, det vara deras rättighet och pligt att stränga an sig för att råttan dräpa. En falk, å andra sidan, som är främmande **90.**
och vild — enär, förmedelst falken, fördelar, med fog, anteciperas kunna, DEN locka de med allt af härlighet och glans de finna kunna, DEN sätta de, med pomp, på huldrikhetens hand-led, DEN vårda och förpläga de, med fröjd. THY, höfves det en kung att icke SE på, om en menniska är slägting eller främling, om en person är obekant eller bekant. ÄN mer. Han måste söka män af visdom och förfarenhet. Och den, som fuskar i och slarfvar med sitt verk, och den, som, i sitt yrke, visar lättja, åt honom, bör han icke gifva företräde framför män, som idoge och värdefulle äro. Ty gifva bort, åt dårar, vis-mäns post, och höja lättingar till arbetsmyrors ställning: är som att fästa *hufvud*-smycket uppå *foten* och binda *fot*-beprydnaden, vid *pannan*, fast. Hvarhelst förtjente män, i nesa, smäkta, och dårars hop vid rikets roder stå, der griper rötan af förderfvet kring sig, der banar ödeläggelse åt sig, en väg, till sist. I slikt ett land, skall skammen klänga sig, en mantel lik, kring folk och kung.»

Bjud Phoenix aldrig kasta, kring ett SÅDANT land, sin ädla skugga,
Der papegojan[1] mindre ansedd är än olycks-korpen.[2]

När Damnah, med sitt föredragande, var vorden färdig, behagade det lejonet att honom visa huldhet. Han gjorde honom till en af det höga konungs-majestätets främste gunstlingar. Han fattade, för hans conversation, behag. Han byggde, på hans maningar och råd, sin gernings grundval. Och Dámnah, å sin sida, började slå in på visdomens, förståndets, insigtens, för-tänksamhetens väg. Blef, inom kort, i kungens lönrum, kungens råds-rum, en förtrogen. På honom, satte konungen

[1] Bibel-uppreparen.
[2] Bibel-bespottaren; den moderne ny-»theologen».

sin lit, vid ordnandet af styrelsen af riket. ÅT honom, hänsköt han, för vise råd, hvar sak. En dag, då Damnah fann, att tillfället var lägligt, och tiden löftes-rik och vinst-bebådande, utbad han sig, af konungen, en enskild audiens. Vid denna sade han: »En långan tid har konungen, på EN fläck, varit rot-fäst. En lång tid öfvergifvit resornas behag. En lång tid undflytt jagtens, jägar-lifvets nöje. Mig, lyster veta orsaken till detta. Mig lyster, efter måttet af min insigts skärpa och mitt vett, med Majestätet, denna saken dryfta.» Men lejonet åstundade att, inför Damnah, täcka öfver och fördölja sakförhållandet af sin förfäran — DÅ, ETT TU TRE, midt under hans tvehågsenhet och trångmål, från oxen Shanzabáh, ett hiskligt bölande klöf himlens högsta sky. Dess oljud gjorde kungen så utom sig, att sjelf-beherrsknings-tömmarne, blankt, föllo ur hans hand. Han tvungen vard att, inför Damnah, daga upp sin hemlighet, och sade: »Min fruktans orsak är det ljud, du hörde nyss. Och jag, jag vet ej hvarifrån det kommer. Har ej en aning om HVEMS röst det är. Men jag tar an, att hans gestalt och styrka står, till hans röst, i öflig proportion. Om SÅ är fallet, är, mig, icke rådligt att, längre, stanna qvar i denna nejd.»

Qvad Damnah: »Hafver Majestätet endast detta oljud på sitt hjerta? Är detta oljud allt, som vållar kungen bry? Finns ingen annan anledning och orsak?» Kungen sade: »Nej». Qvad Damnah: »Nå, välan, i SÅ fall, höf's det, kungen, ej att, på så ringa grunder, abdikera eller emigrera. Och gå från hus och hem! Och fly från eget land! Och kasta ärfda spiran, såsom skrot, ifrån sig!!! Hvad vigt här, väl, ett ljud!? Hvad har en bullersam och högljudd stämma att betyda!? Hvi skulle någon, för en RÖST's skull, flytta sig ett steg!? En konung, höfves det, att han är liksom klippan. Och fast på foten, stadig som ett berg. På det att han sig icke skaka låte utaf hvarje
91. vind-flägt! På det att han ej springa månde, från sitt kungasäte, på grund af hvarje bölande och rop.»

På det att du, vid hvarje[1] vind-flägt,[2] ej må skutta upp,
Drag in, inunder mantelen, din fot, som berget!

»Guds stormän hafva talat, sägande: »Till bullersamma, höga röster tag ej *hänsyn!* Gif dryge, pösande gestalter ej en BLICK! Förthy det yttre skenet är ej verklighetens spegel. Och skalet röjer ej hvad, inom skalet, bor. Ett rör, änskönt det synes fett och frodigt, blir bräckt och bragt i små, små smulor af en käpp. En trana, oafsedt sin store kropp, förblir i greppet af den smärt-gestaltade och smäckre falkens klo, ett byte. Och hvar och en, som hänsyn tager till en stor gestalt och tager pösighet och dryghet i beräkning, skall drabbas utaf samma öde, hvilket drabbade en räf.»

Qvad lejonet: »Hur lyder den berättelsen?»

---

[1] populacens, »oförvitlighetens».
[2] »aura popularis».

DEN SJUNDE SAGAN

Sjunde Sagan.[1]

Qvad Damnah: »Det berättas att en räf, en dag, begaf sig in uti en skog. I hopp om mat, han vandrade omkring åt alle håll. Han kom till foten af ett träd. På trädets sida var en trumma upphängd. Och hvar gång vinden blåste och en vind-stöt kom, kom, strax, i rörelse det trädets grenar. En af dem träffade den trummans ansigte, och, ifrån trumman, bragtes fram ett hiskligt dån. Inunder trädet lade räfven märke till en höna, som gick och plockade i marken med sin näbb, och sökte föda. I bakhåll satte sig vår räf. Han ämnade att göra, sig, den hönan till ett rof. Då, plötsligen, den trummans dån hans öra nådde. Han lyfte upp sin blick, och såg en pösig kropp, en kropp ohyggligt svällande och uppblåst, hvars röst, uppå hans öra, föll liksom en skräcklig skräll. Nu väcktes räfvens hunger upp och lystnad. Han tänkte för sig sjelf: »Förvisso är dess kött och hud anpassade för stämman». Upp steg han, ur sitt bakhåll, der han legat lurande på hönan, och blicken höjde han, mot trädet, upp. Bort flydde hönan, som, på så vis, på sin fara, uppmärksammats. Och räfven klättrade, med hundra svårigheter, hundra vedermödor, upp i trädet. Han mycket slet, förrän han lyckades att trumman slita sönder, och SEN han rifvit den i bitar, fann han, utom pergament och små-bitar af trä, i trumman bara — LUFT! Nu ned-steg ruelsens och ångerns eld uti han hjerte-kammar! Nu ned-flöt, grämelsens och sorgens regn ifrån hans öga. Han ropade, och sade: »Ve

[1] Is the same as the Second in the »Pancha-tantra», but is not found in the Hitopadesha. (Professor Edward B. Eastwick.)

mig arme! Tre-faldt ve! O ve mig, att jag låtit lura mig af denne upp-blåste och stinne kropp, som alls, alls intet var, förutom bara luft (Jes. 2: 22, på Hebreiska eller Engelska), och släppt ett lagligt byte ur min hand, och utaf denne, som, i verklighet, i Verklighetens Verld, blott, endast var en spökbild,[1] fått nöja mig med mén, men intet gagn!»

Tumult och larm ger trumman. Går, städs, ur trumman, ut
Men hvad blir frukten, då, i trumman, blott, bor tomhet?
Om, dig, af Gud, förunnats Visheten, sök Verkligheten!
Låt, dig, ej luras utaf skenet, som är tomt!

92. Och denna liknelse har jag, fördenskull, vågat lägga fram för konungen, att han, på grund af en anskrämmelig och skräcklig stämma och en förfärlig, fasa-väckande gestalt, ej månd' försaka ridternas och jagternas behag. Om, granneliga, denna saken undersökes, skall visa sig, att, af den starka stämman och den store kroppen, frukten kan beskrifvas med det meningsdigra och det märg-pregnanta lilla ordet: »NIL». Om kungen så befaller, skall jag till honom gå, och, sedan, göra kungen underkunnig om hur saken står, och sanningsenligt, daga upp för konungen det rätta läget.» I Damnah's ord fann lejonet behag. Han gaf en vink af samtycke åt Damnah. Och denne gick, följaktligen, på kungens vink, i rigtning mot det håll, hvar'från det ljudet kommit. Men, strax, så snart schakalen svunnit från hans åsyn, begynnte lejonet att åtra sig och ångra, att han, i väg till oxen, Damnah hade sändt. Han började att öfverväga och begrunda. Han sade för sig sjelf: »Jag har begått ett oförlåtligt misstag. En illa öfver-vägd och föga öfver-tänkt regerings-åtgärd har jag, i obetänksamhet och lättsinne, nu, låtit slippa lös. Och store män ha sagt, att TIO klasser gifvas, på hvilke kungar, i uppdagandet af sina hemligheter, aldrig, nånsin, böra sätta lit. Åt desse bör en konung

[1] skråpuk. Jes. 2: 22, på Hebreiska eller Engelska.

aldrig ge så mycket som en vink beträffande DE enskilda, privata angelägenheter, som han är särskildt angelägen om att hålla dolda. FÖR DET FÖRSTA: Den som, förutan fel och brottslighet och skuld, vid kungens hof, fått röna tyranni, förföljelse och otack, och länge burit, från hans händer, lidande och qval. FÖR DET ANDRA: Den, hvilkens egendom och heder gifvits ha för vinden, i hof-tjenst och lakej-tjenst för en kung, och, derigenom sett sitt lefve-bröd och hopp om lefnads-uppehälle knappadt af och minskadt. FÖR DET TREDJE: Den, som, ifrån sin plats och anställning vid hofvet, blifvit afskedad och utstött, och ingen utsigt och förhoppning har att åter-få sin plats. FÖR DET FJERDE: Den ondskefulla, illasinnade person,[1] som har sin lust och glädje i, och bara SÖKER väcka strider upp och KRIG, densamme, som, åt hvarje ord om fred och hvarje tal om endrägt, bara SPYR, deröfver gör sig lustig och begabbande, och skrattar. FÖR DET FEMTE: Den brottslige, hvars vänner smakat Nådens Sötma och Förlåtelsens, allt under det att han tömt vedergällningens och straffets bittra kalk. FÖR DET SJETTE: Den skyldige, hvars stallbröder ha blifvit näpste och, derefter, släppte, allt under det att han, med strängare och större näpst, har blifvit qväst. FÖR DET SJUNDE: Den, som fört ut en täckelig och välbehaglig tjenst, för hvilken han belöning aldrig smakat, utan sparkats ut, allt under det att andre, UTAN tjensternas antecedentia, fått bära upp en oberättigad och oförtjenad lön. FÖR DET ÅTTONDE: Den, hvars befattning någon fiende har sökt, för att, från samma hans befattning, honom, sedan, undanträngа, och, efter att hans värdighet ha usurperat, med kungen, sitta samman, som förtrogen vän. FÖR DET NIONDE: Den, som förmodar, att hans egen vinst,

---

[1] personligheten. »Personlighetens särdrag är detta att den, aldrig någonsin, under *några* omständigheter, *gör* något annat, *gifver* något annat, *talar* något annat än DET FALSKA.»

af kungens ogagn, hänger af, och att hans egen nytta, med Majestätets skada, håller jemna steg, och faller samman. FÖR DET TIONDE: Den, som, besviken i sitt hopp att vinna gunst vid kungens hof, sig gör till en persona grata hos sin konungs fiende.

För desse TIO klassers menskor måste kungar sina hemligheter aldrig någonsin förtro. Och detta af det skäl och på den grund-princip att TILLS en menskas Guds-tillit och ärlighet, och gifmildhet, och Mensklighet, ha, gång på gång, i pröfvo-vågen, vägts, och, fuller, till fullkomlig evidens **bevisats**, bör ingen konung göra henne till en herrskare och herre öfver sina hemligheter.

Tälj Hemligheten[1] ej för hvar och en, ty, genom stoftets verld,
Vi mycket vandrat, men ej funnit någon, som, för Hemligheten,[1] varit värdig.

THY, var det, enligt de premisser, som vi omnämnt, förhastadt gjordt och oförsigtigt handladt af mig, att, innan Damnah blifvit grundligt pröfvad, och granneliga, satt på
93. listigt prof, som emissarie, sända honom till en ovän. Det var ej förtänksamt. Det var ej klokt. Och denne Damnah förefaller som en skarpsynt man. Och han har länge, ja, sitt hela lif, vid mitt hof varit förbisedd och kränkter. Derest — hvad Gud förbjude! — misslynthetens tagg hans hjerta, med sitt skorpions-sting, skulle hafva stungit, skall han, förvisso spinna ränkers garn, och blåsa tve-drägts eld till vilda lågor. Han skall, derest han finner någon fiende som öfverträffar mig i väldighet och magt, och hågad känner sig att, i hans hof-tjenst, träda, förvisso, honom, delgifva hvad han, af mina hemlig-

[1] »Den som yppar Hemligheten för en menniska som, derför, ej är värdig, kastar, hundomen, hvad heligt är, och perlorna för svin. Den som undanhåller Hemligheten för den menniska, som värdig är derför, han utöfvar förtryck och öfvar våld.» (Bāyezīd Bistāmī.)

heter, snappat upp och listat ut. Och — sanerligen! — för det giftet, finnes intet mot-gift. DESS mot-gift ligger utom alle råd-slags räck-håll. Hvi har jag icke bundit fast mitt handlings-sätt vid innebörden af Det Visa Ordet: »*Varsamhet är vara misstänksam mot alla menniskor?*» Hvi har jag irrat vilse från Befallningen i vise skaldens Vers:

»Var icke illa-sinnad, men var misstänksam;
Och hvila, SEDAN, trygg för ondska och försåt.»

Om olycka nu varder följden af hans sändebud-skap och gesandt-skap, då skulle jag, förvisso, ha förtjent att drabbas af densamma olyckan *mång-hundra-faldigad!*»

Åt dessa sorgesamma reflexioner gaf han hän sig. I svår förvirring, gruflig sinnes-oro, steg han, ömsom, upp, och slog sig, ömsom, ned. Han rigtade, mot vägen, sin förväntans öga. Med ens, helt plötsligt, visade sig Damnah. Vid Damnah's åsyn lugnade sig kungen, något litet. Han höll sig stilla. Bibehöll sin plats. När Damnah kommit, inför kungen, fram, utbragte han, att börja med, de öfliga och föreskrifna helsningarne. Derefter utbrast han:

Stå stark — vår kung! — så länge stjern-himlen sig hvälfver!
Lys klar — vår konungs Lyckas Sol! — på kungens tjenare och slafvar!

O du, all verldens kung! Den, hvilkens stämma nådde majestätets heliga och lyckosamma öra, är en oxe. Han har sin sysselsättning i att beta uppå ängarne i denna skogens grannskap. Han intet annat gör och intet annat tänker på än tvenne göromål: att äta och att sofva. Hans lystnad sträcker sig ej utanför hans strupe och hans buk.» Qvad lejonet: »Hvad är hans styrkas grad? Hvad måttet af hans magt?» Qvad Damnah: »Intet såg jag, hos honom, af pomp och majestät, Platt intet, som I STÅND mig skulle kunna sätta att hans

makt bedöma. Och, för så vidt som jag förstår, fanns ingen upptäck-bar och skönj-bar storhet HOS honom, som honom värdig skulle göra och förtjent af mer respekt än hvad man ger åt folk i allmänhet.» Qvad lejonet: »Man måste, honom, svaghet icke börda på och skrifva till. Man måste, af hans föregifna oförarglighet och skenbara försynthet, icke låta sig bedraga. Ty stormen farer varsamt fram med svaga gräset. Den är, för svaga gräset, icke till förfång. Men *våldsamt* far den fram med starke eken. Med roten, rycker den den starke eken *upp*. Så länge som de mägtige och store ej träffa på en fiende, som jemn-god är med dem, så länge visa de sin styrka icke fram, så länge lägga de sin magt och mandom ej i dagen.

När visar höken håg att jaga efter finkar?
På mygg-jagt öppnar falken ej sin klo!

Qvad Damnah: »Det är icke rätt, att kungen fäster så stor vigt vid oxen, ej heller att han tager oxen och hvad han betyder i beräkning. Ty noga, och med genomträngande och skarpa blickar, har jag funderat ut hvad oxen har i kikar'n. Jag har fått fuller reda på allt hvad som oxen angår. Om
94. kungens höga omdöme och upplysta förstånd så kräfver, och konungens befallning får den äran att, af kungens läppar, blifva talad ut, skall jag den oxen hemta, på det att han må lägga pligt-trohetens hufvud uppå hörsamhetens streck, och kasta tjenar-skapets sadel-täcke uppå trofasthetens skuldra. Förtjust blef lejonet på grund af detta tal. Och han befallde, sägandes: »Låt hemta oxen». I väg for Damnah. Trädde oxen nära. Och började, med frejdigt mod och tappert hjerta, utan öfvervägande och tvekan, att, med Shanzábah, binda hop ett samtal.

Först sade han till honom: »Hvadan kommer du?» »Och på hvad sätt har hit du kommit fram? Och hvad är orsaken till att du kommit hit och att du, här, har slagit neder dine

bo-pålar?» Shanzábah började, sannfärdeligt, att redogöra för sin ställning och belägenhet. Sen Damnah, härom, blifvit underkunnig, fortfor han: »Ett lejon, som är alle ville rofve-djurens konung och desse regioners herre och befallnings-gifvare, har, mig, befallt och skickat, att dig hemta. På THY sätt har han gifvit, mig, förhållnings-order, dig beträffande, att, om du brukar hast och skyndar dig att komma, vill han se öfver med den pligt-förgätenhet och den försumlighet, som du, allt hitintills, har gjort dig saker till, i det du konungen ej hyllat hafver såsom konung. Men, om du töfvar, skyndar jag tillbaka, och rapporterar för hans Majestät hvad som har händt.» Så snart Shanzábah hörde namnet af det starka lejonet och namnet af de vilde rofve-djuren, blef han rädd. Han sade: »Derest DU mig gifver mod i barm och oförfäradt hjerta, och håller mig beskyddad, med ditt skydd och värn, för kungens straff, DÅ skall jag, gerna, komma med dig, och genom ditt kamrat-skap, ernå äran af att träda in i kungens tjenst.» En ed svor Damnah. Gaf Shanzábah löften. Han ingick, med honom, ett heligt Covenánt. På så vis bragte han, i oxens hjerta, känslan utaf tryghet. Derefter vände begge ansigtet mot lejonet. I förväg gick schakalen. Trädde fram för lejonet. Och inberättade, för lejonet, att oxen var å vägom. En stund förgick. Så nalkades Shanzábah. Han trädde fram för konungen, och bragte fram den öfliga och undersåte-liga hyllnings-gärden. Med ifver sporde lejonet, och frågade: »När kom du hit, till denna region? Och hvad var orsaken och skälet till din ankomst?» Shanzábah mälde hela sagan sin, för andra gången. Qvad lejonet: »Nåväl! Gör, här, din bostad. På det att du må undfå full en andel af min huldhet, gifmildhet, barmhertighet och gunst-benägenhet. Förthy vi hafve öppnat nådens portar uppå ansigtet utaf de folk, som här, i desse landamären, bo och bygga. Vi hafve dukat huldrikhetens bord, som flödar öfver, för alle slafvar vid vårt konungs-hof.»

I detta rike, huru mycket ÄN du ströfvar,
Skall ALDRIG du se någon som beklagar sig på grund af oss, och anför klagomål mot oss.
Det FÖRSTA som vi tage hänsyn till, i allt vårt sträfvande och mödande,
Är våre undersåtars lycka, välfärd, gagn.

Sen oxen gjort ifrån sig hvad, på honom, ankom af beröm och pris, omgjordade han sina länder med den glada lydnads-viljans och det muntra tjenste-nitets gördel. Och lejonet, å sin sida, tog honom närmare intill sig, och fäste honom närmare till sin person. Med hvarje dag, som gick, slöt lejonet, med oxen, mer förtrogen vänskap. I ovanlig och osedvanlig grad gaf han,
95. åt oxen, värdighet och ära. Och, under täcke-manteln af förtrolig vänskap, gaf konungen sig hän åt pejlandet af Shanzabáh's ingenium och väsen, åt undersökandet af hans uppförande och vandel. Han lärde känna måttet af hans omdömesförmåga. Han varse blef utsträckningen och måttet af hans varsamhet och vishet. Han fann honom, med fullständig försigtighet, märkt ut. Han fann honom, med skarpsinne, begåfvad. Ju mer han pröfvade hans egenskapers halt, dess mera ökades hans tillförsigt, och tilltro till hans öfverflödande och rena visdom.

Han fann honom af ljuflig hug och klart förstånd;
Han fann honom en man som VÄGER sine ord, en man som känner på sig hvad en menska GÅR FÖR.
En man, som verlden SETT. En man, som lärdom SAMKAT;
En man, som resor GJORT. En man, som sällskap SAMLAT.

Efter begrundande, och öfvervägande, och ängsligt grubblande, och bön till Himmelen om hand-ledning och bistånd, förtrodde kungen, åt Shanzábah, sina hemligheter an. Med hvarje timme steg han högre i den kungliga bevågenheten. Med hvarje timme blef hans ära störr'. Och hans upphöjelse, i maktens

skipande och i utfärdandet af lagar och förordningar, for fort, for fort, till dess att den, omsider öfverträffade och öfverglänste alle statens pelares och alle kungens högste dignitärers. När Damnah märkte, att Hans Majestät dref sin respekt för Shanzabáh till öfvermåttets gräns och sitt förhärligande af honom till öfverdriftens närhet, och att han, i sin öfverflödande och botten-lösa gifmildhet och huldrikhet beskärde, oxen, gunst, som gick för långt, och att han intet handlade på Damnah's råd, ej heller vände sig till Damnah med förfrågningar i något stycke — DÅ drog den leda afundsjukans hand, öfver hans hjertas öga, afsmakens collyrium, och fiendskapens eld vrok afundsjukans flammor midt, innerst, in uti hans hjernas cell.

Hvarhelst afundsamheten tänder upp en eld,
Der ödelägger den, med elden, först, den afundsamme.

Sömn, lugn, och hvila veko bort från honom. Och frid och sinnes-jemnvigt flyttade, ifrån hans skötes öppna plats, sitt pick och pack. Han gick till sin kamrat Kalīlah, för att sig beklaga. Han utbrast: »O min broder! Si! Beskåda, VÄL, mitt omdömes erbarmlighet! Lägg noga märke till min sluga klyftighets, min kloka förtänksamhets jemmerliga kuller-bytta! Min hela plan gick endast *derpå* ut, att jag, åt lejonet, skulle tillbaka-gifva sinnes-ro och lugn. För denskull pressade jag oxen i hans hof-tjenst. Och nu har han, sen han, för lejonet, blef före-ställd, hos majestätet vunnit närhet och hög ställning. Till den grad att han alle hof-män öfverglänst och gått förbi. Och alle kungens hof-män, ALLTJEMT, öfver-glänser! Allt under det att jag — jag arme man! — har fallit från min värdighet och ställning!» Kalīlah svarade:

Min älskade! Du, sjelf, det gjort! Du bragt det på dig sjelf!
Hvad bot för sot, som du bragt på dig sjelf?

Du denna yxa huggit hafver på din egen fot. Du detta stridens damm har, sjelfver, låtit torna upp, uppå din egen väg. Du drabbats hafver utaf samma öde, som derwischen.»

Qvad Damnah: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN ÅTTONDE SAGAN

Åttonde Sagan.[1]

Kalīlah sade: »Det berättas att en konung gaf, åt en derwisch 96.
en kostlig kåpa och en dyrbar äre-klädnad. En tjuf fick, på den saken, reda. Han greps af lystnad och begär att, sig, det till-egna. THY gaf han sig i väg till eremiten, För att, såsom han föregaf, bli eremitens läre-pilt och slaf. Han valde ut att eremiten tjena. Han röjde nit att snappa upp derwīschens religiösa plägseder och vanor. For fort härmed, allt intill dess att han, på så vis, nästlat in sig i faqīrens närmare bekantskap. En vacker natt erbjöd sig, för honom, ett tillfälle. Han drägten stal, och flydde bort, dermed. Dagen derpå kunde derwischen äre-drägten intet finna. Och, då han fann, att, jemte den, den nye läre-pilten, också, var försvunnen, förstod han att det denne var, som stulit drägten bort. Det bar i väg. På jagt han ilade, att tjufven, hastigt, gripa. I språng mot staden, såg han tvenne vild-djur uppå vägen. De höllo på, som bäst, att bruka klorna mot hvarandre, och att, med tänderna, hvarandres hufvud såra. Och, midt i denna strid, allt under det att desse fiender med skarpa klor, likt sönder-sargande och vilde lejon, höllo på att, med hvarandre, taga nappa-tag, och blodet flöt ifrån den enes och den andres kropps-delar och lemmar, kom, der, fram en räf. En räf kom fram och slekte deras blod. Upp söp han blodet, som, på marken runnit. Med ens, i stridens allra värsta hetta, när vild-djuren, som bäst, emot

[1] Answers to the Fourth of the First Book of the »*Pancha-tantra*», and to part of the Sixth Fable of the Second Book of the »*Hitopadesha*». (Professor Edward B. Eastwick.)

hvarandre, sine hufvud hötte, kom räfven midt emellan dem, ett tag. Från ömse sidor rammades hans ref-ben utaf djurens hufvud, och gripen vard han utaf dödens nät. Derwischen vann af denna händelse, för sig, en ny erfarenhet, och fortsatte sin färd. När han, på natten, hunnit fram till staden, fann han, att stadens portar hade blifvit stängde. Han gick och ströfvade omkring åt alle håll, och sökte sig ett herberge för att få hvila. Det hände sig att, från terassen af sitt hus, en qvinna kastade, mot gatan, sine blickar. Hon såg derwischen och förstod, af hans förlägenhet och bryderi, att han, i denna staden, var en främling. Hon bjöd honom, som gästvän, in till sig. Derwischen mottog hennes inbjudning med glädje, och aftog sine skor i hennes hus. Derefter egnade han sig, i en vrå af huset, åt läsning af Qurānen och åt tillbedjan af Gud. Nu var den qvinnan, för sin skörlefnad och lastbarhet beryktad, och hyste, hos sig, många tärnor små för otukt och för hor. **En** af dem — *en*, hvars smäktande och ljufva blick förtäljde tjusnings-hemlighetens och förtrollningsvetenskapens saga för de fagra brudarne af Paradiset, *en*, hvars kinders glans och glöd förbrände solen, den all verlden värmande och ljus-omsvepande, med afund-sjukans giftuppfyllda eld, *en*, hvars trånande och kärleks-kranka öga, med pilen af sin blick, igenom-borrade, som vore den målskjutnings-taflans prick, skott-taflan af det dårade, beskjutna hjertat, *en*, hvars lif-gifvande och ljufve läppar, med klämmans socker, gåfvo hjertats gom, ohejdad njutnings sötma, lik en säck med socker —

En måne, stolt fram-skridande, liksom en hög cypress;
Med lockar uti länkar, liksom ett nät af mysk.
Ur hakan af silfver, en boll bragter fram;
På hvilken ett halsband af »doglaeb»[1] var hängd.

[1] »dewlap».

Hvad anbelangar halsbandet och bollen,
Hade den kärleks-sökande idolen, från månen, stulit halsbandet, från solen, bollen —

en af dem — säger jag — hade förälskad blifvit i en yngling **97.**
af fagert anlete, af mysk-lik lock, af snillrikt snack, af en gestalt liksom en hög cypress, af mån-lik min, af tunga söt som socker, af midja smal och smäcker, så att de sköna qvinnorna ifrån Khatå, på grund af krusningen af hans, som hyacinthens, sköna lockar, sig vände och sig vredo, i svartsjukans och afunds-sjukans qval. Så att de honungs-söta läpparne från Samarqánd, af längtan efter hans tumult-uppväckande och ljufva socker, likt älskar-hjertan, pinades och brändes.

Ett anlet! Hurdant anlete? Ett anlete likt solen!
En lock! Men hurdan lock? Hvar hår-lock tusen lockar!

Beständigt voro de, likt sol och måne, i ett hus, tillsammans. Beständigt voro de, likt Venus och Mercur, ihopa-slutna i *en* stjern-bild, *en* constellation. Förvisso! Denne yngling ville ej, på grund af glöden af sin kärleks nitälskan och svartsjuka, tillstädja och tillåta, att några andre bland hans stallbröder och vänner, ur lycko-bägar'n af föreningen med denna jungfru, skulle få tömma en, en enda drick. Han tillät ej att någon af de törstande i trånads-öknen, efter tusen qval, den klara källan, skulle komma nära.

Min svartsjuka, för din skull, sådan är, att, om det vore möjligt,
Jag hindra skulle, att du komme in i andres *tankar*.

Den gamla kopplerskan försattes, genom denna jungfrus böjelse, i trångmål. På grund af minskningen och knappheten af inkomster, blef hon förutan magt. Då hexan icke kunde uthärda en jungfru, som skammens slöja från sin midja

slitit, och lifvet, i sin trängtan efter den, af henne, älskade, lagt i sin öppna hand, drefs hon, af tvångets och nödvändighetens magt, att spinna ränker och att göra planer upp till ynglingens förstörelse och ödeläggelse. Och samma natt, som vår derwisch kom in i hennes hus, hade hon bragt de planer, som hon rufvat på, och sått, för hans förderf, till mognad. Hon låg på lur, och vaktade sitt tillfälle. Och när det kom, hon grep det, snabbt, i flygten. Hon mätte ut en tung, tung dryck af vin. Som tractament åt älskar'n och hans älskade. När husets folk begifvit sig i väg och dragit sig tillbaka för att sofva, tog hon och stoppade, uti ett rör, ett stycke dödligt gift, som hon, af vissa gift-ingredienser, hade malit samman. Stack ena ändan af det röret uti piltens näsa. Stack andra ändan af det röret i sin egen mun. Beredde, sedan, sig att blåsa giftet, in, igenom ungersvennens näsborr, på det att giftet mände tränga i hans hjerna in, och, med sin verkan, honom döda, *då, plötsligen,* den ynglingen begynte nysa, och nös med *sådan* kraft, att ångan af den rheum, som i hans hjerna fanns, och kom utur hans hjerna, dref hela giftet ned i hexans strupes svalj, så att hon, genast dog.

Du, ock, skall gå dit du har andre ämnat.[1]

Allt detta såg derwischen. Och denna natt, som var, i längd och långsamhet lik Domens Dag, tillbragtes, af honom, i hundra vedermödor, och skred, med tröge steg, mot dagen, fram. *Till dess att* Guds-tillbedjar'n morgon-rodnaden, sen han, ur nattens mörka kloster sluppit ut, bredt mattan ut af Gudstillbedjandet inför hög-altaret af horizontens höge tempel-hvalf.

---

[1] »Du, *ock,* skall vräkas i den grop, dit du har tänkt att vräka andra menskor neder.»
»Dig, *ock,* skall samma öde möta, som du, androm, hafver ärnat till!»

Cf.: Sveriges historia 1630—1648 och Sveriges historia 1700—1718. Tysklands 1864—1871 och Tysklands 1914—1921.

Till dess att känd, för menniskorna, blifvit meningen af den sublima vers, som lyder: »*Och Gud skall leda dem, ur mörker, in i Ljus*»[1]

---

[1] **»Och Gud skall leda dem, ur mörker, in i Ljus.»**

När Guds-tillbedjaren, Den SANNA Morgonrodnaden, ur natten af personlighetens mörka kloster, sluppit ut, skall Ādam ledas, ut ur mörkret, in i LJUSET. Och FRIHET få från vrånghet och förvändhet. Och ÖGON få för Glansen af Guds Ord. Guds Ord som, hitintills har skändats och förfalskats. Guds Ord, Som, af förnuftets falske lärdes »*tolkning*» och »*förklaring*», perverterats. Guds Ord, Som, af förnuftet träckats ned.

Qur'ānen: Sūrah 5: Āyat 18, 19.

18. »O ye people of the Book! Our Apostle has come to you to explain to you much of what ye had hidden of *the Book,* and to pardon much. There has come to you from God *a Light,* and a perspicuous Book. *God guides thereby those who follow His pleasure* to the way of peace, and brings them into a right way.
19. They misbelieve who say: »Verily! God is the Messiah, the son of Mary». Say: »Who has any hold on God, if He wished to destroy the Messiah, the son of Mary, and his mother, and those who are on earth altogether?».»

(Palmer.)

18. »O vous, qui avez reçu les Écritures! Notre envoyé vous en a indiqué beaucoup de passages que vous cachiez, et il a passé outre sur beaucoup d'autres. La Lumière vous est venu de Dieu, ainsi que *ce Livre* évident par lequel Dieu guidera ceux qui suivent Sa volonté dans les sentiers du salut. *Il les fera passer des ténèbres à la lumière par Sa volonté,* et les dirigera dans la droite voie.
19. Ceux qui disent que Dieu c'est le Messie, fils de Marie, sont des infidèles. Réponds-leur: »Qui pourrait, de quelque manière que ce soit, empêcher Dieu, s'il voulait anéantir le Messie, fils de Marie, et sa mère, et tous les êtres de la terre?».»

(Kasimirski.)

»Woe unto them that are prudent in their own sight and wise in their own eyes! Which justify the wicked for reward (mutor, löner, prest- och professors- och biskops-befattningar), and take away the

Rent blef, och Renhet fick det höga himla-hvalfvet, med dess färg af spegel.
Ut gick, och Frihet fick, ifrån dess rost, den sköna spegelen af fin-polerad, glänsande metall.

98. Derwischen sökte sig, sen han, sig, Frihet fått från detta följes lastbarheters hus af vrånghets,[1] falskhets,[1] och förvändhets[1]

Righteousness (Guds Ord) of the righteous! Therefore: as the flame devoureth the stubble and the fire the chaff, so shall their root be as rottenness and their blossom go up as dust, because they have contemned The Law of God and lightly esteemed The Word of The Holy One of Israël!» (The Word of *God* by His prophet *Isaiah.*)

»Ye have perverted The Words of The Living God!» (The Word of *God* spoken by His prophet Jeremiah.)
»De hafva Moses och Propheterna. Höre dem!»
»**NEJ!** — fader Abraham!» (Lukas Evang. 16: 29, 30.)

Det är detta »NEJ!», detta, de rikes, de af sin rika dygd, sitt rika förnuft förfäades »NEJ!» slungadt ut af moderne »Guds-kännare»(!), »Guds-bekante»(!) slungadt ut af moderne »Theo-loger»(!) (hvilken hädelse är icke, redan, detta *ORD*!) mot Gud och mot Guds Ord förmedelst Moses och Propheterna, som förbannar verlden, och *icke* brottslingars, soldaters, diplomaters, tukthus-fångars brott.

[1] YE HAVE PERVERTED THE WORDS OF THE LIVING GOD.

PERVERTISTIS VERBA DEI VIVENTIS.

HAFAKTHÁM ETH-DIVRÉ ELOHĪM KHAYĪM.

(Jermeyāhū 23:36.)

YE JUSTIFY THE WICKED FOR REWARD. YE TAKE AWAY FROM THE RIEHTEOUS ONE HIS RIGHTEOUSNESS.
THEREFORE AS THE FIRE DEVOURETH THE STUBBLE, AND THE FLAME CONSUMETH THE CHAFF, SO THEIR ROOT SHALL BE AS ROTTENNESS AND THEIR BLOSSOM SHALL GO UP AS DUST.
BECAUSE YE HAVE CAST AWAY THE LAW OF THE LORD OF HOSTS, AND DESPISED THE WORD OF THE HOLY ONE OF ISRAEL.

mörker, en *Annan* Caravān-Serā. En pliggare af skor, som sig såg an som en af dennes lärlingar, tog hem, till sig, i syfte

---

JUSTIFICÁNTES IMPIUM PRO MUNÉRIBUS, ET JUSTÍTIAM JÚSTI AB EO AMOVÉNTES.
PROPTER HOC, SICUT DÉVORAT STÍPULAM LÍNGUA ÍGNIS, ET CÁLOR FLÁMMAE EXÚRIT, SIC RÁDIX EÓRUM SICUT FAVÍLLA ERIT, ET GÉRMEN EÓRUM UT PÚLVIS ASCÉNDET, QUIA LÉGEM DÓMINI EXERCÍTUUM ABJECÉRUNT, ET VÉRBUM SÁNCTI ÍSRAËL BLASPHEMÁVÉRUNT.

MASDIQĪM ROSHÁGH GHĒQÄV SHŌKHAD.
VE SIDQÁT SADIQĪM YOSÍRŪ MIMÁNU.
LAKĒN: KÄ'ÄKŌL QASH LESHŌN ĒSH, VA HASHÁSH LÁHŌVÁH YIRPÁH, SHŌRSHÁM KA MÁQQ YIHEYÁH, U FIRKHÁM KA ŌVÁQ YAGHALÁH.
KJ MŌASŪ ETH THŌRÁTH ADŌNÁI SEVÄŌTH, VE ETH IMRÁTH QEDŌSH-ISRÄĒL NIĒSŪ.

(JESHÁGHYÁHŪ 5: 23, 24.)

I hafven förfalskat Lefvande Gudens Ord.

(Jeremiah 23: 36.)

I rättfärdiggören skälmen, på språng efter hans mutor.
Och, från den ÄR-lige, tagen I Hans ÄRA (DOXA).
Fördenskull — SI! — liksom eldens tunga slukar halmen, och flammans hetta den platt förbränner, alltså skall deras rot varda till aska, och deras säd sig höja som damm.
Förthy föraktat hafva de härskarornas Herrskares Lag, och Israel's Heliges Ord hafva de till Vrede *retat*.

(Jesajah 5: 23, 24.)

»Woe unto them that are prudent in their own eyes and wise in their own sight! Justificantes impium pro muneribus et justitiam justi ab eo amoventes. Propter hoc, sicut dévorat stípulam língua ignis et cálor flámmae exúrit, sic rádix eórum sícut favílla erit, et gérmen eórum ut púlvis ascéndet, quia Légem Dómini Exercítuum abjecérunt, et Vérbum Sáncti-Israël BLASPHEMAVÉRUNT (»ve eth Imrath Qedōsh-Israël NIĒSŪ».).»

*

att, dymedelst, bli välsignad, den ärevördige derwischen, som sin gäst. Han flydde honom, sinom huses tjenarenom, till att

---

Att märka är att Septuaginta öfversatt »NIĒSŪ» som παρώξῦναν, medan Vulgata satt det öfver som »*blasphemavérunt*». Buxdorf's »*Concordantiae Bibliorum Hebraicae*» har återgifvit »NĀ'AS» med »irritāre, spérnere, contémnere», och, här, som »irritārunt». Gesenius öfversätter »NĀ'AS» som »verschmähen», och här, som »unter Verhöhnung verworfen haben». Cf. Linderholm, Beskow, Andrae m. fl., i Sverige, och Wellhausen, Kittel, Ritschl, Cornill, m. fl. i Tyskland. Menge öfversätter »παρ-οξύνω» som »aufreizen, erzürnen, IM ZORN VERSETZEN». Och DET har Tyskarna fått känna på. DE ha fått smaka pisk-rappen, som deras Bibel-»critici» har skaffat dem på halsen och — på ryggen. Guds Ord är Lefvande och en Förskräcklig Fiende och en förskräcklig Hämnare. När Kittel *ratar* Det, och *retar* Det, med orden: »Hier, erst, haben vers 30 B und 31 einigermassen(!) ihren Platz». (»Die Bücher der Könige übersetzt und erklärt(!) von Rudolf Kittel, o. Professor d. Theol. in Leipzig», sida 66, Göttingen, Vandenhoeck u. Ruprecht 1900) och när Cornill »tolkar» Det, med orden: »Ein Gottesname, der von Gott nichts weiter aus-sagte als die Aseitet, das reine Sein, die blossen Existenz(!) ... ist schwerlich anzunehmen» (»Der Israelitische Prophetismus von Carl Heinrich Cornill, o. Professor d. theol, in Halle», sid. 19, Leipzig, Trübner, 1920), utmana de Guds Ord och mana fram Dess Hämnd, som, i det Tyska vilseledda *folkets* skinn, så skulle bränna.

När Linderholm förklarar Bibeln oanständig, alldenstund der taladt står om helvetet och djefvulen, när Söderblom förklarar en kroppens uppståndelse omöjlig, när Eidem häfdar Bibelns vexlande valör, när biskopen i Linköping, Andrae förklarar, frejdigt, obesväradt: »Vi *veta*, att det är omöjligt åstadkomma underverk. Vi *veta*, att vatten ej förvandlas kan till Vin», då måste Svenska folket, som betalar dem och lönar dem, sig finna i att taga consequenserna, och smaka »gissel-slagen», som, så fromt och rörande sig ut-ber skalden Heidenstam, med orden:

»Ja drif oss samman med gissel-slag,
Och blåaste vår skall knoppas.»

Den svenske diktaren behöfver sig ej bry. Den svenske diktaren kan vara fullt förvissad. Om inte Gud behagar låta ske ett underverk, skall svenska folket, som, för *sine* vördige, moderne »theologer» bärer ansvar, få tömma samma Vredes-Kalk, som Tyska folket tömma fått för *sine*

vårdas. Gaf, dem, befallning honom noga akta. Gick, sjelf, till några, sine vänners gästabud. Hans vif hade en älskare

högt-uppsatte och moderne »theologer», de der, af Hitler, nu, så näpste och så späkte äro vordne. Ty, Dag och Natt, står, inför Gud, Hans Ord och ropar:

»Denne skälm, Din Äre-löse troman,
Hur mycket LÖGN har han ej tappat fram utur Ditt Ord!
Hans strupe verkar klang-full, då han messar;
Hans mess-skrud verkar prydlig, der han prålar;
Men huru mycket än han slog på skrytets trumma,
Han visste intet om Min Ande-Menings Höga Härlighet och Glans.
Förutom larm och prat och konstladt snack,
Har intet kommit denna Hāman-skock till del.
Än stack han Mig med girighetens kött-krok (1 Samuels-Bok 2: 12—17.);
Än band han Mig med karaktärens och personlighetens bind-rep;
Än förde han Mig till sitt muntra lag (»frälsnings»-armén);
Än läste han Mig upp, som man en visa sjunger. —
Han läste Mig stundom på hädare-vis;
Han öppnade, skam-lös, sin röst som en åsna.
Än strödde han Mine Ord omkring sig;
Än klöf han Min Bokstafs Helga Anlet (Se, ofvan, om Kittel och Konunga-Boken).
I svekets hus, att, der, blifva berömd;
På torget, marknads-platsen, i sin röfvar-kula, det är uttydt: »böne»-huset — — —
Dock vet! Mitt Ord, Som, i Sig Sjelf är ljufveligt och heligt,
Blir vämjeligt, sen Det har träckats ned.
Ty Zephyr-Vinden (Joh. 3: 8.), huru ljuflig Den än är och hjerte-tjusande,
Blir otäck, om Den blåser öfver mensko-excrement.
Gud har, i Klare Ord, med Sin Befallning,
För hundomen, Sitt Ord gjort stängdt och spärradt af.»*

* Vatten-skräck. Andlig Hydro-phobi. »Gif icke, hundomen, hvad heligt är.» (Matth. 7: 5.) »Foris, canes.» (Apocalypsis 22: 15.) »Erŭe a gládiō, ánimam meam, e manū cánis Unicam meam!» (Psalmorum 22: 21.)

»HASĪLĀH ME KHÁRÄV NAFSHĪ!
MI YÁD KÁLÄV YEKHĪDATHĪ!»

i löndom. En man af munter håg. En man af fager kind. En man af lockigt hår.

Klipsk. Älskogs-lysten. Skälmsk i blick. Städs kastande. till qvinnorna, inbjudande, förstulne vinkar.
Förförisk. Fager under ögonen. Eho är slik, är själen till förfång.

En mellan-löperska de hade och en kopplerska. Hon maka var till en barberare. Hon mängde, med sin trolldom, eld och vatten samman. Hon smälte, med sin listiga och hala tunga, den hårda klippans sten, som om den varit vax.

En oro-stifterska, en väckerska af split. Af list, af svek, citerande Qur'ānen.
Hon gjorde myggan till en Sī-murgh's maka.
Hon gjorde bruk af radband af kristall.
Hon brukade, i stället för ett rep, en otros-hjeltes gördel.
I bön sig rörde hennes falske läppar. De rörde sig i trolldom och magi.
Så ren och fläckfri hennes yttre klädnad. Så smetad ner var själens ansigte af smink.

Nåväl, så fort skomakar'ns hustru fann sitt hus, på maken, tomt, strax sände hon, till kopplerskan, en budskaps-bärerska. Med budet: »Tälj min älskade: 'I natt är sockret fritt från surrandet af flugor. I natt är samlaget befriadt ifrån afbrott från den störande polisens sida och patrullens'.»

(Hakim Senā'ī: »*Hadīqatú'l-Haqíqat*» [på Svenska: »*Sanningens af-spärrade och stängda Lust-Gård*] Bok I: verser 1939—1959.)

Genesis Kap. 3, Vers 24. »Först DÖ (dö BORT från personligheten, sjelf-bestämningen, karaktären), SEDAN Guds-*verkställandet* utaf Guds Egen, öfver denna verldens furste, öfver Satan, öfver djefvul'n, redan *fällda* DOM (»The prince of this world IS judged.» S:t John 16: 11).

Stig upp! Kom hit! För *hvad*, vet *du* likvisst som *jag* det vet.

Och natten kom. Och hennes älskade stod utanför sin älsklings hus, förbidande. Han väntade att dörren skulle öppnas. Då, plötsligen, skomakaren, liksom en oförväntad olycka, till huset, lände an. Kom hem till sig, och såg den mannen stående vid husets dörr. Nu var, emellertid, förhållandet, och, nu, var saken *den*, att, redan dessförinnan, skomakar'n begynt att hysa visse misstankar, och visse tvifvel om det inbördes och verkliga förhållandet emellan hustrun hans och hennes älskade. Och nu, vid detta tillfälle, när han blef honom varse, stående vid hennes dörr, gaf tviflet vika, vissheten fick makt. Han bröt, i huset, in, och började, i öfvermåttet af sin vrede, att sin hustru aga. Sen, strängt, han henne agat, och hennes tuktan fram till mognad hade bragt, band henne han, med rep, fast vid en stötta, och lade, sjelf, sitt hufvud uppå hvilans bädd. Hans gäst, derwischen tänkte, för sig sjelf: »Att, utan synbar orsak, och utan, klart, i dagen fallande, förnimbar synd, på denna qvinna, bära våldsam hand, är fjerran från hvad manligheten kräfver. Det höfves, mig, att lemna, henne, hjelp, och ej ge efter och mig nöja låta med den mannens galenskap.» DÅ, PLÖTSLIGEN, MED ENS, barberar'ns hustru kom, och, ifrigt, hviskade, och sade: »Kära syster! Hvi håller du din unge man så länge i förbidan? Skid fram! Kom genast ut. Och räkna tillfället för glädje-samlaget för rof!»

Om vännen ämnar fråga efter den, af hjerte-qvalen, kranka, 99.
Låt henne säga: »Kom! Kom välkommen och kär! Ty ännu finnes, af min tillvaro, ett ande-drag.»

Med sorgsen stämma kallade skomakar'ns hustru henne till sig, och förtäljde:

O hjerta fullt af frid! Hvad vet *du* om det sorge-fulla hjertats stönanden och suckar?

Hvad vet *du* om de blods-tårar, som gjutits af det sorg-betyngda ögat af den älskare, som spisat har sin egen lefvers blod?

O Ring-dufvor, som flygen högt och sväfven högt öfver den resliga Cypressen!

Hvad veten I om smärtan af den fågels hjerta, som, i fågel-fängar'ns snara hafver fångats?

O du, min kära vän! O du, mitt hjertas lisa! Gif öra till min sorge-samma saga! Blif underkunnig om mitt klagans-värda tillstånd! Törhända hafver denne maken min, som främling är för ömsinthet och ömhet, min älskling sett, i väntan, vid sin dörr. Ty IN han rusade, i detta hus, liksom en galning. Och, sedan han mig, grymmeligen, slagit, han band mig, våldsamt, fast, med rep, vid denna post. Derest, för mig, du hyser medkänsla och med-ömkan, och är i stånd att sträcka ut din nåd, ock, till min *vän*, var qvick och lossa desse mine band och bojor, och tillstäd mig, att *dig* jag binde fast, vid samma denna stötta, med samma dessa bojor, med samme desse band. På det att *du* må stanna, der *jag* hafver stannat bunden, och jag, befriad, hasteliga, månde bära fram, till vännen min, min ursäkt, och, sedan, ofördröjeligen, vända, till dig, åter, och sätta dig, från dina bojor, fri. Med denna gerning, skall du ej blott mig förvandla till din ynnests eviga och pant-förskrifna gäldenär, men, äfven visa gunst emot min vän.» Barberar'ns hustru, öfverflödande af godhet, gaf hän sin kropp åt lösandet af vännen, gaf hän sin kropp åt bindandet och boj-beläggandet utaf sig sjelf. Och sände, sedan, skomakarens maka ut. Derwischen erhöll, genom att åhöra deras samtal, en led-tråd och en nyckel till problemet af ord-vexlingen emellan man och vif. Ja, denna led-tråd, rent af, föll, honom, i handen. Och midt under hans grubblande på denna sak, vok mäster upp. Vok upp, gaf hals, och ropte på sin hustru. Barberar'ns vif, som fruktade, att mäster skulle igenkänna hennes stämma, och, thy,

få reda på, hur saken sig förhöll, höll munnen sluten, tordes ej ge svar. Hur mycket, än, skomakar-mästar'n väsnades och skränade, barberar-mästar'ns fru lät icke upp sin mun. Skomakar'ns vredes eld bröt ut i lågor. Han grep en hvässad knif. Gick fram till stöttan. Skar, af barberar-hustrun, hennes näsa af. Han lade näsan ned i hennes hand, och sade: »Se der en gåfva, som du sända kan, din vän!» Af skräck, och fasa, vågade barberar-frun ej knysta. Hon tordes icke häfva upp en suck, en gång. Men, inom sig, hon talte för sig sjelf, och sade: »O hvilken sällsam, faso-full tilldragelse!»

En tömmer lyckans kalk! En *annan* malörts-bägar'n!

Så snart skomakar'ns hustru kom tillbaka, och såg sin syster, der, med näsan skuren af, fanns ingen gräns för hennes sorg och ånger. Om tillgift bad hon henne, gång på gång. Hon löste hennes bojors band och satte henne fri. Hon band sig sjelf vid pålen, som en fånge. Barberar'ns fru, med näsan i sin hand, begaf sig raka vägen till sin bostad.

Bestört, hon, ömsom, log, och, ömsom, grät.

Derwischen såg och hörde alle desse förehafvanden. Vid desse **100.**
under, som sig yppade från bakom dunklets och förtegenhetens slöja, blef häpnad, på hans häpnad, tornad upp. En stund höll skomakarens vif sig tyst. Derefter höjde hon, mot Himlen, upp, i bön, bedrägeriets och förslagenhetens händer, och ropade, och sade, ljudeligt, till Gud: »O Du min Konung och min Höge Herre! *Du* vet, att mig min grymme make har förtryckt och öfveröst med tyranniets fasor! *Du* vet, att han mig misstänkt och förtalat, och, THY, om halsen på mig bundit fast ett brott, som jag ej har begått! Af Egen Gunst och Nåd, te, mig, Din Kärleks Miskund! Af Egen Gunst och Nåd, gif, mig, min näsa åter! Ty den är prydnaden på skönhets-sidans blad.» Allt under det att qvinnan bad till Gud, begynte mannen vakna upp ur sömnen. Han hörde hennes list-bemängda klagan. Han

hörde hennes olycks-digra bön. Brast ut: »O qvinnan utan dygd! O maka utan kyskhet! Hvad bön är *denna,* som du sänder upp till Gud?! Hvad önskan *denna,* som du närer i din barm?! Ej gäller, vid Guds Hof, en horeriets bön. Ej vinner, vid Guds Hof, det mynt, som visas fram af gudlöshetens klago-skri och bön om hjelp, den prägel, som, det gångbara och äkta myntet, kommer till.»

Derest du önskar, att, af Öfversinnlighetens Verld, dig, någon svårlöst gåta varde öppnad,
Då höfves, dig, två ting: En ärlig tunga och ett ärligt hjerta i din kropp.

Men, plötsligt, höjde qvinnan upp ett skri. Hon ropade: »O du tyrann och hjerte-pinare! Se hit! Stig upp, att du må varse bli Guds Allmakts Räckvidd! Stig upp, att du må varse bli Guds gränse-lösa Nåd! I ty att — alldenstund min klädnad obesudlad var af skammen af din ljugande anklagelse — Den Högste, i Sin Nåd, behagat återställa, mig, min stympade och knif-huggs-skurna näsa, och satt mig, ibland menskor, fri från skymf och skam.» Den godtrogne och lätteliga vilse-ledde mannen steg, då, upp, ifrån sin bädd, och tände på en lampa. Gick, till sin hustru, fram. Såg henne i hög-önskelig välmåga. Fann näsan stadigt fast, der näsan *skulle* sitta. Och märkte ingenstädes något spår af lemlästning och sår. Nog af: han erkände och biktade sin synd. Han hängaf sig åt böner om förlåtelse. Han bad, med socker-söte, honungs-lene ord om tillgift. Derefter tog han bort och lyfte af, från hennes händer, hennes fötter, deras bojor. Han svor och lofvade, att, hädanefter, aldrig, med mindre positive prof och klare obestridlige bevis, der förelågo, gå till *slik* ytterlig och gräslig grymhets grad. Derhos, att aldrig lyss på tisslarenas snack, ej heller låna örat åt hvar lismande och split-uppväckande och nedrig sqvallerbroders röst. Att aldrig mer sitt kyska vif, sin dygd-omsvepta maka såra. Att, under hela återstoden af sitt lif, åtlyda hvar

befallning af sin maka, som inhöljd var i redbarhetens dok. Hvars hvarje bön, af skrankor oförhindrad, förvisso, fann, till Nådens Thron, sin väg.

Men, der, på andra sidan, gick barberar'ns maka, med sin knif-huggs-skurna näsa i sin hand. Hon var på vägen hem. Och hem hon kom, af ängslan öfverväldigad. Hon visste ej, hvad *knep* hon skulle bruka, hon visste ej hvad *list* hon skulle bruka, för att förklara saken för sin man. Ej heller visste hon, på hvilket sätt hon skulle kunna hitta på ett svepskäl och en förevändning för att framställa händelsen för vänner, grannar och bekanta. Hvad svar hon skulle gifva sina slägtingar och fränkor uppå deras spörsmål. Midt under hennes grubblerier, vok barberar'n upp. Han ropade på hustru sin och skrek: »Fort! Hit med mine redskap och barberar-verktyg! Förthy jag ämnar mig till en viss herres hus.» Hans hustru töfvade med att sin make svara, och dröjde med att, honom, hans **101.** barberar-redskap räcka fram. Till slut hon lade, i sin herres hand, en ensam rak-knif. Mannen, barberaren, nu bragt till fullt, fullkomligt raseri, tog rak-knifven och slängde den, i nattens mörker, rakt i ansigtet på qvinnan. Han började, derjemte att, med skymford, henne kränka. Hon kastade sig ned. Begynte, högt, att skria. Hon ropade: »Min näsa! O min näsa!» Förlägen blef barberaren och häpen. In rusade hans slägtingar och grannar. De kommo in, de sågo hustrun hans med kläder sölade i blod. De sågo hennes näsa skuren af. De öppnade, emot barberar'n förebråelsernas tunga. Och denne stod, der, hjelplös, planté-là, ett rof för gränslös häpnad. Han visste, sig, ej ut och in. Han hade icke panna att bekänna. Han hade icke tunga att förneka. Emellertid, när morgon-rodnaden, som färgar verlden röd och lyser jorden upp, drog undan, från sin kind, gardinerna af mörkret, och solen: spegelen som återgifver och ter fram den hela, vida verld, begynte skina som Djamshīd's pokal —

Upp hissade Banéret Öster-landets Höfding![1]
Ned dränktes vester-landets konung, i ett haf af blod! —

församlade sig qvinnans stam-förvandter, och släpade barberar-mästar'n inför Qāzī'ns domar-stol. Nu fogade Guds Öde så, att vår derwisch, som också gett sig af ifrån skomakar'ns hus, på grund af visse vänskaps-band, som honom bundo fast vid denne Qāzī, till dennes domar-säte, sammaledes funnit väg, och rättsförhandlingarne, som åhörare, bevistade. Sen domar'n anställt de sedvanliga förfrågningarne, och vännerna till den lem-lästade barberar-frun fört fram *sitt* vittnes-mål, lagt fram *sin* syn på saken, tog domaren till orda, frågade, och sade: »O min herre! Förutan synbar synd, förutan giltigt skäl, hvi ansåg du det rätt att lem-lästa din hustru? Barberar'n stod, der, häpen och förvirrad, och var ur stånd att anföra ett skäl. Och Qāzī'n, som var bunden af det stränga, omisskännliga och obönhörliga mandatet: »*Sår skola straffas enligt Lex Talionis*»,[2] utfärdade ett doms-dekret, som löd på straff af samma slag som brottet och tortyr. Nu steg derwischen upp, och talade, och sade: »Ädle domare! Beträffande det rättegångs-mål, som föreligger, är det af nöden, att du, noga, öfverväger det, och ser dig för. Dig, höfves öppna insigtens och skarpsynthetens öga. Ty icke stal den tjuf, från mig, min drägt. Och icke dråpo vild-djuren den räf. Och icke afled hor-hexan, af gift. Och icke af-skar skomakar'n barberar-hustruns näsa. Förthy vi SJELFVE och vi ALLE, som, här, samman, stå, desamme äro, som föröfvat och, uppå oss, dragit, och vårt samvete, med alla dessa Missethaten ha belastat.» Från den anklagade tog domaren sin hand. Han släppte honom, och lät honom löpa. I stället vände han sitt anlet mot derwischen, sägande: »Gif,

[1] Subject.

[2] »Nous avons prescrit aux Juifs: âme pour âme. Oeil pour oeil. Nez pour nez. Dent pour dent. Les blessures seront punies par la Loi du Talion.» (Qurānen 5: 49. Kasimirski's Öfversättning.)

oss, en tolkning utaf detta sammandrag af Visdom! Gif, oss, en tydning af ditt yttrandes Essentia.» Derwischen täljde domaren allt hvad han hört och sett, ifrån begynnelsen och ända fram till slutet. Han lade till, och sade: »Om jag ej lysten varit efter anhang, om jag ej åtrått, mig, en lärjunge och proselyt, om jag ej låtit lura mig af tjufvens tomma tal, då hade denne klippske skälm ej funnit till fället och vägen till sitt tjuf-streck. Då hade han min äre-drägt ej stulit bort. ÅTER: om den der räfven icke visat öfvermått af frårsseri och glupskhet, och aktat sig för blods-lust och för blods-törst, då hade samman-drabbningen med vild-djuren ej, honom, händt. ÅTER: om den der hor-hexan ej hade stämplat att förgöra ungersvennen, då hade, aldrig, hon, så lättsinnigt, sitt dyra lif, sitt söta lif gifvit för vinden. ÅTER: om den der hustrun till barberaren ej med-delaktig varit i förbrytelsen mot äktenskapets helgd, och lånat detta brott sitt stöd, sin hjelp, då hade hon ej blifvit stympat och förnedrad. Eho gör ondt, bör ej förbida godt. Eho, sig önskar socker-rörets sötma, bör icke så den vilde kalebassens frö.

Så talade en vis-man, en, af Gudi, lärd: **102.**

»Gör ej hvad orätt är, att dig ej orätt drabbe!»

Och jag har denna saga talat om, på det du veta må, att du har vägen till all denna vedermöda, SJELF, och för dig SJELF, lett fram. Att du har dörren till all denna sorg och pina SJELF, och för dig SJELF, på vid, vid gafvel låtit upp.»

När allt kommer omkring, mot hvem skole vi klagomål anföra, öfver hvem beskärma oss?
Ty FRÅN oss kommet är, hvad PÅ oss kommet är.

Qvad Damnah: »Rätt du talat hafver, rätt och visliga. Och jag, jag sjelf, har detta fel begått. Men, ej förthy, förtälj mig nu, hvad råder du mig till att göra upp för plan till min befrielse? Hvad krigs-list föreslår du och hvad stratagem, på

det jag denna knut, som svåra hårdt åt-dragen är, för mig, månd' öppna?» Kalīlah svarade och sade: »Allt från första början, har jag, mot dig, i denna sak, haft skilda meningar och åsigter. Jag har, med dig, ej kunnat stämma öfverens, när saken du beramade, och när den lopp af stapeln. NU föredrar jag, sammaledes, och i ännu högre grad, att härutinnan ej, på villkor, vecklas in och dragas in, och snärjas, men hålla mig i trygghet och på afstånd. Jag finner intet skäl, för mig, att blanda mig deri. Du torde, sjelf, för egen räkning, hitta på en plan, ty vise män ha sagt:

> En hvar vet, sjelf, bäst, allra bäst, hvad, honom, är till gagn.

Qvad Damnah, såsom svar: »Jag har funderat på att, härvid gå till väga med den yttersta, subtilaste finess. Och göra allt hvad möjligt är, och pröfva hvarje möjligt sätt för att den Oxen, från hans höga rang-ställning, fördrifva. Än mer! För att få honom drifven bort och biltog gjord från detta LAND. Ty jag kan icke vara med om uppskof lojhet, lättja och senfärdighet, när saken gäller sjelf-bevarelse och sjelf-försvar och artar sig att bli en fråga, som sig rör om lif och död. Ty SKULLE, härutinnan, jag mig visa slapp, och slö, och maklig, förvisso skulle jag, i vishetens och manlighetens herrars ögon, förvägrad bli förlåtelse och tillgift. För öfrigt, det är ingen ny befattning som jag söker. Jag gör ej anspråk på och yrkar ej på mer än hvad som tillhör min befattning och min status. Och store män ha sagt och vise män ha häfdat, att, om, i *fem* fall, kloke män ta initiativ, sig stränga an, och gå till anfall, är deras aggressivitet ej utan fog. Det *första*: I jagt efter en värdighet och ställning, som, redan, dessförinnan, de ha innehaft. Det *andra*: I flykt ifrån en fara och en skada, som, allaren, de ha fått smaka på. Det *tredje*: I bibehållande af förmåner och fördelar, som, allaren, ha kommit dem till del. Det *fjerde*: I undandragande sin själ från vatten-hvirfveln af

den olycka, som, allaredan, har dem gripit an. Det *femte*: I nogsamt öfvervägande, hur draga, till sig, nytta, i nogsamt öfvervägande, hur skjuta, från sig, skada, i hvad beträffar tid, som, än, ej kommen är. Och JAG, för MIN del, går helt upp i sträfvan och ansträngning, att, till min förra ställning komma åter. Jag eftertraktar blott en enda sak: att glansen af min förra värdighet må bli förnyad. Och vägen dit är den, att jag, med list och stratagem förföljer oxen, och skjuter pilar uppå oxens rygg, till dess att oxen gifver upp sin ande, och tager afsked ifrån *jordens* rygg. Med mindre — alltid förutsatt — att oxen drager före, att packa hop sin bråtes pick och pack, och flytta *det* och *sig* till annat ställe. Ty mindre är jag ej än den der sparfven, den svage sparfven, som tog hämnd på falken.»

Kalīlah frågade: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN NIONDE SAGAN

Qvad Damnah: »Det berättas, att två sparfvar, på grenen af ett träd, sitt näste byggt. De voro, hvad beträffar jordens gods och gull, med jordens korn och vatten, fullt förnöjde. På toppen af ett berg, uppå hvars sluttning detta trädet växte, låg residenset och palatset af en falk, som, när han drog i härnad och på jagt, likt himlens blixt, slog ned, utur sitt näste, på sitt byte. Och liksom torndöns-brakets åska, med sin åskvigg, blankt förbrände lifvets skörd för spröde vingars fåglar.

Den stund, han spände ut, mot fåglarne, sin klo,
Om, der, af fåglar, varit femtio, han hade fört dem med sig.

Hvar gång, som sparfvarne fram-kläckte sine ägg, och rufvade på äggen, och tiden nära var, för de fram-födde fågel-ungarne, att pröfva sine vingar och begynna flyga, *fram* störtade den falken, ur sitt bak-håll, *ned* slog han, på de fåglar, som en blixt. Han deras ungar stal, och förde bort. Han gjorde dem till mat för sine egne. Nu var, för sparfvarne — i enlighet med Ordet i Qurānen: »*Att älska Fadrens Land är prof på TRO på* Fadern» — det svårt, ja, omöjligt att emigrera ifrån deras land, och lefve, biltoge, i fjerran länder. Å andra sidan var det, för dem, omöjligt att stanna qvar, på grund af grymheten och tyranniet af den orättvise falken. De voro

Icke hågade för flykt. De voro icke hågade att stanna.

En gång, då deras ungar vunnit styrka, och vuxit sig flygfärdige, full-fjädrade, och starke, begaf det sig, att de i farten voro med att öfva sig i flygt. Förtjusta, sågo far och moder

på. De fröjdades vid sine ungars åsyn. Vid deras sträfvan att, i flygt, den ene segra och den andre öfverträffa. De erforo en innerlig och hjertlig glädje. Med ens, dem slog den stygge falkens hågkomst. Och, strax, begynte de att rulla upp den muntra glädjens matta. De började, med oro och otålighet, att klaga och att gråta. En af de unge sparfvarne, uppå hvars panna tecken till urskillning och till mognad trädde fram, utbad, sig, underättelse om deras tillstånds enskildheter och dess närmare omständigheter, och bad om upplysning om skälet eller orsaken till deras muntra glädtighets så plötsliga omkastning och förvandling till den djupaste melancholi. De svarade: »O käre son!

Af oss, ej spörj, till hvilken grad af hetta nått den glöd af qval, som tär vårt hjerta!

Men spörj den tår, som väller fram utur, och fyller upp vårt öga. Förthy den tåren är vårt qvals, vår ängslans tolk.

Derefter täljde de, med alla enskildheter, sorge-sagan om den grymme falkens tyranni. Om hans bort-röfvande af deras späde ungar. Qvad deras son: »Att draga nacken ut ur Ödets Lag och halsen ut ur All-Maktens Befallningar är ej den väg, som, kreaturom, höfves. Och dock — Den Orsak, Som, till hvarje orsak, är dess Orsak, Den Orsak, som, af alla orsaker, är deras Orsak, har fastställt, för hvar sjuklighet, en bot, och skickat, för hvart lidande, en salfva. Det *möjligt* är, att, om, i undansparkandet af denna frät-sårs-pest, I läggen nit i dagen, och, om, i lossandet af denna harde-knut, I vidtagen erforderliga åtgärder och rätte mått och steg, ej blott, från *oss*, och från *vårt* hufvud, skräcken skall fly bort, men, äfven, att från *Er*, och *Edert* hjerta denna kränkande och tunga börda skall bli
104. lyftad.» *De* orden föllo sparf-föräldrarne på läppen. *En* af dem blef, hos sine ungar, qvar, för att se efter ungarne och, ömt, dem vårda. Den *andre* gaf sig, ögonblickligt, af. Han flög i

väg, i spaning efter bistånd. När han till-rygga-lagt en liten sträcka blott, slog, honom, plötsligt, selbst-verständlich, denne tanke: »Hvart styr jag kosan hän? Mitt hjertas qval, för hvem, skall jag det yppa.

Af hjerte-qval, jag gripen är, och vet ej någon salfva för mitt hjerta;
En balsam för ett sorg-frätt bröst är, sällan, spord och, svårligen, ernåelig. Jag vet det. Ja. Förvisso. Ja. Jag vet det.

Till sist, flöt in, uti hans sinne, denne tanke: »Det första, bästa djur, som sig, inför mitt sorgsna öga, uppenbarar, skall med-delaktigt blifva af min sorg. Jag vill, för det, min saga omförmäla. Jag vill, hos det, ett bote-medel söka, till stillande af hjertats bittra qval.» Då hände sig, förmedelst Allmagts-Ödets Ingrepp, att fram, utur en eldens grufva, kom en salamänder. Han ströfvade, i vida öken-slätten, kring. På honom, föllo sparfve-hanens blickar. Hans märk-liga gestalt och under-bara växt drog, till sig, sparfvens häpnads-fulle ögon. Han sade, för sig sjelf: »Je joue, donc, par exemple, de bonheur! Mig, är, i *lycka*, denna gången, fallen lotten! Välan! Jag vill afbörda, mig, mitt hjertas sorg för honom. Jag vill, för denne fågel af en underfull gestalt, min saga lägga fram. Törhända, kan han lösa upp bekymrets knut. Och visa mig, till bote-medlet, vägen.» Med desse ord, han, vördnadsfullt, steg fram. Han gjorde, höfviskt, inför Salamándern, sina helsningar. Och, efter att ha utbragt sitt: »Salām!», han iakttog det ceremoniella tjenst-erbjudandet. Och Salamándern, också, för sin del, besvarade, med blide ord, hans helsning, och fyllde upp, med all den vänlighet som trötte resenärer ha af nöden, den pligt mot vandrings-män, som stadgad är i Lag. Han qvad: »Jag märker, i ditt anlet, spår af trötthet. Om de härröra sig från trötthet af att resa, blif qvar, i detta grannskap, några dar. Och hvila ut, och hemta nya krafter. På det att ut-hvil-d-het

må taga trött-hets plats. Och derest, SÅ, sig saken ej förhåller, och orsaken en ANNAN orsak är, då tala fritt, och öppna upp ditt hjerta, och visa fram för mig, hur saken står. På det att jag, så långt min makt sig sträcker, må göra hvad jag kan att råda bot.» Och sparfven lossade sin tungas band. Han lade fram sitt sorge-läge inför salamándern. Och SÅ han gjorde det, med SLIK vältalighet, att om han talat till den hårda klippan, hård som flinta, i hjerte-jemmer hade klippan smultit. Den smultit samman, blifvit smulor. Förvandlats hade den till idel stoft.

Ehvem jag anförtror min sorge-sagas tydning,
Mång hundra nye ärr jag, i den armes hjerta, ristar in.

När salamandern sparfvens saga hört, slog, i hans hjerta, elden af miskundsamheten ut i lågor. Han sade: »Spis ej sorg, ty jag skall denna pestilentiam, från ditt hufvud, värja af, och jag skall, redan, denna natt, vidtaga mått och steg, i syfte att hans näste, hus, och hem, och allt hvad deri är, i grund, förbränna. *Du*, gör mig, *du*, nu, först och främst, fullt underkunnig om, hvarest du bor. Vänd, sedan hem, och stanna hemma, hos de dina. Tills jag kommer.» För salamandern, märkte sparfven ut sin bostad, på sätt, som grof, ur dennes sinne, ut hvart tvifvel. Och, med ett muntert sinn, ett hjerta fritt från ångestens och aningarnes dystre förebådanden, han vände ansigtet emot sitt eget hem. När qvällen kom och nattens mörker föll, gick salamandern, med en man-stark skara af sitt eget slägte — en hvar af dem med massor utaf svafvel och af naphtha i sin hand — att sparfven och hans näste söka upp. Sen gingo de, ledsagade af sparfven, till grannskapet af den der falkens näste. Och falken, som var helt och hållet anings-lös om faran, och, för hvart anfall, helt och hållet o-beredd och
105. sorg-lös, han hade, med sin afkomma, de unge falkarne, sin fylla ätit, och, sen, derefter, ljufligt, somnat in. På falkens näste göto salamandrarne allt hvad de med sig fört af naphta

och af svafvel, och vände, sedan, åter, till sin stad. Guds Doms och Vredes Vind begynte hvina. Uppå förtryckar'ns bo, föll flamman af Guds Hämnd. Den stund han och hans säd vok upp ur glömskans slummer, var preventionens hand ur stånd att elden släcka. Och, alle, blefvo de, med hem och bo och näste, tillsammans, på en gång, förvandlade till stoft.

Förtryckaren tände, af grymhet, en eld;
När, UT, slog dess låga, först HONOM hon drap.

Och jag har denna liknelse, för DEN skull, kastat fram, på det du veta må, att hvar och en, som sträfvar att en fiende fördrifva, och kasta en, sin ovän öfver ända, änskönt han, sjelf, är vanmägtig och oansenlig, änskönt hans fiende är larmande och stark, må hysa hopp om seger och triumph.» Kalīlah qvad: »Nu, sedan Lejonet, bland alle andre djur, den Oxen hafver utmärkt och valt ut, och hissat högt banéret af hans Lycka, syns, MIG, det vara öfver måttan svårt, att afleda och drifva Kärleken till Oxen ut ur Detta Lejons Hjerta. Derhos, att stämma Lejonet, mot honom, ogunstigt och gramse, och att Hans Känslor för honom helt kasta om. Förthy Monarcher, då de någon gynna och, honom, visa heder, med sin Nåd, behaga aldrig, utan några grunder, och utan minsta skäl af något slag, att honom göra afskydd och föraktlig, och kasta honom ned i nesans grop. Ehvem de ha höjt upp, den slänga de ej ned. Ej heller visa de en ynnest-emot-tagare och gunstling — med mindre han, för ohemule brott, har pröfvats saker — helt sonica, ifrån sin åsyn, bort.»

En trä-bit drar ej vattnet ned i djupet. Hvad är skälet?
Det skäms att draga ned hvad, sjelft, det hafver närt.

Qvad Damnah: »Hvilket skäl kan vara starkare än detta, att Kungen gått till öfverdrift, uti sin gunst och nåd. Han hafver med de konungslige nådes-vedermälena, den oxen öfverhopat. Han funnit har för godt att ringa och att lätteliga akta de

öfrige råds-herrarne och ledamöterna af Kungens Råd. Han falla har dem låtit i föraкt. Förvisso, som en oundviklig följd, ha desse, för sin hof-tjenst, fattat afsmak, och deras arbetes och mödas frukt, och deras maningars och rådslags gagn har gått förlorad. När så sig saken ter, och så förhåller sig, kan olycka och ogagn förutspås. Och vise män ha sagt, att fara uppstår för en kung och skada för ett rike från hvart och ett af följande *sex* ting: Det *första*: missräkning. I det att kungens undersåtar och väl-önskare befinna sig besvikne och missmodige på grund af kungen, enär han lemnar män af visdom och erfarenhet åt förödmjukelse, och gifver öfver dem åt nesa och åt skam. Det *andra*: strid och split. I det att vett-löst krig och dårhus-messigt våld-försvar, likt vild-svin, lyfta upp sitt vilda borst. I det att Guds-belätes-menniskor, likt brottslings-dårar, draga ut, i fält, i syfte att få tappa ut hvarandras blod. I det att de, i broder-mord, mot bröder draga ut sitt svärd ur skidan. Det *tredje*: lusta. I det att sinnligheten öfverskrider gränsen, och hågen att med qvinnor öfva samlag öfverskrider måttet, och kärleken till jagt blir stegrad och förökad, och kärleken till vin blir outsläcklig törst, och fikan efter strunt blir menskans hela lif. Det *fjerde*: motgång. I det att skräckeliga händelser, i verlden, träffa in. Som, till exempel, pest och farsot, svält och nöd-år, jordens bäfvan, eld och våd-eld, flod och störtflod och mer sådant. Det *femte*: ifrigt mod och häftigt sinn. I det att menniskan benägen är att gräla, och finner smak i kifvande och tvistande, och ytterligt förälskad är i njutningen af att få pålägga och åskåda tortyr och pinsamt straff. Det *sjette*: slö okunnighet och däst ovetenhet. I det att menniskan, i tid af stilla frid, sig rustar ut för krig,
106. och väpnar sig för krig, och görer upp, för krig och örlig, store planer. Men, deremot, i tid af argsint krig, för frid och fred, sig visar redobogen, och benägen. Som, när hon sämjas bör, till tvist och kif förfaller. Som, när hon bommarne bör

spärra till af amper stränghet, UPP låter portarne af feghets smil.»

Hvad gagn af krig och fred, när icke på sin plats?
På rosens plats, var ros! På törnets plats, var törne!

Kalīlah qvad: »Jag märker, att du dig omgjordat har med hämndens gördel. Jag märker, att du lagt dig ned på lur mot Shanzabáh, och, emot honom ligger i försåtets bakhåll. Nu önskar du, att, genom något ditt åtgörande, förderf på Shanzabáh må åter-studsa. Men, jag, jag vet förvisso, att tillfogande af lidande, påläggande af straff ej medför minsta gagn, och att, på vedergällnings-vägen, enligt vedergällningsvågens utslag, hvar menskas minsta onda akt, på henne, studsar åter, och, mot henne, går igen.

Eho det onda sått, skall blott det onda skörda;
Qvickt, hastigt, skall det onda dådets straff slå honom ned.

Och hvar och en, som öppnar iakttagelsens och rönets forsknings-öga, och lägger märke till, hur så det onda som det goda vedergullet varder, han skall, förutan tvifvel, känna sig, för mildhet, hågad, och, för ömhet, stämd. Han skall sin hand tillbaka-hålla, och sin tunga dämpa, att handen icke pina må och plåge, och tungan icke tände an en eld (Jakobs Epistel 3:6). I *denna* mening och i *detta* syfte ljöd Kungens den rättfärdiges, den rättvises Befallning.»

Qvad Damnah: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN TIONDE SAGAN

Tionde Sagan.

Kalīlah sade: »Jag har hört, att, i de gångne tider, der lefde en monarch, som öppnade förtryckets hand och tyranniets, och satte vrånghetens och myteriets fot på andra sidan rättvisans och redbarhetens stig.

Verlds-brännande.[1] Omiskundsam.[1] Illvillig.[1]
Af hans illvillighet, den hela verldens anlet vordet surt.

Allt folket, natt och dag, upplyfte bönens hand, på grund af kungens orättvisa, upp till Himlen. De lossade, för hans förtrycks skull, afskyns och förbannelsernas tunga. En dag red denne konung ut att jaga. När han tillbaka kom, befallde han, att en proclamation utfärdas skulle till allt folket. Dess innehåll var följande: »O män och qvinnor! Alle mine undersåtar! Stängdt var mitt hjertas öga intill denne dag, och flor-behöljdt, så att det rättvisans, rättfärdighetens Anlet icke kunde SE. Och handen af min synd och min förbrytelse den hade, öfver ansigtet af de förtryckte och förtviflande, som tyranniet sett och pinans fasa smakat, svängt hatets svärd och våldets scymitär. Men, NU, jag hafver gjort ett uppriktigt beslut att, hädanefter, mine undersåtar skydda, och, NU, jag fattat fast en föresats, att hålla Dikes *våg-skålar* på våg-rät linje. Mitt hopp är det, att, efter denne dag, port-klappen af förtreten och förargelsen, på dörr'n till en, min undersåtes hus, ej mer, af någon våldsman, skall bli slagen. Mitt hopp är det, att, efter denne dag, en tröskel ledande till en, min undersåtes hus, ej mer, af någon stig-man, skall beträdas.»

[1] Méchant. Imbécile

Begär icke lycka och frid för det land,
Der hjertat i folket, af kungen, blir krympt.[1]

På grund af detta goda budskap kom, till kungens undersåtar, nytt ett lif. På grund af dessa glada tidender och underrättelser, beskärdes det, dem fattigom, att önskningarnes och förbidandenas Ros slog ut i Hoppets och Förhoppningarnes Lustgård.

107. Af dessa signade och goda nyheter, som, plötsligt kommit hit,
Har hjertat blifvit gladt, och själen börjat jubla.

I korthet sagdt: hans rättvisas välsignande inflytande blef, slutligt, slikt, att lammen drucko mjölk ur vilda lejons spenar, och att fasanen, som en jemlike och kompanjon, med grymme falken, sig förlustade och lekte. Och DERFÖR var det som de gåfvo kungen namnet: »DEN KUNG, SOM DELADE UT RÄTTVISA OCH RÄTT».

Så fast, så grund-fast murade han rättvisa och rätt,
Att elden blef, af svaflet, fånga-vaktaren.

En af hans hemlige råd-gifvare, en af hans rikes gifvare af råd, förfrågade sig, vid ett lämpligt tillfälle, om sakens orsaker och skälens enskildheter. Han sporde konungen om hans metamorphos. Han utbad, sig en tolkning och förklaring beträffande monarchens öfver-ända-kastande af grymhetens och tyranniets beskhet för kärlekens och troskapets behag. Hans majestät behagade, i nåder, svara: »Den dag, jag mig begaf, till häst, att jaga, jag galopperade i vild carrière, åt hvarje håll. Med ens,

[1] Shaikh Sa'dī: »*Būstān*» 1: 45. (»*Lustgården*» [Nordstedt 1918] sid. 24, rad 10, 11, 12 nedifrån.)

»Firákhī dar ún marz u kíshwar ma khwáh,
Ki díl-tang bínī ra'yát zi shāh.»

jag såg en hund, en räf, i hälarne. Jag såg, hur hunden, sedan, krossade, emellan tänderna, den räfvens ben. Den arme räfven, lemma-lytt och tre-bent, tog, sedan, i en räfkula, sin tillflykt, och hunden vände om den väg, han gått. Men, plötsligt, kom, der, vandrandes, en man. Han lyfte upp en sten och kastade på hunden, och sönder-splittradt blef den hundens ben. ÄN, hade många fjät ej gått den mannen, förrän en häst, bakom honom, gaf honom sparkar, och, med de sparkar, krossade hans ben. ÄN, hade hästen långt, på vägen, icke hunnit, förr'n, i ett hål, han sjönk, och bräckter vard hans hof. Jag vok till sans och väcktes till besinning. Mig sjelfvom, qvad jag: 'Såg du, hvad de gjorde? Och såg du, hvad de erforo för lön? En hvar, som gör hvad han ej borde göra, han skall *det* se, som han ej önskar se'.»

Det Goda grip! Det Onda icke gör! Var på din vakt!
Ty SÅ Det Goda SOM Det Onda skall du se IGEN.
Om, allostäd's, dig lyster göra Godt,
Skall du dig sjelf, med lyftadt hufvud, skåda.
Och om du färdas fram på Elakhetens väg,
Skall du dig sjelf förtrampad se i skammens gyttja.

Och jag har denna liknelse för DEN skull kastat fram, att du dig *tänke* för, och Ödets Retributio väl begrunde. Att du, från ondskans och från illa-sinnighetens bo, må flykta bort, på det att olyckan dig icke hinne fatt, som följden af din illa-sinnighet och ondska. Och innebörden, dig, ej uppenbaras månde af Det Ordet: »*Hvar och en, som gräfver, för sin bror, en grop, han skall, i gropen, sjelf, på ändalykten, ramla*». En vis-man hafver sagt: »*Gör icke ondt, på det att ondt dig sjelf ej drabbe*». En vis-man hafver sagt: »*Gräf ej en grop, på det, i gropen, sjelf, du icke ramle*». Qvad Damnah: »JAG är, härvidlag, den förorättade och den förtryckte. Och jag är ej DEN FÖRORÄTTANDE, FÖRTRYCKAREN. Jag LIDER våld. Jag ÖFVAR icke våld. Och om den förorättade för afsigt har att,

på den förorättande, ta hämnd, hvad straff följer på DET?! Och om, på bödelen, från offret, faller mén, hvad skada vållar detta bödelns offer?!» Kalīlah svarade: »Jag medger, att i detta fall, förderfvet, till ditt verk, ej torde finna vägen. Men huru vill du ombestyra och, per fas et nefas, gå i land med OXENS död?! Han är ju mycket STARKARE än du! Än din, hans magt sig sträcker vida längre! Hans vänner och hans bundsförvanter och allierade mer manstarke och talrike än DINE hjelpare och välgångs-önskare!» Qvad Damnah: »Ver-
108. kens grund och grundval hvilar ej på väldig makt, och starke, fast oräknelige bundsförvanter. THY, måste du ej lägga den på *dem*. THY, måste du, åt klok försigtighet och insigt, gifva företrädet framför *dem*. Ty ofta händer det att hvad man gör med insigt och med list går bra och lyckas bra, der hvad man gör med våld och makt ej hafver framgång. Månn, dig, ej hafver kommit till ditt öra, hurusom en korp, med list och stratagem, tog lifvet af en orm?»

Kalīlah svarade: »Hur lyder, månne, den berättelsen?»

DEN ELFTE SAGAN

Elfte Sagan.[1]

Qvad Damnah: »Det har blifvit, mig, berättadt, att en korp, i midjan af ett berg, sig slagit ner; och byggt sitt näste i en klippas klyfta. I närheten af detta bergs-hål fanns en orm, hvars mun-håls vatten var ett dödligt gift — ett gift obotaligt och hastigt mördande — hvars tand-kötts fuktighet och goms saliv, förstörde vilkoret för Väsendet och Lifvet. Hvarenda gång som korpen hade ungar, kom ormen fram och slök de ungar upp. På så vis halstrade han korpens hjerta på elden af hans skilsmessa från sine barn. När ormens tyranni gått öfver alle gränser, gick korpen, den förtviflande till en god vän, han hade — en schakal — och gjorde kändt för denne sitt bekymmer. Han sade, honom: »Jag funderar på ett sätt att mig befria från bedröfvelsen af denne orm och från förföljelsen af denne våldets man, som jagar själen». Schakalen frågade: »På hvilken väg är det din afsigt att, i detta syfte, sätta foten. Med hvilket konstgrepp ämnar du hans vålds-dåd värja af?» Qvad korpen: »Jag har tänkt att, någon gång, då ormen sofver, med näbben min, den blod-förtörstande och blod-upp-slukande, hans ögon, som, på VERLDEN, blicka, hacka ut. På det att han ej mer må blifva satt i stånd att, mot de käre, som, åt mine ögon, bringa svalka, der, ligga i försåt och vålla mén. På det att mine barn, som, för mitt öga, äro ljuset, befriade ifrån hans onda ögas ondska, må hvila, trygge, ut, i lugn och ro.» Schakalen genmälde: »*Den*

[1] Agrees with the Eight of the Second Book of the »*Hitopadesha*», and the Sixth of the First Book of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edw. B. Eastwick.)

planen viker af från rätta vägen, och vid den planen låder fel och brist. Det höfs, dem visom, mot sin ovän stämpla, på sätt, som, för dem sjelfvom, icke medför mén. På sätt, som, för dem sjelfvom, icke medför död. Gif akt! Var på din vakt! Låt fara denna plan! Att du dig ej förderfve, likt den häger, som sträfvade att ta en krabbas lif, och gaf sitt eget ljufva lif åt dödens vindar.»

Qvad korpen, sägande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TOLFTE SAGAN

Tolfte Sagan.[1]

Schakalen svarade: »Det var, en gång, en häger, som slagit upp sitt bo vid stranden af en sjö. Han hade — BORT från allan annan sak — sitt hjertas ansigte vändt hän åt fångst af fiskar. I mån af sitt behof, han fiskar snärjde, och lefde fram sitt lif beqvämt och mjukt. När ålderns van-makt fann, till honom, vägen, och skröpeliga vordo hans lekamens krafter, blef han ur stånd att, längre, fånga fisk, och vard, i grämelsens och sorgens snara in-snärjd, och föll ett byte — SJELF — i qvalets nät. Han sade, för sig sjelf:

»O ve! Att lifvets karavān SÅ hastigt flyktat,
Att, till vårt rikes luft-krets, ej ens nått fram dess DAMM.

O ve, att jag mitt dyra lif vräkt bort på strunt! O ve, 109.
att jag ej något samkat hop, som, mig, i ålderns höst, till hjelp och bistånd vore. I dag, som är, har jag ej krafter qvar. Och, utan mat, kan man ej slå sig fram. NU är det bäst, att jag min gernings grundval lägger ned på list och hyckleri! NU är det bäst, att jag ut-breder svekets och bedrägeriets nät!

Måhända skall jag, svepter in i svep-skäls kåpa, lyckas dra mig fram.

Derefter satte han sig ned på insjöns strand. Der satt han, klagande, och suckande, och stönande. En krabba blef, på

[1] Corresponds to the Seventh of the First Book of the »*Pancha-tantra*», and the Seventh of the Fourth Book of the »*Hitopadesha*». (Professor Edward B. Eastwick.)

afstånd, honom varse. Fram trädde krabban närmare, och vände sig till honom familjärt, och sade: »Käre vän! Jag ser, att du är sorgsen. Men hvadan denna sorg?» Och hägern svarade: »Hvi skulle jag ej vara sorgsen? Du vet ju, att mitt uppehälles grund-fond och min lefnads källa just detta är, att jag, hvar dag, mig, fångar två, tre fiskar, och, derigenom, skaffar mig tillräckligt för mitt, lif, och, derigenom, håller dödens ulf på afstånd. För fiskarne, det vållar icke större afbräck. Och, mig, hvad mig beträffar, det pryder med förnöjsamhetens och med glädjens krona. I dag, emellertid, gingo, förbi mig, tvenne fiskare. De talade, och rådgjorde emellan sig. Den ene sade: 'Här, i denna sjö bo många fiskar. Det vore bäst att egna dem en tanke'. Den andre genmälde: 'Men, der, derborta, i en annan sjö, der finnas många, många flere fiskar. Det vore bäst att göra slut på dem, att börja med, och, sedan, vända oss, med våre nät, mot denna sjös'. Nu säger jag, om saken sannerligen står så illa till, då måste vi, från ljufva lifvet, slita loss vårt hjerta, och lägga hjertat ned för dödens fot.» Så snart som krabban hörde desse ord, den vände ögonblickeligen åter. Den gick, och närmade sig fiskarne. Och detta sorgeliga olycks-budskap hon förde fram till dem, precis som hon det hört. Gråt, klagan, bitter sorg dem alle grep. I krabbans sällskap gingo de till hägern. Till honom vände de sig, talade, och sade: »Slikt sorge-budskap har, oss, nått från dig. Och, ur vår hand, ha fallit ned besinningens, beslutsamhetens tömmar.

Ju mer, från topp till tå, vi saken blicke an,
Dess mer, kompassen likt, vi snurre rundt, i häpnad.

Och nu vi kommit hit, till dig, för råd. En vis man, om han, ock, bör räknas som en ovän, bör, likväl, om man honom bönfaller om råd, ej visa bort, från sig, rådgifvar-skapets ära. I synnerhet och allra mest uti en sak, i hvilken, äfven, *honom*, gagn kan spira. Och, sjelf, du säger, att ditt eget lif och förut-

sättningen för detta lifs förlängning är, med vårt öde sammanfogade och bundne. Och, sjelf, du säger att din egen lycka är, med vår lycka, sammanlänkad fast. Så säg, oss, nu, hvad, oss, du anser bäst.» Qvad hägern: »Sjelf jag hafver detta hört ur fiskarenas mun. Med DEM, att gifva sig i kast, och trotsa DEM, står utom alla möjligheters gränser. *Mig*, kommer, i *mitt* sinne, endast **detta** strategem, *mig*, synes, i *mitt* öga endast **denna** utväg: Jag vet, der finns, i denna insjös närhet, ett vatten-drag, hvars vatten, uti renhet, är likasom Den Sanna Sol-Uppgången, och med Den Sanna Sol-Uppgången andas samman. Hvars vatten, uti åter-speglingen af det, som skön- **110.**
jes, är liksåsom Solen, Den Klara Spegelen, som visar fram, för oss, den hela verld. Du mäktar sand-kornen uppå dess botten tälja. Du mäktar fiskens rom uti dess botten skåda. Trots detta allt, förmår ej dykaren: det menskliga förnuftet och det skarpa vettet till dess botten tränga ned, ej heller vandraren: förnumstigheten, med något medel, uppnå vattnets strand. Och ej en skymt af något nät af någon fiskare har detta vattens klara spegel-yta skämt. Och ingen kedja ha det vattnets fiskar skådat, förutom kedjan utaf vatten-krusningarne på dess topp.

Ett vatten likasåsom hela oceanen!
Och — dock — en ocean förutan hufvud, utan fot!

Om, dit, I kunnen resa bort och flykta öfver, skall återstoden af Ert lif förflyta tryggt och lugnt. I munterhet och all sköns tillfredsställelse skall resten af Er lefnad flyta hän.» De svarade: »Ditt råd är godt — o häger! Men utan hjelp från dig och stöd af dig är vår transmigration fullkomligt outförbar.» Dem, hägern svarade: »Allt, hvad, åt mig, af kraft och styrka, gifvet är, står, gerna, Er, till buds, ja, hjertans gerna. Men trång är tiden. Tillfället begränsadt. Och hvilken stund som helst kan fiskar-paret vara här tillbaka. Och, sedan, är vårt tillfälle förspilldt.» Men fiskarne begynte att, bevekande

hos honom, bönfalla, och bedja, och efter mycket ifrigt bedjande, blef det bestämdt, att han, *hvar* dag, skulle afhemta *några* fiskar, och föra dem till detta vatten-drag. Derefter, förde hägern bort, hvarenda morgon, på sin rygg, ett antal fiskar, dit. På toppen af en kulle, i det vattnets grannskap, han slök dem alle upp, i lugn och ro. Och, sedan han, tillbaka, återkommit, han andre tog, och flyttade, ock, dem, i största hast. De täflade emellan sig att blifva burne öfver, och äflades att komma allra först. Och Visheten satt Ofvan, Upp i Himlen, och såg, med maningens och varningarnes öga, på deras dårskap, deras sjelf-bedrägeri. Och tiden göt, med tio tusen ögon, på deras jemmerliga läge, ned ett regn af tårar. Förvisso, och förutan hvarje skymt af tvifvel: Eho sig låter af en oväns fagra snack bedragas, och sätter lit och tillit till en nidings tal, af rutten rot, för honom, är ett dylikt straff tillbörligt, för honom, är ett dylikt öde på sin plats. När några dagar svunnit hän, på detta viset, föll det, ock, krabban in att flytta bort. Håg till det vatten-draget grep, ock, krabbans själ. Hon gjorde hägern, om sin önskan, underkunnig. Och hägern fröjdades, och tänkte i sitt sinne: »Af alla mina fiender är krabban värst. THY, är, ock, bäst den plan, att jag, till krabbans döde vänner, forslar krabban. Han, hasteligt steg fram, och grep, i krabban, tag, och svängde henne rundt, och flög, med henne om sin hals, i väg till vattnet. Han styrde kosan till de dödes graf-gård. När han kom deras hvilo-ställe närmare, såg krabban, re'n på långt håll, desse döde fiskars hvite ben. Nu visste krabban, huru saken stod. För sig, hon talade: »Eho är vis, så snart han ser sin ovän trakta efter lifvet, han stränger sig, af alla krafter, an, för att sin *egen* hädanfärd åväga-bringa, derest han sig, af alla krafter, ICKE stränger an att, med sin fiende, ta nappatag på lif och död. Ty, OM han gör sitt yttersta och stränger an sig, blir följden häraf ett af tvenne ting: Om han blir seger-rik och lyckas vinna öfver, skall tiden, på en sida af sin bok, hans hjelte-

namn, på ryktets vingar, föra. Hans namn skall stå, så länge tiden står, som sinnebild för Manlighet och Ära. Och om han EJ blir seger-rik, EJ lyckas vinna öfver, skall han, åtminstone, ej tadlad bli för brist på nit och glöd.

111.

När fienden, emot dig, spinner ränker, mot ditt lif,
Stå honom mot med näbb och klor, om du är känd för Vishet.
Ty, om din önskan kommer i din hand, då har du nått ditt mål;
Och om den icke kommer i din hand, är du urskuldad.

Sen kastade sig krabban upp på hägerns hals, och började att honom, fasteligen, strypa. Då hägern gammal var och ålderssvag, blef han, af föga strup-åtdragning, gjorder sans-lös. Han föll till jorden, och han blef som stoft. Nu steg, från hägerns nacke, krabban ned. Och gick sin väg. Och styrde kosan hän mot qvarlefvan af fiskar. Hon närmade sig dem. Och, blandande beklagelser för fjerran vänners död med hjertliga lycksägelser för nära vänners lif, förtäljde hon, för fiskarne, hvad timat hade, och hur saken stod. De fröjdades deröfver, samtelige. De sågo an den arge hägerns död som en förnyad lefnad och ett lif förutan gräns.

ETT ande-drag af lif, sen SLIKAN ovän dött,
Jag räknar ljufvare än många hundra ÅRS.
Jag *jublar* icke, skade-glad, på grund af oväns död;
Och *dock* — ett enda ande-drag af frihet från en fiende är vida sötare än allt hvad du mig tälje!

Och denna saga har jag till den ändan talat om, att du må veta och få klart för dig, att många menniskor, just genom egen list och egen klok-skaps sjelf-uppgjorda planer, sig störta i förderf och undergång. Att mången döden ljuter genom egna klyftigt spunna ränker, i enlighet med Traditionen, som så lyder: »*På ränke-smidaren allenast faller tyngden, biter bettet*

af hans ränker». Emellertid, jag vill, dig, visa, nu, en bra method, förmedelst hvilken, om du *den* anammar, du vinna skall din egen säkerhet och trygghet, samt, derhos, undergången af din fiende och ovän.» Qvad korpen: »Man bör vänners råd ej underskatta, ej heller bör man handla stick i stäf emot de vises ord».

O Munskänk! Du mig visar Vägen hän mot Vingolf!
Att handla tvärt emot ditt råd är icke Vänskaps Väg!

Schakalen fortfor: »Bästa väg är denna: Flyg upp! Flyg högt! Högt öfver alle vidderna och taken! På alle tak och vidder sänd din blick! Hvarhelst du ser ett smycke, du kan snappa upp, skjut, snabb som blixten, ned, och bär det bort. Igenom luften flyg på SÅDANT vis, att du, för mensko-ögon, vare skönjelig och synlig. Att du, för intet mensko-öga, vare dold. Och, tvifvels-utan, varder följden den, att många menniskor dig skola springa efter, i jagt, på språng efter det stulna Smycket. När du, till ormens närhet, hunnit fram, och, i din flygt, nått öfver ormens hufvud, DÅ, kasta smycket, uppå ormen, ned. På det att alla de der menskorna MÅ BLIFVA HONOM VARSE. För visso, skola de, då, först och främst, den ormen släppa ut ur lifvets bur, och, med sig, föra hem det mista Smycket. På *så* vis skall ditt hjerta, UTAN att du, sjelf, dig stränger an att ormen värja af och drifva bort ifrån dig, nå fram till Hvila och hög-önsklig Frid.» Och korpen
112. gjorde som schakalen sagt. Och flög, på hans råd, till en tätt befolkad ort. Såg, der, en qvinna, som, uti en vrå på taket af ett hus, sitt prydnads-föremål och smycke tagit af och lagt ifrån sig, och, med sin tvagning, just var upptagen och sysselsatt. Från henne stal, nu, korpen hennes smycke, och flög i väg dermed, och vrok det uppå ormen, på sätt, som af schakalen, han sig lärt och hört. De män, som kommit springande och korpen följt, isönderslogo, oförtöfvadt, ormens hufvud, och fri och frälst, från ormen, blef den korpen.»

Från oss, vår ovän flydd, och, från vårt öga, tåren.

Qvad Damnah: »Denna saga hafver jag, dig, i det syftet, täljt, att dig, det göres klart och lätt-begripeligt, att hvad, med list och stratagem, kan nås, omöjligt uppnås kan med makt och våld». Kalīlah svarade: »Men oxen har, dock makt och värdighet och hög en ställning! Och oxen sitter inne med försigtighet och syn! Du kan ej, med bedrägeri, på honom, vinna seger! Förty hvarhelst, med list, du, honom, gör en bräcka, der täcker han den öfver med förstånd! Och hända tör, att, innan du, på honom och af honom, spisar qvällsmat, är han, som bäst, i färd med att, i godan ro, förpläga sig och äta frukost uppå dig, af dig! Månn' du ej hört berättelsen om haren, som åtrådde tillfånga-tagandet af räfven, och, sjelf, en fånge föll i räfvens nät?»

Qvad Dimnah, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TRETTONDE SAGAN

Trettonde Sagan.

Kalīlah svarade: »Jag har försport, att, genom öknen, sprang en hungrig varg, i jagt på mat. Han såg en hare, somnad in i skuggan af en buske. Hans alle lemmar öfvermannade och fängslade af dåsighetens sömn. Som god pris ansåg honom vargen. Han började att haren, sakta, sakta, nalkas. Skrämd upp af vargens flåsande och fasan af hans fjät, vok haren upp, sprang upp och sökte fly. Men vargen ställde sig i vägen för honom, och sade:

O kom! O kom! Jag har ej kraft att härda ut din fjerrskap!
Ej spring! Ej spring! Jag är till döden bragt, allt för din brist på vänskap!

Af skräck för vargen, stod, på marken, haren rotad fast. Han började att bönfalla och bedja. Han gned, på jordens yta, ödmjukhetens kind. Han talade: »Jag vet att hungerns eld, i alle rofdjurs höfding, rasar vildt. Jag vet, att motstånds-löst begär, på grund af jagt på byte, är, hos konungen, väckt upp. Jag vet, att jag, med denna späda kroppen min, och denna slanka växten min, till stillandet af konungens aptit, blott är en muns-bit. Hvad kraft kan fås af mig?! Af mitt blod, suget in, hvad bindes och hvad löses?! Men, nära intill detta ställe, bor en räf. En räf, som, af omåttlig fetma, är ur stånd att gå! En räf, som, svällande af massor utaf kött, ej kan sig röra! Det slår mig, att hans kött, på grund af köttets saftighet och läckerhet, är liksam lifvets vatten. Det slår mig, att hans blod, på grund af blodets ljufliga och söta smak, är likasom

sherbetten under eldigt språng. Om konungen, hans majestät, vill, sig, besväret göra att gå dit med mig, skall jag, med list och knep och stratagem, som jag kan hitta på, som fånge, honom föra, och kungen kan, på honom, spisa frukost. Om denna tillfredsställelse kan nås, så mycket bättre. Om *icke*, nå, då är, alltjemt, dock *jag* Er fånge och Er mat.

Gå, fånga *andra* i ditt kast-reps snara! Vi! Vi äro, redan, fångar under dig!

Bedragen vargen vard af harens hala tal. Han vägen tog till bostaden af räfven. Der bodde, i den bostaden, en räf, som hade kunnat lära Satan svek och ränker. En räf, som hade kunnat, genom listig ut-brodering och förvrängning och förvanskning, ta lofven utaf sjelfva menskans list och in-bild-ska förnuft.

En listig räf! En räf med håg för krig!
I ty att han var skatt-indrifvaren af denna skogen.
Han spelte puts och spratt i öken och i by.
Han tog, i upptågs-makeri, bland alle vild-djur, försprång.
Ej endast öknens djur: i jemmer för hans skull;
Nej äfven byens hund: i tjut och skall för hans skull.
I samma stund han sprang, han var, för ögat, dold;
Och sopade, med qvasten af sin svans, den hela horisontens vida yta.

Med honom, hade haren länge lefvat ovän. Nu, då ett tillfälle sig yppat hade, tog han det i bruk. Han hade smidt en plan, för att ta hämnd på räfven. Han lemnade, vid kulans ingångsport, sin varg, steg in i räfvens hem, och utbragte de öfliga frids-helsningarne och välsignelserna. Och räfven: likaså. Han, ock, med utsökt artighet, gaf haren sitt: »*Salām!*» och bragte ut sin välkomst-helsning med de orden:

Välkommen och väl mött! Hvar kommer du ifrån? Jag beder dig: Kom in! Och slå dig neder!

Kom in! Kom in! Och tag en plats emellan mine tvenne ögon! Kom in, min käre vän! Kom in! Sitt ned!

Qvad haren: »Jag har länge närt en glödande och eldig åtrå att den äran undfå att dig möta. Men, genom hindret af ett motstånds-lystet Öde, och genom händelser, som Tiden, denna trolösa och obeständiga och opåliteliga hexa, vållat hafver mig, har jag, från denna lyckosamma ära, spärrats af, och slutits ut. Men, NU, en helig man ifrån Egypten, en man, med Guds Nåd, af konungslig värdighet, en man, i helgon-skap, mot lärjungarne, blid, oss hafver, med sin ankomst, från sitt eremittjäll, hedrat, och denna orten gladt med ett besök. Han har förnummit ryktet om Ers Höghets undandragenhet och sjelfafsöndring. Han har gjort denne slaf till mediet för sin föreställning. På det att han sitt hjertas öga, med Er verlds-beprydande huldsalighet, månd' fröjda, och själens näs-borrar, med doften af Ert samtals mysk och vällukt, fylla. Om I tillstädjen ett besök, är allting godt och väl. I motsatt fall, om 114.
tiden icke lämplig är, törhända skall ett annat tillfälle sig erbjuda.»

Må han, från denna dörr, likt plötslig farsot, flykta;
Må han, i motsatt fall till detta ställe, stiga ned, likt en besvarad bön.

Men räfen läste, mellan raderna af denna orationens sida, svekfullhetens ord och listens signatur. Han såg, i spegelen af detta tilltals socker-söta smicker, knipslughetens nät, bedrägeriets fall-grop. Han sade, för sig sjelf: »Rätt är, att jag betalar dem, med deras eget mynt. Klokt är, att jag undfägnar dem, med deras egen dryck. Och häller deras egen medicin i deras strupe.»

Mot dem, som kasta smuts, är kasta sten det rätta.

Därefter gjorde räfven, å sin sida, bruk af många vänskapsfulle ord och talesätt. Bjöd haren vara välkommen, och sade:

»Vi ha enkannerligen till den ändan våra länder, i betjenandet af trötte resenärer, gjordat om, och dörren till vårt eremit-tjäll, för de fromme pilgrims-männen, till den ändan öppnat, att vi må hemta gagn ur deras själars skönhet, och helsa få och kraft ur deras vishets ord. Besynnerligen, när det gäller slik en helig man, som du beskrifvit! Beträffande en älskad vallfarts-man af SÅDAN hug, hur skulle jag, i gäst-vänskaps-bevisning, kunna brista? Hur skulle jag en enda prick af gästfrihetens lagar kunna glömma? Ty gästen, när han stiger af och tager in, han stiger af och tager in, för att sin *egen*, honom, af Den Högste gifna föda taga in. Och vise män ha sagt:

Eho du ser i denna verld, sin *egen* mat han äter;
Sak samma om den är på *ditt* bord, eller *hans*.
THY, bör du gästen taga mot såsom en Himlens gåfva;
Han äter bröd, som *HANS* bröd är, om *BORDET*, än,
är ditt.

Emellertid, jag hoppas, att du vill mig anstånd ge och töfva, till dess jag sopat ut min anspråkslösa cell. Jag beder dig att, gunst-benäget, dröja, till dess jag hunnit breda ut, för gästen, af välsignad fot, en matta, en matta värdig slikt förnämt besök.» Nu trodde haren, att hans ord-svall lurat räfven. Att denne genast skulle presentera sig för vargen, och, för sitt eget sjelf-förhärligande, vakta vargen upp. Thy, svarade han, sägande: »En enkel man: din gäst. Förutan höge later. En man med hug och håg, som anstå en derwisch. Han frågar intet efter rummets prydning eller drägtens pyntning. Men då ditt ädla sinn ceremoni beaktar, finns, äfven, häruti, ej fog för min kritik.» Med desse ord, han vände åter till sin herre vargen. Och lade fram, för honom, allt hvad som egt rum. Han mälde an de fägnesamme tidender, hur räfven blifvit snärjd och blifvit gjord till gäck. Och, som, »*i hvarje nyhet, finnes glädje*», begynte han att repa upp, på nytt, och descri-

bera, hur tjock, hur fet, hur frisk, hur frodigt saftig räfven var. Hos vargen hvässades aptitens tänder. Hos vargen skärptes hungerns fina egg. Det vattandes i munnen på 115.
honom, vid tanken på den räfvens saftiga och succulenta kött. Och haren invaggade sig i förhoppning om befrielse för egen del, på grund af denna vackra tjenst han gjort åt vargen. Men räfven, som var för-tänksam och varsam, han hade, långt förut, och dessförinnan, i midten af sin bostad, gräft en djup, djup grop. Han hade, småningom och grad-vis, burit jorden ut, och, öfver gropens topp bredt ut ett hölje, bestående af stickor, strå och skräp. Sig sjelf, han hade gjort en hemlig väg i hålans bak-grund, på hvilken han, i nödens timme, kunde fly. Sen haren han sändt ut, och gifvit respass, kom han till gropens kant, och började att gropens öfverhölje ordna, på sätt, att det, vid minsta, ring'sta tryckning eller extra-börda, skulle ramla ned. Derefter gick han till den dolda vägens mun, och ropade: »I ärade och hedrade och vördnadsvärde gäster! Stigen in! Och gören Er besväret att in-träda.» De trädde in. Och, samtidigt med deras inträde, kröp han ur hålan. När haren, qvick och rask, och vargen, arg och hungrig, i räfvens mörka kula kommo in, och foten satte på den öfvertäckta gropen, de föllo genast ned i gropens djup. Strax trodde vargen, att det knepet, OCKSÅ, var ett verk af haren, och ref honom i tu på en minut. På så vis rensade den grymme varg den hela verld från skymfen af den fege [1] harens existens. Och denna saga har jag af DEN orsak

[1] »Tarsā» = Feg. »Tarsā» = Christen. »Tarsā» = fearful, timid, one who conceives, fancies, imagines; a Christian; a worshipper of fire (»Blood and Fire»). See *Steingass*: »**Pers.-Engl. Dictionary**», *page 294*. The Christian fears to trust in God Alone. So he has his recourse, for aid, and strength, and life, to poison-gas and flying-planes and bayonets; to saving-banks, insurance-companies, and hoardings; to foolish aspirations ape-ish snobbery, and social climbing; to WORSHIP OF SOCIETY AND »MRS GRUNDY».

talat om, att, det dig, månde varda veterligt och kunnigt, att Satans-stratagem och Djefvuls-knep ej hafva någon framgång mot de vise, och att en man, som fått en andel af försigtighet och varsamhet, ej luras utaf *någons* stratagem.» Qvad Damnah: »Ja. Just så är det, som du säger. Men oxen stolt är till sitt väsen och till sin natur. Han är ej på sin vakt emot min fiendskap. Just genom hans likgiltighet för faran kan jag kasta honom öfverända, i ty att svekets pil, från vänskaps bakhåll skjuten, är den som tränger, in i hjertat, djupast in. Månn' du ej hafver hört, hurusom en hares list, en gång, uppå ett lejon, gjorde verkan? Månn' du ej hört, hursom det lejonet, trots all sin klyftighet, försigtighet och visdom, emedan det, emot hans ränker, ej var på sin vakt, föll ned i undergångens och i dödens marström?»

Kalīlah frågade: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN FJORTONDE SAGAN

Fjortonde Sagan.[1]

Qvad Damnah: »Det har blifvit omförmäldt, att der, i närheten af kungs-staden Bagh-dād, låg en grön äng. En äng, hvars vällukts fläktar gjorde Paradiset parfymeradt. En äng, hvars blommors åter-strålning gjorde Himlens öga glänsande och upplyst. Från hvar och en utaf dess träds och buskars rosen-kindade och ljufve grenar, der lyste stjernor fram, i tusen-faldig prakt. Och skönheten af hvar och en af dessa stjernorna var sådan, och så stor, att Himlens Nio Spherer stodo häpne.

Der bäcken rann, bland lummig grönska, fram,
Likt qvicksilfver, i himmels-blå modell-form.
Och blomman doftade, på vattu-bäckens strand;
Och zephyrn spred dess vällukt ut. Och luften mysk-
bemängdes.

Och i den ängens ängd der bodde många vild-djur. Och desse 116.
tillbragte, på grund af ljufheten af dess klimat och skönheten af slätterna och fälten, tillika med den rika tillgången på vatten, och mängden af naturens rika håfvor, sin hela tid i sorg-frihet och frid. Men, i den ängens grannskap, bodde der ett lejon, ett lejon rof-begärande, och glupskt, och grymt. Det tedde fram hvar dag, sitt leda anlet, för desse hjelp-löse och motstånds-löse djur. Det gjorde deras lif och lifs-fröjd

[1] Answers to the Ninth Fable of the Second Book of the »*Hitopadesha*», and the Eighth of the First Book of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edward B. Eastwick.)

till en pina. En dag, de gingo, facto agmine, endrägteliga, fram till lejonet. Och sedan de sin lydnad och sin loyauté betygat, de vände sig till lejonet med desse ord: »O kung! Vi äro dine trälar och vasaller! Och du! Du mäktar, hvarje dag, med stort besvär och mycken ansträngning, oss jaga upp och taga till ditt byte, *om du lyckas*. Och, om du *icke* lyckas, får du ingenting. Och vi! Vi måste, hvarje dag, af skräck för dig, beständigt, af förfäran, slitas sönder. Allt under det att du, af jagten, varder trött. Nuväl! Se här, hvad vi, dig, föreslå och proponera! Vi ha tänkt ut en plan, som, *dig*, en källa blir till ro och hvila, och, *oss*, en källa bli till säkerhet och lugn. Om du vill höra upp med att, som hittils-dags, oss jaga och förfölja, och höra upp med att, oss, göra hvar dag till en plåga, sku' vi, dig, sända, daglig-dags, till frukost, en present. Vi skola, till det konungsliga köket, skicka mat. Ej heller tillstädja att, härutinnan, någon slapphet äger rum ej heller lojhet.» Hans Majestät tog an deras förslag. Och de, å sin sida, begynte dagligen, med lott-kastning, bestämma namnet af det djur, som var för kungens gom bestämdt och kungens buk. Och detta djur de sände, som present, till kungen. På detta vis förflöt en långan tid. En dag begaf det sig, att lotten föll på haren. Och honom gjorde olycks-ödet till förderfvets pilars skott-tafla och mål. Han talade till sine vänner och kamrater, sägande: »Derest I velen gifva Er, en liten stund, till tåls, och töfva något litet med att sända mig, skall jag, från denne blods-tyrann, Er sätta frie, och, för hans tyranni och grymhet, sätta stopp.» De svarade: »Här möta inga svårigheter eller hinder». En timmes tid förgick, hvarunder haren dröjde med sin afresa till lejonet, till dess att tiden för hans frukost öfverskridits, och lejonet, af hunger bragts utom sig, och malde tänderna, af harm och raseri. Då gick, omsider, sakteliga, sakteliga, haren fram till lejonet, och fann det sjudande af hat och hämnd-begär. Ty hungerns eld

hade det gjort ursinnigt. Och häftigheten af dess vrede röjde sig i så dess åtbörder som ställning.

Att bukens ugn, förutan afbrott, elda
Blir olycks-bringande den dag, då buken intet får.[1]

Och haren varseblef, att lejonet, på grund af öfvermåttet af dess raseri, på marken piskade och slog med hämnd-begärets svans. Han såg, hursom det, i sitt hjerta, sökte bryta covenantet. Betänksamt, långsamt, haren trädde fram för lejonet, och bragte fram sin vördnadsfulla helsning. Qvad lejonet: »Hvar kommer *du* ifrån? Och hur är det, med alle *djuren*, fatt?» Och haren svarade och sade: »Enligt aftal, och som, emellan oss, var kommet öfverens, afsände de en hare i mitt sällskap, och begge gåfvo vi oss, hasteligen, af, för att, tillsammans, lägga ned vår vördnad och vår lefnad inför kungen. Då rusar, midt på vägen, plötsligt, fram, ett annat lejon, som tar min följeslagare, och förer honom bort. Hur mycket än jag invände och protesterade, och sade: 'Vi äro frukosten för alle djurens konung. Vi äro dags-ransonen för den store kungens buk', det intet gagnade och tjenade och hjelpte, han gaf, på min remonstration, alls intet akt. Han spisade mig af 117.
med desse orden: 'Det här *min* jagt-mark är. Dess vildbråd är *mitt* vildbråd'.

Månn' du ej hafver hört: 'Hvart lejon har *sin* skog'?

O konung! Han SÅ skröt och skräflade och pöste, och pekade på *egen* makt, och påstod, att blott *han* var stark, att jag, till sist, förlorade besinningen. Mig, tålamodet brast och svek, till slut. Jag tog till flykten. Jag skyndade, att, till Ers Majestäts upplysta sinnelag, befordra underrättelsen om hvad som träffat in. Det svultna lejonet besjälades af falsk en äre-fölelse. Det svarade:

[1] »Tanúr-e-shikám, dam-be-dám, tāftán,
Musíbat buvád, rūz-e-nā́-yāftán.» (Sa'dī.)

Jag DEN är, som, i bardalek och strid,
Kan lära LEJON, hur man fienden skall möta.
Hvar, då, det lejon, som har nog af mod
Att lägga vantarne på MINE byten?

Derefter sade han: »O hare! Månn' du tror, att du det lejonet mig visa kan? Att jag, af honom kräfve ut den dom, *ditt* hjerta åtrår. Och, samtidigt, på honom vräke ut *min* hämnd?» Qvad haren: »Visserligen! Visserligen! Hvi skulle, DERTILL, jag vara ur stånd, när han, om kungen talat ord, som icke höfvas?! Om jag, blott, styrka hade haft dertill, jag skulle, af hans skalle, hafva gjort ett dryckes-käril, att, dermed, släcka öknens rof-djurs törst.

Men, nu, på Gud, jag hoppas och förtröstar,
Att jag, på honom, och med honom uti Edra klor, skall se min LUST.

Så talade den haren, och skred framåt. Och lejonet, det vilse-förda och enfaldiga, gick, lurad af hans fala, hala snack, i harens spår. Till toppen af en stor, djup brunn han förde lejonet. En brunn, hvars vatten, i sin klara renhet, var likt en spegel glänsande och glatt. En brunn, som tedde föremålen som de voro. En brunn, som utan vank, framställde, räknande dem upp, för hvar och en, som såg deri, hans *inre* lurendrejerier och bedrägerier och hans *yttre* särtecken och anletsdrag.

EJ NÅGON blickade deri, som ej sin egen bild,
Uti dess rena vattens klara spegel-yta, kunde skönja.

Qvad haren: »O min kung! Den ärelöse fienden är i den brunnen. Och jag, af fruktan för honom, står skräck-slagen och rädd. Om kungen vill mig taga i sin famn, skall jag, för konungen, hans ovän förevisa.» Och lejonet tog haren i sin famn. Och lejonet såg, uti brunnen, neder. Han såg sin egen

bild i vattnet jemte haren. Han trodde, att det var det andra lejonet. Och haren i hans famn, det tog han för den hare, som var ernad för hans dags-ranson och spis. Så släppte han den haren, som i *hans* famn låg, och kastade sig, hufvud-stupa, ned i brunnen. Han tog ett sim-tag eller, kanske, två. Antvardade sin blods-utgjutande och blod-bestänkta själ, derefter, åt den vreda helvets-eldens heta flammor. Och haren vände, lyckosamt, till djuren, åter. Och talte om, för dem, hvad, honom, hade händt. Och alle, bragte de, på öfligt sätt, åt Gud, 118.
sitt »Tack!» Och, alle, lefde de, derefter, uti fridens ängd, och gingo, trygge, uppå glädjens äng, på bete. Och DENNA vers de, ofta stämde upp:

En enda dryck sherbett, sen oväns rygg du sett,
Är bättre än en sjutti-årig lefnad.

Och, genom föredragandet af ofvanstående exempel, har, till din kännedom jag bragt, att fienden, hur än han månde vara hänsyns-lös och mäktig, om han, åt slöhet, ger sig hän, och lojhet, med lätthet, luras kan i fasans grop.» Kalīlah svarade: »Jag gifver med mig, och jag håller med dig om att planerna på oxen, om honom du kan lägga under dig och bringa uppå fall förutan mén för lejonet, ej sakna sitt moment af framgångs-möjlighet och klipskhet, och, THY, förtjena ursäkt och respekt. Men, om, förutan mén och skadlighet för lejonet, hans undergång ej bringas kan å bane, då säger jag, blott: 'Akta dig! Låt bli!' Och slå, kring detta ränke-spel, ej dina lofvar. Ty vise män förtörna ej sin herre, i afsigt, blott, att söka egen vinst.» Med desse ord afstannade dispyten. Och Damnah drog sig bort från kungens hof. Han smög sig till tillbakadragenhetens säte, och tog sin plats i afskildhetens vrå. Till dess, en dag, han fann en lägenhet, ett tillfälle att tränga sig, i hemlighet, på lejonet, och ställa sig framför detsamma likasom en hjerte-sörjande och själs-begrundande, likt en, i hjertat qväst, och sårad man. Och ståndande, sitt hufvud sänkt mot bröstet.

Qvad lejonet: »Hvar kommer du ifrån? Det längesedan är, sen dig jag sett! Står allting väl till, med dig, nu för tiden?» Qvad Damnah: »Gifve Gud, Den Härlige och Höge, att allt, i framtiden, må stända väl till, med oss begge två!» De orden bragte lejonet att studsa. Det baxnade. Spratt till. Och frågade: »Har något händt?» Qvad Damnah: »Ja. I sanning.» Qvad lejonet: »Nåväl! Berätta för mig hvad som hafver händt.» Qvad Damnah: »Dertill kräfs ett samtal mellan fyra ögon. Dertill höfves ostördhet, i enrum.» Qvad lejonet: »Just nu är tiden inne för ett enskildt samtal. Men tala raskt och skynda dig att yppa hvad du vet för mig. Ty angelägenheter af betydelse få icke vänta. Och om betinget för i dag får vänta till i morgon, då resa tusen olyckshändelser sitt vilda borst.»

Skjut icke upp! För ut »I DAGS» beting!
Förthy, i uppskof, ligga många faror gömda.

Qvad Damnah: »Hvarje tal, hvars hörande kan föra med sig mén och ogagn för den hörande, och gjuta in i honom afsmak och förakt, bör endast föras fram med tvekan, ej i hast. Blott efter moget öfvervägande och långsamt eftersinnande. Med mindre talaren till hörarens förstånd och insigt har förtroende, och litar på hans varsamhet och vett. Men äfven höraren bör noga granska tale-mannens historik och ställning, för att utröna, om han i det läge är, att han, af goda råd och goda önskningar, är *mäktig*. Om, SE'N, han får det klart för sig, att denne drifves blott af hågen att betala af den skuld som hvilar på honom, för fordom emot-tagna men oguldna nådesvedermälen, DÅ bör han lyssna till honom med örat af uppmärksamhet och af respekt. *Besynnerligen*, då, till honom *sjelf*, skall flöda gagnet och välsignelsen af talar'ns ord.» Qvad lejonet: »Du vet, vet mer än väl, att jag, i kraft af super-excellencen och förträffligheten af min insigt, i kraft af räck-vidden och om-kretsen af ögats skarp-blick, är vorden, äfven ibland konungar, en ensam-stående, ett ena-stående exempels före-

bild. Du vet, att jag, hvar gång, jag lyssnar till en annan, mig, sätter, som ett föredöme, fram att noga ta den discrimination i akt, som höfves en monarch. THY, tala om, och tala fritt allt hvad ditt hjerta tynger! THY, visa fram, och visa klart allt hvad ditt sinne skymmer!» Och Damnah svarade, 119.
med desse ord: »Jag, OCK, har fått ett tillfälle att visa dristighet och mod, i det min tillförsigt till alle djurens konungs insigt och förstånd ha gränsen nått, ja, *öfverskridit* gränsen. Och det är uppenbart och påtagligt och klart, att hvad jag säger har sin rot och drif-kraft i den renaste tillgifvenhet, och i all trofasthets och troskaps rena brunn. Jag fläckar icke mine ord med tveksamhet och tvifvel. Jag smutsar dem ej ned med weld och argan list. Ty, utom pröfvo-stenen af den Höge Kungens Väsen, är ingen prof-sten känd, som pröfvar Ordets Mynt.»

Pris vare Gud! En Pröfvo-Sten är, oss, Den Höge Kungens Vishet och Förstånd!
Den Pröfvo-Stenen röjer, oss, och visar fram, för oss, vårt falsk-mynt och Vårt Äkt-Mynt!

Qvad lejonet: »Din ärlighets och trohets öfverflödande och rika ymnighet är, nogsamt, för oss, känd och uppenbarad. Dess spår ha tecknat af sig på din gernings panna. Af medkänsla och fördomsfrie råd, ditt samtal dryper. Tvehågsenhetens, vankelmodets dystra damm har ingen möjlighet att tränga in sig deruti, och lägga sig på glansen af ditt ord.» Qvad Damnah: »Alle djurens existens och lif *bero* på, äro bundne *fast* på kungens lefnads längd. THY, höfves det, för hvar och en af kungens undersåtar, som är, med prägelen af kungatrohet, präglad, som är, med stämpelen af kunga-härkomst, stämplad, att han, från konungen, ej undandrar ett grand i hvad beträffar hans uppfyllelse af pligterna mot kungen, och särskildt pligten att, åt kungen, gifva gode råd. Ty talat hafve vise män och sagt: *'Eho*, från kungen, skymmer bort en sanning,

eho, för läkaren, sin van-magt hemlighåller, *eho* sin fattigdom och svultenhet, för sine vänner, ej behagar yppa, icke täcks bekänna, han bör betraktas som en sjelf-förrädare, ty han för afvog sköld emot sig sjelf'.» Till svar, tog lejonet till orda, sägande: »Din trofasthet och din lojalitet ha, till vår kännedom, för längesedan, bragts. Derhoss, är, oss, din ärlighet och redeliga afsigt väl-bekanta. Nuväl! Sjung ut! Och tala fritt, schakal! Och tälj, oss, ändteligen, hvad som hafver timat. På det att vi, sen vi, om sakens enskildheter, hafve undfått känn'dom, må sysselsätta oss med rådplägning och öfverläggning och med sakens dryftning.» Sen Damnah, med sitt fagra tal och hala snack, i snaran, snärjt, i gropen, ned-besvärjt det stolta lejonet, begynte han sin tungas band att lossna, och talade, till kungen, desse ord:

O konung! Må Visheten leda dig Fram!
Må Segern dig följa! Må ovännen fly!

Shanzábah har, med krigshärens amīrer, plägat underhandlingar i löndom. Han har, med rikets pelare, mot kungen, spunnit ränker. Han har, mot konungen, fört lasteligt och hög-förrädiskt tal. Han hafver, öppet, deklarerat och förkunnat: 'Jag hafver lejonet examinerat och rannsakat. Jag har dess makts, dess styrkas, dess omdömes-giltighets, dess vishets mått och gränser noga stakat ut och ut-funderat, och har, i hvart och ett af desse mått och gräns-sträcknings-belopp, sett, klart och tydligt, mången vank, och många, fast oräkneliga brister'.

Ej han den man, som jag, mig, hade tänkt;
Jag, mig, en bild af honom gjort. Och den var falsk.

Och jag är sänkt i häpnad och bestörtning, i ty att konungen, i huldhet gentemot den lömske, otacksamme hög-förrädaren, har honom höljt med ära och med makt. Har honom gjort till med-regent och med-befallande, i statens styrelse, vid rikets roder-hjul. Och han, som tack för desse oskattbare nådes-

vedermälen, han spinner dessa ränker mot sin kung! Och han, som lön för denna milda huldhet, han ställer desse usurpator- 120.
anspråk upp! Men — det förstås — det hänger samman med Guds Helga Ord uti Qur'ānen, hvari står skrifvet: »I sanning! Menniskan blir oförskämd och fräck, så snart hon ser sig ansedder och rik (96: 6, 7).» Eho sin hand ser obunden och fri, beträffande förbud, beträffande befallning, eho ser tömmarne för öppnande och knytande af stats-förbindelser och stats-åtgärder, helt kontroll-löst, lagde i den knutna handen af *SIN* makt, i honom, lägger makt-högmodets djefvul, i nästet af hans hjerna, ned sitt ägg, och Guds-rebellionens, Guds-föraktets storm-vind skall, ur hans svarta hjerta, bryta fram med HVIN.»

Eho, af stjern-verlden, ifrån föraktets håla, reses upp,
Och lyftes upp till Konungs-gunstlings-skapets tinnar;
Besynnerligt, om han ej fika skulle efter att bli kung!
Besynnerligt, om han sitt kast-reps snara icke skulle kasta
öfver sjelfve kungen!

Qvad lejonet: »O Damnah! Damnah! Tänk på hvad du säger! Och det du talar om, hvar har du fått det från? Och hvar har du fått visshet om, att det är sannt? Och OM det sannt är, OM så är, som du det ställer fram, hur skall man finna bot der'mot, och hvilka åtgärder och mått och steg kan, deremot man vidtaga?» Qvad Damnah: »Konungen har, nogsamt, reda på hans höga värdighet och stolta rang. Och när en konung ser, hur en af kungens slafvar, med honom, täflar uti rang, i värdighet, och rikedom och stånd, DÅ: fort, med honom »VEG!» Om icke, blir regleringen af saken outförbar, och kungen blir, från thronen, vältad ned. Och hvad beträffar bot och botemedel, af sådant slag som tillfredsställa kan den höge kungens Guds-upplysta själ, så frågar jag: 'Hur kan mitt slöa sinn', hur kan min skumma insigt, till fram-kastning af råd om bot, väl hinna fram?' Men SÅ mycket jag vet och stryker UNDER det,

att, hvad beträffar preventiva åtgärder mot Shanzabáh, bör brukas *hast*. Ty möjligt är, att, om Ers Majestät för länge töfvar, hans samman-svärjnings-planer nå den passus och den punkt, der hvarje mått och steg af hjelp-åtgärder faller »flat», der hvarje bot och botemedel gör »fiasco».»

Din ovän, blott, en myra var. Nu vorden till en orm.
Hugg af, från hufvudet af denne orm, som var en myra, ögonblickligen, hans hjerna.
Gif, ormen, ingen längre lefnads-tid i denna verld.
Ty, töfvar du, och dröjer du, och låter du den ormen lefva *på*, och lefva gödd med lön, blir ormen till en drake.

Och sagdt är vordet, att vi menniskor bestå af *tvenne* slag. Det *ena* slaget äro de försigtige, de varsamme. Det *andra* slaget äro de förvekligade och de svage. Svag är den man, som, när en sak sig tilldrar, och när en händelse, af Ödets makter släppes lös, blir häpen och bestört, och icke vet, sig, från och till, men blir förvirrader och baxnar. Försigtig, varsam är den man, som ser framåt. Han framsynt är, och griper tag i framsyntheten och förtänksamheten som en sköld. Han tänker alltid på hvad allting har i skötet. Han tänker alltid på hvad allting bär som frukt. Men äfven *detta* slag af menskor är af *tvenne* slag. Det *första* slaget äro de, som, innan faran träder in och ter sig, dess Qvale och beskaffenhet, i grund, ha forskat ut. Hvad andre se vid slutet af en händelse, se desse, med sitt genom-skådnings-öga, förr än händelsen begynt. Och desse dra försorg om anskaffning af bot och bote-medel för en faras resultat och utgång, förr än den faran börjat och dess ingång har trädt in.

Här gäller: 'tänka först, och handla sedan'.

121. Och slik en man, förr'n han, i faran, faller, och, ned i fasans vatten-hvirfvel störtas ned, har noga genom-tänkt och väl begrundat, hur han, till räddnings-strandens klippa, skall sig

taga fram. Och denne kalla de »Den *verkligt* vise. Den *verkligt* insigts-fulle och försigtige.» Det *andra* slaget äro de, som, när en fara kommer, sitt sinnes jemnmod hålla lugnt och ostördt, och icke låta häpenhet och skräck och blek förfäran, till hjertats högborg finna smyg-stigar och väg. Förvisso och förvisso! För en *sådan*, skall rätta vägen och tillrådeliga kosan, ej länge, för hans öga, stanna dold. Och honom nämna de, fördenskull: »*Något* varsam». Och honom kalla de: »Den *något* vise. Den *något* insigts-fulle och försigtige.» Hvad, nu, beträffar **tillståndet** af desse treggehanda slag af menniskor, af hvilka en är *verkligt* vis, och en är vis *till hälften* eller *något* vis och en är *absolut* okunnig och försummelig, finns der en saga, handlande om trenne fiskar, som voro samman-boende uti en liten damm. Och denna saga passar, utmärkt, in på **det.**»

»Nå», sade lejonet, »hur lyder den berättelsen?»

DEN FEMTONDE SAGAN

Femtonde Sagan.[1]

Qvad Damnah: »Det har, mig, berättats, att, der, en gång, från landsvägen, på afstånd, fanns en damm. Och denna damm, för de, på vägen vandrandes uppmärksamhet och iakttagelse, fördold. Dess dolda vatten, likt de Sūfi'ers Guds-förtröstan: rent. Dess åsyn tillfredsställande och vederqvickande för dem, som sökte Lifvets Källa. Och denna damm var, med en vattu-bäck, förbunden. Och i den dammen bodde trenne store fiskar, så sköne, att, af afund mot dem, stjerne-bilden »*Pisces*» på afundsjukans heta halster halstrades, likt »*Vädur'n*»: »*Aries*», af solens strålar svedd. Den ene af de *fiskarne* var *verkligt* varsam. Den andre af de fiskarne var *något* varsam. Den tredje af de fiskarne var *ovarsam* och svag. Men ens, en vacker dag, i vårens tid, *då* jorden, smyckad som den var af rosors smycken, framtedde bilden af en Paradisets Trädgård; och jordens ansigte, beprydt med tjusande och dagg-bestänkta blommor, framtedde bilden af det stjern-beströdda Himlahvalfvet, *då* Zephyr'n, kammarherren bredt, på jordens golf, mång' brokig-färgade och sköna mattor, och skapelsens beundransvärde Trädgårdsmästare den hela verlden hade, med de underfullaste och skönsta blommor sirat —

Den hela Örtagård af Östan-vindens ljufva flägtar, doftande af Mysk;
Jasminen, späd och fin, var blek som älskarinnans hvita kinder;

[1] Corresponds to the Third Fable of the Fourth Book of the »*Hitopadesha*», and the Fourteenth of the First Book of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edward B. Eastwick.)

Vid morgon-brisens kyss, lät solen upp sin mun,
Liksom en älskad tjuserska, som skrattar mot, och smeker,
ömt, sin älskare. —

DÅ — säger jag — DÅ hände sig, att några fiskare, som gingo vägen fram, förbi den dammen, på grund af Guds Beslut, upptäckte tillvaron af de tre fiskarne i denna damm. Och se'n de kommit öfverens om att, vid dammen, åter råkas, de gingo, hvar åt sitt håll, för att hemta sine nät. Och, härom, blefve de tre fiskarne i dammen fuller underkunnige. Änskönt, i *vatten*, samman-boende, de blefvo samman-sittande i sorgens *eld*. När natt bröt in, begrundade den fisk, som verkligt var-
122. sam var och verkligt vis — ENÄR han ofta spisat tyranni af ödets hand, på grund af nyckfullheten af en nyckfull himmel, samt, ock, ENÄR han fot var fast planterad på erfarenhetens matta — begrundade han, säger jag, det rådliga uti förslaget att, från fiskarenas nät, fly BORT, och att sig rädda, FORT, från deras bojor.

Känn DEN som insigtsfull, känn DEN som vis,
Som lägger, på en fast och stadig grund, sitt arbets grundval.
Den, hvars försigtighet ej GRUNDLIG är och SANN,
Hans verks och arbets grund är svåra skör, och svåra klen,
och svåra svag och bräcklig.

Följakteligen vidtog han omedelbara åtgärder till flykt. Och, utan att så mycket som rådfråga sine vänner, sam han ut ur dammen, åt det håll, der den der rinnande och friska vattubäcken var belägen. När dagen grydde, kommo fiskarena åter. De täppte genast dammen till, på ömse håll. När den i *viss* mån varsamme och insigtsfulle fisken, som, med vishets-smycket, sirad var, men ingen andel hade i erfarenhetens skatte-kammare, såg hvad som timat hade, greps han af svår ruelse, och sorg, och ånger. Han utbrast: »Jag har varit vårdslös och försumlig! Och slikt är slutet på de lättjefulles lek! Jag hade

bort, liksom den andre fisken, *före* farans anfall och nedstigandet af fasan, för min *egen* räkning, varit fylld med skräck. Jag hade bort, långt *före* olycks-ödets angrepp, för min *egen* skull, fundera ut en plan till räddning och till flykt!»

Bot för en olycks-händelse bör lagas till förr än den *händer*.
Att gråta båtar ej, när makten öfver hvad som händt har
sluppit ur din *hand*.

NU, då, nu tillfället till flykt, af mig, försuttits, NU gäller det att bruka list och stratagem. Och, fast det sagts, att klok betänksamhet, vid sjelfva olyckstiden, icke medför gagn, och att, i sjelfva undergångens stund, all Vishets frukt ej mer har någon must, så höfves det — quand même, och trots allt detta — för en man af insigt, att han ej gifver tappt och ej förtviflar. Men litar på den båtnad, *Kunskap* skänker. Och hoppas på den bot, som *Sanning* ger. Samt att han, ock, beträffande förqväfvandet af fiendernas ränker, ej medger något uppskof, något söl.» THY, låtsade han sig vara död, och vände sig, med buken upp, och ryggen ned, på ryggen. Och låg, der flytande, och dref, på vattnets yta, fram. En fiskare tog honom upp, och trodde honom vara död, och slängde honom, med förakt, upp på det torra landets yta. Och han, med list och knep, förflyttade sig, sprattlande och sprittande, till Vattu-Bäcken! På så vis, frälste han, i sista stund, sitt lif.

O dö — min vän! — om du vill varda fri!
Om du ej dör, får du ej SE din Vän!

Och den der tredje fisken, i hvars verk försumlighet var paramount och dominerande, i hvars åtgöranden och förehafvanden der rådde veklighet och svaghet, han sam, förvånad och förvirrad, hit och dit; han sam bedröfvad och bekymrad, upp och ned; han sam åt höger och han sam åt venster, till dess han, sistligt, fångades och blef till rof. Och konungen bör, genom

föredragningen af denna saga, komma till besinning, och blifva öfvertygad om, att fallet Shanzabáh bör handhafvas med skyndsamhet och hast, och att, mot honom, böra vidtas snabbe mått och steg och qvicka åtgärder. Och kungen bör, förr'n tillfället försuttits, och hans kunga-makt dött ut, i denne
123. nedriges och otacksammes hjerta, upptända ångerns eld, med domens skarpa svärd. Och sedan kungen skall ha gifvit skörden af hans lif åt undergångens vind, bör han, i höga himlen, torna upp hans anförvandters och hans stamförvandters rök af suckar.

När du fått makt öfver en trolös ovän,
Bör du hans hjerna hamra ut med Sannings-Profvets Sten.

Qvad lejonet: »Jag fattar fuller hvad du hafver talat, men jag har ingen aning om, att Shanzabáh funderar på förräderi mot mig. Jag tror ej att han skulle anse tillbörligt och lämpligt, att löna förre nådes-vedermälen med påföljande förräderi. Allt hitintills har jag, mot honom, intet annat visat än en kunglig huldhet och en kunglig nåd.» »Förvisso! Ja, förvisso!», utbrast Damnah. »Men, genom denna kungens huldrikhet och nåd, har, till sin höga ställning, han nått upp.»

Hvarhelst, dig, lyster, foga till ett sår, slå till! Det står dig fritt!
Ty din är salvan, som skall såret läka!

En nedrig menniska, af lysten complexion, skall visa sig som EN-hjertad och trofast, så länge hon ej hafver nått den makt, hvartill står hennes håg, hvartill hon trår. Men när sitt hopp, som stod i knopp, hon *mognadt* sett och *slaget ut i blomning*, strax griper henne annan ambition. Och lystnad efter andre äreställen, hvilke ligga utom lämplighetens gräns, begynner att, ur hennes tankars skatte-kammare, sig visa fram, och resa hufvudet. Och vise män ha sagt, att byggnaden af tjensten af de låge och gemene är hvilande på grundvalen af rätte-

snöret: »SKRÄCK och HOPP». När, väl, en slik, från skräckens spök-syn friats, och, för dess hotelser, sig känner lugn och trygg, strax grumlar han sin trohets vattu-källa. När, väl, han gjort sig oberoende och oafhängig, i ty att han sitt ändamål och syfte hafver nått, strax väcker han upp myteri och uppror, och tänder an otacksamhetens eld.» Qvad lejonet: »Men huru, då, behandla slike tjenare, af låg, gemen natur, af egen-nyttig håg? På det att känne-märkena af deras otacksamhet icke må slå ut och stå i ljusan dag?» Qvad Damnah: »SÅ du måste dem behandla och bemöta, att du ej utesluter dem ifrån din ynnest, till DEN grad, att de, med ens, bli bragte till förtviflan, och säga upp sin tjenst, och sluta an sig till din fiendes och oväns hopar. Men ICKE HELLER bör du öfverhopa dem med guld och silfver och med gunst och ynnest, att de ej hinne upp till myndighetens topp, att icke öfvermodets storhets-vansinns-villors nässlor, ur dem, spire. Nej! Hellre, låt dem tillbringa sin tid emellan hopp och fruktan! Nej! Hellre, låt dem fullborda sitt verk, i kraft af hot och löften! Och låt dem, likt en pendel, balancera mellan ångst och hoppets fröjd! Förthy, af rikedom och makt, bli kranke deras hjertan, och sjelf-tillräckligheten varder, dem, en ledare till uppror och till synd. Å andra sidan blottställdhet och nödställdhet och dof förtviflan förvandlar fege tjenare till vilde tigrar, och vållar skada och förfång för kungars makt.

Förtviflan, hopp-löshet gör hjertat oförväget och gör
tungan fräck;
O Du! Min Vän! Gör icke så med mig, att jag blir
hopp-lös!

Qvad lejonet: »Mig, synes, att min tjenare Shanzábah's tillstånds spegel är helt ren från rosten af ett slikt bedrägeri. Mig, tycks hans hjertas sida klar och obefläckad af intrycket och stämpelen af dylikt hexeri. Jag hafver, städs, mot honom

visat ynnest. Jag hafver, städs, åt honom, som ledsagarinna
124. i hans lefnad, skänkt min gunst. Hur skulle han, sen han, från mig, beständigt, åtnjutit en oföränderlig, orubblig godhet, som tack och lön, mig, gifva spott och spe?!»

När, i sin vänskap för honom, mitt hjerta hissar upp
SIG SJELF, liksom en flagga,
Hvi skulle han, i FIENDSKAP mot mig, sin flagga hissa upp?!

Qvad Damnah: »Konungen bör inse och förstå, att en förvänd natur och krokot lynnes-rigtning ej någonsin, I TIDEN, spelar ärligt spel. Och, vidare, att en af dålig complexion och rutten rot ej någonsin: I TIDEN, tager intryck af, och visar emottaglighet för andres sträfsamhet och flit och oförtrutenhet. Så att han, dymedelst, sku' vandlas om och vändas om och varda till en ren och pris-förtjenande och lof-värd menniska. Ty hvarje käril låter rinna ut hvad kärlet rymmer.»

Ur flaskan flyter hvad i flaskan finns.

Men kanske kungen aldrig hört berättelsen om sköldpaddan och skorpionen. Mån', till hans äro-rika öra, aldrig DEN nått fram?

Qvad lejonet, som svar: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN SEXTONDE SAGAN

Sextonde Sagan.

Qvad Damnah: »Det berättas att en sköldpadda, i vänskap, var förenad med en skorpion. Beständigt drogo de, tillsammans Enhetens, Endrägtighetens Ande. Beständigt hade de enhällighet för sed.

Från dag till natt: kamrater, följes-vänner;
Från qväll till arla-stund: förtrogne, själs-förvandter.

En gång, det hände sig, att de, på grund af tvånget af nödvändigheten, sig sågo drifne till att öfverge sitt land. I landsflykt drefvos de. Tillsammans gingo de. De gingo att, sig, söka upp en ANNAN Fristad. Af Ödets Lag bestämdes det att deras genom-väg gick öfver stor en flod. En strid och mäktig ström låg, hindrande, i vägen. Som det, för skorpionen, var omöjligt öfverskrida strömmen, sjönk han, bestört, i hop, förlorande sitt mod. Till honom vände sig, då, sköldpaddan, och sade: »Käre vän! Hvad hafver händt? Hvi har du rifvit kragen af din lefnads mantel, och lagt den ned i sorgens öppna hand. Hvi har du stulit brämet af ditt hjerta, och ryckt det bort från glädje och från fröjd?» Qvad skorpionen, svarande: »Ack! Käre broder! Mig hafver ångesten vid tanken på hur öfverskrida denna ström, i häpnads och bestörtnings mar-ström kastat. Ej är, mig, möjligt korsa detta vatten. Ej är mig kraft beskärd att skiljas från min vän.»

Du går din väg! *Du* går! *Jag* stannar, bruten, qvar!
Förunderligt, att jag, förutan dig, kan stanna *qvar!*
Kan stanna qvar vid *lif!*

Till honom talte sköldpaddan, hans vän, och sade: »O gräm dig ej — min vän! Jag vill dig, utan svårighet, den strida strömmen föra öfver. Jag vill, med lätthet föra dig på hinsidan om floden, upp till stranden. Jag vill, af skölden af min rygg, bereda dig en farkost. Och jag vill skydda dig, från fasorna af floden, förmedelst pansaret och skölden af mitt bröst. Ty hvilken skam och skada vore det ej vinna, sig, med svårighet, en vän, och vännen, se'n, med lätthet, låta glida sig ur handen?!»

O gå, min vän! O köp, med allting, som du är och har, åt dig, en vän!
Men sälj ej, se'n, din vän, för någonting i verlden!

Derefter tog sköldpaddan skorpionen på sin rygg. Och kastade, på vattnet, ned sitt bröst. Och sam i väg. Midt
125. under simmandet, uppnåddes hennes öra af ett ljud. Ett klappande och knackande, från skorpionens rörelser, förnam hon. Hon frågade: »Hvad är det för ett ljud, jag hör, hvad är det för ett läte? Hvad är det som du sysslar med, och håller på med?» Och skorpionen genmälde: »Jag pröfvar spetsen af min gadd på din lekamens pansar». Bestört blef sköldpaddan, och ropade, i häpnad: »O falske vän! O grymme, grofve skurk! Här har jag, för din skull, mitt lif i faran kastat! Jag har mig vräkt, i vattnets hvirfvel, ned. På skölden utaf båten af min rygg, du farer, trygg, det vreda vattnet öfver! Om du ej känner någon tacksamhets-förpligtelse mot mig, för hvad jag gjort, dig, och om vår gamla vänskap icke har, för dig, det minsta värde och den minsta vigt, säg, mig, åtminstone, hvad orsak har du att mig stinga med din gadd? När, dessutom, det är en absolut omöjlighet, att någon skada kan, mig, vållas af ditt sting! När udden af din gadd, som arme hjertan sargar, bevisligen, ej någon verkan har på flintan af min rygg?»

Antagligt är och troligt är, att icke blott sin näfve, men
sitt hjerta sårar DEN,
Som, gräl-sjuk, slår, med näfven, mot en sten-mur.

Qvad skorpionen: »Gud förbjude, att en dylik afsigt, i all min lefnads tid, vid skörtet af min tanke, skulle snudda eller hafva snuddat. Alltsammans intet annat är en DET, att mig, mitt kynne TVINGAR till att stinga med min gadd, och att, med gadden, såra, det vare, sedan, ryggen af en vän, det vare, sedan, bröstet af en ovän.»

Eho förvärfvat, sig, en vana, som är ful,
Hans vana sitter I honom, och flyter UR honom, hans
vilje utan.
På Stenen hugger skorpionen, med sin gadd,
Änskönt han Stenen ej är öfvermäktig.

För sig, tog, sedan, sköldpaddan den saken i begrundande, och sade, för sig sjelf: »SANNT ha de vise talat, då de sagt: 'Eho omhuldar den, som är gemen, han ger sin egen ära, blankt, för vinden, och tappar nyckeln bort till eget verk'.»

Strö gerna guld och smycken ut i smutsen! Skadar icke!
Bjud aldrig gunst och artighet åt icke-Menniskor! Det
skadar mycket!

Ett Ord, oss, hafver nått, ifrån de vise. Detta lyder: »Det finns ej hopp för den, som är af rutten rot. Ty det är stört ogörligt och omöjligt, att ätteläggen af en rutten rot, från denna verlden, skulle kunna taga afsked, med mindre, först, han lönat alle dem med ondt, som, honom, visat kärlek och förbarmande.»

En man af dålig rot, hur kan man honom fostra?!
Hvi skulle någon fostra ormar i sitt hus?!
Cucumis colocynthis gifver aldrig, genom NÅGON fostran,
Nya Sockrets Smak.
Och Rosor plockar aldrig den, som idel taggar sått.

Och, tvifvelsutan, har det, genom denna liknelses anförande, för det upplysta sinnelaget af den store konungen, gått upp, och blifvit klart, att ruttenheten af Shanzábah's rot, tillika med den inneboende depraviteten af hans kynne, bör göra konungen: det stora lejonet betänksam, och fylla upp hans bröst med far-

126. hågor och skräck. Derhos bör han, med hänsyns-tagandets, allvarsamhetens öra, lyss till de råd, hans trogna slafvar lägga fram. Eho sitt öra icke lånar åt de ord, hans råds-män lägga fram — låt vara, att de orden ofta kunna vara ampert formulerade och, kanske, stötande — hans arbets slut, hans gernings ändalykt skall icke sakna samvets-qval och ånger. Det är som när en sjukling ej vill lyda läkar'ns ord. Men, tvärtom, ser, med hånets och föraktets öga, på hans prescriptioner. Och spisar spis, och dricker dryck, som, sjelf, han tycker om, som, sjelf, han anser bäst. Följaktligen, blir, ock, förvisso, hvarje stund, hans makt-löshet och svaghets-tillstånd intensivare. Han fånge blir, till sist, i hjelp-löshetens klo.

Hvad skada gör det, dig, om dig, med barskhet, råder
Den Rådare och Vän, som vill ditt sanna väl?
Allt tålamod är beskt. Allt tålamod är bittert.
Men tålamodets frukt är ljufvelig och söt.[1]

Och inses bör, att svagast ibland alle konungar är den, som liknöjd är för gerningarnes änd'-lykt. Som ser på rikets angelägenheter med förakt. Som, hvar gång något vigtigt träffar in, åsido-sätter varsamhet och omsigt. Som, sedan tiden gått, och tillfället försuttits, och fiendernas störtflod brutit in, sig compenserar med att kasta misstankar på dem omkring honom, och räknar, DEM, till det som HAN ställt till.»

Omtänksamhet, som hör *dig* till, i det som angår *dig*,
Hvi vräka öfver *dem*, som skyldighet och pligt, uppå en *annan*?

[1] »Lidandets frukter mogna ej snart;
Sötare bli de, ju längre de gömmas.» (Nicander.)

Och, NÄR du, härutinnan, brustit i din pligt,
Hvi hänga skulden för din pligt-förgätenhet på nacken af
en *annan?*

Qvad lejonet: »Rätt skarpe ord du hafver talat, *nu*. Ja, du har öfverskridit gränsen för belefvenheten. Och, dock, en råds-mans ord, om än de äro dristige och fräne, bör konungen, den råd-mottagande fördenskull ej förkasta. Men, om vi, äfven, utgå från den förutsättningen, att Shanzabáh min ovän är och fiende, är gränsen för hans makt, dock, klar och stakad ut. I sjelfva verket är han, nemligen, när allting kommer kring, ej annat än *min föda*. Hans rörelsers och energiers väsen och essentia är gräs. Ur örter hemtar han sin kraft och styrka. Jag, deremot, min styrkas stöd är kött. Ur animalisk föda hemtar jag min styrka. Och städse ha Vegetabilia Elementa, under Animalia Elementa, varit trälar. För öfrigt räknar jag, med honom, ej SÅ mycket, ens, att jag, mig, TÄNKA kan, att HAN, på tanken om en strid med MIG sku' kunna KOMMA. Och ännu mindre, att det, HONOM skulle kunna falla in att dräpa MIG. I sanning! Nej! Slik dårskaps-tanke faller aldrig in i kärnan af hans hjerta!

När fattar fienden den vilda planen på att slåss med en
likt mig?
När låta myggor sig, i slagsmål, in, med vilda elephanter?

Och om Shanzábah tror sig vara månen, och tror sig kunna, liksom månen, täfla med min lyckas sol, som skiner fram ur Guds-Beskyddets syn-rymd, han blifva skall till spe. Han krympa skall och slockna. Och om Shanzábah tror sig vara solen, och tror sig kunna, liksom sol'n, i krigs-skrud skrudad, draga svärdet emot månen af min orb, som, lycko-bringande och Phoenix-liknande, af Höga Himlens Orb, är en symbol, och Höga Himlens Baldakin representerar, han blifva skall till spott och spe. Han skall gå under.

Om den, som tom-händt är, försöker spela rik,
Då är han som en halter häst, som söker spela »Vind-Fot».
Jag, Sjelf, Mitt rof rest upp. Jag, Sjelf, lyft, högt, hans hufvud;
Jag, Sjelf, kan, ÅTER, kasta rep-snaran omkring hans hals.

127. Qvad Damnah: »Konungen får sig ej vilseföras låta af det ord han talade, i det han sade: 'Oxen är min mat', och, vidare: 'Jag är hans öfverman och öfvervinnare', förthy, om Shanzabáh, än, med sitt eget väsen, är ur stånd att taga nappatag med kungens majestät, förmår han, dock, med hjelpen af tillskyndare och vänner, hvaraf han har en mängd, att drifva fram sitt verk, och se sin afsigt krönt med segerns krona. Han kan, med list, med svek, bedrägeri och lögner, i detta följe väcka inbilskhetens vilseledande förblindelse. Och jag är rädd för att, när han, i djurens sinnelag, skall ha planterat in ett kittlande begär att, emot kungen, göra uppror, desamme djuren, sedan, skola gå i flock och farnöte med honom, under hans befäl. Och ingen enskild man, han vare, än, så stark, han vare, än, så mäktig, kan hålla stånd mot raseriet af en skock.

När myggans här fyllts upp, slår den en elephant,
Hur stark och majestätisk han kan synas.
När myrans hop fått pli, och blifvit sams och enig,
Flår den den vilde lejon-hanens hud.

Qvad lejonet: »Det är ej utan att ditt ord, uppå mitt hjerta, hafver gjort ett intryck, och jag förnimmer ärligheten af ditt råd. Men, ej för thy, den arme Shanzabáh är, ju, när allt kommer omkring, en stackars undersåte, som har gripit tag uti min mantel! Ty det är jag, som honom lyftat upp; och det är jag som hissat upp banéret af hans makt och framgång; och det är jag, som, i conclaver och församlingar, om honom, yttrat ord af lof och pris. Och, sammaledes, hafva, af min tunga, hans visdom, ärlighet, upprigtighet och trohet, med klare

verba, erkänts och bekänts. Nuväl, om, NU, jag mig nedlåter och tillåter att förfäkta MOTSATSEN af detta, skall jag belastas med anklagelsen att hafva gått tillbaka på mitt ORD. Jag skall beskyllas för lättfärdighet och slapphet, för dålig omdömes-förmåga och för svagt förstånd. Och alle hjertan skola hålla mine ord i afsky, och mine löften skole alle sinnen sky.»

Det hufvud, som, SJELF, du har upphöjt,
Håll upprätt, så länge du kan.

Men Damnah invände: »Godt omdöme, sann klokskap ligger deruti, att man, så snart en vän ådagalägger hat och fiendskap, så snart en slaf ådagalägger kraf på makt och herreskap, STRAX, ÖGONBLICKELIGEN, hörer upp med att, med honom, ha att göra, och drager fållen af sin mantel från hans vänskap och bekantskap. Och, vidare, att man, förrän en fiende fått tillfälle att laga till sin frukost, för honom har hans qvälls-mat i beredskap. Förthy, änskönt en tand är menskans gamle vän, och mången förmåns och välgernings källa, så snart den börjar värka, hvad gör menskan? Hon låter dra den ut, ty det finns ingen annan bot för tand-värken än tand-utdragning. Och föda, som ersätter slitningen och nötningen af kroppens fibrer, och stödet är för lifvets material, så snart, i magen, denna föda varder rutten, så måste den, ur magen tömmas ut. Ty, utom ut-tömning, finns intet sätt att blifva qvitt dess skadeliga verkan.

Från den, hvars sällskap icke gör ditt sorg-betyngda hjerta
gladt och dagg-bestänkt
Befria dig och gör dir qvitt, om hon, för dig, än, varit
som din egen själ.

Schakalen Damnah's listiga, försåteliga hviskningar begynte att, på kungen, göra verkan. Han utbrast: »Jag är trött på, och jag stygges vid Shanzábah's vämjeliga sällskap. Det, mig,

128. omöjligt är att se honom igen. Bäst är att jag, till honom, någon sänder, för att förklara för honom, hur saken står, och för att gifva, honom, permission och tillstånd, att gå hvarthelst, i verlden all, han önskar gå.» Vid desse ord drog Damnah, åt sig, öronen. Han fruktade, att, om, till Shanzabáh, det ordet komme fram, densamme, genast, skulle, fram till konungen, befordra skriftlige bevis på ärlig tjenst och troskap. Han fruktade, att, dymedelst hans eget räfva-spel, hans egen falskhet skulle komma fram i dagen, och lemna gömslets skrymsle för blottställdhetens fält. Han talade, till konungen, fördenskull, såsom följer: »O konung! Fjerran är din plan från klok-skap. Förthy, så länge som ett ord ej talats ut, finns möjligheten qvar att välja mellan dess ut-talande och dess för-tigande. Men, SEDAN det, en gång, har talats ut, har dess förhemligande öfverskridit möjlighetens gränser.

Till dess du ordet talat, kan du det förborga;
Men sedan du det talat, hur hålla ordet doldt?

Det ord som lemnat munnen, den pil, som lemnat bågen de komma ej igen. Till munnen, ordet ej. Till bågens sträng, ej pilen. Och det har blifvit till ett ord-stäf och ett ord-språk, att allt, ehvad, på tungan, kommer fram, det kommer fram till olyckan och skadan. Och en Guds storman hafver talat, sägande: 'En tolk är tungan för en menskas hjerta'. Och, vidare: 'En förevisare är ordet af juvelerna i varats skatt-gemak'. Så länge lockets dörr, på ordens skatte-skrin, med tystnadens och slutenhetens regel, stängts och slutits till, och stillhetens sigill, på talträngdhetens ask, har blifvit tryckt, SÅ länge skola alle lifvets lustgårds ljufve blomster, fridfullt, frodas. SÅ länge skola alla frukterna på varats unga träd, i ro och trygghet, ökas. MEN — när vältalighetens rosen-buske slagit ut i skratt, och rhetorikens näktergal har slagit sine drillar, då är ej längre lugn och sinnes-frid en möjlig sak. Ty oratoriets rosen-träd-

gårds vällukt skall bli, för hjertat, till en brunn af glädje, skall bli, för hjernan, till en brunn af styrka. Om SÅ ej fallet är, skall den en orsak bli till förevisandet utaf materia defluxionis, och orsak bli till Kopf-Veh och migraine. Ty bundna tungor hafva, med ett enda märg-fullt ord, som vunnit hjertan och hugsvalat hjertan, förmått att lösa mången hård en knut. Och ord, som väcka split till lif och hat och ondska, ha, med en enda icke-passande, olämplig antydan, smidt bly-tung kedja omkring talar'ns hals.

Derest, med Vishets blick, på ord och tal, du blickar,
Skall du dem finna vara som en handels-vara, som åvägabringar ömsom gagn, och ömsom mén.
Bevis härför och prof härpå är DET, att mången qvickhet, hittills outtalad.
Kan, antingen, en menska göra biltog och förgrämd, eller till lifvet och till glädjen henne bringa.
Och ofta händer det, att faran och försåtet, som, i hvarje ord, likt ormen, ligger lurande och lömskt,
Ger talaren åt nesans vind och fasans, i samma stund det gått ur talar'ns mun.

O kung! Om desse ord, till oxen, skulle komma, och han upptäcka skulle, huru saken står, och, om sin egen vanära och onåd, skulle undfå kännedom, då är det möjligt, att han skulle söka sätta sig till motvärn! Begynna krig! Uppväcka rebellión! Och mästare i varsamhet och omsigt ha, som sin åsigt, framhållit, och sagt, att hemlig straff-dom för ett öppet brott ej laglig är, och ej, af lag, auktoriserad. Och lika lite öppen straffdom för ett hemligt brott. Bäst är att vedergälla hans fördolda majestätsförbrytelse med ett förborgadt straff.» Qvad lejonet: »Att, uppå blotta misstankar, förvisa mine närmaste och käraste ifrån mitt sällskap, och drifva dem i biltoghet och landsflykt, och dem, förutan minsta spår af prof, med afsigt roffa, och beröfva alla deras privilegier —: det är, 129.

mot egen fot, med egen hand, slå yxan, det är att, på EN gång och plötsligt, och med ens, från manlighetens stig och redbarhetens kungs-väg, sno sig undan.»

Ej gillas af Lag, ej gillas af Vett,
Att konungar färda ut dom utan prof.
Ty liksom Ödets Skarpa Svärd är deras Ord;
Än *tager* Det vårt lif. Än *gifver* Det, oss, Lifvet.

Qvad Damnah: »Intet prof och intet vitnesbörd är vederhäftigare eller giltigare än en konungs egen genom-trängnings-blick. När denne sluge skälm, för kungen kommer fram, må kungen, då, på honom, låta falla ned sitt ögas skarpblick. Hans orena essentia skall, i hans gratie-lösa anlet, te sig fram. Hans afskyvärda afsigt skall sig blotta i hans fula uppsyn. Och tecknet på hans hjertas krokighet och hans förvändhet är just DET, att han skall skifta färg och bli perplex, då han går fram, för kungen. Skall se sig om, båd' hit och dit, båd' fram och bak, till höger och till venster. Och visa sig beredd för strid, och samlad, i sitt inre, för en samman-drabbning.» Qvad lejonet: »Du hafver talat väl. Och är det så, att något utaf desse tecken visar sig och träffar in på honom, då skall, förvisso, tviflets damm från öfvertygelsens och full-visshetens stigar blåsa bort. Och då skall ångesten af rufvande misstänksamhet, i säkerhetens tillstånd, skifta hamn. När Damnah märkte att hans split-uppväckande, in-smygande antydningar, väl, burit frukt, och att, dermedelst, *här*, på *denna* sida, olyckans och krigets flammor börjat brinna, strax önskade han, också, *oxen* se, för att, på *hans* håll, sammaledes, tända skämmandets och ruttenhetens flammor.

Emellan två menskor, är splitet en eld;
Men bränslet bär sqvallrar'n, förbannelsens son.

Nu slog det Damnah, 'mellertid, att, ock, hans möte med Shanzábah borde ske på kungens vink och på hans föreställ-

ning. På det att han, på så vis, skulle fjermad bli från misstankar och hvarje skugga af förtal. Fördenskull sade han: »O herre konung! Derest den höga kungs-befallningen får äran, att, från kungens läppar, färdas ut, skall Shanzabáh jag se, och skall, försöka pejla djupen af hans hjerta, och skall försöka granska skrymslet af hans sinne, och sedan vidare-befordra alltihop för Eders Majestät.» På det, gick kungen in, och Damnah gaf sig, ögonblickligen, i väg. Han nalkades Shanzábah likt en sörjande. Likt en af ängslan slagen, och af olyckan förföljd. Han utbragte de ceremoniella helsningarne och välsignelserna. Och Shanzabáh, se'n, äfven, han, med vördnad, lämpad efter Damnah's status, för honom utbragt sin välsignelse och helsning, tog, älskvärdt och förbindligt bladet ifrån mun. »O Damnah!», sade han

Minns, att du aldrig burit har mig i ditt minne!

Det DAGAR är, sen du, med strålen af din skönhet, har låtit dine vänners ögon skina upp. Det DAGAR är, se'n du, med blommorna af umgängets och sällskapandets rosen-buske, förvandlat deras låga koja till en praktfull rosen-gård!»

I många mensko-åldrar kommer, ALDRIG, *du* din vän i håg;
Men han kan aldrig släppa *tanken* på dig, från sig, för ett ögonblick.

Qvad Damnah: »Om jag, än, personligen, har varit afstängd, genom hinder, från den stora äran af ett samman-träffande med Eder, har jag, likväl, i tanke och i ande, varit Eder nära. Jag sällskap hållit har med tanken på Er själs-uppfriskande och ungdoms-friska skönhet. Jag har, beständigt, oaflåtligt, i mitt hjertas jordmån, för Er, sått vänskapens och trofastheten frö. 130.

Af hjertat, har jag gjort mig, till din själ, ett fönster;
För dig fördold, med dig, jag ofta kärlek lekt.

I enslighetens cell, i ensamhetens bön-vrå, jag ofta tagits upp af pris till Gud och bön. Och möjligt är att dessa böner skola blifva, dig, en orsak till förökad lycka. Och, med det verket, vill jag hålla på.» Qvad oxen: »Men hvad var ditt skäl att draga dig tillbaka?» Schakalen [1] svarade: »*När någon,* öfver sin personlighet, ej är en herre; *när någon* fånge är i andra makters band, *när någon* icke drar ett enda ande-drag förutan skräck och fasa, *när någon* icke bringar till ett enda ögonblick utaf sitt lif förutan darrande och ängslande för detta lif och denna kropp, *när någon* icke yttra kan ett enda ord förutan ångst och bäfvan, hvi, då, ej välja ut, åt sig, sitt nästes lugna vrå, och stänga afskildhetens och tillbakadragenhetens dörr i ansigtet på både vän och främling?»

Från ångesten af denna split-uppväckande och oro-fyllda verld,
Stig upp, min vän, stig upp! Och fly till någon Fristads-Ort, som du kan finna!
Och, har du ingen fot, hvarmed du kunde fly,
Sträck ut din hand, sträck ut din hand, och grip tillbakadragenhetens mantel!

Qvad Shanzabáh: »O Dámnah! Tala tydligare! Och veckla ut, på detaljeradt vis, det ämne, du berört! På det att vinsten utaf dina varningar och maningar må bli mer allmän, och frukten utaf dina meningar och sanningar må bli mer rik!» Schakalen [1] svarade: »*Sex* ting, i denna verld, *förutan* andre *sex*, kan man ej tänka sig. Omöjlige, i denna verld, är 1): denna verldens guld, förutan högmod, och 2): jägtande och äflande efter sin åtrås tillfredsställande, förutan lidande, och 3): samman-sittande med qvinnor, utan frestelser, och 4): eftertraktande af skänker från de nedrige, förutan skam, och 5):

[1] Schakāl», på Persiska, *heter* »Dimnah». Det är, följaktligen, oriktigt att — såsom i »Svensk Uppslagsbok» — kalla Dámnah (Nomen Proprium) för Dimnah (Nomen Gentis).

umgänge med skälmar och bedragare, förutan ånger, och 6): uppvaktning för kungar eller tjenstgöring hos kungar utan synd till döds. 1): Åt ingen gifver Gud, af vinerna i verldens källar-hvalf, en vin-klunk, förutan att det säkerligen sker, att han, i hufvudet, blir yr, och full, och drucken, och, i sitt hjerta, varder oförskämd och fräck. Och utan att han reser upp, ur oblyghetens och ur skamlöshetens krage, det fräna myteriets hufvud emot Gud. 2): Och ingen tar ett steg för att sin åtrå vinna, som icke ramlar ned i lidande och sorg. 3): Och ingen ser man samman-sittande med qvinnor, som ej, i skilda sorters obehag, blir blandad in. 4): Och ingen söker ställa in sig hos de nedrige, för att få skänker, hvars ändalykt och slut ej varder skammens bot. 5): Och ingen umgås med bedragare och skälmar, som ej, föraktad och förnedrad, deras umgänge skall ångra. 6): Och ingen vaktar kungar upp och prinsar, som sig skall se i stånd, att, frisk och fri, från denna grymma vatten-hvirfvel, varda frälst.

En konungs sällskap är, om rätt bedömdt,
En ändlös ocean, förutan stränder.
Vid sådan ocean, af skräck och faror full,
Är olyckligast *den*, som är den närmast.

Om samma sak har äfven blifvit sagdt: 131.

I hafvet finns rikedom, som icke räknas kan;
Står din håg till frid, blif qvar på stranden.

Shanzábah genmälde: »Af dine ord att döma, tycks du ha haft obehag af kungen. Du tycks, af fruktan för monarchen, vara skräck-slagen och rädd.» Qvad Dámnah: »Icke har jag detta ordet talat för min *egen* räkning. Ej heller är jag, för min *egen* räkning, rädd. Jag tänker mer på mine vänner än på mig, hvad denna sak beträffar. Och denna sorg och ängslan, som mig trycker, är ej för *min* skull, den är för **din** skull. Du vet, ju, hur begynnelsen till en-het, du vet, ju, hur inled-

ningen till kärlek, emellan mig och dig, beständigt har ägt rum. Du vet de löften och de helge eder, i den första början, som, oss emellan, skiftades och gåfvos, som, hela denna tid, ha trofast hållits, som, intill denna dag, ej någonsin ha kränkts. Nuväl! Jag säger dig: jag har ej annan utväg än att berätta, för dig, allting, som har händt. Det vare godt, det vare ondt, du MÅSTE veta det. Det vare gagneligt, det vare skadeligt, dig, BÖR det dagas upp.» Shanzábah började, i hemlighet, att darra. Han svarade: »O medlidsamme vän! O själs-förvandt och frände! Berätta, för mig, ögonblickligen, och gör mig, genast, underkunnig om den sakens sammanhang och sanning. Och släpp ej efter på fullgörandet af minsta grand af trofasthetens lagar och upprigtighetens!» Qvad Damnah: »Jag har hört från tillförlitlig källa, att lejonet, på Guds-välsignad tunga, fört följande, ur sina läppar, fram: 'Shanzábah börjar blifva alltför fet och frodig. Han är ej längre önskvärd vid mitt hof. Sak samma om han fattas eller finnes. Jag ämnar ge en fest-måltid för djuren, och, dervid, bjuda dem på oxens kött. Ett kungligt gästabud för allmänheten, ett gille, en banquet, för hvar och en.' Jag, när jag hörde desse orden talas — och visste om hans häftighet och harm — kom, genast, hit för att dig, troget, varna, och gifva prof på halten af min troskap, och fylla upp hvad manligheten kräfver, och hålla lagarne af vänskapen i helgd.

Åt dig jag, troget, öfverräckt mitt budskap;
Det må, se'n, varna dig och dig, ur faran, frälsa. Det må, se'n, endast gräma dig, och göra dig förstämd.

Bäst synes, mig, för närvarande, vara, att, utan dröjsmål, göra upp en plan. Att genast, vända din odelade uppmärksamhet åt förberedandet af hjelp och mot-method. Att, sålunda, tilläfventyrs, förmedelst stratagém, ur denna fara, undflykt måtte visa fram sitt ansigte. Att, sålunda, tilläfventyrs, med list, vi locke frälsning, att, UT, ur denna fasans marström, visa fram

sin kind.» Så snart Shanzábah hört de ord, som Damnah talat, och, i sitt sinne hvälft de löften, kungen gjort, utbrast han, helt bestört: »O Damnah! Icke möjligt! Otroligt, att min konung skulle, med mig, hafva spelat falskt! Jag har ju ej, till högförräderi och stämpling emot kungen, gjort mig saker! Med faste steg, har jag, på lydnadens och tjenstens bana, skridit. Min fot har icke halkat en sekund! Och, dock, å andra sidan, kan jag dina uppgifter ju ej betvifla! Jag litar på din själs sannfärdighet. Jag tror, i sanning, att du vill, mig, väl. Antagligast är nog, att några vederdelomän, mot 132.
mig, ha hop-smidt lögner, och kungen, med bakdanteri och lurendrejeri, mot mig, ha hissat upp till hat och raseri. I hans tjenst finns ett helt parti, en man-stark klick af slike såte sällar, som äro mästare i sqvaller och förtal. Dessutom äro de, i trolöshet och utpressnings-benägenhet, fullständigt hänsynslöse. Och dem har konungen, mång' gång, fått pröfva på och känna på. Han hafver, hos dem, iakttagit en mångfaldighet af skurk-streck. Han har upp-dagat, hos dem, månget fult och nesligt dåd. Naturligtvis —: hvadhelst de säga, lömskt, i denna punkt, om ANDRE, det litar kungen på, det tror han på. Och, enligt denna tro, han, också, DÖMER. Och det är visst och sannt, att, genom olyckan af umgänget med onde, uppstiga misstankar beträffande de gode. Och, genom desse oberättigade misstankar, blir raka vägen, räta vägen, rätta vägen DOLD. Berättelsen om ankan, och om hennes falske rön och intryck från erfarenheten, ge fullt bevis för hvad jag, härom, yttrat, och ampelt prof på hvad jag, härom, sagt.»

Qvad Damnah, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN SJUTTONDE SAGAN

Sjuttonde Sagan.

Shanzábah svarade: »En anka såg, i vattnet, månens klarhet, såg månen, uti vattnet, speglad af. Hon tänkte, sägande: »Det är en fisk!» Försökte fånga den. Fick ingenting. Och, många gånger om, hon gjorde samma sträfvan. Och, många gånger om, hon hade samma otur. Och när hon SÅG, att allt hvad hon, till godo, fick, sig, med sitt jagande, var hvad en törst-försmäktande och törstig öken-vandrare, sig, får till godo, som en hägring sett; var hvad en krokigt-tänkande och lurad, fattig tiggare, sig, får till godo, som, i förfallne rucklen, har sin glädje sökt, DÅ hörde hon, med ens, helt plötsligt, UPP med jagten, då lade hon, med ens, praktiken ned. Och nästa natt, hvar gång hon såg en fisk, hon tänkte: »Det är blott månens åter-sken i vattnet, som jag ser!» THY, gjorde hon, sig, ingen möda, med att fånga den. Hon gaf, på fisken, ej det minsta akt. I stället qvad hon:

Eho den pröfvade vill pröfva, skall sig ångra.

Så —: frukten af den ankans erfarenhets-intryck var endast den, att hon förblef i hunger och i fastande, och bragte tiden till i nöd och svält. Och, *om* de, nu, fått lejonet att låna sine öron till förtal om mig, och, *om*, i enlighet med ord-stäfvet: *'Enhvar, som lyssnar, göres till en främling.'*, mot mig, en afsmaks-känsla uppväckts i hans bröst, och *om* han sätter tro till allt hvad de ha sqvallrat, så är, till allt i hop det här, orsaken den erfarenhet, som han, af alle desse andre, hafver haft. Och dock är skillnaden emellan mig och desse andre

densamme som emellan ljusan dag och svartan natt. Densamme som emellan himlens hvalf och jordens buk.

Tro ej att de, som spela ärligt, likna dig,
Ehuruväl, i skrifvandet af »shīr», är »shīr».[1]
På samma blomster-fält, ur blomstren, suga saft
Den geting, som ger sting, det bi, som gifver honung.

133. Två hjortar gå i bet. De spisa gräs och vatten.
Den ene gifver blod. Den andre doft-rik Mysk.

Qvad Damnah: »Möjligt är, att kungens afsmak för dig ej är föranledd af detta skäl. Ty hända kan, att den beror på kungens vana att, förutan orsak, gratis, gifva, åt personer, som ej, deraf, ha sig gjort förtjente, höge poster, och att, förutan skäl och grunder, öfverlemna andre, som förtjenstfulle och trogne äro i sitt kall, åt plundring och åt skam.»

Shāh Húrmuz såg mig ej. För honom, sjöng jag ej. Han gaf, mig, rike skänker.
Shāh Yázd mig såg För honom, sjöng jag pris. Han gaf, mig, ingenting.
Slik är de kungars sed. Men gräm dig ej — o Hāfiz!
Låt komma — Gud! — Din dag! Var, Du, vår Tröste-Källa och var, Du, vår Seger!

Qvad Shanzabáh: »Om denna afsky, som du sagt, att kungen har för mig, är utan orsak, kan, genom intet offer från min sida, stadighetens fot uppriktighetens stigar mäkta mäta. Ej heller hoppets öga önske-föremålets ansigt' mäkta skåda. Ty, om, för vreden, orsak finns och skäl, då kan den, genom ödmjuk undergifvenhet och bön om tillgift, bli förjagad. Men, om — hvad Gud förbjude! — dertill skäl ej finns, och de, med svek och lömskt förtal, hans känslor, för mig, hafva

[1] »Shīr» — stundom uttaladt »Shēr» — betyder lejon. »Shīr» — alltid uttalat »Shīr» — betyder mjölk.

vrängt och ändrat, då är, för bistånd, botens hand för kort, då är, för återställelse, hvar tankes hand för svag. Förthy, för lögn och sqvaller, finnes der icke skönjebare mått. För svek och list, finns icke synlig gräns. Nu, hvad beträffar det, som, mellan lejonet och mig, sig dragit till, kan jag ej märka några fel-steg å min sida. Det skulle, i så fall, blott vara det, att jag, emot hans omdöme, och sätt att saken se, och mot hans planer, för hans egen fromma, emellanåt har vågat sätta mig på tvär'n, och spjerna mot. Att jag, beträffande hans föranstaltningar och åtgärder i saker utaf vigt, mig, tillåtit, att, stundom, om så nödigt var, för rikets bästas skull, en annan åsigt hafva än hans egen. Det kan ju hända, att han detta tydt som utslag af förmätenhet och vanvördnad ifrån min sida. Han, kanske, räknat det som öfvermod och trots. Men, vid hvarenda en af dessa menings-olikheter oss emellan, har aldrig någonsin jag framlagt någon mening, tom på omtanke om statens väl. Derhos, har jag, beständigt, bibehållit och bevarat vördnaden för kungens höga rang och majestät. Jag hafver aldrig mig förgått, och brustit i respekt. Jag hafver, tvärtom, i den aldra högsta grad, ådagalagt min undersåtliga, pligt-skyldiga och djupa vördnad. Hur kan man tänka sig, att trogne råd betraktas kunna som ett skäl för misstro? Hur kan man tänka sig, att trogen tjenst betraktas kan som giltigt skäl för hätskhet?

> Hvar finnes hopp, om drogu'en sjelf, ger qval?
> Hvar finns, DER, hopp derom, att sjukdomen skall blifva lättare, och sjuklingen bli bättre?

Och äfven om *så* icke skulle vara och *detta* icke orsaken och skälet, är möjligt, att konungslighetens stolthet och envälds-herraväldets pomp och stat har förorsakat, att han blifvit, på mig, uppbragt, och, mot mig, börjat bära afvog sköld. Ty, i konungsligheten ligger, der, en drift, i envälds-herraväldet ligger, der, ett kraf, att, innerst inne, vara, trogne vänner gramse,

134. och visa otacksamhet emot dem som gifva goda råd. Och, likaså, att, mot bedragare, och lismare, och skälmar, som dansa, inför majestätet fram, med lätte fjät och hale ord, sig visa gunstigt stämd, och kungligt blid, och nådig. FÖRDENSKULL är det, och AF DETTA SKÄL, som män, åt hvilke Gud förlänat Vishet, ha yttrat följande, tänkvärde Ord: 'Att, med en krokodil tillsamman, dyka ned till djupet af en flod, att, ifrån läppen af en orm, hvars svans har huggits af, insuga dropparne af gift, som dödar hastigt, är bättre än att vakta kungar upp. Det länder mer till trifsel och till glädje. Det närmar sig mer sinnes-frid och trygghet. Det leder mer till ro, och cessation af sorg än umgänge med furstar och med prinsar.' Och nogsamt visste jag, att farorna, som följa kunga-tjensten, äro många. Och, väl, jag varse var, att skadan, oförrätterna, som vållas af hand-hafvandet af kungars angelägenheter, icke stod i mensko-makt att mäta. DE finnas, ibland Vishets-Jungfruns sanne älskare och vänner, DE finnas, ibland sanne »philo-Soph'-er», som hafva liknat konungar vid eld. FÖRTHY, ehuru strålen af den konungsliga nåden illuminerar och förgyller upp den mörka kojan af de hjertan, som den nåden efter-sträfva, är, ej dess mindre, sannt, att flamman af den konungsliga strängheten förbränner skörden af de konungslige tjenarenas gamle och berättigade anspråk. SÅ säger sundt förnuft, SÅ säger »gros bon sens»: DEN skadar elden mest, som kommer elden NÄRMAST. Men många, som, på afstånd, fröjda sig, beundrande, åt eldens glans, ha ingen aning, ens, om eldens makt att bränna. Och desse hysa höge tankar om den tillfredsställelse och njutning, som access och tillträde till kungar måste med sig ha. De bilda in i sig, att tillträde till kungs-hof är, dem, gagneligt. I sjelfva verket, är det icke alls till gagn, det är till mén. Och finge desse, endast, känna på och smaka på den konungsliga strängheten och barskheten och bisterheten, och skräcken och förskräckelsen för kungens majestät, det skulle, snart, dem, blifva tydeligt och klart, att

tusen år af nåd ej väga upp och svara mot en enda timmes marter, en enda timmes qval. Och sannings-intyget på desse mine ord aflemnar sagan om ord-vexlingen och menings-striden mellan jagt-falken och hönan.»

Qvad Damnah, spörjande: »Hur lyder den?»

DEN ADERTONDE SAGAN

Adertonde Sagan.

Shanzábah svarade: »En jagt-falk lät sig in, en gång, med en viss höna, i debatt. Jagt-falken tvisten började, och sade: 'Du är en fågel blankt förutan trofasthet och känsla för din pligt! Nu är, emellertid, vignetten och fasaden på de lofvärde och anbefallningsvärde egenskapernas och dragens första sida: TROHET, och, vidare, i enlighet med Ordet: *'Sannerligen, troheten är, utaf tron, en del'*, är trohet religiositetens och den sanna manlighetens bästa prof. Dessutom kräfver rena, rama *heders-känslan*, att ingen fläckar ned sin gernings sidor med fläcken af otrogenhet och svek.'

En hund, som tacksam är och trogen, för sitt ben,
Är bättre än en man, som ej är vänfast.

Qvad hönan, i replik: 'Hvad har du, då, i mig, för otrohet och otacksamhet SETT? Hvad brist på pligt-känsla, hvad brist på vänfasthet har du lagt MÄRKE till?' Qvad falken: 'Tecknet på din otrohet är DET, att *trots* all denna omtanke, som menskor egna dig, och *trots* att de, förutan minsta ansträngning och möda från din sida, tillhandahålla, åt dig, både vand' och korn, som äro den vitala energiens stödje-pelare, och *trots* att de, båd' natt och dag dig öfvervaka, och hålla uppsigt öfver dig, och ha dig i sitt hägn, och *trots* att du, dem, skyller 135.
både kost och bostad, *du*, ej dess mindre, när de önska fånga dig, flyr bort, och springer än åt höger, än åt venster, och flyger än framför dem, än bakom dem, och flyger från dem, ifrån tak till tak, och springer från dem, ifrån vrå till vrå.

Du har ej reda, ens, på SALTETS trohets-kraf!
Du *flyr* från den, som, *dig*, bevisat godt!

Och *jag*, trots det, att jag hör till de vilde fåglarne, om jag, med menniskor, blott två tre dagar är tillsammans, och får min spis, mig, räckt af deras hand, jag hyser tacksamhet för hvad de gifvit mig, och håller tacksamhetens lag i helgd. Jag går på jagt och jagar deras byte, och, när jag fångat bytet, ger jag bytet, *dem*. Och huru långt jag, än, må hafva flugit, vid minsta rop från dem, jag vänder, til dem, åter.'

Den fågel, som på Kungens handled hafver fostrats,
Hur långt, i fjerran, Kungen, än, den kastat,
Med glädjens vinge, flyger den, till Kungen, åter,
Så snart, från Konungen, den hörer Ropet: »*Kom!*».

Qvad hönan: 'Ja. Ja visst. Du säger sannt. Men — ser du — orsaken till att du flyger åter, och orsaken till att jag flyger bort, är den, att du ej någonsin har sett en jagt-falk, halstrad, en jagt-falk, öfver elden, spetsad på ett spett. Jag, deremot, jag har sett många hönor öfver elden, båd' spetsade, och halstrade, och stekta i kastrull. Om, äfven, du, vid detta sorge-spel, dig hade vant, måhända du, ej HELLER, skulle hålla hop med DEM. Då, kanske, likasom *jag* flyr, ifrån tak, till tak, *du* skulle flyga, ifrån berg, till berg-spets!' Och jag har denna saga anfört af det skäl, att jag dig skulle vilja göra underkunnig om det factum, att de, som kungars *sällskap*, ifrigt, efterfika, ej ha en aning om hvad kungars *fasa* är. Och den, som denna fasas verkan har erfarit, vet ej hvad *hvila* är, hvad *lugn*, hvad *sinnes-ro*.

För dem, som nära stå, är större deras skräck;
Förthy *de* hafva, om den Konungsliga Domens Straff,
en *ANING*.

Qvad Damnah: »Det är icke möjligt, dock, att konungen, på grund af storheten af kunglighetens makt, och stoltheten af

herrskar-dömets pomp, om dig, med några slike tankar, skulle umgås. Förthy du sitter inne med och hafver, såsom gåfva, fått af Gud, Den Högste, många färdigheter, och krönter är du, med förträffligheter utan tal. Och kungar kunna aldrig rätt undvara dylika begåfningar. De hafva dem af nöden. De äro, af dem, icke oafhängige och oberoende.» Qvad Shanzabáh: »Det möjligt ÄR, att kungens aversion för mig sin orsak HAR i desse mine gode egenskaper. Ty, åt en vind-snabb häst, ger snabbheten hans bane. Ett träd, som bärer frukt, ser sine grenar bräckte. Och näktergalen hålles fängslad i en bur, på grund af skönheten utaf hans ljufve drillar. Och påfågeln, med regne-bågens färger uti sine vingar, är just på grund af deras underbara skönhet, på sine vingar, sina fjädrar plockad, och bragt till nesa, förödmjukelse, och skam.[1]

Till pest, är vorden all min stolta kunskap;
Till död, min räfva-pels och min påfågel-sköna, underbara färg-skrud.
Till skam, min heder, och till skuld min ära;
Om icke, skulle, på min hjessa vara perle-diademets krans, och ej förnedrings-dammets: annihilationens ljufva nesa.

Och SOM, förvisso och förutan tvifvel, de Äre-löse äro fler än Ärans barn, och, dem emellan, oviljan är medfödd, så öfver-väldiga, på grund af deras antal de Äre-löse dem, som Äran 136.
smekt. Och, till *den* grad, förvränga de de Äro-styrdes rörelser och tystnader, att de dem kläda om och ställa fram i syndens drägt. Och deras trofasthet de ställa fram som lömskhet. Och deras heder vända de till vrånghet. Och, sålunda, de vända hvarje deras dygd, som källan är till lycka och till glädje, till redskapet för olycka och sorg.

[1] »Ty det, som drömmer vackrast, och det, som blickar mildast,
Brutalast och vildast,
Skall brytas mot jord och besudlas med mull.» (Fröding.)

Det onda ögat — må det plockas ut! —
Fram-ställer snö-hvit dygd i smutsig o-dygds skepnad.

Och, härom, har en af Guds stor-män talat:

Om någon dygd sitt hufvud lyfte upp,
Strax skulle någon afundsman dess hufvud smälla.
Åt undergången viga de förbannade den ädel-sinntes verk,
För att, uppå hans ädelmod och ära bringa skam och skada.

Och, vidare, har, om den orättvise sqvallrar'ns och förtalar'ns vrång-synthet, en vis-man sagt:

Så snart rättvisans öga varder seende,
Ser det, som perla, an en värdelös bit glas.
De stores pläg-sed är att handla rättvist;
De nedriges att rifva, klösa och att, grymt, martera.
De, hvilkas hjerta straff och stryk ej tål,
Se an, i silke ull, om silke du, dem, visar.

Qvad Damnah: »Möjligt ÄR, ju, att desse illasinnade, dig, gramse vordne afundsmännen detta ha styrt om, och, se'n, ställt till. Men, under *denna* förutsättning, hvad blir *resultatet?*» Shanzábah svarade: »Med mindre Allmakten är med på det, och ger Sitt Samtycke, blir resultatet, mig beträffande, ej någon skada *alls*. Men om Guds Ödes Bud, Guds Allmakts För-Bestämning, åt deras ränkesmiderier och bedrägerier, lånar ut sitt stöd, och drager, med dem jemnt, DÅ kan, med intet knep, och ingen list, och intet, spetsfundigt, funderadt ut, och, spetsigt, spekuleradt ut försvars-system, dess framgång stäckas.

Då Ödet går *förut*, och kommer *först*, hvad blir af *fält-tågs-planen?*

Och Damnah gentog sina reflexioner, med de orden: »Det höfs en kloker man, att han, i hvarje verk och företag, gör fram-synthet och förut-seende till sine ledare och gifvare af råd, i hvarje företag och verk. I ty att ingen lade grundvalen till

byggnaden af sitt beting och verk på Vishets-Jungfruns Barm, förutan att han vann, uti sin afsigt, framgång, och, i sitt syfte, seger-kronans pris.» Shanzabah genmälde: »DÅ, endast, är försigtighet och förutseende af gagn, när Ödet icke färdat ut Befallningar, som häfva upp dem och omintetgöra dem, förtagandes, deraf, hvar kraft och verkan. DÅ, endast, finns, för list och stratagém, berättigande, och en aning »*raison-d'être*», och förhoppningar om skörd, när För-Bestämmelsen ej bjuder tvärt emot dem. Men att, mot Ödet och Dess Domar, spjerna mot, *i trots*: åt DETTA räcker hjelpen aldrig ut sin hand i bistånd, åt DETTA skänker listen ingen skördens frukt. Ty ingen menska kan, med list och skarpe funder, undkomma Ödets Band, fly undan Domens Bojor! Att detta, bara, TÄNKA 137.
är orimligt!

Hvarenda eld, som Ödets Hand tändt an,
UPP bränner den hvar föresats, hvar tanke.

När Skaparen, Den Högste, Den Allsmäktige, Sitt Domslut, Sin Befallning färdar ut, SVART gör Han, SVART och MÖRK — för medelst vårdslöshetens nål — det skarpa vettets och den skarpa synens bålda blick. Till DEN grad, att, för förtänksamhetens och fyndighetens herrar, hvar väg till undflykt ifrån Den Befallningen blir spärrad, för deras ögon vorden skymd och dold.[1] Som skrifvet står: »*När Ödet talar, varder ögat blindt*».[2]

När Domens, Bestämmelsens Bud färdas ut,
Bli blinde och döfve de skarpe i vett.

Men kanske du ej hafver hört berättelsen om bya-mannen — trädgårdsmästaren och näktergalen, och kanske du ditt öra aldrig lånat har till deras tvist?»

Qvad Damnah: »Nej! Hur lyder den berättelsen?»

[1] I ty att denna väg, för deras ögon skymts och dolts.
[2] »Quem Deus perdere vult, dementat.»

DEN NITTONDE SAGAN

Nittonde Sagan.

Shanzábah svarade: »De ha berättat, att en bya-man, som, ock, var trädgårdsmästare, en trädgård ägde. Och den var tjusande och själs-hugsvalande. En fruktgård ägde han, en härlig lustgård. Och den var friskare och mera hjerte-fröjdande än rosengården af Shaddād bin 'Ad, som han plantera lät, att efterlikna Paradiset. Den der, i sagan, kallats har »IRÁM». Dess luft gaf mildhet åt den skarpa vårens kalle östan-vindar. Dess doft, dess blommors doft, som gaf, åt själen, lif, bibragte vällukt åt hvart hjertas näsa.

En Rosengård lik Ungdoms-Rosengården!
Dess Rosor fuktiga af Lifvets Andes Dagg!
Der lyfte Näktergalen upp, i sång, sin ljufva stämma!
Der skänkte Vestan-Vinden, tyngd af tusen-faldig vällukt,
åt det trötta sinnet, ro!

Och, i en vrå af denna trädgård, fanns en rosen-buske, mer dagg-beständkt och frisk än uppfylld trängtans träd. En rosen-buske, som sitt hufvud lyfte upp mot Himlen, mer högt än grenen uppå glädjens träd. Hvar morgon slogo rosor ut på rosen-buskens topp, mer glänsande, i färge-prakt, än älskeliga, sköna tjusarinnors röda kinder, mer doftande, i ljuflig doft, än silfver-barmade bedårarinnors anleten, som dofta af jasmin. Förälskad började den trädgårdsmästar'n blifva i sin rosen-buske, och om dess rosors härlighet begynte han att säga:

Jag vet ej HVAD den rosen säger under läppen sin, sub rosa,

Att hon, på nytt, i klago-sånger, låter lyfta upp sin röst
den stumme näktergalen!

En dag, kom trädgårdsmästaren, sin vana trogen, för att se på rosorna. Han såg en näktergal i färd med att, i klago-sång, sitt anlet gnida emot rosen-bladen, och, med sin skarpe näbb, i-sönder-slita bandet utaf rosens guld-utstrålande och guld-bestänkta bok.

Den näktergal, som Rosen ser, blir rusig;
Han släpper sjelf-bestämmelsens och spontaneitétens frie
val's och *vilje*'s tråd utur sin hand.

Då trädgårdsmästar'n blef de rosen-bladens sönder-slitning varse, slet, sjelf, med ångest-full bestörtnings hand, han sönder tålamodets och långmodighetens krage. Han genom-borrade, med olust-känslans tagg — den tagg som lefvern sticker, den tagg som hjertat stinger — sitt sinnes och sin andes mantel-fåll. Och nästa dag blef samma sak han varse. Och sorge-flamman, som, ur rosens död, steg, upp,

138. Lad' ned, uppå det gamla såret, nytt ett sår.

Den tredje dagen, ock, af fågelns näbb, det skedde
Att Rosen plockad blef, och törn-taggen blef qvar.

Då brast det löst. Den harm och den förbittring, som, på grund af näktergalen, hade hopat sig i trädgårdsmästar'ns bröst, brast lös. En snara satte han för näktergalen, och en fälla. Han honom fångade med svekfullhetens korn. Han honom fängslade i fångaskapets bur. Den hjerte-qvalde näktergalen lät, på papegojors vis, i tal, sin tunga upp, och sade: »O älskade och vördnadsvärde herre! Hvi hafven I mig, SÅ, i bojor, slagit? Hvi hafven I mig, SÅ, *afsigtliga*, belagt med straffets kedjor? Om I det hafven gjort för att min sång få höra, så veten, dock, att jag, uti Er trädgård har mitt hem,

mitt bo. Och mitt musik-kapell omslingras af Ert löf-verk. Der skolen I, hvar morgon, mättas med min sång. Och om ett ANNAT mål I hafven i Ert sigte och Ert sinne, så låten mig, dock, veta något få om hvad som dväljes i Ert bröst.» Den gamle bya-mannen-trädgårdsmästar'n sade:

Hur länge vill Du plåga mig och pina mig — o Herre?! Må du ej längre stanna qvar hos mig — o du min afunds-man och vedersakare!
Hur länge vill Du dölja Hennes Kind — o Herre?! O grymma flor! Fall ned från Hennes Kind!

Har du, alls, ingen aning om hvad omstörtning du förorsakat i min lefnad? Har du, alls, ingen aning om, hur ofta du mig pinat har, förmedelst skilsmessan från mine älskade och ljufvelige vänner? Det rätt och lagom är för dylikt elakt verk, och rättvis vedergällning för ett dylikt ill-dåd, att DU, från DINE vänner, varde afsöndrad och skild, och skuren af från fosterland och hemland. Att du, afspärrad ifrån munterhet och glädje, ditt lif, i fängsel-kulans sorg-damm-täckta vrå, liksom en enda suck, må andas ut. Allt under det att jag, ock, sammaledes, gripen fast och knipen fast i klorna utaf skiljemessans qval, må gråta, bitterligt, i lidandenas koja.

Gråt — näktergal! — om du, med mig, är vän!
Förthy vi två vi äro tvenne sorgsne älskare. För oss, att gråta är vår lefnads verk, vårt lifs beting.

Qvad näktergalen: »Kom på andre tankar! Gif öfver slikan lifs-syn, slikt beslut. Betänk, att, derest jag, för, blott, förseelsen af rosors sönder-slitning, har straffats med inspärrning i en bur, hvad skall, då, icke blifva straffdomen för DIG, som, sak-löst, sliter sönder sargadt hjerta?»

Stjern-verldens hjul, som hvälfver sig omkring,
Är underkunnigt om, och mäter rikligt, ut det onda som det goda.

Eho det goda gjort, till honom, hem, det kommer;
Eho det onda gjort, skall smaka få dess sting.

Det ordet gjorde, på den gamle bya-mannens hjerta, verkan. Han satte näktergalen fri. Och näktergalen lät, i frihet, upp sin tunga, och gaf svar, och sade: »Emedan du har mig behandlat väl, emedan Gud, i Sin Qur'ān, har, oss, befallt: »*Är godhetens belöning något utom godhet?*»,[1] är, tvifvelsutan, nödvändigt att dig belöna, först. Så vet, att, just, inunder
139. detta träd, hvarvid du står, är dold en skatt. En kruka, fylld med guld, är, der, begrafven. Den tag, och bruka, som för godt du finner, hvad den innehåller.» By-mannen undersökte stället, som han nämnt, och fann, att näktergalens uppgift var perfekt. Han ropade: »O näktergal! Hur underligt det här! En kruka fylld med guld den ser du under jorden! Ett, nät blott höljdt med damm, det kunde du ej se!» Qvad näktergalen: »VET du, då, ej, alls, att »*närhelst Ödet stiger* **ned,** *är varsamhet förgäfves*».

Med Ödet, mäktar ingen ge sig in i strid.

När Doms-Dekretet, af Den Högste hedras med och äran får att stiga ned,[2] DÅ blifver ingen klarhet qvar i syn-förmågans eller skarpsynthetens öga. DÅ bringa kloke råd och listigt smidde planer, för menskan, ingen nytta, intet gagn.

Mot greppet af Guds Ödes starka Hand dig icke vrid;
Förthy DIN hand har ej TILLSTYMMELSE af makt, af kraft.
Ej gifver varsamhet, mot Ödets Slag, det minsta skydd;
Ehvad, dig, Ödet räcker fram, tag mot med vacker hand.

---

[1] »*Is the reward of goodness aught but goodness?*» (Qur'ānen: 55 te Surah'n, 60 de Versen; Palmer's Translation.)

[2] flyta ned. »Nazál» = planetae; fluĕre. Swedenborg: »*De Influxu*» (se »*Arcana Coelestia*» 8 de Bandet: »*De Influxu omnium cogitationum*»).

Och denna saga har, *fördenskull*, jag, dig täljt, att, dig, det vare tydeligt och synligt, att jag, mot Allsmakten och Ödet, icke är rebell, och att jag icke känner annan bot och annan hjelp än att mitt hufvud lägga ned, i underkastelse, på RADEN af den skrifna Guds-Befallningen.

Min önskans gräns är Tröskeln till Palatset af Det Majestät,
Som är min Vän;
Ty ALLT, som öfver *mig*, *mitt* arma hufvud går, det är
Hans Önskan.

Qvad Damnah: »O Shanzábah! Hvad jag vet bestämdt och hvad jag, absolut, har klart för mig är DET, att hvad, än, lejonet funderat ut och gjort för planer upp mot dig, ej springa de från sqvallret och förtalet utaf fiender. Ej heller hafva de sin orsak i din rang, ditt värde och din höga adel. Ej heller, ens, i den sedvanliga, traditionella knarrigheten, kinkigheten, retligheten, nyckfullheten, som man plägar träffa på hos kungar. Nej! Nej! Hvad honom drifver på och manar fram till slikt förfarings-sätt är, snarare, ett öfvermått på svek och bakslughet. Förthy han är en mäktig, framgångs-rik tyrann, och en surmulen, vresig ränke-smidare och erke-lögnare. Den första frukten af hans sällskap gifver lifvets socker och förljufvar lifvet. Men ändskapen af slaf-skap under honom gifver dödens beskhet och gör lifvet surt. THY, måste han betraktas som en målad, sminkad gift-orm. Hans yttre: siradt ut med brokigt granna färger. Hans inre: proppadt fullt med gift som dödar hastigt, med gift, emot hvars bett der icke finnes bot.»

Alltsammans svek och smink. Alltsammans list och ränker!
Ej spår af ro och tro. Ej spår af lugn och sanning!

Shanzábah svarade: »Jag har, en tid bortåt, af kunga-gunstens söta hannog, smakat. Nu tiden kommen är för bettet af hans tyrannis och ogunsts sting. Jag har, en tid bortåt, i fröjd och

glädje, lefvat. Nu tiden kommen är för stöten och attackerna af nöd och sorg.

O hjertat mitt! Du har, en tid bortåt, af Hans Förenings Ljufva Nektar, tömt en Kalk!
Nu tiden kommen är för kalken af erfarenheten af förvisningen!

140. I sanning! Nu har Ödets Dom min krage gripit, och mig, i denna vild-mark, drifvit in. Hur hade, eljest, jag, för kungen, varit passlig, och, för hans sällskap lämplig och beqväm? Han! Kungen! Han, en man, som mine likar slukar! Jag! Oxen! Jag, en man, som kungens FÖDA är! Ej rätt, att han i stånd har varit draga mig till sig, md tusen kast-reps snaror! Ej rätt, att han i stånd har varit, att, med hundra tusen stratagém och knep, mig snärja, och mig draga ned i fall-gropen af samman-sittande och umgänge med kungar!

Jag! Hvad är jag? Att, mig, i hågen skulle leka Härligheten af Föreningen med *Honom!*
Är icke nog för *mig* att *Honom* se från fjerran?

Men Gudoms-Maktens Bud och dine hale löften ha mig — o Damnah! — hit, i denna undergångens och förderfvets marström kastat ned. Och, NU, är klokskaps arm för kort att räcka och nå fram till bote-medlets mantel! Och, NU, är, tack vare min brist på varsamhet och förut-seende, afkastningen och resultatet af mitt mellan-hafvande med konungen på intet vis i sam-klang med min önskan. Och jag — jag *sjelf* — har, genom mina gröna, råa, och omogna önskningar och mina svarta och förvända ambitioner, tändt an en eld, som skall mig bränna upp! Dess *rök* har ännu icke framträngt till min näso! Dess *tungor* ha, med flamman af sin ångest, med lågan af sin ängslan och sitt qval, mitt hjerta, allare'n, begynt att slicka, min lefver, med sin hetta, redan svedt.

Hvad skall jag göra — säg! Jag, *sjelf*, det hafver gjort!
Mot hvad man, *sjelf*, har gjort, hvar finnes någon bot?

Och vise män ha sagt: »Eho ej är belåten med ett modicum af denna verld och dermed är förnöjd, men går på jagt och fikar efter mera, och söker sig, deraf, ett öfver-flöd, ett mått, som flödar öfver, han är att likna vid en man, som, till ett berg med diamanter, kommit fram. Hvarenda stund han rigtar blicken på förbindelsen med en betydligare diamant, en större, och rigtar tanken på dess större värde, större vigt, och högre pris. På så vis, går han fram, till dess han, ändtligen, till DEN plats nått, der föremålet för sin trängtan han blir varse. Men — ack! — att gå tillbaka, sedan, blir, honom, omöjligt. Tillbaka, till sitt Hem, kan han ej gå. Ty skärfvorna af diamanterna ha honom sårat. De ha trängt in, och sargat, svårt, hans fot. Och denne tanklöse och oförvägne lycko-jägare är dränkt och drunknad i sin lust för vinst. Han är, om allvaret och faran af sin ställning omedveten. Han vet, om fasan af sitt läge, INGENTING. Följakteligen kommer han, på detta berg, eländeliga om. Han får sin hvilo-stad i fåglars kräfvor.»

Af öfvermått på lystnad, går ditt verk till spillo;
Om du, dig, önskar vinst, sök icke mera än ett skäligt mått,
och låt din håg sig icke sträcka öfver måttan!

Qvad Damnah: »Du har talat ut beaktansvärde ord! Ty hvarje olycka, som drabbar en person, den har sin utgångs-punkt i makt-begär, och vinst-begär, och snålhet.

Gif öfver vinst-begär och makt-begär och snålhet!
Förthy, för själ och ande, laga de till helvets-eldens qval.
Den lystne, makt-begärlige och vinst-begärlige och snåle
besten
Han varder bragt till skam, i allo land, af hvarje man.

En nacke, som är klafbunden af makt-begärets kedja, skall, slutligen, med ångerns bila, huggas af. Ett hufvud, som är bostaden för vinst-begärets dårskap, skall, slutligen, med skammens gyttja, gnidas in. Och mången man, som, drifven af ett öfvermått af lystnad efter penningar och ära, har hoppats på att terminera sin carrière i härlighet och prakt, har fallit i förvillelsernas marström, och dragits, af förnedringarnes hvirfvel, ned i hafvets djup. Och mången man, som, rusig vorden af den ljufva doften af förmögenhets-förökning, hafver trott sig säker, har, plötsligen, i skammens bråd-djup, störtat ned. Liksom, med den der jägaren, var fallet. Han, som var fylld med håg och lust att fånga räfven. Han, som sin ande fick, ur kroppen, ryckter. Ryckt bort, gräfd upp, af leopardens klo.»

Qvad Shanzabáh: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TJUGONDE SAGAN

Qvad Damnah, på hans spörsmål svarande: »En jägare begaf sig ut, en dag, i öknen, för att jaga. Han såg en räf, osägligt pigg och liflig; och vig, och flink, och hoppande omkring. Han strövade omkring den hela öknen, och hoppade, och dansade af hjertans lust. Han tedde fram sin skönhet för all verlden. Han ville, allom, visa, huru hårfager han var. Vår jägare såg med förtjusning på hans pels, och umgicks allare'n med planer på att pelsen sälja få för högt ett pris. Den häftighet, hvarmed han längtade derefter, dref honom, till och med, att följa räfven efter, för att hans lya eller kula daga upp. Till slut han fann hans hål, och upptäckte hans lya. Han grof en grop helt nära räfvens kula, och täckte öfver den med bråte, pinnar, gräs. Derefter lade han deröfver ett kadaver, och satte sig, se'n, ned i bakhåll och försåt, för att afvakta hvad som komma skulle, och gifva akt uppå, hur räfven blef till rof. Utaf en händelse, kom räfven ur sin kula, och stanken af kadavret drog honom, med en oemotståndlig makt, mot gropens rand. För sig, han talade: »Ehuru doften af kadavret parfymerar, med sin ljufva vällukt, åtråns och förväntningarnes hjerna, når äfven farans stank försigtighetens nos. Och klokt folk äro obenägne för en handling, som bär möjligheten utaf fara i sitt sköte. Och förtänksamt, försigtigt folk ge sig ej in på eller börja på ett verk, hvari de misstänka, att möjligheten af bedrägeri kan förefinnas.

Hvarhelst de hafva dragit ovisshetens, streck,
Sträng an dig att gå utanför det strecket.

Änskönt det MÖJLIGT är, att, här, ett sjelf-dödt djur-kadaver ligger doftande, är bäst, likväl, att vara på sin vakt. Det hända KAN, att, under aset, är beredd en fall-grop. Och, hur som helst, försigtighet är bäst.

När två förslag du har att välja mellan,
Och du ej vet, af desse, hvilket TA,
Det, hvari finns den minsta SKYMT af fara,
Är det förslag, som du bör sky och fly.
Och det, hvari ej fara finns, ej skräck,
Är det förslag, som du bör, ifrigt, välja.

Sen räfven detta tänkt och djupt begrundat, drog han sitt hufvud, från kadavret, bort. Han valde, åt sig, säkerhetens väg. Han slog på den väg in, som leda kan till trygghet. Emellertid kom, under tiden, till kadavret, fram en leopard. En hungrig leopard kom ned från berget. Och, lockad utaf stanken från kadavret, sprang han, med ens, i dolda gropen, ned. Vår jägare förnam grop-täckets sönder-brakning, och leopardens brak, då han i gropen föll. Han trodde, att det räfven var, som föll i gropen. På grund af öfvermåttet af sin lust och lystnad, och utan att sig tänka för, en enda stund, han följde leoparden efter ned i gropen, och kastade sig ned i gropens djup. Men leoparden trodde, han var efter aset, och att han honom hindra ville äta aset upp. Förbittrad spratt han upp. Slet jägar'ns buk i sletor. Och jägaren, den rof-begärande och rof-utkräfvande, föll, genom nesligheten af sin lumpna snålhet, i den, förderfvets grop, han, sjelfver hade gräft. Men räfven, deremot, som gett, åt snålhet, respass, och gifvit, åt förnöjsamhet, en hjertlig välkomst-helsning, fann frälsning och befrielse från olyckornas flod. Och jag har denna saga talat om för dig, enär den lärer oss och visar fram för oss den olycka, som vinst-begäret alstrar, den sorg och skam som lystnad efter mer, oss, alstrar fram. Hursom den gör en slaf

af en fri man. Hursom den slungar slafven, hufvudstupa, neder i förderfvet.» 142.

Om du en mitra finge i din hand för hjessan din,
Vid alle helgons fot-beträdda jord! Den blefve, dig, till hufvud-värk och qval!

Shanzábah svarade: »Jag hafver illa gjort, i det att jag, från första början, valde tjenstgöring för lejonet, som syssla, åt mig, ut. Och ej besinnade hans o-kunskap om tjenandets »*vaerdí*». Och sagdt är vordet, att tillsamman-sittande med någon, som tillsamman-sittandets »*vaerdí*» ej skattar upp, och tjenst för någon, som den tjenstens värde icke skattar upp, är liksom en person, den der, i hopp om skörd, sår ädelt hvete ut på saltan jord; och liksom en person, den der, i hopp om sympati, sin sorg, sin glädje hviskar in i örat på en menska döf från födslen; och liksom en person, den der, i hopp om hågkomst och till-vara-tagande, nedskrifver tjusande och daggbestänkta dikter på ansigtet af vattu-bäck som flyter fort; och liksom en person, den der, i hopp om afling och frambringande af ätteläggar, med varm-bad-hus-gestalter, leker kärleks-lek; och liksom en person, som, från en vild cyklon, förväntar droppar ned af ljufligt regn.

Af *kungar*, vänta tro, och trofasthet, och troskap
Är liksom söka frukt, från gren af rak cypress.
Ej gifver pilveds-trädets rör, åt dig, det nya sockret;
Nej! Icke om du vattnade det trädet, tusen gånger, med det Vatten, som är hemtadt upp ur Paradisets Flod.

Qvad Damnah: »Hör, med dessa reflexioner, upp, och kom till saken. Begynn att spinna på funderingar på hjelp för egen räkning. Och tänk ut råd och bot för egen sak.» Qvad Shanzabáh: »Hvad bot kan jag ut-tänka, och hvad planer göra upp? Hvad stratagem, hvad krigslist står mig åter? Jag känner lejon-kungens egenskaper. Min egen insigt säger mig, att

lejonet, hvad mig beträffar, icke annat har i sinnet än mitt bästa. Och, dock, invid honom och i hans närhet, stå desamme, hvilke stå efter mitt argaste. Som sträfva efter min förnedring, mitt förderf. Som spinna ränker, och sig stränga an för att, mig, ge mitt banesår. Som intet hellre *önska* än min död. Och när så är och när sig så förhåller, då lutar tungan uppå vågen af mitt lif mer åt förstörelsen af detta lif än åt dess vidmakthållande och bibehållande. Förthy när listige och orm-slugt hale bödlar, med grymme och bedrägelige blodsutgjutare och sugare af blod, stå, rygg vid rygg, och hand i hand, och sammangadda sig emot en enda man, då kunna de, hur, ÄN, han värjer sig, om segern öfver honom, vara öfvertygade, och säkre om att slå honom omkull. Precis som fallet var med vargen, kråkan, och schakalen, som stämplade för att kamelen lägga under sig, och, genom att förena sina krafter, honom öfvervunno, och nådde fram till sine syftens mål.»

Qvad Damnah, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?

DEN TJUGOFÖRSTA SAGAN

Tjugoförsta Sagan.[1]

Shanzábah svarade: »Det har berättats, att en svart-ögd kråka, och en varg hvars klo var skarp, samt, derhos, en schakal, af list och slughet full, i djurens konungs hof, fått anställning och plats. Och deras syssla och befattning var att, med och för hans majestät, gå ut och jaga, och honom, i hans jagt, vara behjelplige. Och deras skogs-mark låg den stora allfarts-vägen nära. I denna trakt hade en handelsmans kamel, på vägen, blifvit efter. Han hade lemnats qvar, från karavänen, skild. Men, efter någon tid, han vunnit nya krafter, och ströfvade omkring, och sökte, sig, sin spis. Han råkade att genom-korsa denna skogs-mark, och, när han nära kom till lejonet, såg han, sig, ingen annan utväg än att bjuda, lejonet, sin tjenst och, inför lejonet, sig visa ödmjuk och undfallande. Och, äfven, lejonet sig visade, mot honom, blid, och lånte, 143.
honom, välvilligt, sitt öra. Han sporde om kamelens ställning och omständigheter. Och sedan, derom, han sig underkunnig gjort, förfrågade han sig, noga, om kamelens planer. Hur länge han tänkt stanna. Hvart, sedan, han tänkt resa. Kamelen svarade:

Om, FÖRE detta, jag, uti min gerning, varit sjelf-bestämmande, fritt verkande, spontän,
NU, sen jag DIG har sett, har frie viljans tyglar glidit ned ur mina händer.

---

[1] Corresponds with the Eleventh Fable of the Fourth Book of the »*Hitopadesha*», and with the Eleventh of the First Book of the »*Panchatantra*». (Professor Edward B. Eastwick.)

Hvad kungen, än, befalla må, skall, säkerligen, inbegripa en klausul af säkerhet för kungens slafvar.

Hvad, oss, är bäst, vet bättre du, än vi.

Qvad lejonet: »Om, så, dig, synes godt, och du är, derför, hågad, så stanna, i vårt sällskap qvar, i lugn och ro.» Kamelen blef förtjust, och tillbragte sin tid i denna skogs-mark. Till dess en tid förgången var, och han var vorden mäkta fet och hullig. En dag gick lejonet sig ut på jagt, att fånga rof. En vild, ursinnig elephant han stötte på. Och elephanten gaf honom två, fyra arge stötar. Och, mellan dem, stod striden het och kampen vild, en långan stund. Omsider drog sig lejonet, som blifvit, många-städes såradt, ut ur striden, och slank tillbaka till sin skog, och vrok sig neder, på sin lyas läger, stönande och krank. Och vargen, kråkan, och schakalen, hvilke, såsom snyltgäster och parasiter, från sin konungs mildhets bord, undfingo mat-bitar och nåde-gåfvor: DE sågo sig, nu, ett tu tre, förutan mat, förutan spis. Och alldenstund det lejonet, till sin natur, var gifmildt, och ägde den osjelfviska och rena hänsynsfullhet, hvilken kungar *bruka* ha och visa emot sine lifegne och slafvar, blef han bekymrad, då han såg dem uti detta sorgeliga tillstånd, och talade dem, trösteliga, till, och sade: »Mig, är Er vedermöda mera pinsam och mer svår-uthärdlig än min egen vånda. Derest, i detta grannskap, Eder, lyckas skulle jaga upp ett byte, skall jag, till Eder, komma ut, och ge, det, nådastöten, och, sedan, vända, till mitt läger, hem, igen.» Så snart de tre kumpanerna, från hofvet, kommit ut, begåfvo de sig till en vrå, en af-krok, hvarest de, af hjertans lust, af ingen störde, kunde, sinsemellan, pläga råd och saken dryfta. Så här de började: »Hvad *gagn*, för oss, hvad *nytta* medför, oss, kamelens vistelse i denna skog. Ej hafver kungen någon fördel af hans vara. Ej hafve vi, med honom, sam-förstånd. THY, böre vi, för kungen, hålla fram, att, honom, vore bäst kamelen ta af daga, på det att han, i två tre dagars tid,

åtnjute hvila från att söka upp sitt rof, och vi, å vår sida, må draga fördel härutaf, i mån af vår belägenhet, och vårt behof.» Schakalen invände: »Omsvepen Eder ej med mantelen af denna fåvitska förhoppning. Ty lejonet har, honom, gifvit lejd, och lofvat skydd. Och honom bragt i huldet af sin hof-tjenst. Och hvar och en som eggar kungen upp att mot sin skyddsling, visa svek och falskhet, och, honom, gifver in att bryta, lömskt, sin ed, han skall sig saker hafva gjort till fegt förräderi, han skall förfarit hafva som en hvars mans niding. Och en förrädare och niding är, af alle, skydd, för allom, föremål för kallt förakt. Ej, *Gudi*, är han täck. Ej, *menskomenom*.»

Eho har anlag för förräderi,
Hans religion är skild från tro och trohet.
Det äkta myntet, för oss menniskor, är trofasthet och tro;
Det falska myntet, för oss menniskor, är myntadt hop af lögn och falskhet.

Nu blandade sig kråkan in i samtalet, och sade: »Kan intet stratagém, härinnan, tänkas ut, hvarmedelst lejonet sin gifna ed blir qvitt, och slipper hålla hvad han sagt och svurit? Nuväl! I blifven, här, på detta ställe, qvar! Jag går. Och kommer, strax, till Er, tillbaka.» Derefter gick han bort till lejonet, och stod, förbidande. Qvad lejonet: »Har du, mig, något jagt-rof spårat upp? Har du, mig, budskap bragt, om något byte?» Qvad kråkan: »Herre konung! På grund af våldsam svält, ha ingens ögon kunnat göra tjenst, och ingens lemmar haft den kraft, som fordras för att kunna göra nytta. Men det har slagit oss, att, här, en utväg finns. Ett hjelpmedel, som, derest Eders Majestät detsamma skulle gilla, oss, allesammans, skulle skänka öfverflöd på föda, och vara, oss, till förmån och till gagn.» Qvad lejonet: »Förklara meningen och innebörden af ditt tal, att jag, om enskildheterna af ditt förslag, må undfå känn'dom». Qvad kråkan, såsom svar: »Kamelen är, här, i vår krets, en främling. Och, af hans här- 144.

varo och sällskap med oss, kunna vi ej tänka oss få skörda någon vinst, ej heller något gagn. Här ha vi, nu, som fallen ifrån himmelen, en nödhjelp! Ett vildbråd, dumpet ned från högan sky att hungern stilla! Ett byte och ett jagt-rof i vårt nät!» Till ursinne vard kungen bragt af desse ord. Brast ut: »Förbannelse och stoft på detta tid-hvarfs barn! Må aska hölja hufvudet af desse sammansvurne brottslingar, som bara praktisera lömskhet och förtal, och ingen känsla ha för annat än för falskhet. Och ingen håg utom för hyckleri! All manlighet och redbarhet och ärlighet och tro de kastat bort som skräp!

Då denna tidens folk ej vänskap ha med troskap,
Sök troskap ej hos dem! Förthy, hos dem, finns intet annat
än benägenhet för våld, och tyranni.
En hund är bättre än de tassande och tystE kattor,
Som jaga rundt, med sqvallrets infami, kring dukadt bord.

Att bryta ed: i hvilken sekt är gångbart *detta* mynt? *Att svika tro mot den, man gifvit lejd och lofvat skydd*: i hvilken religion är tillstadt *detta* bruk?

En kraftig gren, hvars hufvud, sjelf, du lyft,
Bryt icke af, med egen hand, ty detta vore brott emot dig
sjelfver.

Qvad kråkan: »Ja. Jag känner till de der förträffliga och vackra phraserna. Men vise män ha sagt: 'En individ kan göras till ett räddnings-offer för ett HUSHÅLL. ETT hushåll göras till ett räddnings-offer för en STAM. EN stam till räddnings-offer för en STAD. EN stads in-vånare till räddnings-offer för den helgade personligheten af den stadens KONUNG, så vida konungen befinner sig i fara. Ty KUNGENS säkerhet kan medföra välsignelse för VERLDEN ALL'. För öfrigt: äfven, för en bruten ed, kan hittas på och finnas upp en brotts-afvändare och skuld-afvärjare af sådant slag, att den,

som eden svurit har och eden brutit har, går fri från skuld och ren ifrån beskyllningen för trolöshet. På samma gång som, samtidigt, hans kropp går fri från svältens qval, och hans personlighet befrias från den öfverhängande förskräckelse-förnimmelsen att, långsamt, dö af hunger.» Betänksamt, sänkte lejonet sitt hufvud. Och kråkan vände åter till de två. För sine vänner, talte hon, och sade: »Jag läste upp, för lejonet, mitt tal. I början var han genstörtig och vrångsint, och, i begynnelsen, han sträckte på sin nacke, men, emot slutet blef han tam och spak. Och nu är planen, som jag har gjort upp, den följande: Vi måste, alle, gå, tillsammans, till kamelen, och, mustigt, saftigt, omförmäla, för honom, den hunger, kungen lider, af, och måla ut den ångst, som drabbat har vår kung. Derefter skole vi, för honom hålla fram, och ställa fram, och säga: 'Vi hafve, under skyddet utaf denne oförliknelige konungs majestät och skuggan af hans härlighet och makt, i glädje, bringat till vår lefnad. I dag, då denna sorge-händelse har träffat in, befaller manlighet, att vi vårt lif, vår ande offre 145.
upp för honom. Om icke, skole vi, som pligt-förgätne, tacksamhets-förgätne skälmar blifva ihågkomne, och afskurne från äran af att bära ädelmodets, storsinthetens stämpel.' Se'n detta, för kamelen, hållits fram, blir bäst att gå, i sluten trupp, till lejonet. Och att, ånyo, tala ut vårt tack till honom för hans gunst-bevis och huldhet, samt att, derhoss, bekänna, för honom, att, i vår hand, står intet annat tacksamhets-bevis till buds än att vi offre upp vår ande och vårt lif till förmån för vår konung. Se'n säger hvar och en af oss så här: 'I dag, behagade Ers Majestät, på MIG, i nåder, frukostera!' Hvarpå de andre komma fram med inkast och invändningar mot det förslaget. Det *möjligt* är, att döden blir kamelens.» De gingo, se'n, tillsammans till kamelen, och repade, för honom, desse phraser upp. I ty att han godtrogen var och menlös, blef han, af deras listiga, bedrägeliga snack, förd bakom ljuset. På sätt, som, ofvan, nämnts, blef det bestämdt. Och alle fyra gingo,

derefter, till lejonet. Se'n de sitt tack och lof, för kungen, talat ut, och burit fram sin bön om lycka för honom och sin välsignelse, hof kråkan upp sin röst, och talade, och sade:

Må dig — o kung! — i verlden, framgång följa!
Må din — o kung! — bli fröjd, vid jublets glädje-fest!

»Vår trygghet och vår frid är, med din helsa, länkad. Då, nu, ett tillfälle för tacksamhets-bevis har träffat in, och kungen, af mitt kött, kan få ett torftigt mål, höfs, honom, allernådigst, taga mig af daga, och, sig till godo, göra, af mig, bruk.» De andre brusto ut: »Af spisandet af DIG, hvad nytta och hvad fylla?! Af slukandet af DIG, hvad mätthet och hvad gagn?!»

Du! Hvem är du? Att du, ens, skulle komma med uti beräkningen (Jesajah 2: 22.)!!!

När kråkan hörde desse ord, blef hon försagd. Hon fällde ögonen, och böjde hufvudet, och teg. Nu hof schakalen upp sin röst, och sade:

O kung! Ifrån hvars klo, Guds Döds-Dom's sändebud
Ryckt Döds-Domens Plakat, uppå Guds Vredes Dag!
(Propheten Sefan-Iäh 1: 15; 1: 1—18.)

Det LÄNGE är, som jag, i skuggan af din lifs-förlängande och lifs-förökande Huldsalighet och Härlighet, har lefvat fram mitt lif, beskyddad ifrån bettet af den bittra olyckan. Och från den skarpa sorgens sol-sting, skyddad. I dag, då månen af Ers Kärlighets belägenhet har skymts af olyckans och lidandets eklips, är det min hjerteliga åtrå och min önskan, att, från mitt låga läges horizont, må uppgå, tindrande, Er lyckas stjerna. Att konungen, sen mig han gjort till spis, må friad bli från oro för sin frukost.» De andre ropade: »Hvad du har talat är af ädel rot. Det springer från ett öfvermått af kärlek. Det har sitt ursprung uti tacksamhetens källa. Men

härsket är ditt kött, och stinkande, och skadligt. Förbjude Gud, att kungens helso-tillstånd, genom dess inmundigande, skulle bli försämradt! Förbjude Gud, att kungens krankhet skulle blifva värr!» Schakalen teg. Och vargen trädde fram. Han lossade sin tungas band, och sade:

O konung! Må, dig, Herren vara blid! 146.
Må, dig, på slag-fältet, till byte, bli din ovän!

Jag, ock, har, af mig sjelf, för kungen, gjort ett offer. Jag, ock, är angelägen om, att kungen, gunst-benäget, ville fästa mine lemmars kött uppå sin gom!» Hans vänner brusto ut: »Ditt tal är sprunget fram ur renaste uppriktighet. Det har sin källa i en sällsynt, ja en ena-stående uppfattning af hvad tacksamheten kräfver. Men — ack! — ditt kött, det skulle QVÄFVA den, som tvunges att det äta! Det skulle, med sin olycks-digra verkan, för honom, vara till ett dödligt gift!» Tillbaka drog sig vargen, då han detta hörde. På foten strök han, och blef tyst och stum. Kamelen sträckte fram sin långe nacke, och steg fram. Glömsk af prophetens varnings-ord: »*Hvar hög man är en dåre*», han, obekymradt knäckte varningens mihår.[1] Steg fram. Och började att perorera. Och sade, efter de sedvanliga och föreskrifna bönerna, och efter de i Lagen, påbjudna välsignelserna, såsom följer:

O kung, för hvilken stjerne-verldens azur-blåa hjul
Har öppnat segerns och triumphens portar, vid din tröskel!

Jag är den, af Din Härlighet och Höghet, fostrade! Jag är den, af Din Huldrikhet och Mildhet, höjde upp! Om värdig, för Ditt kök, jag är, och passlig; om duglig, för Ditt bord, jag är, och lämplig; *då* spelar, mig, mitt lif alls ingen roll.»

[1] »*Mihár*»: »A piece of wood put through a perforation in the nose of a camel, to guide him by». (Steingass.)

Jag stiger, ifrån ändan af Din gata, medan, ännu lifvet varar, icke UPP;
Och skulle det bli fråga om att offra upp för Dig mitt LIF, jag lemnar LIFVET.

De andre ropade, enhälle-ligt, med högan röst: »Bra! Bra! DET kan man kalla trofasthet och kärlek! DET kan man kalla vänfasthet och tro! Och härtill kommer, att ditt kött är saftigt. Och sundt, och njut-bart, och lätteliga smält-bart, och, för kungens helsa, bra. Välsignelser på dig — du kunga-trogne! — du, som ej har missunnat din välgörare ditt eget lif! Du som, på thy sätt har ett godt NAMN, dig, som minnestod, än brons-stod starkare, rest upp!»[1]

Mer än mång' tusende dirám är värd en man!
När frågan gäller offra lifvet upp och trampa på personligheten, pröfvas manligheten.[2]

---

[1] »Non omnis moriar. Multaque pars mei
Vitabit Libitinam. Usque ego postera
Crescam laude recens, dum Capitolium
Scandet cum tacitā virgine pontifex.»

*

»Ej ALLT af mig skall dö. Det Mesta af mitt Vara
Skall döds-gudinnan fly. I högre glans skall stråla
Så länge, ÄN, mitt namn, *som* Capitolium
Söks af en offer-prest, följd af en tyst vestāl.»

* *
*

[2] »Var hvad du icke är.
Gör hvad du icke kan.
Så varder du man.»

*

»Stirb! Und werde!»

* *
*

Med desse ord, de kastade sig, alle, öfver honom. Kamelen hann ej draga, ens, et ande-drag, förrän, i stycken, de det arma djuret sönder-slitit. Och jag har denna liknelse bragt till din vetskap, på det att du dig läre att förstå, att argan list af egen-nyttige, och nedrige, och skälmar, besynnerliga, då de, med hvarandre, bildat band, och sig befästat ha som ett förbund,[1] en liga, på intet vis är verkningslös och mén-lös.» Qvad Damnah: »Nå! Hur tänker du att saken värja af? Hvad värn och hvad försvar har du beramat?» Shanzábah svarade: »Nu vandra mine tankar bort från rättens stigar, ehuru jag, af rättens skörd, vill plocka frukt. Men, utom strid och krig, och kamp och fejd, kan jag ej se en möjlighet till räddning. För öfrigt, hvar och en, som mördas, i försvaret af sin egendom, och slaktas, då han värna vill sitt lif, han släppes in bland Guds martyrers skara, han får en andel af välsignelsen i Ordet: »*Eho, i värnet af sitt eget lif, blir mördad,* han skall bli aktad som en Guds martyr». Och dertill kommer att, om, nu, mitt öde har, af lejonet, beslutats, och det ställts fast, att jag skall falla för hans klo, välan, låt mig då falla, som en man, med heder, och lida af med värdighet och mod.»

Om jag, med ett *godt* namn, får stupa, låt gå! 147.
Mig, lyster ett NAMN. Dö måste min kropp.

Qvad Damnah, såsom svar: »En vis man rusar icke, obetänksamt, obesinnadt, fram, i tid af härnad. Ej heller anser han det vara klokt, att ta, i krigets tid, det första steget. Förthy »Det första slaget är angriparens och krigs-begynnarens. Och den, som griper an, han öfvar våld.» Att, afsigtligt, af egen drift, sig, välja ut, sig kasta in i oberäkneliga, stora faror, är icke något prof på insigt och förstånd. TVÄRTOM! Den insigts-fulle handhar med försigtighet och varsamhet, sitt

[1] Den »heliga» alliansen. Och, 100 år derefter: Folkens Förbund. »Nationernas Förbund.»

mellan-hafvande med vederdelomannen, och räknar visast värja af, med mildhet, bitter fejd.

Långt bättre vänligt svek än icke-vänlig vrede;
Långt bättre stänka vand än stänka hetsig eld.
Den önskan, som, med vänlighet, kan, fuller, fyllas upp,
Hvi *måste* du, för att den uppfylld få, åt hat och hål-ögd vrede, gifva frie tyglar?!

För öfrigt — och en annan sak — det höfves icke, att man räknar, ens, den oansenligaste och föraktligaste ibland fiender för svag och obetydlig. Ty, om det brister, honom, hvad beträffar kraft och makt, tör hända, att han hvad som fattas tar igen med desto mer af list och slughet och ränksmideri. Törhända skall han, med ränksmideri och slughet, det onda upprorets och splitets eld SÅ tända an, att öfvervägandets och varsamhetens vatten ej är i stånd dess flammor släcka ut. Och du, du sjelf har lärt hvad kungens makt vill säga. Hans herravälde tarfvar ej en vidlyftig beskrifning eller specifikation. THY, underskatta icke, du, hans fiendskap, men var, mot häftigheten af hans anfall, på din vakt. Förthy en hvar, som underskattar sine fiender och dem föraktar, och följderna af fiendskapen ej beaktar, och uppå utgången af striden ej ger akt, han skall sig ångra, och, med gråt och ruelse, deröfver, sörja. Precis som fallet var med hafs-regenten, som höll den lilla strand-vipan för ringa.»

Shanzábah spörjde honom, sägande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TJUGOANDRA SAGAN

Tjugoandra Sagan.[1]

Qvad Damnah: »Det berättas, att der finns, uppå den Hindustänske Oceänens strand, en art af fågel, som benämnes »*Tïtawâ*» eller »*strand-vipan*». Af detta slag, hade, på hafvets strand, ett par sitt näste. På hafvets läpp de hade redt sitt bo. När tiden för att lägga ägg drog nära, qvad honan till sin herre och sin man: »Du vet, att, oss, af nöden är, för äggens läggnings skull, att söka upp en plats der jag kan äggen LÄGGA. En plats, der jag kan lägga dem, i lugn och ro.» Qvad hanen, såsom svar: »Men DETTA är, ju, slik en fridfull plats och slikt ett ro-fylldt ställe! Just DETTA: dylik ort, der Friden har Sitt Bo! Att emigrera härifrån är icke *möjligt!* Och äggen *måste* läggas! Icke sannt?» Qvad honan: »Härvidlag finns rum för öfvervägande och skäl till klok betänksamhet. Ty, antag, nu, att hafvet vältrar fram de vreda vågor! Och rycker, med sig, bort, ifrån oss, våre barn! Och ger till spillo våre dagars verk, vårt lifs-arbete! Hvad bot och hjelp ger krankan ånger, DÅ? Hvad gagn och bistånd bringa snöde samvets-qval och rufvande på det förflutna, DÅ?» Qvad hanen: »Jag kan icke tänka mig att hafvets vice-regent kan ha så stort ett mod, att visa, MIG, slik ringaktning och dylikt förbiseende. Men, antag, nu, att han, sig, har i sinnet satt att slik ovärdighet och skymf, oss témoignera, och städjer till att dränkte, sänkte varda våre barn, var säker på, att Dom

[1] Is the Tenth of the Second Book of the »*Hitopadesha*», and the Twelfth of the First Book of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edward B. Eastwick.)

skall honom gripa, och kräfva ut, af honom, å de oskulds-fulle barnens vägnar, blodig, bitter hämnd.»

148. Jag hela stjerne-verlden slår omkull, om den sig hvälfver
om i strid med mina önskningar;
En SÅDAN EN jag icke är, som tager mot och lider,
stilla-tigande, föraktets sparkars skymf, NEJ, ICKE
ENS, af höga stjerne-verldens hjul!

Qvad honan, svarande: »Att vandra långt, långt bortom gränserna för eget väldes landamären är ej höfviskt. Att, öfver måttan, slå på skrytets trumma, är, för vishetens och varsamhetens barn, ej passeligt och täckt. Du! Med hvilken makt kan du det stora hafvets vice-regent, förmedelst hämnde-hotelser och straff-utlofvelser, i darrning, bringa, och, till fruktan, skrämma? Med hvilken storhet, kan du nå den rang, der du kan honom mana ut till envig à l'outrance?

Du öfvar stigmans-skap! Du drar på plundrings-färd!
Till rån uppå dig sjelf!
En sparf du är! Och leker, du är falken!

Låt fara denna tro! Från hägringen, vänd blicken! Välj ut, för våre ägg, ett tryggt och säkert bo! Och vrid ej bort ditt hufvud från min maning! Ty hvar och en, som icke lyss på ordet af förmanare och varnare, och hvar och en som icke länkar fast sitt verk, och binder fast sitt arbet' och beting vid rådet af välönskare och vänner, han möta skall det öde, hvaraf drabbades den arma sköldpaddan.»

Qvad hanen, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TJUGOTREDJE SAGAN

Tjugotredje Sagan.[1]

Qvad honan, svarande: »Det har berättats, att, en gång, der fanns en damm, hvars vatten, som en följd af dess Essentiae Ljuflighet och Renhet, var likasom en blank-polerad spegel, som åter-gaf hvar bild. Hvars vatten, som en följd af dess Förträfflighet och Sötma, gaf kännedom om Paradisets Källa, gaf tidender om tid-löshetens Lif. I denna damm der bodde tvenne gäss. I denna damm der bodde, ock, en sköldpadda. På grund af deras nära grannskap med hvarandra, var deras läges, deras lifs-omständigheters tråd till-samman-dragen till en ärlig vänskap; och deras grannskaps, deras närhets knopp utslagen vorden till förtrolig samman-lefnads blomma. Och, som de gladdes vid hvarandras blick och anblick, förflöt, i lugn förnöjsamhet och blid belåtenhet, hvarenda dag af deras stilla lif.

Ljuf är den tid, som bringas till i närvaron och åsynen af vänner;
Ljuf är den stund, som lefvats upp i biståndsgifvande och gunst-benägne, trogne vänners krets.

Men, plötsligt, började bedräglig lyckas hand, med nageln af omskiftningen och tillstånds-vexlingarne, att deras sällhets rosen-kind, med grymhet, klösa. Och stjerne-verldens spegellika spher begynte, för dem, visa spegel-bilden fram af skiljemessans stund och uppbrotts-timmen.

---

[1] Is the Second of the Fourth Book of the »*Hitopadesha*», and the Thirteenth of the First Book of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edward B. Eastwick.)

Hvad finns för fröjd, som ödet ej förmörkar?!

Ljuft Vinet är ur Kalken af Föreningen med Älskade!
Men Bak-Rus kommer efteråt, och Skiljemessa!
Vid Detta Fest-Bord tuggar ingen en bit Bröd
Förutan att en Sten sig sätter mellan tänderna.

I detta vatten, som var deras lefnads källa, och deras varas pelare och stötta, begynte stark en minskning göra sig förnimbar, och en i ögon fallande, förändring göra sig bemärkt.

149. När gässen fingo reda på, hur saken sig förhöll, afskuro de, ifrån sitt foster-hem, sitt hjerta, och fattade beslut att flytta ÖFVER, och gjorde sig, för FLYTTNINGEN, till reds.

Att resa BORT och skiljas HÄN är bäst för den,
Hvars hjerta, på den plats, hvarest han bor, har omsorg och bekymmer om det ena och det andra.
Ty, huru smärt-sam, huru bitter Hädan-Färdens agoni än vara må,
Den bättre är än födslo-ortens sparkar.

Följaktligen, med hjertan fyllde upp af qval, och ögon fyllde upp af tårars dagg, de gingo fram till sköldpaddan, och buro fram, för honom, ord af sorge-digert afsked.

Från dig, har tidens onda öga gjort oss skild;
Hur skall, med ord, jag gifva uttryck åt, och måla ut det onda, som, af tiden onda öga, har mätts ut och målats ut?

Sköldpaddan stönade och våndades af sorg på grund af skiljemessans elds-qval. Han ropade, i öfvermåttet af sin sorg, och klagade, och sade: »Hvad tal är DETTA tal?! Hur kan jag LEFVA, ens, och TÄNKA, mig, ett lif, förutan Er. Hur är ett lif, förutan käre väner, MÖJLIGT?!

Ack! Utan Dig, är olagligt mitt lif!
Förutan Dig, kan det ej KALLAS »lif»!

Hvartenda lif, som släpas fram, förutan Dig,
Är lif till NAMNET endast. Död i verkligheten.

Och då jag icke hafver krafter, ens, att taga afsked, hur skall jag krafter få att skiljemessans börda kunna bära?

Ännu, me'n, än, på mig, ditt öga, icke från mig skildt,
uppå mig faller,
Är jag en hög och rak och grönskande *cypress*.
Vid blotta tanken på att, från ditt öga, skiljas,
Jag skakar, skälfvande och darrande, liksom en *asp*.

Och gässen gåfvo svar, och talade, och sade: »På oss, är, likaledes, hjertat, genom skiljemessans törne-taggar sargadt, och bröstet, genom afskeds-eldens flammas hetta, helt förbrändt. Men vedermödan af att vara utan vatten och tanken på att, utan vatten, komma om, har nästan gifvit stoftet af vårt vara åt olyckans och undergångens vind. THY, äro vi, af nöden, piskade och tvungne att öfvergifva våre vänner och vårt hemland, att, åt oss, välja främlings-skap och lands-flykt, och gripa tag i biltoghetens staf.»

Frivilligt aldrig går, ifrån sin älsklings gata,
Den älskare, som, henne, har sitt hjerta gifvit bort.
Frivilligt aldrig går, från Paradisets Lustgård,
Den pilgrim, som, i Paradiset, kommit in.

Qvad sköldpaddan: »O vänner! Väl I veten, att, för *mig*, är olyckan och trångmålet, på grund af vatten-brist, mer kännbar än för *Er*. För *mig*, att vara utan vatten är ej *möjligt*. NU kräfver den förpligtelse som gammal vänskap ålagt, att I, med Eder, tagen mig, som sällskap, och mig ej lemnen, ensam, här, i skiljemessans, vedermödans stad.»

Du är mitt lif! Och tänker resa bort!!!
När lifvet bort skall hafva rest, hvad skall min lif-lösa
lekamen ta sig till?

150. De båda gässen svarade: »O käre, ojemförligt gode vän! O följeslagare, af ädel hug och läggning! Bedröfvelsen att skiljas ifrån dig är skarpare än biltoghetens törn-tagg. Och sorgen öfver öfvergifvandet af dig är hjertat mera stingande och stickande. Men hvart vi, än, må gå, hvart, än, vi kosan styre — ja, skulle vi, än, lefva i den högsta lycka, och bringa till vår tid i glädje och i fröjd — förutan dig, och anblicken af dig, skall grumlad bli vår fröjds och glädjes källa, förutan dig och anblicken af dig, skall ögat af vår lycka blifva mörkt. Vi, OCK, ha ingen annan önskan än till-samman-sittande och umgänge med dig. Och, dock, för oss, att gå och skrida öfver denna jordens yta, för oss att gå och vandra öfver mils-vidt vida öknar — det ligger utom möjlighetens gräns. Och likaså med dig. Ty lika lite mäktar du i luftens rymder flyga. Och lika lite mäktar du bli res-kamrat med oss. När SÅ, nu, saken står, hur kunna vi ha sällskap? På hvilket sätt kan du dig ansluta till oss?» Qvad sköldpaddan: »DEN saken lemnar jag, förtröstansfullt, åt Ert bepröfvade ingenium, att lösa. DEN nöten lemnar jag, besinningslöst, åt Er förvärfvade erfarenhet, att knäcka. Jag, hvilkens ande knäckts af skiljemessans tanke. Jag, hvilkens hjerta bräckts af afskedets: »Farväl!», hvad bot och bote-medel kan jag hitta på?!

Vid hvarje verk, höfs, först och främst, ett hjerta;
Ej går, ur krossadt hjerta, ut ett väl-vist råd.

De svarade: »O älskade! Vi hafve, länge, märkt, i dig, en viss ostadighet. Vi hafve funnit, i dig, en viss häftighet och brist på sjelf-beherrskning. Det hända kan, att hvad vi säga dig, det handlar du ej på. Det hända kan, att hvad du lofvar oss, det löftet bryter du.» Qvad sköldpaddan: »Nej, huru kan, väl, detta vara möjligt?!: Att I, för mig och för mitt bästa, skullen tala ord af råd och visdom, och jag, se'n, handla stick i stäf mot desse ord! Att I en ed, mig, skullen förestafva till min frälsning, och jag, se'n, bryta skulle denna helga ed!»

Jag svor en ed att aldrig vrida hufvudet ifrån den ed
jag svurit;
Ett löfte afgaf jag att aldrig vika af från detta löfte.

»Det löfte», sade gässen, »som du måste gifva oss, är detta, att, när vi dig ha tagit upp, och lyft, och flyga, med dig, genom luftens rymder, du lofvar att ej tala ut ett enda ord. Ty hvarje menniska, som råkar att få se oss, skall, säkert, säkerligen, kasta in ett ord. Och skall, med anspelning eller direkt, oss göra till ett föremål för sin kritik. Då måste du, hur mycket, än, antydnings- eller tecken-vis, du hör, hur mycket, än, utpeknings- eller annor-vis, du ser, till svaret, vägen, obevekligt, spärra. Du måste tiga. Du får din tunga icke låta upp, till ondt och godt.» Sköldpaddan svarade: »Jag är Er viljes och befallnings verk-utförare. Förvisso, skall jag, på min läpp, placera tystnadens sigill. Jag skall, förvisso, icke svara någon enda skapad varelse.

Jag kom till en gubbe i Jonernas land;
Jag sade till honom: »Än visdom och vett,
Hvad finns, som är bättre för män af hvart stånd?»
Han sade: »Om *sanning* du veta vill: TYSTNAD, min vän.»

De bragte fram en käpp. Sköldpaddan grep, med tänderna, **151.**
ett fast tag i dess midt. Och gässen höggo tag i dess två ändar. De lyfte sedan käppen med sköldpaddan upp. I väg det bar. När, högt, de kommit, uti luften, upp, tog deras väg dem öfver en viss by. Och bya-folket fingo, på den märkeliga karavanen sigte. De fast förundrade sig öfver denna anblick. De kommo, alle, ut ur sine hus, för att, med denna kosteliga företeelse, sig rätt förlusta. Från höger och från venster hördes ropet: »Skåden hit! Sen, huru gässen dra, med sköldpaddan, i väg!» Enär, i desse dagar, något liknande, af mensko-ögon, aldrig blifvit skådadt, blef, hvarje ögonblick, det folkets skri och utrop gällare och störr'. En lång stund

bibehöll den sköldpaddan sin tystnad. Men, slutligen begynte grytan af hans stungna sjelf-respekt, som sårad vorden var, och hans förtörnelse på grund häraf att KOKA, och hans långmodighet och tålamod kom till en spets, och brast. Och han brast ut:

»Blind vare hvar och en, som ej vill se!»

För honom, läppen öppna upp, för honom, falla, plums, pladask, från Höjden, och till jorden, ned: var ett och samma. Och gässen ropade: »För bäraren af Budskap, gäller blott att komma fram och lemna fram sitt Budskap». På vänner ligger pligten lagd att *råda*. Åt de af Lyckans och Lycksalighetens Jungfru bisprungne, är lyckan skänkt att *rådet lyda*.

Väl-önskarena gifva gode råd, och, dock,
Blott Lyckans gunstlingar ta desse råd för godt.
Mitt råd, änskönt jag önskar, dig, allt skönt och godt,
Hvad verkan gör det uppå dig, du, som af Ödet för-bestämts
till olycka och pina?

Och nyttan, gagnet af den liknelse, jag har fört an, är den, att man, deraf, sig lära kan, att hvar och en, som ej, med villigt öra, lyssnar till förmanande och trogne vänners råd, han hafver arbetat och sträfvat för sin egen undergång. Han dragit skammens flor från oblyghetens ansigt'.»

Eho sitt öra icke lånar åt de trognes Ord,
Skall gnaga ångerns fingers topp till sjelfva roten.

Strand-vipans make svarade: »Ja visst. Jag hafver lyssnat till den liknelse, du anfört. Jag har dess syfte fattat och dess innebörd. Men frukta ej! Stå stark! Vik icke af! Ty ännu aldrig hafve fege män och män förutan hjerta, till målet för sin önskan kommit fram. Och hvad jag sagt, det står jag vid. Jag håller fast dervid, att hafs-regenten skall det anse som sin pligt och skyldighet att visa oss öm-hjertighet och mildhet.»

Strand-vipan lade sine ägg. När hennes ungar sleto sine äggskals hvita skjorta sönder, och stucko hufvudet, ur lifvets krage, fram, begynte hafvet rulla fram i vågor, och ryckte barnen ned i undergångens släp. När honan sett den catastroph, som timat, blef hon bestört och upp-bragt och förbittrad. »*Se*, nu!», hon ropade, »*Se* nu — din dåre! *Se*, nu, eländige, af skammens damm betäckte! Jag VISSTE, väl, att man, med vattnet, icke, skämtar. Ej drifver gyckel-spel, med verldshafvets regent! Du har nu gifvit *dine* barn för vinden! Du har, i *mitt* bröst, kastat sorgens eld! Försök, nu, tänka ut en 152.
BOT, åtminstone! Försök, åtminstone, att leta upp en balsam! Sök ut en salva för min själ, som sargad vorden är!» Qvad hanen: »Jag beder dig att tala med respekt till mig. Ty jag står ännu fast vid eden, som jag svor, och du vet om. Från löftet, som jag afgaf, har jag icke vikit af. Jag går, nu, att det löftet infria och uppfylla. Jag går, nu, att, af hafs-regenten, kräfva rättvisa och dom.» Strax, gick han, oförtöfvadt, till de andre fåglarne, och, af hvart slägte, sammankallade han, på ett fast-ställdt ställe, ehvem, i detta slägte, var en ledare och dux. Han talade, dem, allom, sedan, till, och redogjorde för sin ställning och belägenhet, och bad, sig, deras hjelp och bistånd ut. Begynte, sedan, att, med ödmjukhetens tunga, och mjuke klago-tonfall, sjunga denna låt:

Oändligt är mitt hjertas lidande och obeskrifligt!
Nu tiden inne är att räcka hjelpsam hand! Nu tiden inne är att visa vänlighet och ynnest!

Med mindre I — o käre vänner! — allesamman, ställen Eder, härvidlag — i denna grufveliga olycks-händelse som mig har drabbat — rygg mot rygg, och hjerta klappande i takt med annat hjerta, och, enhälligt, endrägteliga, kräfven ut, och pressen ut, och tvingen fram, af hafs-regenten, för min räkning, rättvisa och dom, skall hans förmätenhet och dristighet förmeras, och han skall, sedan, gå till anfall emot andre fåglars

barn. När, sedan, denna sedvänja, hos honom, vunnit fasthet, och denna vana, i honom, har rotats in, blir, OSS, blott öfrigt att vårt hjerta gräfva ut från ömmande för barnen, blir, OSS, blott öfrigt lemna hus och hem.

Vi måste välja mellan att, med hundra förödmjukelser, uthärda törne-taggen af den vånda, han, oss, vållar.
Och sätta foten ned i icke-varats hårda arbets stad.[1]

De fåglar vordo, allesammans, då de dessa tidender förnummit, hjerte-krossade, och läto, sorgsne, sine vingar falla. Men straxt, derefter, repade de mod. De flätade, tillsammans, sine vingar. De flögo, hastigt, till uppvaktning vid Kung Sīmurgh's Hof. En redogörelse för hvad som timat hade, läto de, till audiens-palatset, bli befordradt. Derefter sade de till Sīmurgh: »Om du vill bära dine undersåtars sorge-börda, skall du, allt framgent, vara deras kung. Men om du icke FRÅGAR efter de förtrycktes vånda, ej heller KÄNNER för de pinades elände, då skall, ur sidorna af boken om din härlighet, Rubriken: »ALLE FÅGLARS KONUNG» skrapas ut. Och mandaturen: »ALLE FÅGLARS SKYDDSVÄRN OCH PROTECTOR» skall, åt en annan, åt en värdigare, varda räckt.

Bär sorgen af de börd-belastade och last-betyngde, och var rädd! Var rädd!
Var rädd för makten af den börd'-belastande och last-betyngande stjern-verldens spik-besatta jern-hjul!

Så snart Kung Phoenix — Sīmurgh, äfven, kallad — med milde, tröstelige ord, dem, bragt hugsvalan, begaf han sig med alle sine tjenare och svenner, ifrån sitt Rikes Hufvudstad, att hafs-regentens våld till-intet-göra och hafs-regentens angrepp värja af. Och fåglarne, som, genom kungens stöd och hjelp,

[1] Jemför, i öfverensstämmelse härmed, Swedenborg: »*Arcana Coelestia*», och Böhme: »*Mysterium Magnum*».

fått nya krafter, och, genom hans beskydd, fått ett förnyadt mod, DE vände, nu, mot stranden af den Hindustänska Oceänen, sine anlet. Och, NÄR kung Sīmurgh, med en här, hvars bistre krigs-leds gränser icke kunde rymmas i den skarpaste beräknares beräknings kräfva, hvars skilda formationer och phalanger icke kunde vägas af den känsligaste, tankens eller möjlighetens VÅG —

Och, allesammans, krigare, och modige, och drickare af blod;
Och, allesammans, djerfve, veteraner, kräfvare af hämnd.
De hade kastat öfver bröstet sitt ett pansar och ett harnesk 153.
utaf vingar och af fjädrar;
De hade utsträckt, liksom spjut och dolkar, sine näbbar,
sina klor. —

TILL närheten af oceanen, lände an, bibragte Morgon-Vinden, som är hafs-vågs-kedjans rasslare, och skramlare, och bringare i svallning, åt hafs-regenten, kännedom härom. Densamme hafs-regenten hade, i sin kräfva, icke kraft att Sīmurgh stå emot, ej heller makt att, mot hans fjäder-höljda krigs-här, börja krig och hålla drabbning. THY, såg han sig, motvilligt, och af nöd-tvång, föranlåten att träda in i ursäkternas boning och gifva strand-vipan, tillbaka, hennes barn. Och syftet med att tälja denna saga, är att dig lära och att, i dig, pränta in, att ingen fiende, han månde synas, ÄN, så usel och föraktlig, bör, utaf dig, bli blickad ned uppå. Ty sy-nålen — den lilla smala sy-nålen — kan åstadkomma hvad ej spjutet kan. Och elds-branden — den lille, ilskne elds-branden — som, till att se på, är så obetydlig, förtär ehvad, dermed, kan komma i kontakt. Och vise män ha talat: »Vänskapen af *tusen* individer ha ingen seger-utsigt emot hätskheten af *en*.

För vänskap, är *tusende* menskors för ringa;
För fiendskap, väger *en* menniskas tungt.

Shanzábah återtog: »Det är ej alls min afsigt att *begynna* kriget, på det mitt namn ej fläckadt varde af otacksamhetens skam. Men, derest lejonet, emot mig, går till anfall, skall jag betrakta sjelf-försvar och värn af eget lif som rättighet och rätt.» Qvad Dámnah: »När, nu, du träder fram och nalkas lejonet, och *ser* att lejonet har rest sig i sin makt. *Ser*, hur det piskar, med sin svans, den mark det står på. *Ser*, hur dess vredes lågor flamma liksom elden i dess ögon, då de möta dine. DÅ kan du veta att det menar strid. DÅ kan du veta att det menar allvar. DÅ kan du dig bereda på din död.» Shanzábah svarade: »Om NÅGOT utaf desse tecken, som du nämnt, sig skulle visa och mitt öga möta, DÅ skall, förvisso, ovisshetens flor, från öfvertygelsens och kännedomens ansigte, bli bort-ryckt. DÅ skall jag FULLER reda få, på lejonets bedrägeri, och list, och onda afsigt.» Förtjust, med friskt och daggstänkt hjerta, vände Dámnah, nu, sitt anlet' mot Kalīlah. Han gick, att honom, af sin glädje, gifva del.

Den dåre, som sig gläder åt en annans sorg,
Af honom, vänta dig ej tro och ärlighet. Han står, från allt hvad rätt och redbart heter, fjerran.

Kalīlah sporde: »Nå? Hur har ditt arbet' lyckats? Hvad frukt och framgång har ditt arbet' haft?» Och Dámnah svarade och sade, strålande af glädje:

Åt öder ger jag tack! Derhos, åt lyckan!

Pris vare, Gud, och lof! En lycka och en framgång den fullständigaste hafver krönt mitt verk! Och detta svåra arbete har, på ett tillfredsställande, förträffligt sätt, med lätthet, bragts till slut.» Så talade, i godan tro, schakalen Damnah. Men under det han talade, gaf Ödet, med den obevekliga retributionens tunga, i örat af de samman-sittande vis-männen i Den Sanna Synens Tribunal, en hviskad tolkning af den rätta meningen af denna vers:

»Förtjuste, smekte bords-kumpanerna den unge munskänks-
gossens sköne lockar;
Månn stjerne-verlden, dem, förunna skall att hålla desse
sköne lockar FAST?!»

Derefter gingo begge två till lejonet. Och, af en händelse, kom 154.
oxen efter dem, i deras spår. På oxen, föllo lejon-kungens ögon. I kungens hågkomst kommo Damnah's ord. Hans svekfulla, bedrägliga bakdanteri begynte göra verkan. De öfvade, på kungen, verksam kraft. I raseri, föll lejonet, och började att ryta. Det började att piska marken med sin svans. Ursinnigt, det begynte skära tänderna, af harm och vrede. Shanzábah visste, nu, för sann, att lejonet beslutat hans förderf. Han sade, för sig sjelf: »Att kungar tjena: DETTA är — på grund af skräcken, och bestörtningen, och häpnaden — att, för sultäner, göra hof-tjenst och lakej-tjenst. DETTA är — på grund af fasan, och förvirringen, och öfverraskningen — att bo, i samma hus, till-sammans med en orm, att bo i samma trakt, i grannskap med ett lejon. Ty ormen, om han, äfven, ligger slumrande och sofvande, kan, plötsligen, med ens, sitt hufvud resa upp, och lejonet, änskönt det doldt är och förborgadt, kan, plötsligt, oförmodadt, låta upp sitt gap.

Tag icke tjenst hos konungar — min vän! Förthy jag
fruktar,
Att det skall, plötsligt, bli, för dig, ett fall af ler-kruka
och sten.

Så tänkte han, och förberedde sig på strid. Från ömse håll förmärktes tecknen, som den skam-löse och hänsynslöse Damnah hade pekat ut. Bataljen började. Och skri och tjut spreds ut på hela jordens rund, i hela himlens rymd.

På grund af deras skrin, i häpnad blefvo bragte
Den hela skogens, hela öknens vilde djur och rof-djur.
En del, i bergens skrefvor, blefvo eremiter
En del sig dolde under buskars snår.

Så snart Kalīlah detta jemmerliga skådespel blef varse, gick han, till Dámnah, hän, och talade, och sade:

»Du hafver hundra knep, med färg och doft, mängt samman;
Och, SEDAN, vändt din rygg, åt alltihop, och flytt.
Ej regnet af två hundra år skall lägga
Det olycks-damm, som du har tornat upp.

O dåre! SER du, nu, det olycks-digra resultatet af de ränker, som du spunnit? FÖRSTÅR du, nu, den skameliga ändalykten af de stora planer du gjort upp med fyndighet och list?» Qvad Dámnah: »Hvad! Hvad *nu!* Hvar ha vi *olyckan* i desse resultat? Hvar ha, i mine planers ändalykt, den minsta *skam och skamlighet* sin plats?» Kalīlah svarade: »I detta dåd, hvartill du gjort dig saker, framträda, uppenbart, sju vämjeliga följder. 1:o: Du har, onödigtvis din gynnare, i sorger, kastat in. Du hafver lejonet, i själen, qväljt och trakasserat. 2:o: Du har din herre till den status bragt, att han, för löftes-brott och trolöshet, har blifvit till en visa. Du har, på honom, klistrat fast ett dåligt namn. 3:o: Du har, förutan allra minsta skäl och grunder, lagt an på spillandet af oxens blod. Du hafver oxen kastat ned i dödens marström. 4:o: Du har, uppå din egen nacke, bundit fast den blod-skuld, som detta öfverlagda, grymt ut-tänkta mord uppå den främmande, o-misstänksamme oxen förorsakat. 5:o: Du hafver gjort hvar man, om kungens ära, tveksam. Och möjligt är, och troligt är, att mången man, af skräck för honom, skall vandra ut ifrån sitt eget land. Skall
155. vända ansigtet mot andre länder, och lemna vind för våg sitt eget hem. Och, skild från sin familj och sine käre, skall komma om, i biltoghetens nöd. 6:o: Du har, för döds-fara, satt ut de vilde djurens krigs-härs högste chef och höfding, och, dermed, lossat knuten af de vilde djurens endrägt, samförstånd och harmoni. 7:o: Du har i dagen lagt och klarliga bevisat din egen hjelp-löshet, och makt-löshet och brist på kraft. Du har ditt anspråk på att denna saken ledigt, kunna sköta om med

milda lämpor ej gjort gällande. Du har ditt anspråk icke kunnat fria in. *Nu* är, emellertid, den fåvitskaste och erbarmligaste ibland menniskor, den menniska, som väcker split, som sofver sött, ur sömnen, upp. Som önskar att åvägabringa, medelst krig och grymhet hvad som åvägabringas kan med mildhet och med fred.» Nu insköt Damnah: »Du, kanske, aldrig hört hvad sagdt är vordet:

Ett verk, som icke, med förnuft, kan föras ut,
Bör föras ut med galenskap och dårskap.

Kalīlah svarade: »Hvad hafver DU, i denna sak, lagt ned för arbete, tillrätta-lagdt och grundadt på *förnuftet?* Hvad hafver DU begagnat för method, dig anvisad af architekten »visdom», med bistånd af byggmästaren »förstånd»? Så att, när desse slagit slint, du tvungen blifvit att tillgripa våld! Och ta din tillflykt till försåt och grymhet! När allt kommer omkring, så borde du, dock, VETA, att sundhet i förstånd och doms-förmågans friskhet att föredraga äro framför dristighet och mod!

»*Godt omdöme är bättre än de båldes djerfhet.*»

En verkligt vis man åstadkommer, med ett ORD,
Hvad hundra härars makt ej mäktar åstadkomma.

Men *mig* du aldrig lurat. *Jag* hafver städs, haft reda på, och varit på det klara med din sjelf-belåtenhet och yfverborenhet och tillfredsställelse med dina egna åsigter, och, se'n, ditt sätt att låta dig bedragas af de tomma höghets-sinne-bilderna af denna lömska verld, som — liksom hägrings-attraktionerna af öknens hägring — ej annat äro än ett bländverk, och ett *sken.* Men jag har tvekat att, för dig det tala om och lägga fram, i hopp om, att, tilläfventyrs, du måtte taga varning! Och vakna upp, ur dåsighetens sömn! Och vakna upp ur öfvermodets dröm! Och skaka af dig högfärds-vinets rus! Och slänga från dig storhets-villans dårskap! Och blifva klar i

hufvudet! Och frisk! Och sund! Men SOM jag märker, att du öfverskridit hafver alle gränser, och, med hvart ögonblick, i vilse-farelsernas vild-mark, och, med hvart ögonblick, i villoföreställningarnes afgrund, alltmer förvirrad varder, galen, och förvänd, SÅ är det, nu, så sannerligt, på tiden, att jag, om din fullständiga okunnighet och mörka öfver-täckt-het (Esthers Bok 7: 8) något, för dig, nämner, och talar *om* din fräckhet och din båldhet, och visar *fram* din döfhet och din blindhet, och räknar *upp* — ehuruväl det blir, af hafvet, blott, en droppe, ehuruväl det blir, af berget, blott, ett stoft-grand — en del af dine fule ord och fule dåd.»

På det du veta må hvad du har gjort:
Att du har handlat fegt, att du har talat falskt.
Af ingen menska hålls du i respekt;
Om alle andre *äro*, du är *ingenting*.

156. Qvad Damnah, svarande: »Jag tror — min broder! — att, alltsedan början af min lefnad och ända intill nu, till denna dag, har, UR mig, icke gått ett klander-värdigt ord, har, FRÅN mig, icke gått ett dåd, af tadel, värdigt. Men, om, i mig, du något fel har sett, då är det, ju, din pligt att peka ut mitt fel och tala om det.» Kalîlah svarade: »Du hafver många fel. 1:o: Det första *det* är, att du tror dig vara utan fel. 2:o: Det andra *det* är, att ditt tal, öfver ditt verk, prepondererar. Och man har sagt, att ingenting, för konungen, är farligare och ohelsosammare än att ministerns tal hans gerning öfverträffar. Och denna verldens menskor delas in — hvad angår deras ord och deras gerningar — i *fyra* slag eller segegrationer. 1:o: Det *första* slaget äro de, som tala, ICKE göra. DE hafva hycklare- och gnidare-naturen i sig. 2:o: Det *andra* slaget äro de, som icke tala ALLS, men göra. De äro de, som hafva manlighets-naturen i sig, hjeltemods- och Gideonnaturen. 3:o: Det *tredje* slaget äro de, som tala, de, som göra. De äro de, som veta på hvad sida, utaf deras bröd, är struket

smöret. 4:o: Det *fjerde* slaget äro de, som hvarken tala eller göra. De äro de, som slöe äro och försoffade. De äro män, förutan ambition. Och du — min broder! — hörer till det slag, som tala, men ej bepryda sine tal med gerningens juvel. Och jag har alltid funnit, att ditt tal har, framför talets utlösning i gerning, vunnit försprång. Och lejonet har, genom ditt gemena sqvaller, blifvit lurad, och ramlat ned i denna faro-fyllda grop. Och, OM — hvad Gud förbjude! — olycksödet skulle HONOM drabba, DÅ skulle ofrids vildsvin, i hans rikes landamären, lyfta upp sitt vilda borst, och uppror och tumult, ibland hans undersåtar, öfverskrida alle gränser. Och alla menskors lif och egendom för faran af förstörelse och plundring varda utsatte. Och skulden för allt detta elände, all denna jemmer bli, som en qvarn-sten, bunden om din hals.»

Eho gör ondt och odlar onde tankar,
När skall *han* någonsin, få se Lycksalighetens Kind?
Eho planterar krigets, ödeläggelsernas telning,
När skall *han* plocka Fridens och Välsignelsernas Frukt?

Qvad Damnah: »Jag har alltid varit, för min konung, en wazīr, som gifvit kloke råd och hållit, ärligt, tro. I rosengården af hans angelägenheters trädgård, har jag planterat, blott, det goda rådets ros.» Kalīlah svarade: »Det rosen-träd, hvars ros, i desse dåd, vi skåde, är bättre hugget af, och rotadt upp, och kastadt, såsom bränsle, uti elden. Det goda råd, hvars frukt har dylik giftig smak, är bättre ICKE-sagdt, är bättre ICKE-hördt, är bättre aldrig flutet IN i tanken. Hur kan det TÄNKAS, att, ur dine ord, sku' komma gagn, då dine ord, med handling, icke beledsagas? Då dine ord, med handlingens juvel, ej hafva prydts? Allt vetande är — görandet förutan — såsom vax förutan honung. Det skänker ingen sötma eller fröjd. Allt tal är — gerningen förutan — liksom träd förutan löf, förutan frukt. Till intet mera är det nyttigt än att huggas af och kastas, såsom bränsle, in i elden.

Den kunskap, som, af verksamhet, ej lemnar spår,
Är som ett as, förutan lif och ande.
Hvar kunskap är ett träd. Hvar gerning är dess frukt.
Det är för fruktens skull, som trädet växer.
Den gren, som är förutan frukt, är o-täck;
Den är, för kökomästaren, ett bränsle till hans eld.

157. De store män, som gått, hos Gud, i skola (Jesajah 54: 13), ha skrifvit, med välgörenhetens penna, på sidorna af sin erfarenhets register, att, ur *sex* ting, kan icke komma gagn. 1:o: Ur ord, förutan verk. 2:o: Ur guld, förutan vett. 3:o: Ur vänskap, icke pröfvad och bevisad. 4:o: Ur kunskap, utan redbarhet och kraft. 5:o: Ur almosor, förutan ädelt syfte. 6:o: Ur lif förutan helsa, utan märg. En kung må hafva rättvisan om hjertat och ingen böjelse för våld och tyranni. Men, har han en minister, som är orättvis, och hågad att föröfva våld och tyranni, skall denne skära, från hans undersåtar, *af* de goda frukter, som växa fram på kungens rättvisas och ömkansfullhets träd. Af fruktan för ministerns inkräktnings-begär och motstånd, skall de förtrycktes sorge-fulla saga, till äran af framställning inför kungen, i hela lifvet, aldrig, hinna fram. Liksom, när, i det söta, rena vattnet, syns bilden af en skräck-full krokodil. I detta vatten vågar ingen simmare, han vare än så längtansfull, i trängtan efter vatten, att sätta foten ned, och slå, med armen ut.»

Med törstig själ, jag nått all Renhets Källa![1]
Och, dock, hvad gagn? Jag har ej kraft att dricka!

Qvad Damnah, såsom svar: »Mitt syfte med mitt verk var, uteslutande, att, dermed, tjena kungen.» Kalīlah genmälde: »Fullgode tjenare, och snälle verk-utförare, derhos råd-gifvare

[1] »O boundless Salvation! Deep Ocean of Love!
O fulness of Mercy, Christ brought from Above!»
(William Booth.)

af mogenhet och vett: DE äro kunga-hofvets glans och ljufva prydnad. Du, deremot, är angelägen om, att andre skola, från uppvaktandet af kungen, drifvas bort, på det att du, allena, månde blifva hans förtrogne vän och hans all-myndige, alls-mägtige råd-gifvare. Du vill att audiens-gemakets dörrar skola låtas upp för dig allena. Och slik en sinnes-stämning, och slik föreställning har sitt ursprung i ett öfvermått af dårskap, och en brist på kunskap, utan måtta, utan gräns. Ty kungar kunna ej begränsas eller bindas, så att de blott för en sak skulle fatta tycke, och blott för en man skulle hysa håg. Ty sultanätets värdighet[1] är att med skönhetens och älsklighetens att förlikna. Liksom en älskad hjerte-tjuserska, ju flere äro hennes hjerte-bundne slafvar, dess mer utvecklar och ådagalägger charmen af sin skönhet, på samma sätt: en kung. Ju flere äro hans uppvaktande och hof-män, dess mera önskar han, sig, ännu fler. Dess mera önskar han få se sin riddar-skara stärkt. Den råa drift, som drifver dig och pinar dig, är ett osvikligt tecken på din absoluta brist på omdömes-förmåga och förstånd. Som, också, vise män ha SAGT, att *fem* ting äro ofelbare prof på dårskap. Det *första*: Att söka eget gagn i andra menskors o-gagn. Det *andra*: Att, utan sjelf-späkning, i tjenandet af Gud, förvänta sig lyck-salighet och frid, i Paradiset.[2] Det *tredje*: Att vara, under kärleks-lek med qvinnor, grof i sättet, ful i målet. Det *fjerde*: Förvänta sig att vinna Vishets-Vetenskapens finaste, subtilaste Minutiae allt under det att kroppen göds och, rikliga, förplägas, allt under det att kroppen sträcker sig, i dåd-lös hvila, ut. Det *femte*: Förvänta sig, af menniskorna, vänskap, förutan att, å egen sida, visa troskap. Förutan att, å egen sida, fylla upp de kraf, som trogen vänskap ställer på dess emot-tagare. Jag talar,

[1] Persiska: »*Martabát*»; betyder, äfven, (Jes. 21: 5) »*väktar-torn*», (»*watch-tower*», [Steingass]).

[2] i Evigheten; i Det Tillkommande. Persiska: »*Akhirat*», The invisible World; adv. in the end, at last. (Steingass.)

till dig, desse mine ord, på grund af gränslösheten af den ömkan, som jag hyser för dig. Och, likväl, är det, liksom solen, klart och tydeligt, att din förskämnings dok-behöljda natt, af min förmanings fackla ej skall varda upplyst. Förnufts-dårskapens täta, hemska dunkel och afunds-giftets dysterhet och ångst, som, i ditt väsen, hafve väfts tillsammans, skall
158. icke skingras af min manings och förmanings stråle.

Ej Paradisets Ström, ej Hāgar's Vattu-Källa
Kan göra hvit *den* menskas ödes-mantel, som vår Gud och Väfvare har väft tillsammans svart.

Min liknelse, mitt ord, som jag ställt fram för dig, är likasåsom den der fågelns ord, som, med en annan fågel, stod i samtal. Han sade: 'Gräm dig ej, der grämelse ej båtar. Spis icke ångst, der ångst ej gifver vinst. Spill ej ditt ord på den, som Ordet ej vill höra.' Han hörde icke på. Gaf vännens ord för vinden. Och, uppå ändalykten, nåddes han, enär han Ordet icke höra gittade (Lukas' Evangelium 16: 29, 30), af STRAFF.»

Qvad Damnah: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN TJUGOFJERDE SAGAN

Tjugofjerde Sagan.[1]

Kalīlah svarade: »Det har förmälts, att, på ett berg, en skara apor hade gjort sitt bo. Och, med den frukt, och med det gräs, som, på det berget, växte, de närde sig och höllo sig vid lif. Det hände sig, en natt — en natt, mer svart än hjertat af de skuld-belastade och samvets-qvalde, en natt, mer mörk än själen af de olycks-gripne, hvilkas lif förspillts och runnit ut i sanden — att vinter-köldens is-behöljda krigs-här grep dem an, och att, på grund af vinter-vindens bittert kalla blåst, i kroppen, deras blod begynte stelna.

På grund af kölden, hade stjerne-verldens Lejon
Med glädje, sett, att skinnet på hans kropp vändts ut och in.
I rosen-gården hade fåglarne ej rast och ro,
Förthy de tänkte, att det skulle vara ljufveligt och skönt,
att, framför elden, sitta spetsad på ett stek-spett.

De arme djuren, pinade af köld, försökte finna, sig, en tillflykts-ort och fristad. I jagt derefter, de omgjordade, med flinkhet, sina länder. De sprungo kring, och letade i hvarje vrå. Med ens, vid vägens kant, de fingo syn på ett afbrutet stycke socker-rör, som hade kastats ned, och låg och sken och glänste. De trodde att det skenet var en eld. Och, i den föreställningen, de samlade hop ved-stickor, till bränsle, och lade dem på hvad de trodde vara eld, och rundtomkring det.

---

[1] Is the Second of the Third Book of the »*Hitopadesha*», and the Eighteenth of the First Book of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edward B. Eastwick.)

Se'n blåste de derpå, af all sin makt. Men, midt emot dem, satt en fågel, i ett träd. Han ropade dem till, och talade, och sade: »Det der är inte eld!» Men ej den minsta hänsyn visade de fågeln. Ej heller hörde de, med sine griller, upp. Ej heller läto de sitt löne-lösa arbete, sin gagne-lösa sysselsättning fara. Af ödets för-bestämning kallad dit, kom, dit, i denna stund, en annan fågel. Han sade till den förre: »Bry dig ej! Ty, af din varning, låta de sig aldrig nånsin varnas. Du binder endast ris åt egen rygg.

Eho, med olyckan, är tvilling-bror, från första början,
Hör upp att ha, med honom, någonting att göra! Ty lyckosam han aldrig blir, hur mycket, än, du, någonsin, dig stränger an att honom hjelpa.

Och att sig stränga an med rättandet eller tillrätta-visandet af slike är liksom pröfvandet utaf ett svärd uppå en sten. Är liksom sökandet af alle mot-gifts Hjerta ur barmen af det dödligaste gift.

Eho, i roten, fattats om af dålig complexion,
Af honom hoppas ej på något grand af godhet.
159. Ty aldrig någonsin skall, genom något ditt bemödande och sträfvande,
Du lyckas göra hvit en falk af svart en korp.

När fågeln såg, att de ej uppmärksammade hans ord af varning, kom Han, af Kärleks-elden, bränd, och, af Barmhertighetens eld, försatt i lågor, från Trädets Höjd, till ap-folk-slägtets djup, för att dem varna. Han komma lät, i deras öron, omisskännelige, tydelige råd. Han föreställde, inför dem, det gagnlösa[1] och menings-lösa[1] uti deras arbete och möda.[1] Kring

[1] Det gagn-lösa och menings-lösa i att läsa små-bitar af NYA Testamentet, hvar Sabbāth, i kyrkan, och ej en BIT af Nya Testamentets **TEXT,** hvaraf det Nya Testamentet är en *tolkning* blott, en *öfversättning* — det är tydt Det **GAMLA** Testamentet. »De hafva Moses och Profeterna. Höre **DEM**!» »NEJ! Fader Abraham!» (Lukas Evangelium 16: 29, 30.)

fågelen församlade sig aporna. Hans hufvud höggo de, från kroppen, af. Mitt arbete med dig har samma complexion. Och jag förslösar och förspiller, med dig, blott min tid. Jag talar till dig ord, förutan nytta. Och, utom det, att *dig* jag icke hjelper, utsätter jag, för faro-fyllde äfventyr, mig sjelf.»

Om rådets hörare ej rådet vill anamma,
Hvi lägga gagn-lös tyngd, på eget känsligt bröst?
Du talar: »Blif, på Salighetens Springare, en ryttare!
Att du må komma till en stad att *dväljas* i (»*Ghīr Mōshāv*»;
Ps. 107: 4, 7)! Att du må blifva *fri* från sorgens qval!»
Han hörde icke. Och han gick, som förr, sin egen väg.
Så lemna honom öfver åt hans öde! Att han må gå till fots!
Att han, i sinnlighets-förnuftets irr-stig, fare fort, och
vandre vidare!

Qvad Damnah: »O min broder! Städse ha Guds stor-män, hvad beträffar gifvandet af råd och varning, mot de ringe och föraktelige, iakttagit trofasthetens lagar, och sig afhållit från partiskhet och dissimulation. Och det åligger män af verklig höghet att hålla I, och fara FORT, och tvinga PÅ den hjelplöse sin varning och sitt råd, han mände, se'n, dem höra eller ICKE höra.»

Missunna ingen dine råd, men för dem fram,
Om än, från lyssnar'ns sida, ringa är intresset.
När missunnar ett regn-moln regnets droppar för det hårda
berget,
Ehuruväl desamme bergets flint-stens-hårda hjerta, icke göra
ånger-fullt, och vekt, och MJUKT.

Kalīlah svarade: »Jag stänger icke, för dig, rådets portar. Men jag är rädd att du din gernings byggnad grundat har på svek och hyckleri. Du hafver sjelf-belåtenhetens inbilskhetens, egenviljens lyte vant dig vid. Men Gud har sagt: '*Den värsta egenskap, som finns, är en-vishet*'. NU ångrar

du dig, NU, då ånger intet båtar. NU, då hur mycket, än, du gnager handens rygg, i bitter bot och vånda, NU, då hur mycket, än, du klöser bröstets kind, i ruelse och qval, dig, deraf, intet gagn skall bringas fram. Ty — kom ihåg! — ett företag, som grundat är på svek, förräderi, skall se, i olycka, sitt krön, i skam, sin änd-skap. Så skedde med den *klippske* res-kamraten. Hans klyftighets och listighets förderflighet blef, honom, till en undergångens kast-reps löp-knut. Den slöt sig, som en snara, kring hans hals. Hans följeslagare, den *andre* res-kamraten, deremot, som var bekymmers-lös, han undkom, genom Sanningens Välsignelse och genom skyddet af en-faldighetens pansar, och kom, omsider till sin längtans mål.

Qvad Damnah, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TJUGOFEMTE SAGAN

Tjugofemte Sagan.[1] 160.

Kalīlah sade: »Oss, förtäljt är vordet, att, der, fanns, en gång, två res-kamrater. Den ene, af dem, klyftig var och förut-seende. Den andre, af dem, sorg-lös var och obekymrad. Den förre slog, på grund af öfvermått på phantasi och snille, på vattnet, tusen ringar af magi. Och honom kallade de med det vedernamnet: »*Skarp-synt*». Den senare, i ty att han, på grund af öfvermått på dårskap och en-faldighet, ej skillnad såg emellan stor förlust och riklig vinst, de kallade med vedernamnet: »*Glad-lynt*». Nåväl, de hade uppgjort planen till en handels-resa. Och, i hvarandras sällkap, gåfvo de sig ut. Och lade, bakom sig, den ena dags-resan efter den andra. På vägen hittade de, så, en vacker dag, en pung med guld. De höllo detta glada fynd för rof. De stannade och töfvade en stund, att saken öfverväga. Qvad Skarp-synt: »O min kāre broder! Här i verlden finns det mycket guld och mycken rikedom, som ligger oförräntad. Nu höfves, oss, med denna påse guld, vara belåtne. Nu höfves, oss, att, i förnöjsamhet och frid, vår lifstid föra till ett slut, i hemmets lugna vrå.

Hur länge ströfvar du all verlden rundt, i fikan efter guld?
Om mera blir ditt guld, blir bittrare din ångest.
Den vinnings-lystnes ögon-hålas kalk blir aldrig fyllder upp;
Förrän förnöjdt blir ostrans skal, blir det ej fullt af perlor.

THY, vände de, så, om, och kommo staden nära. De stego in uti ett Karawān-Sarāi. Den sorg-löse kamraten sade: »O

[1] Is the Nineteenth of the First Book of the »*Pancha-tantra*», but is not found in the »*Hitopadesha*». (Professor Edward B. Eastwick.)

min broder! Kom! Låtom oss fördela detta guld! Och oss befria från all ångst och fruktan! Låt hvar och en af oss sin andel gifva ut, på hvilket sätt och hvilket föremål, som, honom, lyster. Den skarp-synte kamraten svarade, och sade: »Att, NU, i DETTA ögonblick, det guldet dela upp, det vore ej hvad varsamheten kräfver. Bäst är, och rådligast och klokast, att vi den andel, det belopp deraf, som, till betridande af utgifter och dags-utlägg, oss, är af nöden, taga ut ur pungen, och sedan lägga återstoden ned, med stor försigtighet, på säkert ställe, och i godt förvar. Och, efter loppet af ett visst, beräknadt antal dagar, sen, ÄN en gång, vi tagit ut, deraf, till vårt behof, ÅNYO lägga återstoden ned, på samma sätt, på samma säkra ställe, att guldet varde och förblifve olycks-ödet fjermare, och tryggheten och säkerheten närmare.» Den sorg-löse kamraten, bakom ljuset förd af detta fagra snack, gick in på hans bestickande förslag. På sätt, som ofvan nämnts, ut-togo de, ur guld-pungen, till sammans, nog för tillfället, och grofvo återstoden ned under ett träd. Se'n vände de sitt ansigte mot staden. Der slogo de sig ned. En hvar i eget bo.

Den nästa dag, då stjerne-himmelen, den gycklar- och taskspelar-mästaren
Tog locket af på trolldoms-skapets ask,

gick den kamrat, som anspråk gjorde på förstånd och klokhet, till foten af det träd, der skatten lagts. Och sedan han, ur gropen, guldet hade gräft, tog guldet han med sig, och förde bort det. Den sorg-löse kamraten visste, härom, ingenting. Han var som bäst i farten med att gifva ut det guld, han, redan, fått. Och, dermed, höll han på, tills det var ut-tömdt. DÅ
161. gick han till sin klyftige kamrat, och sade: »Kom! Kom, låtom oss, ur den begrafda och fördolda skatten, hemta MERA! Ty, mig, är, SVÅRA, af MER guld, behof.» Den listige kamraten spelade oskyldig och förställde sig. Han sade: »Gerna det!»

De kommo begge två, tillsammans, till det trädets fot. Ju mer de sökte, desto mindre funno de. »Herr Skarp-synt» lade handen på »Herr Glad-lynts» krage. Han sade: »Detta guld har du fört bort. Ty ingen annan hade, derom, vetskap.» Den arme, hjelplös som han var, tog på sin ed, att han det icke gjort, och stönade och våndades, men ej det halp. Kort sagdt, till slut gick deras sak från kif och tvist till dess framläggande för domaren, och från dispyt och gräl till laga rätts-förhandlingar och domstols-procedur. Den sluge förde, inför Qāzī'n, bort, den dumme, och klagade, för Qāzī'n, honom an. Han täljde, Qāzī'n, fallets enskildheter, och gjorde, honom, klart hvad saken gällde, och hvad förbrytelsen sig rörde om. Se'n »Glad-lynt» hela saken blankt förnekat, försporde Qāzī'n sig, hos »Skarp-synt», om hans prof. Ålade honom bringa prof, bevis och vittnen, påpekandes, att en anklagelse för brott behöfver stöd. Hvaruppå »Skarp-synt» svarade och sade: »*'O Qāzī! Må Den Allrahögste dig beskydda!'*

Din lefnad njut! Ty, vid Guds Ödes Domstol,
Är Doms-Dekretet färdadt ut och, med Sigill, bekräftadt,
som din lefnad görer lång!

Mig, står ej annat vittnesbörd till buds än trädet, hvarunder denna guld-skatt har gräfts ned. Mitt hopp står till Den Högste, Den Allsmäktige, och hoppas jag, att Gud, i Kraften af Sin Allmakt, vill gifva trädet tal-förmågans makt. På det att det må bära vittnesbörd mot denne orättfärdige och orättvise, och vittna om hans trolöshet och stöld. Och tala om, hur han allt detta guld bar bort. Och tala om, hur han mig gjort förtviflad!» Den lärde Qāzī'n häpnade vid desse ord. Och, efter mycket »om och men», och efter mycket diskuterande och debatterande, bestämdes det, och träffades, emellan dem, ett aftal, att, nästa dag, den lärde domaren skulle sig finna in vid trädets fot, och kräfva ut, af detta träd, ett ed-ligt vittnesbörd. Och derest vittnesbördet stämde öfverens

med kärandens anklagelse, så att anklagelsen blef, derigenom, styrkt, utfäste Qāzī'n sig att fälla, till anklagar-partens förmån, dom. Hem gick den sluge res-kamraten, till sin bostad. Och omförmälde, för sin fader, alltihop. Han drog, från sakens dolda ansigte, dess slöja. Han lade alltihop i öppen dag. Han talade, och sade, till sin fader: »O min fader! Det var i lit till dig jag gjorde planen upp att gifva detta trädet an, och draga detta trädet an, för domaren, som vittne. Det var i hopp om stöd och hjelp från dig, som jag planterade, i Doms-Husets Palats, försåtets och förräderiets telning. Och hela saken hänger på din godhet. Dess öde afhängigt af din barmhertighet. Dess framgång, med din ömkan, bunden hop. Om du, mig, visar sympathi och sam-förstånd, skall allt det stulna guldet blifva vårt. Och lika mycket TILL sku' vi, oss skansa till, och dra i väg med. Och lefva återstoden af vårt lif beqvämt och fritt.» Qvad fadern, såsom svar: »Hvad hafver jag, med denna sak, att göra? Hvad finns deri, som hänger af — AF MIG?» Qvad sonen: »Trädets inre är ej fast, men hål-igt. Till DEN grad är det ur-holkadt och i-håligt, att derest två personer sig, derinom, gömde, det skulle vara omöjligt, på dem, få syn. Nuväl! I natt, du måste gå och bringa natten till i trädets innersta, i trädets håla, på det att, se'n, i morgon, när vår Qāzī kommer, och ropar trädet an för vittnesbörd och prof, du redo vara må, och vare flink och färdig, och sväre SÅ din ed, som stadgadt är i Lag. Qvad fadern: »O min son! Vänd ansigtet från trolöshet och lömskhet! Förthy, om, ock, det skulle lyckas, dig, att lura menniskorna, som, af Gud, ha skapats, det aldrig lyckas skall, dig, att bedraga Den, Som dem har skapat, det aldrig lyckas skall, dig, att bedraga Gud.

Din hemlighet, *hvartenda grand deraf*, den känner, NOGSAMT, stjerne-verldens Skapare och Herre;

Ty Han förtrogen är med hvarje hår-strå på din kropp, och Han förtrogen är med din hvarenda ådra.

Låt vara att, med list, du lura kan en man; **162.**
Hur vill du lura Den, som känner allting I dig?

O mången listig plan, o många fina ränker, för hvilka deras smed har drabbats, hårdt, af straff! O månget stratagem, af fyndig hjerna ut-tänkt, som, bumerangen likt, har fallit på sin far! O plan-uppgörare och ränke-smidare — I alle! I skolen se Er blygsels slöja sliten sönder! I skolen se Er heder vänd i nesa! I skolen se Er stolthet vänd i skam! Hvad, nu, dig sjelf beträffar, fruktar jag att, *dig,* allt för din lömskhets skull, detsamma vederfaras skall, som, grodan, vederfors, för HENNES lists och lömskhets.»

Qvad sonen, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TJUGOSJETTE SAGAN

Tjugosjette Sagan.

Hans fader svarade: »Det har, oss, berättats, att, tätt invid ett orma-näste hade en viss groda slagit upp sitt tjäll. Sitt hemvist hade hon förlagt i det distrikt, der herre var och herrskare den grymme och blod-sugande tyrannen ORMEN. Närhelst den stackars grodan bragte ungar fram, vips var den ormen der, och åt det ynglet upp. Och grodans hjerta nära var att brista, på grund af branden af det sår, som skilsmessan från barnen, henne vållade. Nu var, emellertid, vår groda, med en krabba, vän. Till krabban hon begaf sig, således, en dag, och sade: »O vän och själs-förvandt! Gör upp, för mig, en plan, tänk ut, för mig, en utväg! Ty mig förföljer en förfärlig, farlig fiende. En seger-rik och triumpherande motståndare gör mig förfång. Ej är, mig, möjligt *nära* honom lefva. Ej är, mig, görligt flytta *härifrån,* och, till ett annat ställe flytta öfver. Ty denna ort, hvari jag gjort mitt hemvist, är en förtjusande och ljufveliger ort. Den är en ort, som tjusar och bedårar hjertat. Och, deri, finns en äng, hvars sköna gröna matta lifvar upp mig, och friskar upp mig, liksom Paradisets Lustgård. Dess ljufva, vederqvickande, och friska flägtar utsprida rosors doft, likt sköna ung-mörs lockar.

Der hafva hundra tusen rosor slagit ut.
Der, grönskan vaken är. *Der* drömmande är bäcken.
Der är hvar ros af färg af särskildt slag.
Der doften af hvar ros går parasanger vida.
Der Rosen-Boken öppnar upp sin Bok af hundra Blad.
Der, i sin hand, Tulpanen håller upp den skimrande och gnistrande, det Röda Vinets Vin-Kalk.

Der Nordan-Vinden, mättad med Parfym,
Uppfyller hvarje vrå af denna äng med doft af Ambra.

Och ingen skulle vilja *sjelf*-mant, *sua* sponte, gifva slik en Bostad öfver, ej heller hjertat, från en dylik Paradisets Ljufveliga Af-Bild, rycka bort.

Mitt hem är i de MAGERS stad. Hvad ljufligt hem det är!
I hela verlden, skulle ingen klok, förnuftig man, från dylikt ställe skiljas.

Qvad krabban: »Spis ej sorg! Ty mången myndig, mäktig fiende kan man, med svekets och försåtets kast-rep, snärja. Och mången öfvermodig, seger-drucken vedersakare kan man, med listens nät, i dödens fall-grop, kasta.»

Om någon ut-strör stratagemets korn,
Kan han, i snaran, bringa mången klyftig fågel.

163. Qvad grodan såsom svar: »Ur svekfullhetens bok, hvad gåta har du löst, som kan, att mina svårigheters gåta lösa upp, vara behjelplig. Och hvad har du för utväg hittat på att drifva bort den illasinnade tyrannen, när han går till anfall.» Qvad krabban: »Jag har reda på ett ställe, der det bor en vessla. En vessla stridslysten, och oförskräckt, och rädd för ingen man. Du — groda! — gack, nu, bort. Och fånga några fiskar. Döda dem. Och strö dem ut och kasta ned dem alltifrån den vesslans hål och ända fram till den der ormens näste, på det att vesslan må dem sluka en åt gången, en och en, och sedan gå på jagt och söka efter flere. Bestämdt, skall vesslan, då hon kommer fram till ormens hål, till gagn och nytta, för sig, vända honom, *också*, och dig befria från hans ondska och förtryck.» På så vis och med iakttagelse af denne plan, som var i enlighet med Ödets För-Bestämning, förgjorde grodan ormen, och tog ormens lif. Men, när, derefter, två tre dagar gått, och vesslan kände på sig, att det, åter, tid var få, sig, fisk till

lifs, begaf hon sig, på jagt derefter, uppå samma väg, som, förr, beträdande den väg, som, förr, hon hade trädt med trängtans fötter. Och, då hon fisk ej fann, uppslukade hon grodan samt med grodans yngel.

Du ryckte mig, från ulfvens hvassa klor;
När jag, till sist, såg rätt på saken, var du, sjelf, en ulf!

Och denna saga har jag talat om, på det du veta må, att slutet på all plan-uppgörelse[1] är fångenskap, och att afslutningen på list och hyckleri är ruelse och skam.

Sätt icke foten ned i slug förställnings däld;
Att du ej falle ned, till slut, i undergångens fall-grop.

Qvad sonen: »O min fader! Gör din visa kort! Hör upp med dessa lång-sökta och bort från saken liggande förmaningar! Ty denna sak är, i det hela, ytterst enkel, och, på det hela taget, ytterst fördelaktig.» Begäret efter guld och kärleken för sonen, bedrogo denne gamle, olycks-gripne man, och drogo honom bort från Domens och Rättfärdighetens Väg-Herberge. Och ledde honom in i öknen af bedrägeri och våld. Och Guds Ord i Qūrānen: »*Förvisso! Eder rikedom och Edre barn är, Er, en frestelse, en pröfning*»[2] vardt, uti honom och hans öde,

---

[1] allt väl-vist plan-uppgörande; allt fyndigt förut-seende; all fintlig för-tänksamhet; allt skickligt ränke-smideri, bedrägeri, och hemlig-hållande.

[2] *Qur'ānen 64: 15*: »*Vos richesses et vos enfants sont votre tentation*». (Kasimirski.)
»*Your property and your children are but a trial.*» (Palmer.)
Qur'ānen 64:
Vers 10: Les incrédules, *ceux qui traitèrent nos signes de mensonges*, seront livrés au feu et y demeureront éternellement. Quel détestable voyage!
Vers 11: Aucun malheur n'atteint l'homme sans la permission de Dieu. Dieu dirigera le coeur de celui qui croira en Lui. Dieu voit tout.

båd' bevisadt och belyst. Han lemnade rättfärdighetens räta stigar obevandrade. Och storsinthetens matta rullade han upp.

Vers 12: Obéissez à Dieu. Écoutez Son apôtre. Mais si vous tournez le dos, (Notre envoyé n'en sera pas ceupable): il n'est chargé que de vous prêcher ouvertement.

Vers 13: Dieu. — Il n'y a point d'autre Dieu que Lui. Que les croyants mettent, donc, leur confiance en Dieu!

Vers 14: O vous qui croyez! Vous avez des ennemis dans vos épouses et dans vos enfants. Si vous pardonnez, si vous passez outre, sachez que Dieu est indulgent et miséricordieux.

Vers 15: *Vos richesses et vos enfants sont votre tentation, pendant que Dieu tient en réserve une récompense magnifique.*

Vers 16: Craignez Dieu de toutes vos forces. Écoutez. Obéissez. Et faites l'aumône dans votre propre intérêt. Celui qui se tient en garde contre son avarice sera heureux.

Vers 17: Si vous faites à Dieu un prêt généreux, Il vous payera le double. Il vous pardonnera, car Il est reconaissant et plein de longanimité.

Vers 18: Il connaît les choses visibles et invisibles. Il est le Puissant, le Sage.

»*CEUX QUI TRAITÈRENT NOS SIGNES DE MENSONGES.*» (Vers 10.)
Några ord med anledning af tillsättandet af Episcopus Lincopensis.
(Utdrag ur Nerv-Läkaren, Doktor *Torsten Lindner*'s »*Parapsycologi*», Föredrag i Neurolog-klubben, Mars 1933. Tryckt i »*Hygiea*»: Band 95, Häfte 11, sid. 31, 32.)

... »Freud har en mycket snäf definition af begreppet »religion» ... Kanske detta framgår af följande citat från Freud ur: »*Das Unbehagen in der Kultur*»: 'Hela detta system af läror och löften, som, å ena sidan garantera honom, att en trogen försyn vakar öfver hans lif, och kommer att, i en ny tillvaro ersätta honom för hvad han kan komma att sakna i denna jordiska tillvaro ... allt detta är så uppenbart infantilt, så verklighets-främmande(!) att det, för en mennisko-vän(!!!) blir rent pinsamt att betänka, att det stora flertalet af de dödliga aldrig skall kunna höja(!) sig öfver denna uppfattning af lifvet'.* Det före-

---

* Erkebiskopen Johansson i Åbo skref på sin tid en artikel mot Söderblom's förnekelse af kroppens uppståndelse. Den innehöll, bl. a. följande citat ur Pauli Bref till de Galater (1: 7, 8) som öfv. föredrager

Han lät sig öfvertalas att begå en handling, som Lag och Plägsed ha belagt med interdict. På hvilken Lag och Pläg-sed fästat

---

faller, som om intellektuellt* mera högtstående, religiöse inom vår protestantiska kyrka kommit till en uppfattning rörande desse ting, som (ehuru bundne vid sin konfession och sin ställning i samhället i övrigt, icke gärna utåt alltid kunna** deklarera** sin fullt ärliga öfvertygelse**), icke nämnvärdt skiljer sig från den kätterska uppfattning rörande religiöse ting, som utmärker den »irreligiöse» eller »antireligiöse» *Freud*. Jag skall här endast hänvisa till en predikan som professor *Tor Andrae* helt nyligen höll i Jakobskyrkan, där han, enl. ref. i dagspressen, yttrade följande: »*Finns det någon trosartikel, som kan sägas uttrycka det väsentliga i kristendomen? Det skulle i så fall vara tron på en öfversinnlig verld och ett evigt lif. Mer än någon annan tid tillförne vacklar vår egen mellan hopp och ovisshet på den punkten ... kommer man till kristendomen med den gamla hjertefrågan angående vissheten mot förgängelsen, får man upplefva att svaret försvinner ju mera man söker. Nej, det väsentliga i kristendomen är Kristus själv.*» — Hvad kristendomen icke kan gifva något svar på, torde väl ingen annan heller kunna svara på(!)»

»CEUX QUI TRAITÈRENT NOS SIGNES DE MENSONGE.»

Några ord med anledning af Natanael Beskow's m. fl. »ny-teologers» kraf på sanning. (Utdrag ur V. D. M:s artikel i N. D. A., 18 de Februari 1934.)

... »Då jag sjelf är en relativt ung prest bosatt ej alltför långt från Uppsala känner jag det religiösa läget bland teologerna temligen väl. En viss hänförelse för embetet och »fädernas kyrka» finnes nog hos

---

att återgifva på Engelska: »... *There be some that trouble you and would pervert the Gospel of Christ. But though we, or an angel from heaven, preach any other Gospel unto you than That, Which we have preached unto you, let him be accursed!*»

* »*Till Gud, finns, för förnuftet, ingen väg.*» (Firdausī: »*Shāh-Nāmah*»: vers 15.)

** Jo — BEVARS! — hvad de *den* kunna deklarera. Genom att *lemna* prediko-embetet och det »religiösa» författar-skapet, och, som de »ärligt öfvertygade» förkunnare de ge sig ut för att vara, begynna något ANNAT arbete, som *icke* innebär hvad Tysken kallar »*Trug*» och vi »*Bedrägeri*».

skammens stämpel. Alltnog: i denna mörka natt, han gick till trädet, med hjertat darrande och skälfvande af ångst.

---

många, men *den* hänförelse, som födes af en personlig *tro*, har jag funnit endast hos ett fåtal. Studie-årens slut-resultat brukar ingalunda bli en *starkare* tro och hänförelse, utan, i stället, skepsis, ja, stundom rent af cynism. Många, som, drifne af lust till kallet, börja sina teologiska studier, bli aldrig prester — de »slå om» eller »gå lärar-banan», derför att deras tro slagits i spillror af hrr Linderholm, Fridrichsen m. fl. Andre måste, på grund af sine studie-skulder, fortsätta den tänkta vägen, som de inte längre ha någon lust för — till olycka för både sig sjelfve och kyrkan.

Att prof. Fridrichsen's ståndpunkt icke är densamma som prof. Linderholms är mig väl bekant. Men åtminstone på en punkt äro de synbarligen ense: i sin uppfattning af »miraklet». Allt det i Jesu lif som går utanför vår egen lilla lifs-erfarenhet, påklistras, konseqvent etiketten »legend».*

... Jag vet mycket väl att den moderna teologien motiverar sin verksamhet med sannings-krafvet. Jag har stor respekt för dem, som omutligt söka efter den historiska sanningen, men jag har litet svårt att förstå, hur det kan komma sig, att denna sanningskärlek inte går hand i hand med krafvet på *personlig* sanning. Jag menar: det är mig oförklarligt, huru desse af sannings-nit brinnande, moderne teologer och prester, som endast med tusen tyste förbehåll och om-tydningar kunna instämma i kyrkans tros-bekännelse, kunna qvarstå i kyrkans tjenst. Teologiska vetenskapsmän ha naturligtvis rätt att, beträffande tolkningen af Bibelns Utsagor ärligt framlägga »den uppfattning, till hvilken de, på grund af sine studier, kommit.» Men då de ha kommit till sådane resultat, att desse stå i direkt strid emot den kyrkas tro, hvars PREST-UTBILDARE de äro, böra de taga konseqvenserna af sin stånd-punkt. Det fordrar också »ärligheten». V. D. M.

---

* Natanael Beskow är fränare. Han kallar det »lögn». Och anklagar (»Andliga Nutidsläget» sid. 80—83) Gud för att ljuga. Påstår att vissa af Guds Utsagor strida mot »bevisliga facta» och »vetenskapliga resultat». Höjer pek-fingret mot Gud och säger (sid. 80): »Man skall säga sanningen». Bevisliga »*facta*»!!!! ADERTON-hundra-tretti-åtta eller NITTON-hundra-tretti-åtta? Vetenskapliga »*resultat*»!!!! NITTON-hundra-tretti-åtta eller ADERTON-hundra-tretti-åtta? »*Bevisliga*» facta!!!! 1838 eller 1938? »*Vetenskapliga*» resultat!!!! 1938 eller 1838? »Professing themselves to be wise they became fools.» (Rom. Brefvet 1: 22.)

Och, in i trädet, derefter, han trädde, och tog, i trädets håla, sedan, plats. På morgonen — då Solen, Denne Domare af Guds-upplyst Förstånd, i stjerne-verldens Domstols-Hus Sig uppenbarade, och natts, svart-kindad natts bedrägeri, för menskomenom, blifvit lika påtagligt och tydeligt som klara, ljusa dagen — på morgonen, upprepar jag, kom Qāzī'n. Han kom med ett helt följe af notabler. Han lände an till detta trädets fot. En massa menniskor sig hade der församlat, för att den märkeliga synen skåda an. De stodo uppställda på led, i bidan. Omsidar Qāzī'n kom, och vände sig, med ansigtet, mot trädet. Och, sedan han läst kärandens anklagelse och svarandens bemötande, förnekande deraf, för trädet, upp, begärde han, af trädet en förklaring på, hur saken verkligen förhöll sig. En röst kom, utur trädet, ut, som sade: »'Glad- 164.
lynt' har guldet stulit och fört bort. Mot 'Skarp-synt', sin kamrat, han handlat illa.» Bestört blef Qāzī'n först, men, strax, han insåg, tack vare genom-trängnings-kraften af hans insigt, att, ini trädet, någon man var dold. Han insåg vidare, att hans offentlig-görande blott kunde åstad-kommas med ett stratagem.

Hvart kynnes hemlighet, fördold för klokhets blick,
Kan endast med begrundnings-ögats skarp-blick varda
blottad.

Derefter bjöd han dem att samla bränsle, och stapla upp detsamma omkring trädets stam. Sen, satte de, till bränslet, eld, och tände an det, så att, för fadern, den omogne, icke-brände, uppsteg, ur sonens hjerta, sorgens rök. Den gamle gnidaren och girigbuken tålde eldens rök och eldens tungor i det längsta, men när han såg att saken gällde lifvet, begynte han att skria om pardón och be om nåd. Ut bragte honom Qāzī'n, ur det trädet. Hugsvalade den arme. Skänkte, honom, tröst. Förfrågade sig, sedan, hos honom, om sakens rätta läge, och sporde honom, hur, med saken, sig förhöll. Den svedde och,

till hälften, stekte gubben, gaf, honom, en fullständigt ärlig redogörelse för alltihop. Sen domaren, om fallets enskildheter, blifvit underkunnig, förkunnade han, för den samman-komna menigheten, å ena sidan, 'Glad-lynts' ärlighet, och menlöshet och enfald, å andra sidan, 'Skarp-synts' lömskhet och förrädiskhet och list. Knappt hade detta Qāzī'n talat om, förr'n den bedrägelige, ålderstigne fadern förflyttade, från flygtighetens verld, till evighetens borg, sin lefnads pick och pack, och, midt i branden utaf verldslig vinningslystnads eld, blef bragt till kunskap om, och till kontakt med helvets-eldens flammor. Hans son fick slita spö och argan späkning. Hans döde fader hängdes om hans hals. Med honom på sin nacke, drefs han in i staden. Och, hvad beträffar »Glad-lynt», fick han, på grund af den välsignelse, som ärlighet, och redbarhet, och trofasthet, och samvetsgrannhet föra med sig, tillbaka allt sitt guld, och började, ånyo, sysselsätta sig med egna angelägenheter. Och syftet med anförandet af denna min berättelse är DET, att du dig lära må, och att det, allom androm, vare veterligt och kunnigt, att slutet på förräderi är smuts, och ändalykten på bedrägeri är stank och skam.»

Eho sin fot, i svekets berg-pass, sätter,
Skall, uppå sistone, sitt hufvud spela bort.
Försåtet är en orm. Det hafver tvenne hufvud;
Ett hvart är farligt på sitt eget vis.
Det första bringar sorg i vedersakar'ns hjerta;
Det andra bringar skam uppå försåtets ställare, och kastar honom ned uti hans eget garn.

Qvad Damnah: »Du har gifvit, klokhet och försigtighet, det namnet »falskhet»! Du har gifvit, varsamhet och *för*-tänksamhet, namnet list och svek! Jag hafver denna angelägenheten skött med lugn besinning, och detta ärende fört ut med sans och ro.» Kalīlah svarade: »Du har, i svagsinthet och brist på omdömes-förmåga, nått en grad så hög, att tungan

saknar kraft sig, derom, yttra. Och du är stöpt i arg-list och i makt-törst till den grad, att ingen tolkning kan den göra rättvisa. Du hafver sett, hur pass din list, ditt svek har gagnat herren din, din konung. Derhos din mästare och gifvare af gåfvor. Hvad tror du, då, på ändalykten, blifva skall den pina och tortyr, som drabba skall dig sjelf, i ty att 165.
skammen af ditt två-ansigte och din dubbel-tunga måste ha, som följd, att dåligt resultat?» Qvad Damnah, såsom svar: »Hvad ligger det för ondt uti mitt två-ansigte? Är, då, ej rosen, den förtjusande och sköna rosen, just på grund af sina tvenne kinder, den hela Rosen-gårdens prydnad och behag? Hvad ligger det för ondt uti min dubbla tunga? Är, då, ej klerkens rör, i båda ändar spetsadt, af egendom och kunga-döme, vårdaren? Ett svärd, som hafver, blott, ett enda ansigts egg, har, till sin uppgift, blott, att spilla blod. En kam, som, deremot, har tvenne ansigten, har, på de sköna tjuserskornas hjessa, fått sitt säte.

Blod dricker den, liksom ett svärd, som här, i denna verld,
I följd af egenheten af sitt Väsen, har EN tunga och ETT ansigte.
Den, deremot, som, liksom kammen, har TVÅ tungor och TVÅ ansigten,
Åt honom gifva de, på grund af hans pre-excellence, en plats på kronan af sin hjessa.

Kalīlah gentog: »Käre Damnah! Hör, då, upp, en gång, med detta prat och pladder! Ty DU är ej den ros med tvenne ansigten, på grund af anblicken utaf hvars skönhet ögat varder vederqvickt och skinande och klart. Nej! Snarare, du är den tagg, den törn-tagg, som rispar hjertat upp, från hvilken intet kommer utom lidande och qval för menskligheten. Och DU är ej den penna med de tvenne tungorna, som gifver tidender och underrättelser om rikets och imperiets hemligheter. Nej! Snarare, du är den orm, med klufven, dubbel

tunga, hvars gift-gadds sting in-dryper ingenting förutom dödligt gift. För öfrigt — äfven ormen äger, öfver dig, ett företräde. Ja, sjelfve ormen bättre är än du. Förthy, ur EN, hans gift-tands gadd, der kommer gift. Förthy, ur EN, hans gift-tands gadd, der kommer mot-gift. Men — DU! Ur begge dine gift-tands-gaddar, regnar gift. Och ingen af dem har, af mot-gift, minsta spår och tecken. Det höfves, menskomenom, att, ur deras tunga, idel mot-gift månde drypa ut till deras vänners bästa. Det höfves menskomenom, att, ur deras tunga, idel dödligt gift månd' flöda ut, till deras fienders och arge bödlars ogagn. Som, ock, en af Guds stor-män hafver sagt:

»Mig är, på spetsen af min tunga, gifne gift och mot-gift;
För ovännen, mitt gift. Men, för min vän, mitt mot-gift».»

Qvad Damnah: »Hör, SJELF, upp att tadla mig och fel, mig, förevita. Ty möjligt är att, mellan lejonet och Shanzabáh, försoning blir åvägabragt och fred blir sluten. Törhända, kan den gamla vänskaps-byggnaden, ånyo, byggas upp. Och lummigt enhets-träd, på nytt, utbreda sine grenar.» Kalīlah svarade: »Det här en ANNAN är af dina galna, mot all möjlighet och sannolikhet stridande förkunnelser. Men, kanske, du ej vet, att *tre* ting, endast FÖRE timandet af *andre* tre ting, ha varaktighet och äga fasthet. Men SEDAN dessa *andre* tre ting hafva timat, hör deras fasthet till omöjligheternas categori, och deras stadga och varaktighet till den categori, som är orimlig. Det *första* **vattnet** är utaf en källa och af en vattu-bäck, som flödar derifrån. DET vattnet sött är, tills det uppnått hafvet, och runnit ut i hafvets salta barm. Men sedan det, med hafvet, hafver mängts tillsammans, förvänta dig ej mer, derur, af ljufheten och renheten, en smak. Det *andra* **sämjan** är bland blods-förvandter. DEN sämjan farer fort och håller stånd, så länge illa-sinnade och split-uppväckande förtalare och sqvallrare sig, bland de blods-förvandter, icke tränga in och spruta ut sitt gift. Men sedan hatfulle och hätske

sqvallrare ha lyckats ta sig in i deras krets, kan harmoni och vänskap bland de blods-förvandter och de själs-förvandter icke mer förväntas. Det *tredje* **reservoiren** är för det förtroliga till-samman-sittandet och umgänget. DEN reservoiren hålles ren och klar och ogrumlad, så länge som en ord-upp-plockare och split-uppväckare ej får ett tillfälle, sig, gifvet, af de samman-sittande god-vännerna att tala ut, emellan dem, ETT ORD. Men när en dubbel-ansigt-ad och dubbel-tungad skurk får tillfälle att, mellan två förtrogne vänner, väcka split och utså lögner, kan tillförsigt ej längre, uppå deras vänskap varda byggd. Nuväl: om, äfven, oxen skulle fly, med lifvet, ut, ur lejon-klon, är MÖJLIGT ej, att han, förmedelst fagert snack och lismande inställsamhet från detta lejons sida, skulle bli bevekt och vända om. Ej heller MÖJLIGT, att han, för försoning och förening, skulle vara hugad. Och, äfven, ANTAGET att portarne till umgänge och vänskap skulle stånda öppne, förvisso skulle hvar och en af dem den andre tro om ondt. **166.**

Ett brustet rep kan bindas hop igen,
Men, midt i repet, stannar qvar en knut.

Qvad Damnah: »Antag att jag skulle, med min uppvaktning för kungen, höra upp, och sitta, stilla, i en vrå utaf min cell, och gripa, med beslutsamhetens hand, ditt sällskaps förmåns mantel, och draga in, i enslighetens och tillbakadragenhetens krage, begrundandets och verlds-föraktets hufvud, månn', DÅ, jag skulle finna nåd för dine ögon?» Kalīlah svarade: »Må Gud bevara mig, och Himlen värja af, att jag, ånyo, skulle få, med *dig*, att göra, med *dig*, tillsamman-sitta, och för *ditt* sällskap, hysa håg! Jag har, den hela tid, hyst *afsky* för ditt sällskap! Jag har, den hela tid, i hjertat, det förkastat. I ty att vise män och kloke män ha sagt: 'Bekantskapen med ruttne och förfäade bör skys. Och tjensten för de vise och de fredlige bör sökas och bör köpas. Ty vänskap med de ruttne och

de vilse-vandrande är liksom fostrandet och värmandet, i barmen, af en orm. Hur mycket, *än*, orm-griparen, i vårdandet af ormen och i pysslandet om ormen, må sig gifva hän med lif och lust, till sist skall ormen ge honom en smak-bit af det gift, han döljer i sin gift-tand. Då, deremot, tjenst-göringen för Vishetens och Hjertats barn är likt det kosteliga skrinet af en parfymör och vällukts-makare. Om, än, af skrinets innehåll och kosteliga varor, ej ens en droppe gjutes ut uppå din hand, skall ros-essencens ljufveliga vällukt, igenom skrinet, slutligt, tränga ut, och göra dine näs-borrar, af vällukt, fyllde.

Var som en parfymör. Ty, klängande vid denne,
Är, af hans dofters vällukt, vorden rosen-doftande hans mantel.
Hur länge vill du, som en grof-smeds ässja,
Slå gnistor ut och rök, på den, dig kommer när?

O Damnah! Huru skulle någon kunna hysa hopp om trofasthet och vänlighet från dig, sen slikt du hafver låtit komma dig till last emot en konung, som hafver gjort dig uppburen, och ansedd, och i ropet kommen, i så hög en grad, att du, liksom en sol, under hans nådes skugga, har slagit på upphöjelsens och höghetens cymbal? Från dig!!! Du, som, på grund af vakt-tjenst-göringen invid en tröskel, som är Höge Himlens like, har sjelf-berömmelsens och sjelf-förhärligandets fot satt ned på hjessan af den Norra Polens tvilling-stjernor![1] Du som för godt har funnit handla så mot kungen, som hade all hans gunst och nåd, mot dig, ej funnits till!»

167. Du skämmes ej för Gud! Du skäms ej för dig sjelf!
Du tycker icke, ens, att det är synd om menniskor!

---

[1] Pers.: »*Farqadān*» = »Two stars near the pole of the Lesser Bear». (Steingass.) Pers.: »*Farqadān* (Farqadájin)» = »Duae stellae lucidae in parte anteriore signi Ursae Minoris». (Vullers.)

Och jag! Om jag, från slikt ett vrak, mig, skulle välja afståndet af tusen parasanger, förvisso skulle Visheten, Den Himlaborna och Den Rättvist-dömande mig hålla urskuldad och fri från tadlets mén. Och om jag skulle gifva öfver umgänget med slik en usling, förvisso skulle Guds-Upplysningen, som är min Ledare och Sköldvakt, mig, skrifva stam-förvandtskap till med Rättvisa och Rätt.

Bäst är att hugga vänskaps-bandet *af* med ögon-vänner.
Förthy, än närvaron af *icke*-själsförvandter, bättre deras frånvaro.
En väg-kamrat, hvars umgänge ej gör ditt hjerta gladt,[1]
Från slik en väg-kamrat är bäst på hundra parasangers afstånd.

Och, likasom de ädel-sinnades och stor-sintes kamrat-skap förer, med sig, förmåner förutan måtta, utan gräns, på samma sätt för, med sig, ock, de icke-menskliges och icke-medlidsammes sällskap en skada och ett ogagn utan gräns. Ty, äfvenled's, kamrat-skapet med onde män bär frukt. Det bär en frukt, som mognar snabbt. Och fruktens följd och gift ger, hastigt, sig tillkänna. THY, höfs det den, som är ett Hjertats barn, en Vishets-Jungfruns älskling, att knyta vänskaps-band med dem, som lärt af Gud (»*dānā*»; Jes. 54: 13); med dem, hvars sätt är dämpadt; med dem, som lefva täckt; med dem som tala Sanning; med dem af munter håg; med dem af rene seder. THY, är det Hjertats herres, Vishets-Jungfruns älsk-

[1] Icke »glatt», som mästarne i Sv. Akad. lära oss att skrifva. Icke »halt», »oljigt», »klibbigt», »slemmigt». Och en Institution, som, så fegt, har fallit till föga, och medverkat till slopandet af hela det SVENSKA språkets logiska och etymologiska grundval, ger sig på att, till verldens ogemena gamman, dela ut Nobel-pris i ANDRE språks Literatur! I sanning! Ett bedröfveligt bevis på »Språkets makt öfver Tanken»! Ett rättvist straff för Bibelens förfalskning!

lings skyldighet och pligt att fly de falske sqvaller-hjeltarnes och buttre mennisko-förrädarenas sällskap.

Då du ej dörren stänga kan, i ansigtet på folk,
Då du ej, ensam, sitta kan, i enslighetens vrå,
Så skaffa, dig, en öm och trogen frände,
Förthy, för vänskap, passar icke hvilket svart-hjerta som helst.
Mig slår, nu, minnet af en vis-man's ord
— Må Guds Barmhertighet, uppå hans rena själ sig lägra! —:
»Eho, med vrånge och med icke-kunnige, gått vänskap in,
Han varder, uppå ändalykten, af sin vänskap till dem, gjord till fånge.»

Och hvar och en, som väljer, sig, en icke-värdig vän, och litar på en icke-kunnigs vänskap, på honom skall det öde träffa in, som drabbade en oförsigtig trädgårdsmästare.»

Qvad Damnah, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TJUGOSJUNDE SAGAN

Tjugosjunde Sagan.

Kalīlah svarade: »Det har, mig, berättats, att, der, en gång, en trädgårdsmästar' fanns, som, för en långan tid, med olika slags trädgårds-skötsel, varit upptagen, och hela, ljufva lifvet sitt gett ut på sysslande och pysslande med nöjes-örtagårdar och med lustgårdar, m. m. En trädgård ägde han, hvars Paradisiskt sköna blomster-ängar, på grund af tjusningen af deras träd och buskar, i Paradisets trädgårds ögon stänkte sorgens damm. Hvars ängar, genom friskheten af deras blommor, deras bäckar, på bröstet af den sköna blomster-trädgården af Khawarnák, intryckte svartsjukans och afundsjukans stämpel. Uppå dess tusen-färgade och regnbågs-fagre träd, sken 168.
skönheten och glansen af en påfågel. Och från dess rosor, skimrande af guld, sken glansen af kung Kāwus' sköna krona. Dess jorde-yta smyckad var lik kinden af en perl-prydd älskarinna. Dess Vestan-flägtar doftade likt helgedomen af en säljare af ambra. Dess Unga Lyckas träd, på grund af myckenheten, frodigheten af dess frukter: likt ålder-stigne män, med ryggen krökt; och dignande af frukter. Dess frukt, med sötma, mängd: likt Paradisets Rätter, förutan eldens brand, till fullan mognad hunnen. Dess frukt af skilde slag, båd' höstens frukt och vårens, oändligt rik på saft, och öfvermåttan ljuf. Dess äpplen utan mén, och gagnande för helsan, anstaltade, likt silfverbarmade och sköna tjusarinnors haka, på mensko-hjertan jagt, och gjorde dem till rof. Och, medelst färger som förtjuste ögat, och, medelst dofter som ingöto hvila, fast-länkade de äpplena den hela verld, och bundo fast den hela verld i bojor.

Ett äpple jemfördt är med hakan af en vän;
Dess färg är röd. Dess kind ut-strålar ljus, och lyser upp den hela vida trädgården.
Ett äpple likt en lampa är, som skiner från ett träd;
Hvem har, från toppen af en gren, en lampa, någonsin, sett skinande, på ljusan dag?

Från hvar gren hängde päron upp pokaler, rågade med Lifvets Vatten, och kalkar, upp till brädden fyllde upp med Ädlaste Sherbett. Och, med sin skönhets rena glans förutan rök, upptände de begäret af de tröge, som hvarken ägde tillgång eller vinst.

Hvad pris skall jag för detta päron stämma upp?
I ty att det, i söthet och i ljufhet, är likt många flaskor socker, som hängts, i luften, upp, för vind och våg.

Och qvittenet, det ylle-höljda, dun-behöljda qvitten-äpplet — likt Sūfi'ern, som, midt i natten, stiger upp, för bön — stack ut, ur gallret af naturens Monasterium, sitt hufvud, med dess kind så gul — så gul! Dess fläckade och damm-behöljda anlet förkunnade, för hjerte-grämde, sorg-bestänkte älskare, den Sol, Som deras Måne-milda älskarinnors kärlek, för dem, betydde, och, dem, innebar.

Jag gul, af kärlek, är. Men *qvittenet*, af Solen;
Det gult, af månen är och solen är. *Jag* gul, af kärlek till min Måne-milda älskarinna.

Orangens gyll'ne boll, midt i det lummiga och gröna löfverket, var liksom solens glob, den strålande och klara solens, som, i den gröna himlen, skiner fram. Och det guld-gula rökverkskaret af citronen, hvars dofter lifva upp, hvars vällukt fröjda hjertat, sköt, flammande och glödande, i trädgården, sin blixt.

Granat-äpplet deri, likt läppen af en tjuserska, som skrattar —

Som kommer det, i munnen på rivalerna och älskarne att
vattnas — är tjusande och ljufveligt att se.
För att dem pröfva, har Den Himmelske Juv'léraren
Granat-äpplets rubin-juveler — det är tydt: dess kärnar —
in i den vreda elden kastat in.
När mine läppar sjunga persikans lofprisanden,
Få mine ord, af henne, hennes ljuflighet och saft.
Ej pressas läppar mot hvarandre uti hennes kött,
Förutan att, från henne, skönhetens och nådens safter börja
sippra.

Och, på *ett* håll, det ojemförliga och söta fikonet, hvars sötmas lof besjungits hafver af Allmaktens Tunga uti Ordet uti Guds Qurān: »*Vid fikonet!*» (Qur. 95: 1). I hvilket Gud har mängt en däjlig socker-deg, bestående af vallmo-frö och socker. Och, på ett annat håll, der blänkte drufvor, glimmande i tunge klasar, om hvilke Vishetens och All-Vetskapens Penna skrifvit Ordet: »*Vi läto växa korn, Deri, och drufvor.*» (Qur. 80: 28), till tolkning och bekräftelse af deras ädla Väsen. Och dessa drufvor blänkte fram och bröto fram på rankans gröna löf-verk, liksom en fuktig bubbla och en saftig glob. På utkanten af trädgården, fram-skimrade melonens gula klot, grön-strimmigt, fager-kindadt, glänsande som full-månen, när han sitt anlet öfver himlens blåa syn-rymd visar fram. 169.

Melonens klot, som i den ängen växte,
Vann öfverlägsenhetens seger öfver Paradisets Frukt.
Det mjuka fjunet på dess kind var fritt från sträfve hår;
Ej Mysk och Parfymeradt Vin dess like i Arom.

Den gode trädgårdsmästaren var så »bound up» i hvarje träd, att han ej gaf en tanke, ens, åt sine barn och åt sin fader. Fri från all omsorg om dem, lefde han sin tid i enslighet och ensamhet, i denna trädgård. Men, slutligen, förtröt, honom, hans enslighet och fasan af hans ensamhet betryckte honom.

Och, trött på undangömdheten och saknaden af sällskap och af vänner, han blef apāthisk och till intet gagn.

Violen, rosen äro båda här! Och dock! Hvad båta de, då ingen rosens och violens älskare här finnes?!

Kort sagdt, på grund af eländet af hans allena-sittande, vard han, i hjertat, frätt och gripen an. Ut gick han ur sin trädgård för att ströfva kring, på fälten. Vid foten af ett berg, som sträckte sig så långt att det, likt Hoppets långa väg, i all sin utsträckning, ej kunde skönjas, begynte han sin vandring träda an. En björn, som, likaledes, plågades af ensamhetens plågsamma melancholi hade sitt anlet vändt, från bergets hjessa, nedåt. En björn af oskön complexion, och ful gestalt, och hemsk apparition, och orena och smuts-besmorda drifter. Utaf en händelse steg han, från berget, ned, i samma stund som trädgårdsmästar'n öfvergaf sin trädgård. Med ens, de möttes, och, i samma stund de möttes, begynte, som en följd af innerlig, inbördes sympathi emellan dem, å ömse håll, tillgifvenhetens kedja sätta sig i rörelse. Och trädgårdsmästar'ns hjerta erfor böjelse och håg till sällskap och förtroligt umgänge med björnen.

Hvartenda stoft-grand, som, på denna jord, i denna himmel, är,
Går till sin egen stam. Till bern-stenen går agnen.
Till eldens barn, drar elden eldens barn;
Till Ljusets barn, drar Ljuset Ljusets barn.
För dem upprigtigom, te de upprigtige sig täcke;
Att vålla våld och qval är mörke andars fröjd.
Hvad drager till sig tomhetens och galenskapens barn om icke galenskap och tomhet?!
Hvad drager till sig och hvad synes skönt för Vishets-Jungfruns barn om icke Vishet?!
De tomme dårar dra de tomme dårar till sig.

De som ha lemnats qvar och icke räknats med bland desse tomme, de ha, i andre fri-gjorde, sin lust och fröjd. (Jesajah 57: 1, 2 beskrifver dem.)

Den oerfarne björnen varseblef och iakttog den värde trädgårdsmästar'ns vänliga ådagaläggande af aktning och af hänsyn. THY, blef han hans, i hjertat, bundne och förbundne slaf. Han hängaf sig, med ifver, åt hans sällskap. På blott en liten vink, han lade ned sitt hufvud för hans fötter. Han trädde i den paradisiskt sköna frukt-trädgården in. Och sedan trädgårdsmästar'n honom undfägnat och hedrat, med frukt-trädgårdens ljufliga och söta frukter, blef vänskaps-bandet, dem emellan, knutet hop och bundet fast. Och roten af tillgifvenhetens träd fick, uti bådaderas hjertas jord-mån, fäste. 170.

Uti en vrå af trädgården förblefvo de, en tid,
Beständigt tillfredsställde med hvarandras sällskap.

Närhelst, i dåd-lös hvilas, makt-lös lättjas öfvermått, den trädgårdsmästare, i stillhetens och lugnets skugga, lade sorgförgätenhetens hufvud ned på fridens kudde, satt björnen, dertill drifven af tillgifvenhetens och hängifvenhetens drif-kraft, vid hans hufvud-kudde, och jagade blott flugorna ifrån hans kind.

Ej ens en fluga vill jag låta kasta
Sin afsky-värda skugga på hans läpp.

En dag var trädgårdsmästaren, sin vana trogen, slumrande och sofvande. Han hade vandrat in i drömmars hemis-sphere. Och skockar utaf flugor hade, på hans anlete, mött samman. Och björnen hade brådt att drifva skocken bort. Men huru ofta, än, han flugorna förjagade, de kommo, likväl, strax, och gång på gång, igen. Ju mer han dem, ifrån *en* fläck, tillbaka-visade, dess djerfvare de gingo, mot en *annan* fläck, till anfall. Utom sig af förbittring, lyfte björnen upp en sten. Det

var en sten, som vägde tjugo »*Mann*» — det tydt är: hundra skålpund. I afsigt att, med stenen, döda flugorna, han slog den rakt i ansigtet på den af olyckan förföljde trädgårdsmästaren. Ej ledo flugorna, af fasan af den fruktansvärde stenen, något afbräck. Men stenen drap den gamle trädgårdsarbets-mannen, och malde honom samman, såsom stoft. Och det är DERFÖR, som de vise talat ha och yttrat: »På alle sätt vis är bättre ha en fiende med Kunskap, än ha en vän, som ingen Kunskap HAR».

En fiende med Kunskap, som vållar själen qval,
Är bättre än den vän, som ingen Kunskap ÄGER.

Och jag har denna liknelse och saga talat *om*, för att, dig, göra veterligt och tydligt, att vänskap med en sådan man som du för med sig samma resultat, som öfverlemnandet af hufvudet åt ödeläggelsen, och blottandet af bröstet till en skott-tafla för pilar. För fasans och förderfvets gift-begjutne pilar.»

De dårars sällskap är att likna vid en kittel, som är tom. Som, innantill, är tom. Som, utantill, är svart.

Qvad Damnah: »Jag är icke *så*, till *den* grad utan vett och insigt, att jag ej mäktar skilja sär det, som min vän kan *gagna*, från det, som honom *skada* kan och vara till förderf. Ej heller oförmögen att fundera ut, hvad, honom, är till båtnad, hvad, honom, till förderf.» Kalīlah svarade: »Jag vet, att du, i dårskap, ej nått slikan rang. Men egen-nyttans damm har dine hjerte-ögon täckt och blinde gjort. Och möjligt är, att du, för denna egen-nyttas skull, din vän försummar, och honom, i förderfvet, släpper ned. Och sedan anför, som försvar derför, mång' tusende ovederhäftige och löjelige svep-skäl.
171. Precis som, nu, i detta fall. I mellanhafvandet emellan lejonet och oxen. Här är det du, som väckt har hela splitet upp till

lif! Och, ändå, gör du anspråk på en obesudlad mantel-fåll! Och, ändå gör du anspråk på en »ethisk karaktär»! Du är, i ditt förhållande till dine närmaste och vänner, blankt, accurāt, som den der köpmannen, som sade: 'Uti en stad, hvarest en råtta slukar hundra »Mann» af jern, hvad under om en sparfhök röfvar bort en gosse?!'»

Qvad Damnah, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TJUGOÅTTONDE SAGAN

Tjugoåttonde Sagan.[1]

Kalîlah svarade: »Det hafver, oss, berättats, att en, på pengar, fattig, obemedlad köpman, en gång, anträdde en resa. Såsom en akt af förut-seende och för-klokhet, nedlade han, i huset af en vän, en skatt bestående af hundra »Mann» af jern. Hans syfte var, att, om behof upp-stege, och, sjelf, han ned-stege i fattigdomens träsk, han skulle göra detta jernet till sin grund-fond, och, dermed, hålla lefnads-tråden fast. När köpmannen till-ända-bragt sin resa, och åter-kommit till sitt hem, sitt efter-trådda mål, befann han sig ha användning för jernet. Den vän, åt hvilken han det hade anförtrott, han hade jernet sålt, och priset för detsamma hade han förskingrat. En dag besökte honom köpmannen, och kräfde jernet åter. Förvaltaren, som bar, för jernet, ansvar, ledsagade, med vördnad, honom in uti sitt hus. Derefter qvad han: »Äro-fulle herre! Jag hade jernet lagt i tryggt förvar uti en vrå, och kände mig helt lugn uti mitt sinne, i full ovetenhet derom att, i den vrån, ett råtт-hål var beläget. Och, förr'n jag reda fått på detta factum, qvickt, hade råttan passat på och tagit tillfället i flygten, och slukat hela jern-förrådet upp.» Qvad köpmannen: »Du talar sannt. Ty stor den böjelse, som råttor ha för jern. Och hvasse deras tänder, skarpe, bitande, när slik en mör och saftig läcker-bit de råka på.»

En läcker-bit, för råttan, jernet är;
Likt äppel-mos, det halkar nedför råttans strupe.

[1] Is the Twenty-first of the First Book of the »*Pancha-tantra*». (Professor Edward B. Eastwick.)

Den sannings-talande och tillförlitelige mannen blef, vid hörandet af desse ord, förtjust. Han sade för sig sjelf: »Bedragen vorden är, af desse mine ord, den stackars oförståndige och enkle tokern. Han hafver hjertat lyftat upp från hvarje tanke på sitt jern. Han bryr sig icke mer om jern-förlusten. Bäst är att honom visa gäst-vänskap och artighet, och iakttaga alla gängse, convenancens lagar, på det att, under gästabudet, jag må leda underhandlingarne om det svunna jernet till ett slut. Han, derpå, föreslog ett gästabud och gille. Han inbjöd köpmannen att delta i en fest.

Om, som en gäst, du sätter foten i mitt tjäll,
Skall du mig göra glad och sätta foten på mitt öga.

Qvad köpmannen: »I dag har jag ett maktpåliggande och vigtigt arbete att föra ut. Men jag, dig, svär, att jag, i morgon, återvända skall, när dagen bräcker.» Sen kom han ut ur huset hans, och tog en liten pilt, en af hans späde söner, med sig, hem, som rof. Och denne gömde han uti sitt eget hus. När dagen grydde, kom han fram till dörren af sin värd, som honom bjudit hade hem till sig på gästabud. Förgrämd af sorg, tog denne honom mot. Och lossade sin tungas band och bad om ursäkt. Och sade: »Ärevördige och käre vän och gäst-vän! Min afbön och min ursäkt värdes taga mot. Ty, alltsen i går afton, har en son till mig varit försvunnen. Och, två, tre
172. gånger, har, i staden och i trakten, härom, färdats ut proclamationer och kungörelser. Men, än, har intet budskap nått, mig, om den pilt, jag mist.»

Likt *Jacob*, gråtande, jag sörjer och jag spörjer:
»Hvem ger, mig, tidender om min försvunne *Joseph*?»

Qvad köpmannen: »I går, när jag gick ur ditt hus, såg jag en pilt, som svarade mot den beskrifning, du mig gifvit. En sparf-hök hade honom lyftat upp i luften. Och höken flög, med pilten i sin klo, igenom luften.» Den gode jern-förvaltaren

brast ut, och ropade: »O dåre! Hvi talar du om det, som är omöjligt? Hvi ladar du, uppå ditt samvete, och gör dig saker till en lögn af dessa jätte-lika dimensioner? En hök, hvars hela kropp ej väger half en »Mann», hur skulle han, med näbben eller klorna kunna lyfta upp och, genom luften, bära bort en pilt, hvars vigt är tio?» Den köpman skrattade och genmälde: »Förvåna och förundra dig ej fullt så mycket öfver DET. I denna stad, hvarest en råtta mäktar sätta i sig hundra »Mann» af jern, der kan en sparf-hök, också, ledigt, bära, genom luften, bort en pilt, hvars vigt är tio »Mann». Den falske fogden fattade, hur landet låg. Han sade: »Gräm dig ej, ty råttan har det jernet icke slukat». Qvad köpmannen: »Och gräm dig icke, du, ty sparf-höken har icke burit bort din lille son. Gif bara, hit, till mig, mitt jern tillbaka, och tag, utur min hand, tillbaka, du, din pilt.» Och jag har denna saga talat om för dig, med DET som syfte, att du dig måtte lära inse och förstå, att, i en sekt, der svek mot *gunst-bevis-utdelaren* kan anses lofligt, der är det tydligt hvad, mot *annat* folk, kan anses på sin plats. Och *du*, då *du*, mot *kungen*, detta gjort, hvad tror du *andre* kunna ha för hopp om trofasthet ifrån din sida, eller förväntansfullhet att du dina pligter skulle fylla upp. Och, mig, är det fast klart och synligt vordet, att det, mig, är rådligast och visast att hålla mig, från mörkret af din orättfärdighet, på afstånd, och undvika besmittelsen af dine svarte, svekfulle, bedrägelige dåd.»

Min Lycka länkats fast med skilsmessan från dig;
Min Glädjes grund-fond är att dig ej se.

När Dámnah's och Kalīlah's samspråk nått till denne punkt, var lejonet, med slagsmålet med oxen, vorden färdig. Och oxen hade han i stoftet slagit ned, och vräkt i damm och blod. Men SEDAN lejonet, med straffets klo, på Shanzabáh, gjort slut, och öknens slätt, från hans gestalt, gjort fri, och SEDAN ursinnet och raseriet af hans vrede något dämpats och hans

förbittring något mattats af, försjönk han i begrundande och öfvervägande. Han sade, för sig sjelf: »Det var, dock, synd om Shanzabáh! Han, med sin visdom, sin intelligens, sin skarpa omdömes-förmåga, och sin rang och värdighet och höga adel! Jag vet ej, huruvida jag, i denna angelägenhet, har handlat rätt, och, i rättfärdighet, min ande dragit in. Kanhända icke! Kanhända jag min fot satt ned på syndens väg! Jag vet ej, huruvida det, som hans belackare, för mig, om oxen, täljde, var befogadt och stämde öfverens med trofasthetens bud. Kanhända icke! Kanhända hade de sin fot satt ned på lögnens stig. Men JAG, jag har, åtminstone, hvad MIG beträffar, genom att TRO på dem, och HANDLA på min tilltro, mig kastat ned i olycka och qval. Jag har min egen tillits-värde vän, med egen hand, åt undergången, kastat, och tvungit honom tömma dödens gift-pokal.

Månn', SÅ, en vän beter sig mot sin vän?!
Jag vill en hedning vara, om, SÅ, handla skulle gitta,
ens, en hedning!

Ned böjde lejonet botfärdighetens hufvud. Och förebråelsernas tunga lät han upp. Han hopade föraktets klander på sin egen
173. häftighet och hetsighet och brådska. Och minnet af Shanzábah kom, liksom ett spöke, att honom, med hans tillstånds tunga, minna på om innebörden af den fyr-väppling, som lyder:

Min vän! Månn' man en *vän*, förutan orsak, dräper?
Månn', nånsin, någon, liksom jag, en trofast *vän* har dräpt?
Mig KALLA ej för vän! Nej, kalla mig för OVÄN!
Månn' någon så behandla skulle, ens, sin *ovän*?!

Det smil, som, alltid, förr, på kungens läppar, låg, förändrades, på grund af den bedröfvelse, som sprang ur denna ynkeliga händelse, till gråt. Och hans sed-vane-liga häftighet och hetta i humör, fördubblades i följd af hettan af den ångerns brand, som, härur, sprang.

Den hand, som ryckt dig bort från mig, har, i min barm,
planterat sorgens törn-tagg;
Till den grad att ur denna saknadens och sorgens törne-tagg
för dig, ej någon ros, evärdeligen, mer kan spira.

Nu hade Damnah, på behörigt afstånd, på kungens tinningar och kungens panna, lagt märke till de spår af ruelse och samvets-qval, som gripit kungens bröst. Han hade sett, i kungens hela hållning, bevisen på förkrosselse och ånger, och önskan att det gjorda icke varit gjort. Fördenskull bröt han af sitt samtal med Kalīlah. Han nalkades, försigtigt, Majestätets thron. Han qvad:

O kung! Må Lyckans Thron ditt säte, städse, vara!
O kung! Må Himlens Bädd ditt hvilo-läger vara!
Må Glädje lyfta upp ditt dagg-bestänkta hufvud!
Och må din oväns hufvud varda kastadt för din fot!

Hvad månde vara grunden till din tankfullhet, ditt svårmod. Hvad månde vara orsaken till ditt begrundande? Hvad tid är glädje-fullare, hvad dag mer lycko-bådande än DEN, då kungen, stolt, framskrida ses i segerns och triumphens regioner, och fienden sig vältra ses i nesans stoft och nederlagets blod?»

Si hoppets morgon! Si! Den dragit segerns svärd.
Si, hur din oväns dag är vänd i dödens natt!

Qvad lejonet: »När helst jag tänker på och drager mig till minnes denne Shanzabáh's försynta, undergifna tjenste-villighet, de mångahanda prof på kunskap och förstånd, som han ådagalade under loppet af vår sam-varo, och mogenheten af hans omdömes- och uppfattnings-förmåga, då öfverväldiga mig mild medömkans tårar, då öfvermannas jag af plågsam ångers ångst. Han var, i sanning, hela härens stötta. Han var, för visso, hela rikets stöd. Förmedelst honom och hans hjelp och bistånd, beskärdes, minom slafvar och vasaller, i armen, ökad kraft, i hjertat, ökadt mod.

Försvunnen, han, förmedelst hvilken denna verldens verk egde bestånd;
Försvunnen, han, förmedelst hvilken konungarnes thron stod fast.

Qvad Damnah: »Konungen har ingen anledning att gjuta mild medömkans tårar och begråta denne otacksamme och bedrägelige skälm. Nej, *förr*, det höfves konungen, att för den segers skull, som, honom, visat har sin fagra kind, pligtskyldigt, gifva försteget åt pris och tack till Gud. Det höfves, honom, öppna glädjens och triumphens portar. Det höfves, honom, att, i hjertats kunga-salar, höja jublets rop. I anerkännande af den triumph och seger, hvarmed Den All-Barmhertige har honom krönt.

174. Triumphens Morgon gryr i Hoppets Orient;
För smutsige uppgörare af planer och för fule smidare af ränker, är den svarta natten svunnen hän och flyktad.

Ty denna lyckosamma seger-bok, med hvilken framgångens register blifvit smyckadt, och detta hugnesamma, kungliga triumph-diplom, med hvilket lyckans krönika har blifvit prydd, bör räknas som ett härligt företal till tidens dagars sidor, bör räknas som en glänsande, illuminerad, tidens boks 'unwān.

I dag, god lycka är vår, goda tidenders förkunnarinna;
Med *många* sånger, sjunger *framgången*, på hoppets melodi.
NU är den dagen inne, som mitt hjerta har, med tusen böner, sökt;
NU är den tiden inne, som min själ, med tusen önskningar, har efterlängtat.

O kung! Beskyddare af verlden all! Att DEN förlåta, från hvars vara lifvet är i fara, är ett fel. Att DEN, åt grafvens fängelse, antvarda öfver, som är Rikets skade-görare och pest, är vis-mäns pläg-sed. Derest en orm, i fingret, gör ett bett — i fingret, som är hela handens prydnad, och instrumentet

för att gripa tag och hålla fast — du offrar fingret upp, och amputerar fingret, på det att återstoden af din kropp må blifva frälst. Och du betraktar smärtan af en dylik amputering som Hvilans sjelfva Väsen och Essentia. Som Njutnings Källa och som Glädjes Brunn.»

Hvad mycket ondt kan fienden dig göra? Att fienden du skulle komma, ens I HÅG!?
Bäst är att du ditt hjerta görer gladt och fröjdar, vid tanken på att fienden är DÖD![1]

Af desse ord blef kungen något litet ställd till freds och bragt till ro. Men Ödet ryckte, till sig, rättvisa för oxen. Och slutet af schakälen Damnah's verk blef, uppå ändalykten, infami och skam. Och plantan af hans afskyvärda gerningar och sperman af hans lögn-bemängde ord (Jakobs Bref 3: 6), de sprungo upp och buro frukt. Och han vard dräpt, i hämnd och vedergällning för den dräpte oxen. Beständigt hafver svekets och förräderiets ändalykt löst ut förbannelser. Beständigt har försåtets och bedrägeriets slut kläckt ut förakt.

Den illa-sinnade går, i sin dårskap, under,
Likt skorpionen som så sällan vänder åter till sitt hem.
Om ondt du gör, förvänta dig ej godhet,
Ty Colocynthen bär ej drufvans frukt.
Tror DU, som har sått ut, på hösten, *bjugg*,
Att du skall skörda *hvete* upp, när skörden kommer?
Så här sig utlät en, af Gudi, lärd:
Gör ej hvad ondt är, att du ej, i TIDEN, re'n, må röna ondska!
DEN skall, i båda Verldarne, erfara godhet,
Som låtit komma godt till All-Förbarmar'ns folk.

[1] »The prince of this world IS judged.» (S:t John 16: 11.)

Slut på Den Första Boken.

DEN ANDRA BOKEN

DEN ANDRA BOKENS BEGYNNELSE

Andra Bokens Begynnelse.

När lejonet gjort upp sitt mellanhafvande med oxen, greps 176.
han af sorg och ruelse och ånger på grund af den besinningslöshet och den hetsighet, som han, dervid, i dagen hade lagt. Han bet, med sjelf-anklagelsens och samvets-qvalens tand, förkrosselsens och hjerte-pinans finger. Han lade, på bestörtningens och häpenhetens knä, förbråkelsens och ånger-ångstens hufvud.

Han drog, af saknad och af sorg, en is-kall suck;
Han qvad: »Hvem har, i verlden all, gjort hvad jag gjort?!»

Beständigt, oaflåtligt tänkte han: »Hvi lade jag, i denna sak, slik hast i dagen?!» Och städse, oafbrutet, sporde han sig sjelf: »Hvi förde jag ej denna saken ut, med moget öfvervägande och lugn besinning?!»

Jag släppte löse min personlighets och sjelfhets tyglar.
Jag lade dem uti min lustas hand.
Jag handlade i stick och stäf mot Visheten och Varsamheten. Jag var en dåre och begick en synd.
Att, NU, jag vet det, NU, det insett hafver, för ej, med sig, gagn;
Hvad gagnar det att säga, tidt och tätt: »Hvi gjorde jag det?»

På så vis, bragte lejonet en lång tid till, i ångst och qval. Och, som en följd utaf dess hjerte-ångst och splittring och förvirring, förstördes glädjen för den hela SKOCK af djur. Beträngde blefvo alle*sammans*, hvar och *en* af lejon-kungens undersåtar. Och Visdoms-Ordet: »*Menniskorna skocka sig till*

samma religion, som den af deras kungar tagna mot och vedertagna» begynte, med sin djupa menings dolda verkan, sig sprida på och öfver-gjuta alle innebyggarena uti denna skog. THY, blefvo alle af dem qvalde i sitt hjerta. THY, blefvo alle af dem dystre i sitt sinn.

Mitt hjerta är liksom en bränd och brun-svedd tulipan;
Och, som en följd af branden utaf sucken af mitt hjerta,
är hvar och en, du ser, beprydd med samma ärr.

Han brukade att, för det mesta, draga sig till minnes ärligheten och uppriktigheten underliggande Shanzábah's tjenster. Beständigt kom han den förflydda ljufheten af hans hängifvenhet i håg. Men, då hans sorg, blott, yttermera stegrades och
177. växte, betvangs han af förtviflan och betryck. DÅ var det, för honom, hugsvalande, en balsam: att *tala* om honom, och hvad han sagt och gjort; och höra *andra* tala om honom, och hvad han sagt och gjort.

Af minnet af dig är jag icke glömsk för en minut;
Ditt namn jag hörer nämndt, ditt namn jag nämner.

Med hvart och ett af djuren höll han hemliga rådplägningar och samtal. Han utbad sig, af dem, berättelser och minnes-tal om oxen. En natt höll han, med panthern, ett förtroligt samspråk öfver detta ämne. Beskref och lade ut, för honom branden af sitt hjerta, oron af sin själ. Qvad panthern: »Herre konung! Nådigaste herre! Att mycket grubbla, mycket rufva öfver SÅDAN sak, der öfverläggningens, betänksamhetens hand ej är i stånd att gripa botens mantel, för med sig galenskap, förlusten af förstånd. Att söka bot och mot-gift i en angelägenhet, som in-trängt i omöjlighetens cirkel: DET ligger ej i klokhetens, förståndighetens centrum. Och vise män ha sagt:

Att bringa pilen, som du skjutit af, till båg-strängen:
DET kan gå för sig,
Men icke bringa, åter, till dig, vännen, som du dräpt.

Eho, i sökandet af något, som, för honom, är omöjligt få uti sin hand, sig stränger an och mödar sig och äflas, för honom, är DEN möjligheten icke ute-sluten, att han — förutom det att han ej vinner hvad han sökt — ser sig förlustig det som, i sin hand, han hållit. Som, till exempel, den der räfven, hvilken brann af lusta för en höna. Och släppte, ur sin hand, det stycke skinn, som var hans stöd, hans kraft.»

Qvad lejonet: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN FÖRSTA SAGAN

Första Sagan.

Qvad panthern: »Det berättas att en hungrig räf, ur kulan, krupit ut, att söka mat. Han gick åt alle håll, och ströfvade omkring, att finna föda. Omsider slog han in på vida öken-slätten. Med glupskhetens och fikenhetens fot, han mätte upp den. Med ens slog mot honom, och nådde, till hans näs-borrar, en doft. Den doften gaf, honom, i själen, nya krafter. Den doften gaf, honom, förnyadt mod. Dess spår han följde. Såg ett stycke ny-gnagdt skinn, hvars kött ett af de vilde djuren hade slukat, hvarefter det, åt sidan, hade kastat detta skinn. När räfvens öga föll på detta skinn, fick det sin klarhet och sin glans tillbaka. Vid anblicken af denna mängd af mat, igenom-strömmades dess hela kropp af nya krafter.

Död låg jag der. Då kom, till mig, förnimmelsen af doften
af min vän, som hjertat smeker.
Ånyo, återvände, till min kropp, den lifs-ande, som alla-
redan hade lemnat kroppen.

Sen räfven bragt den skinn-biten i sin besittnings klo, gick han tillbaka. Han vände ansigtet emot sitt eget bo.

När du en vän har vunnit i din hand,
Är ljufvare än allting annat afskildheten.

Då han var half-vägs hem, begaf det sig, att han tangerade 178.
en by. Han såg en flock af fete höns, som voro just som bäst i farten med att, i den vida öken-slätten, plocka upp sin föda. En slaf, hvars namn var Zīrak, hade sina länder gjordat om, i vakt-hållning och uppsigt öfver hönsen. Begär till hön-

sens kött blef väckt i räfvens bröst. Den fröjd, som blotta tanken på att suga i sig deras hufvuds hjernor födde fram, kom räfven att blankt glömma bort det stycke skinn, han ÄGDE. Midt under detta, händelsernas läge, kom der en schakāl. Hans väg gick just förbi den by, där räfven stod och drömde. Han frågade: »O broder! Är det frid? Jag ser att du är ytterligt fundersam. Hvad hafver händt, dig? Säg mig, hvad står på?» Qvad räfven: »Käre vän! Du ser, sjelf, desse höns. Nåväl hvar enda en af dessa hönor repar, med sitt tillstånds tunga, upp den djupa Mening, som, förborgad, ligger i det Helga Ordet i Qurānen: »*Och hönse-kött, som de, så, tycka om*». Och Meningen af Detta: »*I skolen undfå Der allt hvad Er själ begär*», igenom-tränger dem från topp till tå, och hvärfver om dem.

Från hufvud och till fot, är hvarje ande klädd i kött och in-carnerad;
En ande med *den* ljufheten och renheten är sällsynt.

Och nu, sen jag, en långan tid, af svältens qval och hungersnödens pina, varit gripen, har det behagat Skattemästaren för Rikedomens Skatt-gemak att, mig, förära, som en gåfva, detta stycke skinn. Men, detta ögonblick, har appetitens attraction ställt upp, för mig, som o-motståndligt kraf, att jag, mig, bringar en af dessa hönor uti mina klor. Att jag min lustas gom, med sötman af dess kött, som, i sig, rymmer hela lifvets läckerhet och njutning, må smeta öfver och må göra söt.

Min Glädje bitter vorden är. Men, om min vän, ur sine läppar, hvarur flödar socker,
Mig skänker i Sherbétt, skall uppfylld blifva åtrån af mitt hjerta.

Schakālen svarade: »O ve! O ve! En lång tid har förrunnit öfver mig, hvarunder jag i bakhåll legat har för desse fåglar. Jag legat har på lur, för att, af dessa hönor, fånga EN, åt-

minstone. Men denne slaf, som Zīrak är benämnd, som deras väktare och öfvervakare är vorden, han vaktar skydds-skapets och vaktmans-skapets stig med sådant nit, att phantasiens jägare, af fruktan för hans vakt, ej mäktar kasta deras BILD, en gång, inunder nätet af sitt hemligt spunna garn. Och tankens målare kan ej, af skräck för hans försvar, på phantasiens duk, uppdraga, ens, KONTURERNA af deras konterfej och likhet. Och jag! Jag bringar *lifvet* till i detta syfte, denna längtans-fulla åtrå. Jag lefver uteslutande för detta mål. Så rinner fram mitt lif, från natt till dag, från dag till natt. Du, som, dig, funnit har ett stycke ätbart skinn, på dig går ingen nöd! Nej! Räkna det för rof! Och sätt, på skinnet värde! Och hör med dina oblyga och oförskämda pretentioner UPP!

Bind hjertat vid Den Hjertats Tjusarinna och Hugsvalarinna som du HAR!
För öfrigt: slut ditt öga TILL, för hela verlden!

Qvad räfven: »O min broder! Till dess, på önske-målets topp, du mäktat stiga upp och nå ditt hjertas innersta begäran, skam vore det, stor skam, att, uti låghetens och nedrighetens 179.
afgrund, dig gifva hän åt hopplöshetens qval. Till dess, i hvilans och det trygga lugnets rosen-gård, du mäktat plocka och in-andas glädjens ros, synd vore det, stor synd, att sätta foten ned i nesans och eländets törn-snår.

Så länge du kan sätta foten ned på ärans thron-steg,
Hvi höfves, dig, i skammens gyttja, sitta ned?

Mitt höga mod och äre-lystna kynne gitta ej fördraga, att jag, med en bit smak-löst skinn, sku' vara, väl, till freds, och låta mig förnöja; och ge på båten, och mitt hjerta rycka bort från glädjen af ett stycke fett och saft-rikt hönse-kött.» Schakalen svarade: »O råe, gröne, oerfarne narr! En omåttlig och oanständig glupskhet! *Den* kallar *du* för äre-lystet mod! En klander-värd och obeherrskad fikenhet! Den kallar *du* för

hugstorhet och kraft! Och du är glömsk af detta obestrideliga factum, att storheten, i fattigdom, består, att sinnes-fridens hvila ligger i förnöjsamhet.

På denna marknads-plats, om någonting att vinna står,
står det att vinna för den glade och förnöjsamme dervischen;
O Gud! Fyll upp mig och välsigna mig med fattigdomens
och förnöjsamhetens *gåfva!*

För dig är intet helsosammare än DET, att du, med den portion, som det behagat Domstolen: »*Vårt dageliga bröd är deladt ut af Gud*» att dela TILL dig, är belåten, och, likaledes, DET, att du är fri från den förmätenhet, hvars resultat är angifvet i Ordet: »*Eho* **det** *efterfikar, hvilket, honom, icke angår, förlorar, sannerligen,* **Det,** *Som, honom, rör*».

Din föda är, dig, delad ut. Dess tid, af Gud, bestämd;
Med ingen ansträngning, kan du dig skaffa MER än denna
föda, med ingen, skaffa denna föda FÖRR.

Och jag är rädd för, att du, just på grund af denna yfverborenhet och fräckhet, som dig märker ut, skall mista denna skinn-bit, som du hafver, OCKSÅ. Jag fruktar för att du skall öfverända-kastas och bli stött omkull. Der finnes, nemligen, en slående och olycks-diger likhet emellan din berättelse och sagan om den åsna, som, sig, önskade en *svans.*[1] Och miste sine begge *öron* på den kuppen! Och gaf sin hörsel åt förderfvets vind.»

Qvad räfven: »Säg, mig! Huru lyder den berättelsen?»

---

[1] En åsna, som, sig, önskade ett anhang. Ett covertiters, proselyters anhang. En åsna, som åtrådde »bilda skola». Hvars håg stod till att »reformera». Hvars längtan var att bilda ett »reform-förbund».

DEN ANDRA SAGAN

Andra Sagan.

Schakälen svarade:

Det var, en gång, en åsna, som var utan svans.
En dag han sörjde mer än vanligt öfver bristen.
I väg han sprang, åt alle håll, att söka svans.
Blott sökte, sig, en svans. Drog icke, till sig, Anden.
Men, plötsligt, ofrivilligt, utan att det afse,
Han kom att springa på ett fält, som var besådt.
Den landtman, som det ägde, råkade att, från en vrå, få se honom.
Sprang upp. Sprang fram till honom. Och skar af hans begge öron.
Den stackars åsnan hade önskat sig en svans. 180.
Han fann ej någon svans. Han miste båda sine tvenne öron.
Den man, som, öfver höfvan, sträcker ut sin fot, och breder ut sig,
Får finna sig i finnandet af detta väl-förtjenta straff på ändalykten.

På grund af öfvermåttet af sin fikenhet och glupskhet, drog räfven, misslynt, ögon-brynen samman, svarade, och sade:

Jag tänker på min vän.
Om någon tänker, i sitt hjerta, att jag är tom på tanke på min vän, är tom och dåraktig hans hjertas tanke.

»Men gif, nu, noga akt! Pass på, och se, hur jag, med lustig list, skall bringa, i min klo, en smäckfet höna! Pass på, och se, med hvilket fyndigt knep, jag vill, i nätet af min ägo,

lura in ett värdigt vildbråd!» Med desse ord, han vände ansigtet mot hönsen. Och skinnet lät han ligga der han hade stått. Så snart schakālen såg, att hans väl-menta råd, i räfvens stene-hårda hjerta, ingen verkan gjorde, bort-vände han sitt ansigte ifrån honom, och hastade tillbaka till sitt hem. I närheten, flög, der, en glada kring. När hennes ögon föllo uppå skinnet, förmodade hon, först, att det var aset af ett djur. Med lif och lust, hon bragte det i sin besittnings landamären, och svingade sig, derefter, i höjden, och sväfvade i väg, i högan sky. Och, på det andra hållet, hade räfven knappast hunnit hönsen nära, förr'n Zīrak, ur sitt bak-håll, tog ett språng. Upp sprang han, kastade sin käpp på räfven, och träffade, med käppen, räfvens tass. Så snart, af slaget, räfven kände svedan, sprang han, förtviflad, bort, i fara för sitt lif. Sitt hjerta vände han helt bort från hönsens sällskap, och rusade i väg — än snafvande, än skuttande — för att, på skinnet sitt, få tag igen. När han kom dit, der han det hade lagt, fann han, af detta skinn, ej minsta spår. I bön, han lyfte sine ögon upp mot himlen. Han ville lägga fram, i klago-låt, sin nöd. DÅ, JUST som han i farten var med att sin hårda lott beklaga och begråta, såg han, i luften sväfvande, med skinnet i sin klo, en glada. Hon förde skinnet bort, och ropade, och sade:

DIN Lyckan var. DIN tur det var att spela.
Enär du spelat FALSKT, hvem kan, dig, bringa hjelp?

Af sorg deröfver att han hönsen missat och grämelse deröfver att han skinnet mist, slog räfven, emot jord-ytan, sitt hufvud, så att det söndersplittrades och hjernan stänktes kring. Och afsigten med att, för kungen, tälja denna saga, är att, för kungen, gifva följande till känna: Ers Majestät har, med sin egen hand, afdagatagit en af kunga-rikets pelare. Om odlandet af välfärden, och hänsynen till välmågan af kunga-rikets öfrige och öfver-blefne pelare, som EJ afdagatagits, bryr sig

kungen ej. Med vårdandet af sine hof-mäns och förtrogne vänners önske-mål och helso-tillstånd tar han ej befattning. Att visa gunstig nåd mot sine härars höfvitsmän och förstar, det faller, konungen, ej längre in. Shanzábah dräpter är, och vorden döder. Att bringa Shanzabáh till lif igen står ej i mensko-makt. Men alle kungens ANDRE gamle tjenare och hjelpare, de stånda afsides! Dem har han kastat bort!» Men lejonet, sen, djupt och länge, han begrundat och vägt öfver 181.
pantherns ord, gaf svar, och sade: »Ditt tal är visdomens och sympathiens sjelfva kärna och Essentia. Men, hvad beträffar Shanzabáh, har jag begått en synd. Och hufvud-orsaken till mitt betryck, min ofrid är tanken på, hur jag skall kunna lyckas godtgöra min synd.» Men panthern svarade: »Godtgörelse och vederlag och skadestånd är icke anskaffbart med klago-låt och gråt. Det anskaffas igenom vise rådslag. Det skaffas an förmedelst rättvis dom.»

Derest en myra faller i en glänsande pokal
Bör den, som myran rädda vill, begagna bot, ej våld.

Bäst är, att djurens konung slutar upp med sin otålighet och brist på sinnes-jemnvigt. Och lägger ned sin gernings grundval uppå kloke råd. Att han, hvad, nu, beträffar Shanzabáh, och *undersökningen* om hvad som, honom, hände, går fram på sådant sätt, att alle vrår och vinklar blifva lagde klare fram för skärpan af hans blick. Och OM det, som, till kungens öra, fördes fram, är, verkeligen, sannt, och verkeligen hände, ja, DÅ har Shanzabáh, med EGEN handling, nått sitt skurkstrecks straff, och vedergällningen för sitt förräderi, sin otacksamhet. Å andra sidan, om det EJ är sannt, och om de Shanzabáh beljugit och förtalat hafve, och, i hans mun, lagt ord, som aldrig han har SAGT, ja, DÅ bör sqvallraren och sycophanten dragas fram och brännmärkas, och göras till en skott-tafla för hämndens pil.

Den man som ned-rig är, och våldets vapen gillar,
Ljuft är och äro-fullt att honom rödja bort.

Qvad lejonet: »Du är mitt rikes vice-regent och min wazír. Och jag har, länge, hemtat bistånd af, och krafter af ditt visa rådslag. Och jag har ditt förstånd, ditt förutseende, din framsynthet, din förtänksamhet — ehvad det gäller att fram-draga nytta, eller det gäller att af-värja skada — nämnt ut till min befallnings-hafvare, och ledare, och GUIDE. Tag an dig denna sak. Red ut den. Bedrif den *undersökning*, som du talar om, på hvilket sätt som helst, om blott det stämmer med det vilkor, som, af klart förstånd och rent och o-påverkat omdöme dikteras. För ut mig, medelst hjelpen af ditt råd, ur malströmmen af min förvirring och min ångest.» Och panthern åtog sig den förelagda uppgiften, och sade: »Ja — konung! Inom kort, skall jag, för kungens Guds-upplyste ögon, framlägga sanningen af hela denna sak. Och ej ett enda grand af minsta lilla enskildhet i saken skall gömmas under hemlighetens slöja, skall döljas under töf-samhetens flor.»

Alltsammans skall jag, med en o-påverkad dom,
Ur mörkret, in i Ljuset, draga fram, liksom man drar ett
hår-strå fram ur degen.

Hugsvalad kungen vard af detta pantherns löfte. Och, som det blifvit sent, och qvällen hade kommit, utbad sig panthern tillstånd att få gå. Sen detta lemnats, gick han mot sitt hem. Nu var det så, att pantherns väg till der han bodde, råkade att gå förbi den plats, der Damnah och Kalīlah slagit upp sitt tjäll. Han såg, att en dispyt emellan dem å bane var, och en debatt. Hög-röstade, de hofvo sina stämmor upp, å ömse håll. Från första början hade panthern misstänkt Damnah. Och, NU, då ord-utbytenas och förebråelsernas gälle ljud, från deras boning, genom luften skuro, och hans öra nådde, förökades hans farhågor, och stegrad blef hans misstro och misstänksam-

het, hvad angår Damnah. Han trädde närmare. Han smög sig fram. Han ställde sig bakom en mur. Han öppnade, att deras samtal fånga upp, den fängslade uppmärksamhetens öron. Det 182.
var Kalīlah, som höll på att tala. Han sade: »O du Damnah! Du har gjort ett stor-verk! En väldig stor-bragd hafver du fört ut! Och kungen hafver du, genom hans löftes-brott och trohets-kränkning, gjort föraktad, och sammanlänkad med det svartaste förräderi. Dessutom hafver, du, bland vild-djuren och rof-djuren, tändt orons eld och myteriets flamma, och jag är icke säker på, att icke straffet, hvilket ögonblick som helst, kan nå dig, och olyckan och näpsten dig gripa i sin klo.

Eho, ur skidan, drager våldets svärd,
På honom, skall, från Himlen, regna BLOD.

Förvisso vet jag, att, när denna ur-skogs folk, om dina gerningar, skall hafva blifvit underkunnigt, af dem, ej någon skall dig hålla urskuldad och skuld-fri. Ej heller skall en enda en, dig, gifva hjelp och söka dig befria. Nej! Alle skola de, tvärtom, med EN röst, dig förbanna, och dig antvarda öfver, enhälligt, åt påle och tortyr. För mig, med dig, härefter, sammanlefva, och bringa lifvet till i samma hus som du, det vore gå i strid mot höfviskhetens lag.

Sitt ej, med vålds-män, samman, ty de vålds-mäns sällskap
Skall hölja dig med smuts, ehuru du är ren.
Ja, sjelfva solen, med dess glans och majestät,
Blir, af ett litet moln, förborgad för vår syn.

Stig upp! Och mäng dig, vänskapsfullt, med annat följe, samman! Hör upp att, hädanefter, idka umgänge och samman-sittande med mig. Ty, hädanefter, kommer, dig till mötes, från min sida, af vänskap, ej ett spår, af sällskap, ej ett tecken.» Schakālen Damnah svarade: »O käre vän!

Om jag mitt hjerta rycker upp, med rötterna, från dig,
om jag min kärlek rycker, från dig, undan,
Åt hvem skall jag min kärlek kasta bort? Hvart skall jag
mitt försmådda hjerta bära?

Lägg icke neder skilje-messans grund-val! Stöt icke ut mig från ditt umgänge och sällskap! För icke an, mot mig, mer klagomål och klander, med anledning af mitt åtgörande mot Shanzabáh! Ty tänka på och rufva öfver det som varit hafver, det leder an till svart melancholi. Och grunda på en sak, som icke komma kan i förebyggandets och botens regioner, det är att syssla med den klass af tankar, som kallas kan orimliga inbillningars kategori. Drif ut, ur hufvudet, din tomma och förvända tungsinthet och dysterhet! Vänd ansigtet mot munterhet och sorg-löshet! Ty bort har gått en fiende att sig begifva på en resa till den verld, hvars namn är »icke-vara». Och ren är vorden, nu, från tviflets damm, begärets luft-krets, hoppets athmosphér. Och åtråns munskänk har, i glädjens kalk, skänkt *i* en härlig dryck af frid och hvila. Och hoppets portar hafva öppnats vida, och fritt gjort inträdet till välmakts-dagens kind. Och hoppets rosen-knopp har, uti Lyckans Lustgård, i blomster, slagit ut, och blifvit Ros.»

O Munskänk! Skänk i Vin! Var glad mot vän och ovän!
Ty vännen — att vårt hjerta fröjda — KOMMEN är.
Och ovännen — att ge vårt hjerta fröjd — är
gången BORT.

Kalīlah svarade: »I trots af det att du, från manlighetens Kungs-Väg, vikit undan, och storsinthetens grundval, med
183. förräderiets yxa, bragt att vackla, gör anspråk, du, på frid! Och du förbidar och förväntar dig, att dine dagar, i ljuflig säkerhet och trygghet skola rinna fram!»

En dåraktig förhoppning har du närt. Du gjort, dig,
planer upp, som icke kunna mogna.

Men Damnah svarade: »Det är ej så att jag, om trolöshetens skam, om svekets och bedrägeriets straff, om sqvallrets nedrighet, om hat-fullhetens styggelse, har varit utan kunskap. Ej heller har personlighetens egen-nyttas djefvulskhet, för mig, varit fördold. Men kärleken till värdighet och ära, och fikenheten efter penningar och guld, och drif-kraften af ill-vilja och afund ha — hvar för sig och allihop gemensamt — mig drifvit till ett dylikt handlings-sätt. Och, så som saken står, vet jag, derför, ej råd. Och någon bot, derför, är jag ur stånd att grunda ut och tänka mig.»

Bot för den sak, vi talat om, är icke möjlig. Hvad skall,
i dylikt fall, jag ta' mig till?

När panthern åhört denna del af deras samtal, och funnit ut, derur, hur allting hängde hop, begaf han sig till lejon-kungens moder, och talade: »En hemlighet jag yppa vill för dig. På vilkor, dock, att drottningen, mig, lofvar att den ej förråda, förutan giltigt och oomkullkastligt skäl.» Och, efter massor utaf eder, löften, och bedyranden, upprepade han — fullständigt och ord för ord — allt hvad som Damnah och Kalīlah hade sagt. Han redogjorde för Kalīlah's klander. Han omförmälde Damnah' confession. Af häpnad slagen blef, vid enskildheterna af detta äfventyr, den vördnadsvärda modern. Och nästa dag, gick hon, sin vana trogen, att besöka sin herr son. Hon fann honom i högsta grad betryckt och nedstämd. Hon fann honom bedröfvad och förgrämd. Hon sporde honom: »O min son! Hvad är din ängslans orsak? Hvad är din oros grund?»

Hvi är till ny-måne din full-måne nu vorden?
Hvi, till en törn-tagg, vorden, nu, din grönskande cypress?
All denna ångst, som trycker dig, hvar hafver den sin
orsak?
All denna gråt och klago-låt, hvem har den kallat fram?

»Mitt svårmods orsak», sade lejonet, »är intet annat än det ynkeliga mördandet af Shanzabáh. Derhos hans gode egenskapers och hans sköna dygders hågkomst. Hur mycket än jag sträfvar, går hans minne icke från mitt sinn. Hur mycket än jag mig bemödar, går hans hågkomst icke bort, i glömskans mörker, från mitt hjerta.

Du är — jag svär det vid din själ — ej för ett ögonblick förgäten i mitt hjerta.
Och äfven OM du voro det, nu, då du döder är, hur kan jag glömma dig?
Säg ej, på skämt: »O Khusrav! Glöm mig bort!»
Jag SKULLE glömma dig, om jag, blott, KUNDE glömma dig! Men, då jag icke kan, hvad skall jag göra?

Hvar gång en rådplägning om statens angelägenheter eger rum, och jag står i behof af en förtrogen vän, en sann, uppriktig gifvare af råd och önskare af lycka, en man som ÄR en man, en man, som jag kan lita på, en tjenare som håller tro och icke sviker, DÅ stiger SPÖKET fram, för mig, af Shan-
184. zabáh, och säger:

'I hvad beträffar pligt-trohet, och trofasthet, och tjenst,
Du *länge* söka må, likt mig du finner *ingen*'.»

Qvad lejon-modern: »Beträffande triumphen öfver tviflets, eller inbilskhetens mörker af visshetens och sannings-kraftens Ljus, ges intet vittnesbörd likt vittnesbördet af det rena hjertat. Och, från de ord, som konungen har talat, kan man sig sluta till och taga an, att han, om Shanzabáh's oskyldighet är öfvertygad. Och, SOM han ej afrättades på vittnesgille skäl, och SOM han ej, om lifvet, bragtes uppå conclusive prof, och SOM en sqvallrare, en listig och gemen och egen-nyttig sqvallrare, som sig, i dygdig råd-förmedlings mantel skrudade, och sig, i vördig varnings-drägt bemantlade, Shanzábah's väsen ställde fram på sätt, som ej var sannt, SÅ är det, visserligen klart

och lätt-förklarligt, att, med hvart ögonblick, i kungens hjerta, stiger upp, förnyadt, ångerns qval. Att, med hvart ögonblick, i kungens öga, välla, hejd-löst, upp, på nytt, i stride strömmar, samvets-qvalens salte tårar. OM, bara, kungen, hvad beträffar det, som de, till kungen bragte fram af lömskt förtal, i dagen lagt den minsta eftertanke och betänksamhet, och vredens vilde fåle, med tålmodighetens tygel, hade tyglat, och tviflets mörker, med den klara tanke-skärpans stråle, hade skingrat, DÅ skulle han ej, nu, i detta ögonblick, ha ramlat ned i samvets-qvalens grop (»ín *dám*, dar *dâm*-e-na*dám*»). DÅ skulle han ej, nu, i detta ögonblick, ha ställt, i icke-varats nisch, den glada munterhetens och förnöjsamhetens pergaments-register.

För ut, med säflighet, ditt verk i denna verld,
I ty att hetsighet, i intet verk, dig, gagnar.
Om lampan, med så eldig glöd, ej brunne,
Den brände icke upp sig sjelf och nattens mal.
Till hvarje bojas lås, ger tålamod en nyckel;
Den tålamodige ser ingen menska klöst af ångerns klo.

Qvad lejonet: »O Moder min! Det är såsom du säger. I denna sak, har min personlighet, öfver min Vishet, vunnit seger. Och vredens eld har, med sin flamma, bränt min mildhet upp. Och, nu, finns der, som botemedel för en sak, som gjort sitt inträde uti obotligheternas, omöjligheternas categori, ej annan råd än att se BORT derfrån, att skudda af hvar TANKE deruppå, och låta hela saken hamna ned i glömskans GRAF. Men värst af allt är det, att mine undersåtar mig ha gjort till förebråelsernas pilars skotte-tafla, och kastat, på mitt namn och på min ära, den falska trolöshetens och den lömska våldsamhetens lott och namn. Och huru mycket än jag stränger an mig och bemödar mig, på det jag, till ett uppenbart förräderi, må göra honom saker, och fästa fast vid honom ett blankt o-mot-sägligt brott, att jag, tilläfventyrs må stå, hos andre,

urskuldad, för det jag drap honom, och slippa mine närmastes försmädelser, och undgå främlingars begabberier, så har det, likväl, varit, mig, omöjligt att gå i land dermed, på något sätt. Ju mer jag tänker på Shanzábah och hans väsen, dess bättre, högre tanke får jag om honom. Ju mer jag låter sinnet dväljas vid hans minne, dess djupare den sorg, den ruelse, jag känner, dess bittrare de qval, som vållar, mig, hans död. Den arme Shanzabáh var, dessutom, begåfvad med ett klart förstånd, och vinnande med en urbanitet som aldrig svek och aldrig lät sig rubba. Och *han*, begåfvad som han var med alle desse pris-värde och rent beundransvärde egenskaper, *han* skulle saker vara till det hat, den afund, hvartill sqvallret och förtalet gjorde honom skyldig!!! Omöjligt! Uppenbart omöjligt! En man som han hör icke till den hop, hvars hjerna kläcker ut förbjudna önskningar, hvars hjerta tager mot perversa hviskningar. Så att en ingång skulle kunna få, uti hans hjerna
185. eller hjerta, den minsta tanke på att mörda *mig*. Den minsta åstundan att taga nappatag med *mig*. För öfrigt, hvad Shanzábah, nu, beträffar, försummade jag aldrig att, på allt sätt, visa, honom, huldrikhet och ynnest. Jag lade aldrig nånsin, i utdelandet af gunst-bevis och nådes-vedermälen, hvad angår Shanzabáh, i dagen tröghet eller glömska. En sådan — veta vi — kan, lätteliga, varda till en länk, som länkar hop den förbigångne gunst-bevis-förväntaren med hat och vrede. Den till en orsak varda kan, som förorsakar missstämning och fiendskap och myteri. Nu önskar jag, emellertid, att reda saken ut. Jag ämnar, granneliga, låta undersöka saken. Och i DEN undersökningen, utredningen, och efterforskningen, har jag för afsigt att, med vett och vilje, öfverskrida alle gränser. Och fast det hända kan, att all min saknad är till ingen nytta, och att min ruelse och grämelse alls *icke*, genom resultatet af min undersökning, undfår någon balsam, någon salva, DOCK torde hända att min ande, derigenom, undfår någon tröst, och att den split-uppväckande

förtalaren och skälmen, som sqvallret satt i gång, får kind-pustar till lön. Derhos, att jag, bland menskor, kommer att stå fram som ursäktad och skuld-fri. ALLTSÅ: derest du något vet, och undfått kännedom om någonting, som denna saken rörer, så gör mig underkunnig derom nu, i denna stund, och skänk mig, ock, ditt råd, hvad jag bör göra.» Qvad lejon-modern: »O min son!

Jag har ett hjerta, FULLT af Hemlighetens Perlor;
Men, på min läpp, är satt en spik, som den förseglar.

Jag har hört något *tal* derom, men att det talet yppa är, mig, icke tillstadt. Jag har en enskildhet af ömtålig beskaffenhet täckt upp, men att den uppenbara är, mig, icke lofligt. Ty visse, dine råds-medlemmar och ministrar ha mig förständigat att hålla saken dold. Ja, de ha öfverskridit alle höfviskhetens gränser uti sitt nit att hemligheten dölja, och, till den ändan, sluta till min mun. Som skrifvet står: »*De ädles hjertan äro deras hemligheters graf-hvalf*».

Jag sporde af en gammal vin-tavernare: »Hvad är, till räddning, vägen?»
Han bad om en kalk Vin, och svarade: »Att dölja Hemligheten».

Och kungen vet, att det är brottslighetens apex att förråda hemligheter. Och kungen vet, att det är nedrigt och gement att tala om och daga upp hvad menskor önska doldt. Och vore det ej så, att alle vise ha lagt vigt vid denna tystnads-pligt, och lagt den på oss som ett sine quā non, jag skulle, gladeligen, allt förtalt dig, i detalj, och blåst bort sorge-dammet från min älskade och lyckosamme gosses hjertas förgård.» Qvad lejonet: »De vises ord-stäf och de klokes ord-språk äro många. *Ehuru* **flere** af dem ha, med sine ord-språk, sine ord-stäf, satt sig *mot* uppdagandet af anförtrodda hemligheter — och detta i det syfte att befrämja välfärden och tryggheten och säkerheten af *den man,* som hemligheten anförtrott — *så*

hafva **andre** — och detta i det syfte att befrämja hela *mensklighetens* välfärd — i sine ord-språk, sine ord-stäf, handlat tvärt emot, och yrkat på att hemligheten yppas. Tag an, att någon spinner arga ränker mot, och stämplar, orättvisligen, försåt mot någon Múslim's lif. Tag an, han talar om sin dolda afsigts hemlighet inför en tredje. Men talar om den, under stränge, hårde *vilkor* för den tredje. Och blankt förbjuder denne daga hemligheten upp. Nåväl, tag an, nu, yttermer, att denne tredje, som, sig, fått mord-komplotten röjd och anförtrodd, i syfte att beskydda Musulmänen's lif, för honom, lyfter upp det dok, som hemligheten döljer, och honom underkunnig görer om den brygd, som kokas hop. På det att denne må sin välfärd vakta. Och vidta förberedelser till räddning och försvar. NÅVÄL: en *sådan* kränkare af hemlighetens helighet, han kunde aldrig, lagligt, blifva dömd. Han kunde aldrig klandrad bli af Gud. FÖRTHY: att, under dylika om-
186. ständigheter, hålla hemligheten okränkt, det vore gå, med mördaren, i flock och farnöte, det vore hålla hop med onde män. Och möjligt är, att den, som låtit komma fram till dig den nyhet, som du nämner, har önskat bli i stånd att, genom dess uppdagande för dig, sin egen fot, ur hela härfvan, kunna draga. Och anförtro den åt ditt hägn och åt din vård. Han, kanske, hafver varit rädd för mig, och dig gjort till en mellanhand, ett medium, att denna saken tala om för mig. THY, hoppas jag, att du mig, derom, underrättar, och, mig, gifver råd, och handlar med mig så som stämmer öfverens med din barmhertighet och moderliga mildhet.»

Det dolda daga upp! Ty oss kan du, med trygghet, anförtro din dolda hemlighet.

Låt fara öfversitteri och yfverborenhet! Ty »fattigdomens och behofvets folk» det är vårt namn.

Qvad lejon-modern: »Hvad du, nu, har antydt är värdigt af det allra högsta pris. Och innebörden af det argument, du anfört, är öfver måttan värdig att beaktad bli och anses god-

Men, ej för thy och icke desto mindre, har kränkandet af hemlighetens helgd *två* faror i sitt följe. *Den första*: fiendskapen af den man, som satt sin lit till dig, och, *i* sin lit till dig, sin hemlighet, dig, yppat. *Den andra*: alla andra menniskors misstänksamhet och misstro. Ty när en man har blifvit öd-känd, som en sönder-slitare af, honom, anförtrodda hemligheters flor, och som en skändare af biktens helga slöja, då kommer, dädanefter ingen menniska att, inför honom, lägga fram hvad henne trycker, och ingen menniska att honom räkna värdig sitt förtroende, och ingen menniska att, honom, delgifva sin bikt. Stött *ut* han varda skall från sine vänners åsyn. Ett rof han varda skall för fiendernas hån.

Hur än mitt hjerta, genom hemlighetens döljande, förbrinner,
Jag sätter, *dock*, af skräck för mine fiender, uppå min mun, ett insegels sigill.

Jag hafver, också, sett, att sagdt är af de vise: »*Den man, hvars hemlighet ej slumrar eller sofver, hans undergång och ruin, den sofver icke, den*». Eho sin Hemlighets Juvel, i ickevarats lönliga Juvel-Skrin, ej förvarar, hans Hemlighet skall, emot honom, gå till anfall, och, öfver hufvudet på honom, hissa ofärdens banér. Och det har, rent af, blifvit till ett ordspråk, att: »*Hvar och en som släpper ut en hemlighet utur sin hand, han gifva skall sitt hufvud i dess ställe*».

Månn' det, dig, lyster hålla qvar ditt hufvud på dess ställe?
Nåväl! Bevara, då, din Hemlighet på DESS!

Du, kanske, ej har hört berättelsen om den der hofstallmästaren,[1] som understod sig yppa kungens Hemlighet, och, såsom straff, till sist, sitt hufvud gaf till rof?»

Qvad lejonet: »Hur lyder den berättelsen?»

---

[1] Persiska: »*Rikāb-dār*». Ordagrannt: »*Stigbygel-hållare*». Franska: »*Palfrenier*». Engelska: »*Groom*». Anglo-Indiska: »*Syce*» (från den Hindustänska »Urdū»-Dialektens »*Sais*», [ord deriveradt från Arabiskan]).

DEN TREDJE SAGAN

Hans moder svarade: »Der fanns, i forne, längst förflutne da'r, en konung. Hans sultanāt-skaps thron fick, genom prydnaden och smycket af hans rättvisa, den fagra vårens härlighet och glans. Och strålen af hans blidhet utan gränser sken 187.
fram i alle delar af hans land.

I pomp, en Tirīdŭm. I ära, en Djamshíd.
I majestät, Sikándar lik. I makt, lik Dariawēsh.

En dag han hade sig begifvit ut att jaga. Han hade ridit till ett ställe, der ett tält stod slaget upp, och vänligt vinkade med handen och bjöd in de förbi-vandrande att träda in och hvila sig. När hvar och en af kungens följe sysslade, och hade brådt att föra ut hvad, honom, ålagt var, qvad konungen till hofstallmästaren och kammarherren det som följer: »Jag rida vill, ett tag, med dig, i kapp. Ren länge har jag önskat, rigtigt, att få veta och, riktigt, få, mig, klart, om denne svarte häst, hvars ryttare är *jag*, kan springa fortare än den der skäckige och brokige, hvarpå *du* rider. Herr hofstallmästaren begynte strax, i kraft af kungens ord, att sätta sporrarne i hästens sida, och bege sig af. Och kungen, också, gaf, sin vind-fot, frie tyglar. När långt de hunnit bort från jägarenas följe, lät kungen foten glida ut ur stig-bygeln, och hejdade sin häst, och drog hans tyglar *åt*. Derefter sade han: »O du, min hofstallmästare och trogne vän! Min afsigt med att rida bort ifrån de andre, och lägga hela denna sträcka mellan dem och mig, var att dig sluta in i mitt förtroende, och tala om för dig en vigtig sak: I detta ögonblick finns, något, som mig

trycker. En ängslan har bemäktigat sig mig, i denna stund. Och bland de många gunstlingar, och följes-män, och svenner, åt hvilkom, jag förunnat tillträde till kungens majestät, finns ingen, som är pålitlig och värdig att med min hemlighet — det är: med *grunden* för min ängslan — bli betrodd. THY, trådde jag till rådplägning med dig. Jag gjorde bruk af denna förevändning, detta svepskäl, för att, med dig, ett hemligt och förtroligt samtal få i gång. Och på det ingen skulle misstänka och ana, att jag, nu, dryftar med dig detta ämne, har detta stratagém jag hittat på.» Qvad hofstallmästaren, se'n, djupt, han bugat sig, och, fuller, uppfyllt, convenancens fordringar:

»O Khusrav! Vare himlens sol din slaf!
Och lyckosamt ditt lif! Och strålande din lycka.

Ehuru detta högst föraktelige stoft-grand så högeligt sig icke värdesätter eller skattar, dock, när, nu, nådens sol-skens stråle har behagat öfverhölja mig med nådens skydd, är min förhoppning den, att morgon-brisens flägt, som är, af vårens Sannings-Hemligheter, emot-tagaren, ej månde, i sig, draga in, af detta fält, dess doft. Att heller icke hjertat, ehuruväl det är, af detta mynt, dess skatte-kammare, månd' sträcka ut sin fot till detta budskaps gräns.

På samma sätt som själen är förborgad i sin kropp,
Vill jag din hemlighet bevara dold uti mitt hjerta.

Sen kungen honom prisat för hans ord, lät han sin mun upp, talade, och sade: »Jag står i stor förfäran för min broder. Och, nu, om dagarne, har jag, på sidan af hans handlingar och hållning, sett, målad, som en klar illustration deri, min egen ödeläggelse och undergång. Jag ser deri, och skådar klart och tydligt, att han, till åstad-kommandet utaf min ynkeliga död, med hatets gördel, sina länder har omgjordat. Nu är min afsigt *den*, och jag har fast beslutat, att *jag*, å *min* sida, förrän,

från *hans* hand, undergång *mig* når, vill vältra bort, ifrån *min* väg, *hans* varas stöt-sten. Jag vill, från blomster-ängen af mitt kunga-rike, med roten, rycka upp det hatets törne, på hvilket växer etter-giftets tagg.

Han! Denne kranke räf! Hvems hund är han? 188.
Att han det stolta lejonet sku' vålla skada?!

THY, måste du, beständigt, vara på din vakt. Beständigt, uppå honom, hålla utkik. Du måste iakttaga varsamhetens och försigtighetens föreskrifter. För att försvara mig, beskydda mig, och hålla mig vid makt.» Den konungslige kammarherren gjorde bugning. Han åtog sig, med ed, att konungen försvara. Han åtog sig, med ed, hans hemlighet bevara. Han eden band, med många löften, fast. Men knappt han anländt till sin egen bostad, förrän han öfver-strök bedyrandenas sidor, och drog, i löftets skrift, förräderiets streck. Och, se'n han vandrat bort, från trofasthetens väg, och, nesligt, vikit af, från ädel troskaps stigar, begaf det sig att han, på sistone, i trolöshetens och otacksamhetens öken, med fläckad ära, satte ned sin fot.

Bind ej ditt hjerta fast vid kärleken af dine stall-bröder
och dine, med dig, samman-sittande, och vänner,
Förthy, i tidens rosen-gård, är vänskapens och trofasthetens
ljufva doft, ej någonsin, ur någon jordisk frände,
dragen in.
Min hemlighet jag anförtrodde åt mitt hjerta. Jag spisade,
deraf, mitt hjertas blod.
Det gifve Gud, att jag, från början, vetat, att, här på jorden,
icke finns en vän.

Så snart stigbygels-hållar'n funnit lämpligt tillfälle, begaf han sig, på uppvaktning hos kungens bror. Han omförmälde, för honom, allt hvad han hört. Han redogjorde, för honom, hur saken stod. Sultänens broder skänkte, honom, pengar. Tog mot hans gunst-bevis för lödigt guld. Dessutom skänkte han,

med hvarjehanda löften och med hvarjehanda ynnest-prof, åt konunga-förrädaren (Stockholm $^{13}/_{3}$ 1809), sin vänskap och sitt stöd. Och med all omsorg och med kloke planer, han höll sig trygg för äldre broderns anslag. Och, inom kort — ty slik är tidens vexlingars och skiftens vana, och slik är ödets oberäknelighets pläg-sed — var äldre broderns lyckas vår till olyckornas sorge-digra höst förvandlad, och NED föll, ifrån trädet af hans lefnad, hans glädjes och hans framgångs halfutslagna knopp.

När blåste någonsin, från himmelen, en vårens milda bris,
I hvilkens spår ej följde höstens olycks-digre stormar?
Förvänta ej att, städse, ligga sluten, ömt, i moder tidens sköte.
Förthy, i tiden, finns, af kärleken, ej minsta doft.

När kungadömets thron och kunglighetens säte, på äldre broderns äras glans, stod tom, besteg den yngre brodern Härlighetens Thron, och Majestätets Säte. Han satte Herra-Dömets, En-Vålds-Maktens Krona, på Hjessan utaf Seger och Triumph.

På Lyckans Rikes Blomster-Äng slog Glädjens Blomma ut;
Och Rikets Rosen-Gård blef prydd med Nya Rosor.

Det första bud, som föll från nye kungens tunga, den första order, till hvars exsequerande den nye kungen gaf en vink, beträffade angifvarens afdagatagande. Den arme öppnade supplikernas och böne-ropens tunga. Han grät och skriade:

189. O store konung! Må din spira sträckas ut med lycka!
Och må din stjerna skina lyckosam och klar!

»Hvad är mitt brott? Hvad hafver jag förbrutit? Hvad gjort mig saker till förutom trofasthet mot dig?!

Ej dylik är den lön, min kärleks-tjenst förtjenat!

Qvad konungen: »Den värsta synd, det värsta utaf alle brott är att upp-daga anförtrodda hemligheter. Och denna synd har utaf dig begåtts. Till detta brott är du befunnen skyldig. Du, som ej kunde hemlig-hålla och bevara hemligheten af min broder, den der utvalde dig, bland alle sine hofmän, till dess skydd, hur kan du vänta dig att jag skall dig bevärdiga med mitt förtroende?!»

Bäst är sig skilja från den vän, som sig har visat falsk.

Hur mycket än stigbygel-hållaren anropade och bönföll, ej det halp. Han hanns ifatt och greps af Stor-Sultänen's Näpst. Han gaf, i utbyte mot Hemligheten, som han dagat upp, sitt hufvud.

Om blott din tunga är din Hemlighets bevarare,
Hvad angår, SE'N, ditt hufvud straffets svärd?

Och nyttan, för min son, af denna sagas uppläsning och föredragande är DENNA: han kan sig, deraf, lära, och förstå, att yppandet af hemligheter ej har goda följder. Att dagandet af hemligheter upp bär frukt, båd *sur* och *besk*.» Qvad lejonet: »O kära moder min! Eho sin egen hemlighet, af fri håg, divulgerar, hans SYFTE är att hemligheten daga upp. Om icke, borde han, ju, sjelf, sin egen hemlighet bevara. Men SE'N han, androm, dagat upp hvad, i hans bröst, var doldt, om *desse*, derefter, å sitt håll, sprida hemligheten vidare, och yppa den för fler, finns der, för *honom*, ingen orsak att förtörnas. Ty, derest någon ej förmår sin *egen* börda bära, om, *androm*, kraften, dertill, skulle tryta, hvad anledning till häpnad eller harm?!

Om, sjelf, du, mot din hemlighet, ej visar troskap,
Hur kan du vänta, dig, att andre, mot den, skulle visa tro?

En annan sak! När, genom yppandet af en förborgad hemlighet, uppdagaren blott görer kändt och kunnigt DET, som,

med rätta, kändt och kunnigt göras *bör,* då har han, fast hans yppande af hemligheten är ett fel, förmedelst detta prof på god och ädel afsigt, emellan sig och detta fel rest upp en skärm. Jag hyser, nu, den fasta tillit och förhoppning, att du, mig, värdes yppa, huru saken sig förhåller, och lyfta, från mitt hjerta, bort dess bördas tyngd. Och äfven om du så ej kan med klare verba, så gif, mig, dock, en vink! Och äfven
190. om du icke tala kan med oförtäckte ord, apertis verbis, så unna, mig, åtminstone, en antydan derom.» Qvad lejon-modern: »Blott på detta vilkor: att du, mig, lofvar låta straffets näpst och hämndens glafven, tungt, falla på den illa-sinnade, gemene niding, som hafver tornat hela split- och tviste-dammet upp. Att du, ifrån hans fräcke, oförskämde ögon, fördöljer skönheten af tillgift och benådning. Ty blinde voro desse ögon, icke-seende. De kunde Sanningens och Domens väg ej se. Ehuru de, i Religionen, undervisade och lärde, och de, i Guds-Beskådningen, välsignade och fromme sig ha bemödat, öfver alle gränser, att visa fram för oss, och, oss, bevisa, hur skön är mildheten och hur förträfflig nåden, och hafva manat upp och eggat upp all jordens folk att nåd och mildhet öfva och alle brott och laster gifva *till,* DOCK, LIKVÄL, i ett fall som DETTA, der brottet hafver med sig sorg för alla menskor, och lasten sprider sig, sporadiskt, öfver hela verlden, DER är, än tillgift, bättre bödelns svärd. Om näpst för detta brott, som kungens själ, med sorgens damm, belastat, och kungens vapen-sköld och kungens mantel-flik, med skammens smuts bestänkt, ej hasteligen, oförtöfvadt, kräfves ut, då skulle detta tjena till att göra ANDRE sqvaller-mord-brands-tändare mer dristige, det skulle tjena till att öka modet hos skenhelighetens och förtalets folk. SE'N, skulle hvar och en den straff-lösheten taga till prejudicat och göra till en förevändning att, hejd-löst, strafflöst, stinga mensko-hjertan, med sin sqvaller-etter-gift-gadd, dristeligt, i hjäl. THY, är, i detta fall, ej PLATS för nåd och tillgift; och öfverseende och seende

emellan fingrarne kan, här, ej städjas till. Och, enligt Guds ovedersäg-liga Befallning och kategoriska, oåterkalleliga Bud: *'I Denna Vedergällnings-Lag är Edert Lif'*,[1] bör denna vedergällning räknas som ett bindande och oafvisligt bote-medel och som ett mot-gift helande och godt.

Eho befallning ger att bruka våld mot folk,
Han folkets ovän är. Befall att han skall dödas.[2]

Och syftet med hvad jag, i detta företal, inlednings-vis, vill hafva sagdt är detta: den listige och trolöse förrädar'n Damnah, som narrat verldens stor-sultān att detta brott begå, är intet annat än en sycophant, en sqvallrare, en värdelös belackare, en Äran's skälm.» Qvad lejonet: »Jag vet det. Ja, jag vet det. Du måste vänta och förbida, och, se'n vända åter, så snart jag öfvervägt hvad ge, honom, för straff.» Tillbaka, till sitt hus, gick lejon-modern. Och lejonet utfärdade, sen saken han, på noggrannt sätt, begrundat, befallning att armé'n sig skulle ställa upp i full parad. Och, vidare, befallde han att rikets ädlingar och dignitärer, och härens höfdingar och höfvitsmän, och rådets vise män och statens pelare, tillsammans, skulle, inför honom, träda fram. Derefter utbad han sig närvaron utaf sin moder. Och, sedan allesammans hade sig församlat — så samhälls-lagrens topp, som, ock, gemene man — utfärdade han den konúngsliga befallningen, att Damnah skulle föras fram till thronens fot. Så snart han dit förts fram, vände, från honom, kungen bort sitt ansigte. Och han försjönk i långvarigt och allvarligt begrundande. Och Damnah såg och lade märke till de oros-moln, som skockat sig. Han såg, hur ofärdens och olycks-ödets port sig hade öppnat. Han såg, hur frälsningens och nådens port sig slutit till. Han vände sig till

[1] Qur'ānen 2: 175: »Dans la Loi du Talion est votre Vie.» (Kasimirski.)

[2] Eho befallning ger att rusta folk till krig,
Han folkets ovän är, om biskop eller konung.

en af kungens nära-stående och hofmän. Han sporde, hviskande: »Hvad är, väl, denna stora sammankomstens orsak? Och hvad har händt, att kungen har försjunkit i så djupt ett grubbel?» De orden snappade den vakna lejon-modern upp. Högt, sade hon: »Det gäller lifvet ditt — o du förrädare! Och kungen öfverväger, om han taga skall ditt lif. I ty att kändt är ditt förräderi, i ty att hatfullheten af ditt anslag blifvit bragt i ljuset, i ty att dagad upp är vorden, nu, den lögn, du smidde hop mot den, för konungen, så käre, dyre, och betrodde vännen. Nu, sedan täckelset, som dolt ditt hyckleri och svek,
191. från kinden af dess ansigte, har blifvit lyftadt, är det ej passande och tillbörligt och rätt, att, dig, förunnas skulle, för ett ögonblick, att lefva. Ej heller att en man, som gjort så mycket ondt och lagt i dagen slik en afgrunds-lik förvändhet, på betes-fältet: »*Tillvaron, som är det högsta goda*», beskäras skulle, längre, gå i bet.» Qvad Damnah: »Hädan-gångne vismän hafva, af sin Visdom, intet lemnat outtaladt. De ha, till gagn för kommande generationer, och till befordrande af sene slägt-leds FRED, beredt en skönjbar väg till FREDENS Hem. Och ett af deras visdoms-mängde ord är detta: 'Eho, i kungens tjenst, är rask och oförtruten, han kommer, snarligt fram till kungens närhet, han kommer, snarligt, fram till kungens gunst. Och hvar och en, som blifvit kungens gunstling, han får, till ovän, hvar och en af kungens alle fiender och vänner. De senare, enär de se hans glans och härlighet med snede ögon, och, honom, gramse blifvit, genom afunds-hydrans gift. De förre, alldenstund de se hans ärlighet och rakhet, och hans upprigtighet, då han ger kungen gagnelige råd för land och folk.

Eho, i tjensten, konungen, är närmast,
För honom, är hans tjenst för konungen, ock, vådligast.

Och de, som äro kungens vänner, och stå kungen nära, sväfva i stor fara. Och DERAF härrör sig att Sanningens familj,

med ryggen, stödja sig mot trygghetens och hvilans stödjemur, och sine ansigten ha vändt från denna snar-förgängliga, bedrägeliga, opåliteliga verlden, *bort*. Att de, sig, utvalt ha tillbedjandet af Skaparen. Och icke tjenandet af varelserna, hvilka Skaparen har skapat. *Förthy, i närvaron af Ärans Majestät, är pligt-förgätenhetens lojhet icke tillstadd. Och mord-försvarets våld och tyranni ej enligt Lag.* Och lönandet af godt med ondt ej möjligt. Och vedergällandet af hörsamhet och lydig undergifvenhet och lydnad med straff (Qväkarne under verldskriget.) och tuktan (d:o) och tortyr (d:o) ej tänkbart. I de Befallningar, Som konungarnes Konung färdar ut, finns ej, på minsta vis, det minsta tecken till afvikelse från Rättens Kungs-Väg.

DEN Rättvisa är Guds, Som aldrig skiftar färg.[1]
All ANNAN rättvisa ger, *än*, belåtenhet, *än*, missbelåtenhet.
Hos *Gud* finns ej förtryck. Hos *menskor* finns förtryck.
Hos *Gud* finns intet ondt. Hos *menskor* finns det ondt är.

I allmänhet, ha skapelsernas handlingar, i motsats till Den Skapares, Som dem har skapat, det lytet, att de *strida* mot hvarandra. De fläckas af ombytlighet och oförenlighet. Och, alldenstund vi menskor sakna samband med, och iakttagelse af hvad som Sanning är och Rätt, beskära vi, emellanåt, åt skälmar, som förtjent att lida näpst och straff, den Äre-Lön, som tillkommer de ärlige och fredlige och oförarglige. Och, stundom, öfverösa vi den man, som handlar rätt, och sig förtjent har gjort af uppmuntran och heder, med de tillrättavisningar och smäde-ord, som höfvas låge förorättare af Adam's arme barn. I ty att lusta och begär i menskliga anordningar ha öfvermakten, blir dessas resultat besvikelse och skam. I ty

[1] Pers.: »*Namát*» = A mode, manner of acting; a covering blanket, coverlet. (Steingass.) *Guds är DEN Rättvisa, Som icke, likt den menskeliga »rättvisan» för sed och pläg-sed har att vända kappan efter vinden* (*aura popularis*).

att hat-fullhetens gift i ordens socker döljes, är svek och hyckleri all, deras gernings frukt. För dem är elakhet och godhet samma sak. För dem är olycka och skada ett och samma. Det hända kan, att någon anförtror åt Kungens skatte-mästare (Jesajah 22: 15) all jordens ytas samman-lagda rikedomar, allt under det att konungen, å sin sida, ej anser detta vara minsta grand af manna-mån och gunst! Ej värdt
192. ett ord af tack! En annan, deremot, som honom — kungen — lasteliga smädar och förtalar, hans hufvud höjer han, till dess det nått all äras och all heders högsta spets.

Beskåda deras fräcka, obekymrade likgiltighet!
De bry sig icke om och fråga icke efter om du är begrafnings-gråtar'n eller trubaduren!

Jag hade icke bort, från första början, mina lofvar slå kring tjenst vid kungens hof. Jag hade ej bort sträcka foten utanför tillbakadragenhetens cell och afskildhetens vrå. Jag hade ej bort antaga den anställning, jag fick, som slaf vid kungens hof. Ty kunga-tjenst är likasåsom en förtärande och häftig eld. Och hvar och en, som hvilans höga värde icke inser, och hvar och en, som hellre tjenar menniskor, som Gud har skapat, än lyder Gud, hvar menskas Skapare och Egare och Herre, han drabbas skall af samma öde som det öde, hvaraf drabbades den ensam-sittande dervischen.»

Qvad lejon-modern: »Huru lyder den berättelsen?»

DEN FJERDE SAGAN

Fjerde Sagan.

Qvad Damnah: »Det har, oss, berättats, att en from derwisch, från alle verldslige bestyr sig dragit undan, och, åt sig, utvalt afskildhetens vrå, och, obekymrad om sin klädnad och sin föda, sig lif-närde med torftigt bröd af bjugg, och klädde sig med tarflig kåpa gjord af ylle.

Han var förgrämd af sorg. Han tänjde kåpans krage.
Han band sin midjas rep, vid foten af ett berg.
Han vänjde kroppen af från rik och läcker föda.
Förnöjsam, tillfredsställde han sitt hjertas kraf med gräs.

Och ryktet om den fromme mannens redlighet och ärlighet: det bredde ut sig, och spred ut sig, och trängde ut, och nådde, snart, det landets alla regioner, alle gränser. Och män, från när och fjerran, begynte, snart, att, för att få hans frids-tillönskan och välsignelse, till honom, komma, och, från honom, gå. Och när de sågo, på hans klara panna, af hans tillbedjans glans och ljus, det säkra tecknet och det omisskänneliga märket, då blefvo, äfven, de, i *sitt* tillbedjande af Gud, mer flitige, och mera nitiske i lydnad för Hans Bud. I detta landet herrskade en konung. Han rättvis var och from. Han ödmjuk var och en, derwischers vän. Han gaf, åt sökandet efter Gudomlig Gunst och Guds Behag, framför all kunglig lusta, och all kunglig pomp och ståt, beständigt försteget och företrädet. Han tog som sitt exempel och sitt föredöme Guds helige propheters lefnads-sätt. Han tog Guds ringa tiggarhelgon till sitt mönster.

En mild natur, ett vänligt lynne, och ett ärligt handlings-sätt:
Hur vinnande och sköne hos faqīren! Hur mycket *mera* vinnande och sköne hos en kung!

När tidenderna om den fromme eremiten nådde kungen, satte han i verket och praktiken innebörden af det helga Ordet: »*Lyck-salig konungen, och lyckosam faqīren!*» Han vaktade den gamle mannen upp. Han utbad sig, till fyllandet af sina andeliga lifs-förnödenheter, af hans vise ord, ett kost-håll och förråd. Han bad om en befallning, nyttig för en kung. Qvad
193. ensam-sittaren: »O herre konung! Vår Gud har tvenne hus. Han två palats besitter. Det ena timligt är. Det kallas »*denna* verld». Det andra evigt är. Det kallas »*Evigheten*». Sann hug-storhet och stor-sinthet befaller dig att icke trakta efter denna opåliteliga och förgängeliga verld. Den bjuder dig att rigta dine ögon mot Den Eviga och Oförgängeliga Verldens Kunga-Rike.

Sök Evighetens Land. Ty Detta Land är ljuft.
Ett GRAND af Detta Land är mer än tusen verldar.
Sträng AN dig, att du, redan här, i detta tabernakel,
Må tillförsäkra, dig, och vinna, dig, ett Hem i Evighetens Verld (Jesajah 57: 1, 2).

Qvad konungen: »På hvilket *sätt* och medelst hvilke *medel* kan eröfring af medborgare-skap i Detta Rike underlättas?» Qvad eremiten: »Medelst bistånd åt de hårdt betungade. Och medelst springande till de förtrycktes hjelp. Och med bi-springande af arme och eländige. Det höfves hvarje kung, som åtrår Evig Hvila, att han sig stränger an att hvila ge, sitt folk.»

Den menniska skall sofva frid-fullt under grafvens stoft,
Förmedelst hvilken, menniskor ha sofvit med ett frid-fullt hjerta.

Den menniska skall spisa ungdomens och munterhetens frukt,
Som aldrig thronat, yfverboren,[1] öfver sine underordnade.
Den kung skall fånga Lyckans Boll med Guds-Domens Chaugān,
Som, här i lifvet, slutit tron på Guds Dom (Joh. Ev. 16: 11) öfver djefvulen intill sitt hjerta.

När eremiten slutat gifva kungen råd, och kungens hjertas skatt-gemak, med manings och förmanings rika perlor hade upp-fyllt, och kungen, af den redlige och fromme pīrens råd och varning, tagit intryck, begynte han att sträcka ut discipelskapets hand, och lägga den på shaikhens höga kynnes mantel. Beständigt, sökte han hans äro-fulla sällskap. Till slut, begaf det sig, att, genom den välsignelse, som följde på hans lydnad för den gamle shaikhens hjerte-stillande och hugnerike ord, han vände hågen bort från njutningar och vällust. En dag hade hans Majestät, sin vana trogen, kommit till derwischen för att honom vakta upp och tjena. Och talet, dem emellan, rörde sig om mycket och om mångt. Med ens, helt plötsligt, hördes der ett skri. Det var ett skri, stött ut utaf en skara sökare af dom och rättvisa. De höjde sine klago-rop och hjelp-rop, till dess att deras ljud, till Himlen, nådde upp. Derwischen kallade dem till sig. Förfrågade sig, sen, hos hvar och en utaf dem, särskildt, om alla enskildheter, rörande hans fall. Derpå, han gjorde kungen underkunnig om hvad nödigt var, och lämpligt var i hvarje fall. Hans Majestät blef mycket imponerad, och skattade hans arbet', högeligen, upp. Han bad derwischen, att han, någon gång, sku' låta doms-förhandlingarne ega rum i hans närvarelse och under hans presidium. På det att kärandens anföranden månd' blifva hastigt hörde, och han, han sjelf, förmedelst klokt biläggande af saken, sig, månde vinna oförgänglig Lön, THY, gick, ock, shaikhen, sisteligen, in derpå. Och, från hans läppar kommo, sen, i hvarje fall, det

[1] Som aldrig varit »*mallig*» mot. Danska: »*skrued*».

utslag och decret, som fallet kräfde. Och kungen lånade, med glädje, honom, städs, sitt öra. Den dom *han* färdat ut, slog *kungen* fast. Omsider nådde saken sådan omfattning och vidd, att hela rikets alla angelägenheter vid fållen af derwischens ledning bundos fast. Och, dag för dag, blef han allt mer, med styrandet af statens och dess revenyers angelägenheter, kedjad
194. fast. Försåtligt ljuft, och ljufligt lömskt, begynte, småningom, ett smygande och växande begär till makt och värdighet och höge äre-ställen att, i hans hjertas kärn-hus, drypa in sitt gift. Det vållade, i muren af hans regelbundna böne-tider och i vallen af hans regelbundna andakts-iakttagelser, en brèche, en lucka. Och, sen begäret efter pomp och ståt derwischens hufvud lyft från fridens och förnöjsamhetens hufvud-kudde, göt det, i honom, håg till flärdens diadém.

Hvem är, som denna verldens gamla trolldoms-hexa ej ledt bort från Vägen?
Hvem är, som icke tömt, ur hennes lögners kalk, en drick. förfäande och vållande förgätenhet af Gud?

Den fina verldens fina societet är en förförisk och bedräglig hexa. O ve! Hur många lejon-hjertade och tappre män har hon ej vilsefört, och, genom snaran, af den kärlek, de, för henne, hyst, gjort till sitt rof, sitt byte?! Hon är en sminkad och förrädisk gumma, som kastat många bålde riddersmän och Ljusets hjeltar ned i nesans grop.

En Rústam! Äfven han! I olycks-gummans klor!
Ett Sannings-sändebud! I hennes sorg-grops djup!
Egypten! Öde-lagt! Af hennes Nil-flods våg-svall!
En Yűsuf! Fläckad ned! Se blodet på hans skjorta!
Förbindelse! På skilje-messans väg-topp!
Trovärdighet! Vid hyckleriets gat-hörn!
Förnämlighet! Från hvarje konungs krona!
En ocean af blod från hvar Asfandiyár!

När vår derwisch, i stället för den bittra drǒguen af afhållsamhet, väl, smakat på personlighetens högmods-spis, väl, läppjat på begärlighetens njutnings-vin, strax, glömde han, i hjertat, bort den fröjd, Guds dyrkan skänker, strax stack han in, i örat sitt, den ring, hvars namn är Detta Ord: »*Att verlden älska: DET är kronan uppå sjelfva kronan uppå lastens hufvud*».

När eremiten fångar välmakts-trummans dån,
Erfar han, i tillbaka-dragenhetens vrå, ej längre glädje.

Och kungen, å sin sida, när han såg att eremitens åtgärder och mått och steg, med hela rikets bästa, stämde öfverens, antvardade han, genast, maktens tyglar i hans kloka händer öfver. Förr, hade eremiten nödgats tänka på sitt bröd. Nu var han nödgad omsorg ha om hela verlden. Förr, hade eremiten nödgats tänka på att skaffa sig en filt. Nu var han nödgad omsorg ha om tämjandet och styrandet af hela landet.

På ängen, som du såg, finns ingen blomma qvar;
Ty det blef höst, och vårens friska blomster-prakt förvissnade.

En dag, kom en af de derwischer, som för vana hade vakta upp vår shaikh och honom tjena, och bringa natten, ända fram till dagen, under bön och klago-rop till Gud, och sjelf-förnedring, till, till shaikhen, på besök. Så snart han såg, hur saken stod, och lade märke till all denna pomp och ståt och maktens härlighet, UPP tändes, i hans hjertas förmak, häpenhetens eld.

Turberadt, grumligt, färgadt svart är vordet Lifvets Vatten; **195.**
Hvar är Elías? Guds prophet! Prophet af Lyck'sam fot!
Ur Rosen sipprar blod! Blod dryper ur dess grenar!
Hvad blef af Vårens Vind? Af Vårens milde flägtar?

När natten fallit på, och folkets buller tystnat, tog den besökande derwischen i förhör och qvad: »O shaikh! Hvad är det som jag SER!? Hvad skåda mine ÖGON!?

Contentan af din dag var Hoppets Lycko-Morgon!
Hvad är det, nu, ditt Hopp? Hvar Glansen af Dess Ljus?[1]

Hur mycket än derwischen sökte sig försvara, och öppnade urskuldandenas tunga för att allt förklara, det intet halp. Han kunde icke bringa fram ett enda ord, som stod sig vid beröringen af Vishets-Jungfruns Pröfvo-Sten. Hans gäst genmälde: »All hvad du har sagt är endast en personlighetens förevändning. Och hela denna långa ramsas kärna, och hela detta myckna svammels sammandrag bevisar blott, att du, i hjertat, traktar efter verldslig ära, och att din höge och upplyste ande, af lystnad efter makt och guld, tillfångatagits. Af håg till ansedt namn har gripits fast, och gjorts till slaf!»

En Phoenix såsom du! Guds höge man! Hur länge lyster, dig, att, längre, spisa ben!?
O ve! Att du din höge andes skugga hafver kastat på ett stinkande kadaver!

---

[1] *Barnet och Hoppets Ljus.*

»Shades of the prison-house begin to close
Upon the growing *Boy*.
But he beholds The Light and Whence It flows,
He sees It in his Joy.

*

The *Youth* who, daily, FURTHER from The East
Must travel, still is Nature's Priest,
And, by The Vision Splendid,
Is, on his Way, attended.

*

At length, the *Man* perceives it DIE AWAY,
And fade into the light of COMMON DAY ...
Whither is fled THE VISIONARY GLEAM?
Where is It now: THE GLORY and THE DREAM?»

* *
*

Kom, skaka dammet af din afskildhets och nakenhets fördolda Guds-tillbedjans bräm! Kom, drag tillbakadragenhetens hufvud in i Guds-tillitens krage! Och bringa icke verldens gift-bemängda läckerheter till önskningarnes och förhoppningarnes gom.»

Sträck icke ut begärets hand mot tidens mat-bords rätter!
Ty Gud har blandat denna verldens läckra god-saker med gift!

Qvad eremiten: »Käre vän! Alls ingen ändring har, i mig, egt rum. Mitt samtal med, och mellan-hafvande med mine likar har, i mitt tillstånd, ingenting förvandlat. Och, i mitt hjerta, åtrår jag just samma sak, som du har nämnt.» Qvad gästen: »Så du säger, *nu*, ty du har mist all insigt i, all känsla och allt sinne för ditt tillstånd. Personlighetens lystenhet och fikenhet och makt-begär ha flor-behöljt och öfver-täckt ditt öga. Den tid skall komma, då du vaknar upp. Då skall din ruelse, dig, intet gagna.

SÅ har du handlat. Och, till sist, till slut,
Då du dig ångra skall, blir ångern utan båtnad.

Ditt fall mig minner på om fallet med den blinde, som tog miste. Och intet skilja kunde mellan läder-remmen af en piska och en orm. Och, THY, föll ned i undergångens vatten-hvirfvel.»

Derwischen frågade: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN FEMTE SAGAN

Femte Sagan.

Hans gäst-vän svarade: »Det hafver, oss berättats, att der var, en gång, en blind man och en man, som såg. De stego af, och stannade, en vacker dag, på ett af hvilo-ställena, i en af öknarne. När tiden kom för deras natt-liga uppstigning före morgon-gryningen, för att begifva sig åstad igen, gick den af 196.
dem, som blind var, kring, och sökte efter piskan. Det hände sig, att, på det stället, låg en orm. Han var, af kölden, frusen stel, och sans-lös. Den blinde trodde, att den ormen var hans piska. Han tog den upp. Och, när han strök den med sin hand, upptäckte han att den var mjukare och bättre än hans egen. Thy, vard han glad. Han steg till häst. Han glömde bort den piska, han förlorat. Men, när det dager blef, såg hans kamrat, som kunde se, en orm i handen på sin blinde vän och följeslagare. Han gaf ett rop. Han skrek: »Kamrat! Kamrat! Det der, som du tog upp, och antog för en piska, det är en dödande och giftig orm. Släng bort den, ur din hand, förr'n handen din den biter, och, dermed, ger din hand ett dödligt hugg.» Den blinde trodde, att hans res-kamrat den piskan efter-trådde. Han svarade: »Min vän!

Hvad kan, väl, *jag* åt denna saken göra?
Den blott på tur beror. På tur, och på ren lyck-träff!

Jag hade tappat bort min egen piska. Gud, Skaparen, Det Höga Majestätet gaf mig en, som bättre var än den jag tappat bort, till skänks, som en present. Om lyckan är, dig, huld, och, mildt, emot dig smilar, så kan det hända, att, ock, *du* kan leta reda på en vacker piska. Emellertid, jag är ej en af dem,

som du, med fagert snack, och hale ord, kan lura. På *så* vis får du aldrig piskan ur min hand.» Den seende log ett bekymradt leende och sade: »Käre broder! De skyldigheter, som åligga sanne följeslagare och vänner, befalla mig att tälja dig, att denna piska är en orm. Att göra dig, om denna öfverhängande och hemska fara, underkunnig. Så, lyss, nu, till mitt ord! Och släng den ormen bort!» Den blinde drog till-sammans ögon-brynen, svarade, och sade:

»O fräcke supplikant! Hvi stränger du dig an förutan gränser?
Gif akt på Detta Ord: »Vårt dageliga bröd har Herren Gud, i Himlen, för-bestämt och fast-ställt».

Du hade tänkt, *dig*, lura till *min* piska! Du strängde an dig utaf alla krafter för att förmå mig slänga piskan bort. I hopp derom, att, när jag, väl, den slängt, det skulle lyckas, dig, den piskan plocka upp. Men koka, dig, ej slike tomme planer. Och gif på båten slik en dåraktig förhoppning. Ty denna piska är, mig, kommen i min hand från Öfversinnlighetens och Osynlighetens Verld.»

Man måste ej gå in på ett förslag, som listigt, lägges fram utaf en ovän.

Hur mycket än den seende sig ansträngde i sitt bemödande att öfvertyga och att öfvertala denne blinde, och sine ord bekräftade med ed, båd' sträng och stark, det gjorde intet gagn. Den blinde gaf ej minsta akt derpå. När dagen äldre blef, och varmare blef vädret, och ormens stelhet, från hans kropp, försvann, begynte han sig ringla kring och slingra, och, midt i sina vridningar och vindningar, gaf han den hand, som honom höll, ett hugg. Det hugget dödligt var. Den blinde mannen omkom. Och jag har denna saga DERFÖR talat om, att jag, dig, visa vill, att, äfven, *du* bör ditt förtroende ej skänka denna verld. Du bör din lit ej sätta till dess härlig-

het och kärlighet. Den sminkad är som kroppen af en orm. Du bör dess granna smink ej låta dig bedraga. Du bör, dess falska smil, dess falska mjukhet, ljufhet och behaglighet ej låta locka dig att blifva verldens vän. Ty obotligt: dess bett. Och dödligt är dess drak-gift.»

197.

Förvänta dig, af verlden, icke nectar,
Ty nectar'ns honung är bemängd med gift.
DU tror dig, hela tiden, dricka honungs-saft!
Men honung det ej ÄR. Det är ett dödligt gift.

Sen eremiten denna varning åhört, *då* påminde han sig de flydda tider, och tänkte på sin forna enslighet och afskildhet från verlden, och insåg tydligt, och blef tydligt varse all smutsen och förnedringen af de intressen och förbindelser och angelägenheter, som fållen af hans hjertas mantel, vid dess forna renhet, icke hållit fast och lemnat qvar. Han visste, att de ord, hans gäst-vän talat, framsprungne voro ur den renaste tillgifvenhet, den sannaste hängifvenhet och vänskap. Ur ögonen, begynte ångerns tårar regna. Ur bröstet, utaf saknadens och samvetsqvalens eld förtärdt, begynte brinnande och sorgsne suckar häfvas.

Jag har en själ, som är förtärd af sorg. Hvi skulle, då, jag icke suckar häfva?
Jag har ett lycko-öde, som är sänkt i sömn. Hvi skulle, då jag icke jemra mig och gråta.

Den hela natt, den hela natt, lät han, likt upptändt ljus, ur hjertat sitt, som brann, den heta ångerns stride tårar, ymnigt, välla fram. Och, likt ett mygg, en mal, förtärdes han af längtan efter flamman af Det Heliga, Gudomeliga Skönhets-Ljusets Fröjd. **TILL DESS,** omsider, timmen slog och stunden kom, då *eremiten,* den i sida, hvita kläder höljda *morgon-gryningen* spred mattan ut af solens Guds-tillbedjande och neder-fallande i stoftet inför altaret af Guds ord i Qur'ānen: »*Den tid, då*

morgon-gryningen sin andakt andas fram» den timme och den stund, då *sūfi'ern*, den svart-doks-klädda *natten* i lön-gemaket: »*Då, när natten drages in*», blef kedjad fast,

> När morgonen drar Ljusets Mantel öfver himlens barm,
> Drar jorden, från sin kind, den mörka nattens slöja,

DÅ trängde, åter, menniskor sig in, till shaikhen. **DÅ** trädde, åter, supplikanter in, genom hans dörr. Och stolthetens och sjelf-belåtenhetens vindar började att blåsa. Och nattens ånger svann. Han gaf dess skörd åt sjelf-bestämmelsens och maktfullkomlighetens vind. Han gaf sin bot till spillo.

> Hvar natt, jag säger, mig: »I morgon vill jag dessa lustar öfvergifva!»
> Hvar morgon springer, vederqvickt och ny-väckt, upp min onda håg.

Kort sagdt, sen eremiten helt och hållet gripit maktens tömmar, och tagit statens alla angelägenheter i sin hand, afskedade han konungens ministrar. Entledigade konungens wazīrer. Och dertill kom, att han, vid doms-förhandlingarnes lösning och afgörande, begynte vika af från rätts-principens väg. En dag, han dömde en af undersåtarne till döden. Och, enligt lagen, var en dylik dom ett brott. Ett brott mot lagen *sjelf*. Och, *sedan, derefter*, sen döds-straffet egt rum, begynte ånger, på hans samvet, gnaga. Han vände ansigtet mot denna döds-doms motsats. Försökte, medelst vederlag och skadestånd, godtgörelse, posthum upprättelse, med mer, att göra bot. Men anförvandterna och arfvingarne till den mördade: de läto, der-
198. med, sig ej nöja. De drogo saken inför kungens Majestät. De kräfde ut, på eremiten, dom. Anklagelsens natur blef allmänt känd. Och deras åtal vard befunnet giltigt och befogadt. Och hela saken hänsköts till den högsta rättens tribunal. Strax, oförtöfvadt, kom dess dom-stols utslag. Derwischen dömder vard att, vedergällnings-lagen likmätigt, och enligt Talionis

Lex, bli rättad af. Hur mycket än han bragte vänner fram, att fälla förbön, hur mycket än han uppdref medlare och förespråkare, att nå en frist, det intet halp. Hur mycket än han lofvade båd' guld och rikedomar, han bragte ingen ändring fram uti den dom, som fällts. Och, som en sorglig följd af att han, fåvitskt, offrat Guds-tillbedjandet och tjenandet för Skapar'n upp, liksom ett offer, för förmånen att slafva för, och sällskapa med Skapar'ns skapta menniskor, blef han, i undergångens vatten-hvirfvel, kastad ned och dränkt. Han glida lät, ur sina händer, denna *verldens* fröjder. Till *Paradisets* Härlighet han aldrig hann. Och jag har denna saga talat om, med DET som syfte: att visa, hursom *jag* — SEN jag mitt ansigt vändt, från Guds-Tillbedjans-Altaret, och hastat bort, i fläng, till mensko-kungars hof; och SEN, från Skapar'ns Bud, mitt hufvud jag vändt undan, och lagt det ned, som slaf, för neslig kungs-tjensts fot —

Är värd det värsta straff, som du kan finna på och tänka ut.»

När Damnah denna lärda oration bragt till ett slut, och denna form-fulländade predikan terminerat, grep häpnad öfver hans vältalighet och tale-konst hvarenda hof-man, som tillstädes var. Ja, sjelfve konungen, det stora lejon-majestätet, som böjt sitt hufvud ned, begrundande, mot bröstet, var tveksam om, *hur* han, i detta svår-utredda ämne, skulle ingå, och *hur* han skulle gifva Damnah svar på tal. En panther, som, i hof-församlingen, tog del, var en af dem, som allramest, hos kungen, stod i ynnest, och en af dem, som, konungen, stod närmast. Han lade märke till den allmänna förvirringen och häpnaden. THY, borrade, i Damnah, han sin blick. Han stack, i Damnah, sine skarpe lo-djurs-ögon. Och qvad: »All denna skymf, som du, på konungs-tjensten, kastat, allt detta hån, du slängt på tjensten af en kung, en kung, hvars hjessa når så högt som himlens stjernor, en kung, hvars hufvud krönts med Guds-

Qurānen's Ord: »*En rättvis konung är Guds skugga uppå jorden*» — det är en gränslös dristighet och oförskämdhet, ett klander, som, dig, icke hörer till. Du, kanske, inte vet, att en, en enda timme af en konungs lif, som bringas till i skipandet af rättvisa, som gifves ut i vårdandet, förplägandet, och skyddandet af undersåtarne, går upp mot sexti år af lydnadstjenst och fromme, gudelige verk! Och *många* af de Guds-tillbedjare, som, inför shaikh-skapets och prestadömets altare, på böne-mattan, lagt sig ned i stoftet, inför Gud, och *många* af de mitra-bärande och konungslige siare, som herrska i förklaringens och underverkens Verld, ha korat ut, åt sig, att göra kunga-tjenst. Och detta enligt Ordet i Qurānen: »*Att göra kunga-tjenst är halfva Vägen Hem*». Och deras syfte varit har att hjelpa de betryckte och förtryckte, och lyfta, från de bördebärande och qvalde, deras last. Och, bland de sagor, som mitt ord bekräfta, är den om shaikhen med ett upplyst hjerta, härpå, ett utmärkt intyg, härpå, ett tydligt prof.»

Qvad Damnah, spörjande: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN SJETTE SAGAN

Sjette Sagan.

Qvad panthern: »Det har, oss, berättats, att, i den staden Fārs, der fanns en shaikh. Bland ryttarne på helighetens fält han vunnit hade öfverlägsenhetens perla. Hans afhållsamhets kronas sjelfva krona var kommen upp till Himla-Spheren's Apex. 199.

Han var, i heligheten, vorden prest och konung;
Kung var han, kungens krona bar han, ty tvenne verldar hade han, med handen, visat bort.
Sin springare han sporrat fram på *Evighetens* fält *förutan Början*;
Med boll-klubban af *Evigheten utan slut*, han spelade sin Boll.

Han kallades: »*den shaikh, hvars hjerta blifvit upplyst*». Och ryktet om hans under trängde ända fram till nejderna af Rūm. Och sorlet om hans sammankomster nådde ända fram till innevånarena af Egypten, Syrien, och Madīnah och Yamán. De vise män, som bodde i 'Irāq, de lärde män, som bodde i Khurāsān, de lade, alle, sine hufvud ned på strecket af tillgifvenhet för honom. De fromme och upprigtige af Turkestán, de älskare af Gud i Hindustán: de lade, alle trofasthetens och upprigtighetens hand på fållen af discipel-skap för honom. En dag, beslöt en ensam-sittande derwisch från Trans-Oxanien [1] att gå på pilgrims-färd till shaikhens helga bostad. Och, efter

[1] Det Persiska Orginalet har: »*Mā Warā'u'n-Nahr*» = »Det som är på hinsidan (andra sidan) floden (Oxus)», (»*Nahr*» betyder »*flod*») d. v. s. Trans-Oxanien.

många svårigheter och med många vedermödor, förflyttade han sig från Samarqánd till hufvud-staden Fārs. Och visst och sannt det är, att, förrän foten af en forskare har sårad blifvit, uppå vedermödornas och lidandenas törn-bevuxna platser, skall handen af en finnare, ej någonsin, genom förenings sanna unification, sig sträcka ut och fatta om Lycksalighetens Ros.

Den näktergal, som törne-taggens qval ej mäktar bära,
Bäst, att han aldrig TALAR om sin Ros.

Sen vandraren-derwischen genom-vandrat styggelsens och ödeläggelsernas öken, anlände han, till sist, till trygghetens och fridens helgedom. Och, sedan han, med vördnadens och ödmjukhetens läppar, gjort shaikhens tröskels damm till sine kyssars möt-plats, begynte han att klappa på hans dörr, med ifverns och begärlighetens port-klapp. Ut trädde Sūfi-klostrets tjenare. Och, sen han frågat, hvem besöket gällde, och reda fått på resans vedermödors enskildheter, gaf han, derwischen, desse ord till svar: »O min derwisch! Slå dig, en stund, till ro. Hans Höghet shaikhen har begifvit sig att vakta upp Hans Majestät sultānen. Sen hans besök är slut hos tidens konung, kan, hit, han väntas åter-vända hvilken stund som helst.» Så fort derwischen hörde talas om sultānen, om uppvaktning, från shaikhens sida, af sultānen, blef han bestört. »O ve!», han ropade, »O ve! Förspildt: min resas qval! Förspilld: min tid! En shaikh, som uppvaktar och ränner till sultāner, och längtar efter umgänge och samman-sittande med dem! Hvad hjelp kan HAN, mig, ge?! Hvad båtnad kan jag hemta ut, ur HONOM?! Hur skulle HAN Rättfärdighetens Väg, mig, kunna peka ut?!»

Jag hade hoppats få, liksom en stackars hund,
Med glädje, vid hans fötter, lida af och somna.
O ve! Mitt ljufva hopp blef till en hand-full stoft;
På *en* gång, det förvissnade och bort-dog.

Derefter lemnade han Sūfi-brödra-klostret. Han vände ansigtet mot stadens marknads-plats. På grund af orenheten af hans gift-bemängda hjerta, som aldrig någonsin, i pröfningarnes, lidandenas, smält-ugn, och späkningarnes, kränkningarnes ässja, var vordet härdadt hårdt och fast, och undfått egg och glans, påsatte han, den höge shaikhens mynt, en låg och falsk och underhaltig stämpel. Okunnig, som han var, om shaikhens sanna väsen, utlöste han, på honom, ord af obefogad, hänsynslös, och skoningslös kritik.

O hycklare! O falske pretendent! Som stryker kring på strand! **200.**
Om oss, som DRUNKNAT ha, hvad vet du om *vårt* tillstånd?!

Med ens fick vakt-man-skapets chef, på honom, ögonen. Och, af en händelse, var, kort tid dessförinnan, sprungen bort en tjuf, som honom liknade. Ur fängelset han hade rymt, den samma natt. Sultānen hade, strängeliga klandrat vakt-manschefen och polis-patrullen, för försumlighet, och tvungit dem att lägga nit i dagen och att sträng an sig, utaf alla krafter, för att ta tjufven fast och hugga af hans hand. Off'ceren lade märke till derwischen, och trodde denne var den tjuf, som hade rymt. Strax lät han honom föras bort till tukto-huset. Och fast derwischen visade sitt pass och sine papper, och gjorde reda för sig, uti ett och allt, och, sannings-enligt, lade fram sitt läge: det intet halp. Det gjorde ingen verkan. Han MÅSTE få den högra handen amputerad. Ty slik var lagen. När bödelen, med sine vapen grymme, trädde fram, och, omildt, obevekligt, höll den skarpe bödels-knifven öfver handen på derwischen, och just stod i begrepp att hugga af hans hand, DÅ höjdes, i det samma ögonblicket, upp ett Rop. Det var den höge shaikhen med det Guds-upplysta hjertat. Och shaikhen skred, midt i en glans-full skara, och nalkades den fläck, der

mensko-massan stod. Och, sen han hört sig för, hvad saken gällde, och visshet fått, hvad den sig rörde om, och underkunnig blifvit om derwischen's farliga belägenhet, förtäljde han, för myndighets-personen, vakt-mans-chefen, följande: »Den mannen, som här står, är en af mine lärjungar. Han är en af min tröskels helge män. Den misstanke, som du, på honom, häftat fast, är obefogad. Den strider mot det verkliga förhållandet. Från honom, drag din hand. Sätt mannen fri.» Polis-off'ceren kysste hofven af den höge shaikhens häst. Han lade ned välsignelser på shaikhens hjerta. Han utbad sig förlåtelse och tillgift af derwischen. Och vände, sen, sitt ansigte åt sina egna uppgifter och pligter. Derwischen, som befriad var från dödens snara, och sluppen undan var från bödelns svärd, åtföljde, ofrivilligt, shaikhens följe, och skred framåt, som en af shaikhens män. Midt under processionen, lade shaikhen, mildt, sin hand uppå den arme mannens skuldra. Och hviskade: »Min broder! Det är icke höfveligt och täckeligt att tänka illa om derwischer och faqīrer. Ej heller: finna fel hos dem, som ha valts ut af Gud. FÖRTHY: om vi, från kungar, taga bort vår hand, och höra upp att göra tjenst för kungar, då skola olycks-drabbade och omildt gripne män som *du*, från handen af den vålds-man, som dem gripit har, ej kunna dra sig undan.» Derwischen insåg, att han handlat orätt, och begått ett fel. Han såg, att hans tillvitelser, ur dårskap och ur brist på kunskap, voro sprungne. Ty allt, som utgår från full-ände-n-ingens folk är tomt — som DET är tomt — tomt på all vank och skada. I ty att SYFTET hos en full-full-ända-d menniska har löst sig UPP, har svunnit BORT, har mängt sig SAMMAN med, och blifvit ETT och SAMMA med Guds EGET Syfte. Fördenskull emanerar ingenting från detta folk, som ej *Guds* AFSIGT är. Som icke är *Guds* VILJE. Och ingen enda handling det begår — om, än, den, skenbart strider emot vett och visdom — som ej är freds-befrämjande, och gagnande, och god.

Den son, hvars strupe skurits af af *Khizr*'s knif,
På honom sätter plebs ig-Nobilis [1] tillbaka ej hans hufvud.
Och om, i hafvet, genom *Khizr*, skeppet brast,
Der finns, för dem, som *Khizr* bräckt, en Hundra-faldig Helsa.
När *Khizr*'s hand den bräckte binder om,
Skall helad bli och frisk den krossade och bräckte.
När, från en menskas kropp, Gud skiljer hennes hufvud (tanke), **201.**
Skall Han, med tiden, bringa hundra tusen, hufvud (tankar), derigenom fram.
Om den förintade tar tag i smuts, så blir det guld;
Om den beprisade stjäl till sig guld, så blir det aska.

Och syftet med framsttällningen af denna liknelse är DETTA: Guds stor-män hafva aldrig undandragit sig att tjena kungar. De hafva, tvärtom, valt, sig, detta ut. De ha ej ansett för en skam att möta hof- och kunga-tjenstens vedervärdigheter och tracasserier och intriguer.

Du! Hvem är du?! (Jes. 2: 22.)
Hvem är, väl, du, att du, ens tagen skulle blifva med i räkningen?!?! (Jes. 2: 22.)

Qvad Damnah: »Hvad du sagt att store, Domens män sökt, genom kunga-tjenst, få komma kungar nära — mycket sannt. Men det har varit för att vinna gagn åt hela menskligheten. Och, utan Guds ingifvelse och Guds inspiration, ha de sig aldrig någonsin fördristat ge sig in derpå. Ej heller ha de, nånsin, låtit verldens och personlighetens kraf få någon talan. De ha, i kungatjensten, aldrig blandat in personlige och sinnlige och verldslige motiv. Nuväl, enhvar som slikan är, och tilhör *den* categori'n, ehvad han säger eller gör är af den art,

[1] »ig-Nomen-ibilis». »För *Namnet — Guds Namn*: *'Den, Som är ÄR'*. *'Den, Som, ENSAM, är* (är TILL)' — o-emot-tagelig.»

att ingen hafver galla nog och mod och dristighet att honom klandra. Emellertid, hur skulle enkelt folk, som vi, nå dylik högre rang? Hur skulle vi, ens, ANSPRÅK på, och BÖN om dylik rang och värdighet försvara kunna och rättfärdiga? Åter: hvad angår det, du sagt, att kungen är Guds skugga — så går jag, gerna, äfven, in på DET. Men det är en af *egenskaperna* hos en monarch och ett af *attributen* hos en konung, att hvad han gör är Rättvisa och Rätt. Hans gerning ligger Sannings-Vägen nära, och fjerran ligger den från lögnens väg. Han visar gunst, mot ingen man, i egennyttigt syfte. Han visar ingen bort, förutan giltigt skäl. Antvardar ingen, orättvisligen, den grymme bödelen, i handom. Men vackrast och förtjenstfullast af alle kungars alle egenskaper är, dock, detta, att de, med ynnest, omfatta den tjenare, som visar vackre drag, att de, med barskhet, degradera trolöse och svekfulle ministrar.»

Den fridsamme och oförargelige mannens rosen-buske
Han vårdar ömt, och håller frisk, med vattnet af sin huldhet och barmhertighet.
Den stridsammes, som, lik en törne-tagg, det arma folket, pinar och ger hugg och stick, och sting,
Han rotar upp. Han rycker upp med rot och stam, med fasan af sin skräck.

Qvad lejon-modern: »Hvad du sagt, är sannt. Men ditt fall förefaller vara raka motsatsen. Ty, samfäldt, vittna alle, här, vid denna råds-församling, sittande bisittare, att Shanzabáh var, kungen huld och trofast, i sin *tjenst*, och, i sitt *hjerta*, honom, tillgifven och väl-bevågen. Och allmänt säges det, och allmänt falla ord ur folkets munnar, som ange, att det var, förmedelst elden af DITT sqvaller och förtal, som skörden af hans önskningar och hopp gick upp i lågor. Och ryktet går, att det var, genom nidings-dådet af DIN afund och DITT hat,

som konungens förtroendes och tillits piedestal blef undergräfd och skör, och föll i bitar.

En eld har, genom afund, blossat upp.
En verld har, genom afund,[1] brunnit upp, och vandlats om till aska.

Qvad Damnah: »Det är ej fördoldt för konungens, af Gud, upplysta sinnelag, och alle hof-män, som, här, nära äro kunna det bevittna, att mellan mig och oxen intet fanns af hätskhet och af agg. Hur skulle, då, en fiendskap af gammalt datum och en inrotad misshällighet sig kunna TÄNKA låta? Och oxen, sjelf, änskönt han hade tillfälle och medel att mig skada och afdagataga, och makt att sänka mig i dödens grop, han visade mig aldrig någon hätskhet. Han iakttog, emot mig, städse, vänlighetens lagar. Slog, städse, in, hvad, nu, beträffar mig, på välviljans och älskvärdhetens väg. Å andra sidan, var jag sjelf, i kungens ögon, ej så oansenlig, så helt obetydlig, att det, mig, ens, föll in att bry mig om Shanzábah, så, att jag, af hat och agg mot honom, skulle mig besvära med att skaffa honom bort. Nej, saken låg helt annorlunda till. Jag gaf kungen råd. Och, hvad jag hört, jag förde fram. Jag förde fram, till Majestätets öron, orden, som jag hört, och spåren, som jag märkt. Men utan egen-nyttige motiv, än mindre vrånge och fiendtlige. Det var min enkla pligt, min skyldighet mot konungen, att visa min erkännsamhet för kungens nåd och tala, sannings-enligt, om de tecken till förräderi och stämplingar mot konungen, som jag lagt märke till, från oxens sida. Och hvad jag talat, blef, af kungen granskadt. Allt undersökte han. Allt forskade han ut. Och fann, att hvad jag sagt, med verkligheten, stämde. Och hela undersöknings-arbetet, och hela veder-gällnings-arbetet var kungens sak. Och, nu, finns mången här, som var i liga med honom, och med- 202.

[1] koloni-afund.

ansvarig är, med honom, i hans hög-förräderi och stämplingar mot konungen. Ej underligt, att DE ta honom i försvar! Ej underligt, att DE mig gripa an! Förthy de RÄDAS mig, enär jag, mig, den vanan har lagt till att tala SANNING! Sannt är och fast det Ordet: »BESK ÄR SANNINGEN».

En hvar, för hvilken Sanningen jag yppade, blef, genast, straxt, min ovän;
Bäst är att tiga still. Och vara tyst. I ty att Sanningen ej sägas får, ej sägas *kan*.
I ty att Sanningen är, allom menskomenom, Det mest Hatade, Det mest Föraktade.

Förvisso! Skrymteriets och sken-helighetens folk, thesslikes, ock, de sjelf-rättfärdige och oförvitelige! *De* ville, gerna, gifva, mig, min bane. *De* ville, gerna, rinna se mitt blod. Men aldrig hade jag, mig, tänkt och aldrig drömt om, att lönen för mitt råd och min bedrifts belöning, och resultatet af mitt arbete och släp sku' bli, att blotta tillvaron och bibehållandet utaf mitt lif sku' göra **kungen** tveksam och betänksam!» När Damnah talet bragt till denna punkt, och tiden skriden var och dagen liden, qvad lejonet: »Han måste, domarenom, bli antvardad öfver, att de må göra undersökning i hans fall. Förthy, i brott-mål och i doms-förhandlingar af detta slag, är det, förutan klare vittnesbörd och säkre prof,

»*Ej rätt att färda ut en dom, som fäller*».»

Qvad Damnah: »Hvilken domare är mer rättfärdig, i sitt skipande af rättvisa, än kungens visdom? Hvilken magistratsperson är mera rät och mera rak, i sin magistratur, än den till lycka födde kungens sköna rättvisa? Pris vare, Gud, och lof! Sultānens klara, upplysta förstånd är en klar spegel! Ja, snarare, en bägare, som visar fram all verlden. En bägare, der hvarje, kungens tjenares förhållanden och tillstånd stå, skönjbart, uppenbart, att läsa, hvar för sig.

»*Var och det vard*»: så sade du till hemligheternas register;
Din dom beherrskar, äfven, ödes-bokens sidor.

Och väl jag vet, att, hvad beträffar undan-dragandet af oviss- 203.
hetens slöja, och lyftandet af tviflets och misstänksamhetens flor, ej NÅGOT finnes, som, med Majestätets perspicacitét och in-blick, mägtar täfla. Och säkert är, att, alldenstund hans domars och befallnings spegel, från fördomens och partiskhetens rost är fri, jag full förtröstan *derom* hyser, att, om, blott, undersökning äger rum på sätt som höf's, min oskuldsgaranti skall komma fram i dagen, och min immunitet skall blifva tvingad fram. Derhos, skall, ock, upprigtigheten af mitt hjerta, liksom frambrytandet af Sannings-Morgon-Ljuset, gå upp för allom, och bli, allom, klar.»

Ej någon menskas hemlighet förblifva skall fördold,
Inför ditt omdömes, din insigts skärpas stråt-glans.

Qvad lejonet: »O Damnah! *Lita* på, att investigationen skall bedrifvas med omutlig stränghet. Och undersökningen i dine göranden och låtanden skall göras med en kam af fin'sta slag.»

Jag vill otrolig möda göra mig, i sållandet och siktandet
af denna sak;
Till DEN grad att jag, ur en deg, skall kunna draga fram
ett hår-strå.
Dig, är ej doldt, att jag Den Höge Himlens Dolda
Hemligheter
Med skärpan af min blick, kan draga fram, ur deras dok.

Qvad Damnah: »Sjelf jag önskar slik en noggrann undersökning. Jag gör det i förvissning om min oskuld. Ty jag är säker på att, genom denna undersökning, skall, i den mån den vidgas ut och göres skarp och grundlig, min ärlighet stå fram i ljus, ÄN mera klart. Hör på! Om jag, i denna sak, förfarit brottsligt, hvi hade, DÅ, jag stannat qvar vid kungens

hof? Hvi hade, DÅ, med krossad fot, jag suttit qvar, och väntat. Och väntat på förderfvet, som drog när. Nej, DÅ, jag hade stigit upp, och flyktat, och ihågkommit Ordet i Qurānen: »*Genom-ströfven jorden*». Jag hade flyktat till ett annat land.»

Ty vidt och bredt är denna jordens fält.

Men lejon-modern genmälde: »O Damnah! Det förefaller som om ditt intresse för den föreslagna undersökningen ej vore fritt från fruktan och alarm! Väl-visligt, söker du att komma från det hela, och ställa fram dig sjelf som oskyldig och ren. Men, utan frågors görande, och hörande af svar, och utan anställning af pröfning och förhör, i denna sak, må du ej tro, att du kan slippa undan. Om DET du tror, när du en dåraktig förhoppning. Om DET du hoppas, gäckas skall ditt hopp.» Qvad Damnah: »Jag har många afunds-män och fiender. Och hatare och vedersakare jag har, förutan tal. Jag håller hoppets öga rigtadt mot den önskan, att, åt en rättvis man, må bli betrodt mitt mål. Åt en rättfärdig domare, som fri från fördom och misstänksamhet och egen-nytta är. Som, sannings-enligt förer fram, till Majestätets öron, allt hvad, i målet, varder sagdt och hördt. Och, vidare, förbidar jag, att KUNGEN, sammaledes, till SIN klara dom, som hela verlden pryder, och en spegel är af seger och triumph, skall föra fram, till granskning och bekräftelse, det utslag, domar'n skall, till honom, ha fört fram. På det att jag ej dräpt må bli på blotta misstankar. På det att, uppå Vedergällningens och Domens Stora Dag, mitt blod, med orätt, spilldt, ej ropa må til Himlen.»

204. Jag fruktar, för min *egen* räkning, ej för döden.
Men Gud förbjude, att *din* mantel-fåll sku' fläckas af mitt blod!

Qvad lejonet: »Jag har, i ingen af de domar, som jag färdat ut, från Rättvisans och Trofasthetens Kungsväg vikit af. Det

är ej möjligt, att jag skulle kunna sätta foten annorstädes ned, än på den väg, som stakas ut af Rättvisan och Lagen. Men om, af dig, det andragna förräderiet är begånget, skall dig, förvisso, nå det straff som du förtjent.»

Hvad du, i tidens sädes-fält, har sått,
Skall du, förvisso, skära upp, i evigheten.

På desse ord, gaf Damnah detta svar: »Men HVARFÖR skulle jag ha denna trolöshet tänkt ut? Och af hvad orsak och på hvilken grund sku' lust till store ting och håg till höga värdigheter hafva inträdt i mitt sinne? Men kungens rättvisa jag känner väl. Och spåren af hans ädla handlingssätt har jag lagt märke till. Förvisso, derför, skall han icke göra mig besviken på den rättvisa, hvarmed han pryder verlden! Förvisso, derför, skall han icke hugga af det hopp, jag sätter till välsignelserna af det oväld, hvarmed han regerar verlden!»

Gud har dig skapat för att skipa rättvisa;
Ej kommer orättvisa från en rättvis kung.

Qvad en af hof-männen: »Hvad Damnah talat har, är icke vördnadsfullt och aktningsfullt mot kungen. Men han försöker att, med slike ord, afvärja olyckan, och stormen som drar när.» Qvad Damnah: »*Hvem*, i hela *verlden* all, är, mig, mer huld och vänskapsfull en vän, än jag, jag sjelf? Eho sig sjelf, i nödens timme och i farans läge, öfvergifver, och intet lagar till, till eget lifs försvar, hvad hopp om hjelp och skydd kan han, till andre, sätta och, på andre, bygga?

Om du, med eget verk, ej mäktat gå i land,
Hur skall du gå i land med uppgiften att hjelpa andre?

Ditt tal är ett bevis på bristen i din fattnings-färdighet och insigt, och ett bevis på öfver-måttet af din dårskap och villfarelse. Men du må inte tro, att hvad som timat har förblifva skall fördoldt för kungens skarpa blick. Tvärtom! Sen, djupt,

han saken öfvervägt och, nogsamt, den begrundat, skall han, med kunglig discrimination, särskilja mellan dine smäde-ord och mine gode råd. Förthy hans insigts-fulle, Guds-upplyste ande kan, på en enda natt, begrunda åtgärder och taga mått och steg, som influera en hel lifs-tid. Han kan, med en, en enda tanke, sig, underlägga härar utan tal.»

Hans tanke, fjerran-blickande och verlds-betvingande, kan,
på ett ögonblick,
Utföra bragder, *störr'* än andres, under loppet af ett lif.

Qvad panthern: »Mig förvånar ej så mycket all din förra trolöshet och list, som din vältalighet vid detta tillfälle, och ditt förråd af sed-lärande berättelser, predikningar, och liknelser, och dine qvicke infall.» Qvad Damnah: »Ja. *Nu* tiden inne är för sede-lärande predikningar och maningar, om, blott, de finge slå sig ned på emottagandets och hörsamhetens thron.
205. *Nu* tiden inne är för liknelse och lära, om, dem, blott, lyckades, hos hörarena, vinna anklang, väcka svar.» Qvad lejonmodern: »O förrädare! Tror du, då, *än*, och hoppas du, då, *än*, att genom gyckleri, och gäckeri, och snack, dig, lyckas skall, dig, utverka din frihet?» »Nej, inte», sade Damnah, »om man lönar godt med ondt. Och inte, om man anser, att rättskaffenhet och ärlighet belönas bör med straff. Men, hur, än, saken står, hur, än, man saken vände, jag hafver gjort min pligt. Min skyldighet jag fullgjort. Jag utfört mitt beting. Jag, trofast, gifvit har, åt kungen, råd. Och kungen, nogsamt, vet, att ingen landsförrädare sig drista skulle, inför honom, öppna munnen. Om kungen, mig belangandes, ger order om tortyr, skall straffet för tortyr'n, på honom, återstudsa. Om kungen, mig beträffande, förhastar sig, och, öfveriladt, brådstörtadt, förfar, och ger på båten öfvervägandets välsignelser, och skänker nyttan af besinningsfull begrundan sitt förakt, skall honom sorg, på ändalykten, gnaga, och honom halstra på fåfänglig ångers eld. Ty det har blifvit sagdt:

Eho, i sine verk, utvecklar hast och brådska,
Han vräker byggnaden af sitt förstånd omkull.

Och den, som, genom öfverilning, undandrar sig tålamodets och besinningens välsignelser, skall drabbas af det öde, hvaraf drabbades den qvinna, som, i sin sak, ådagalagt förhastande och slarf. Som, THY, ej kunde skilja mellan vän och slaf.»

När lejonet, som noga lyssnat till och gifvit akt på Damnah's ord, fick höra detta sällsamma och underliga inpass, strax blef han nyfiken, och frågade, och sade: »Hur lyder, månne, den berättelsen?»

DEN SJUNDE SAGAN

Sjunde Sagan.

Qvad Damnah, såsom svar: »Det, oss, berättats har, att, i Kashmīr, den stora staden, fanns en köpman, som rik var på båd' gods och guld. Han hade, ock, oräknelige tjenare och biträden. En hustru hade han, med ansigte som månen. Med svarte, glänsande, och mysk-begjutne lockar. Och af en skönhet slik, att himlen aldrig skådat slik en sol. Ej hade verlden, nånsin, fått, uti sin hand, en dylik skönhets-bild. Och hennes kinder voro, likasom för-en-ings-dagen, strålande och röda. Och hennes lockar voro, liksom skiljo-messo-dagen, ändlöse och svarte.

I skönhet, solen — mid-dags-perlan — lik;
Han kastade, med sine half-tillslutne ögon, smäktande och svår-motståndelige blickar.
Som rosen: hennes kind. Som dagg-begjuten ros.
Fin hennes midja var. Och hög var hennes barm.
Hon var, i sötma, sötare än rosen-socker.
I mjukhet, vid omfamningen, än finsta ros, mer mjuk.

I grannskapet till köpmannen der bodde en artist. I konst-förfarenhet och skicklighet: så hög, i rang, att han ut-pekades, med fingret, af all verlden. Han var, för sina taflors skull, allt folkets älskling. På grund af hans porträtt, som anlets-dragen, troget, återgåfvo, befunno sig det landet Chinas målarskaras själar, förvirrade, i häpenhetens dal. På grund af snillrikheten, lagd i dagen vid hans taflors färg-beläggning, befunno sig det aflägsna Cathā's beprisade och mång-omsjungna målarskaras hjertan, förbluffade, i afundsjukans träsk.

206. Med snille, den mäster af konstnärlig hug
Drog taflor på vatten, så lätt som en vind.
Likt lockar och kinder af tjusande mör,
Han målade natten på dagens panêl.
När *han* drog sin pensel på skapandets duk,
Svann, hastigt, förnuftet, likt röken, sin kos.

Nog af: emellan honom och den rike köpmans maka, sprang, hastigt, ett förhållande af kärlek upp. Den målare, som henne måla skulle, blef snart förälskad i sin tjusande modell. Och kärlekens monarch tog, snabbt, hans hjertas regioner i besittning. — Ty hjertat är, af kärleken, dess kapitål. — Och lystnadens, passionernas armé begynte härja i hans vara's alle landamären.

Uti hans *hjertas* land och hans *religions*, tog kärlekens monarch besittningen och makten.

Den unge älskar'ns öga, liksom hjertat af en enstöring och eremit, blef vaket. Och hans oroliga och sömne-lösa öga begynte, liksom molnen i April, att gjuta tårar.

Liksom ett ljus, jag gråter, hvarje natt, vid gatan af min vän, med sorg och qval i hjertat.
Än rasar jag och brinner jag, af smärta. Än gråter jag och qvider jag af sorg.

Och sammaledes det förhöll sig, ock, med köpskaps-mannens vif. Hon, också, sen, en gång, den unge man hon sett, hade, ur handen, gifvit bort sitt hjerta. Och sjelf-beherrskningens och återhållsamhetens bok hade hon satt, föraktfullt, upp, på glömskans och förgätenhetens hylla.

Mitt hjerta har gått bort. Mitt bröst har mist sin ande.
O tålamod! Gå bort! Dig, finns, här, intet rum!

Från bådadera håll, begynte kärleks-attractionens makt sig göra gällande. De lyckades att, utan hjelp af någon go-

between, sig, skaffa älskogs-möten. Och vägen *till* och *från*, emellan dem, var fri från dammet af förtretlige rivaler. En dag hof qvinnan upp sin röst och sade: »Hvarenda gång, som du mig hedrar med din äro-fulla närvaro, och lyser upp min cell med ljuset af din skönhet, och pryder den med all din ungdoms-fägrings glans, förflyter någon tid, och något dröjsmål vållas, allt under det att du, med små-sten, ger signal. Om du, med målning — hvari du är denna tidens ledare och alla tiders mästare — blott, kunde någonting fundera ut och bringa fram, som skulle vara, oss emellan, till ett tecken, så skulle, derigenom, intet ogagn vållas. Det skulle, tvärtom, blifva, oss, till gagn.» Den unge målar'n svarade och sade: »Jag vill en dubbel-färgad mantel måla. På ena sidan hvit, och skinande som stjernorna då de afspegla sig i vattnet. På andra sidan svart, likt hår-strå't af en Mor,[1] då man det lägger, glittrande, mot fliken af en hvit och vacker flickas mjella öra. Så snart du detta tecken lägger märke till, skrid, genast, ut.» Men, 207.
medan *de* ingingo, med hvarandra, detta aftal, stod en slaf, en af den målar'ns slafvar, och lyssnade på hvad de sade, gömd bakom en vägg. Hvartenda ord, de talat, snappade han upp.

Slut dine läppar till, om Lyckan är i sigte;
Ty många öron lura, lyssnande, bakom en mur.

När några dagar gått, var mantelen gjord färdig. Och deras aftal, som de hade träffat om besöken, kom i bruk. En dag, var målar'n gången ut, i ett visst ärende. Och borta han förblef, tills det blef ganska sent. Då lånade hans slaf, andragande ett svepskäl, af målar'ns dotter, denna mantel, på en stund. Han föregaf, att han studera ville, huru färgerna på taflan voro blandade. Drog mantel'n, sedan, på, och gick till qvinnans, målar'ns älskarinnas bostad. Besinnings-löst, i öfver-

[1] på lågt språk: »Moriān».

måttet af sin glädje öfver mötet, gaf qvinnan icke akt på *hvem* det var. Hon skilde icke mellan älskare och främling. Hon skilde icke mellan fiende och vän.

Hon gaf sin kropp åt denne slafvens famn-tag.
Hon hängaf sig åt kärleks-eldens rus.
Hon uppenbarade, för denne slaf, sin skönhet.
Beskärde, honom, omfamning och kyss.

Förmedelst denna mantel[1] och förställning,[1] ernådde slafven hvad han åstundat och önskat. En stund derefter, återlemnade han manteln. Men, af en händelse, kom målaren, i samma stund, tillbaka, och, drifven af sin längtan att sin älskling träffa, slet han i stycken tålamodets mantel,[2] och tog den andre mantelen, i stället, på. Sen, hastigt, han den kastat på sin skuldra, begaf han sig till älskarinnans hus. Hon sprang honom, förtjust och glad, till mötes. Bedyrade sin kärlek, inställsamt och ömt. Hon sporde, honom sen: »Min vän! Står allting väl till? Att du, så oförtöfvadt, kommer hit, till mig, *igen*?!» Men målaren begrep, hvad förefallit hade. Halfqväden visa, lätt'ligt, han förstod. Förstod, på fläcken, huru saken stod. Han angaf, som ett skäl för sitt besök, en hastigt funnen förevändning, och vände sedan, ögonblickligt, hem. Väl hemkommen, gaf han sin dotter och sin slaf en kraftig tuktan, sen han, af dem, rönt ut, hvad de sig tagit till. Han manteln brände upp. Han gjorde slut på sitt förhållande till qvinnan. Nu, märk! Om denna qvinna icke så förhastat sig, och icke hastat, och sig kastat i den lede slafvens famn, då hade hon ej heller sig besudlat. Hon hade icke förorenat sig med honom. Hon hade ej beröfvat sig sin vän. Hon hade ej stötts ut ifrån hans vänskap.

---

[1] »be'd-un libās». »Libās» betyder *både* »mantel» och »förställning». Steingass öfversätter det med, bl. a., »robe», »dissimulation», »confusion».

[2] Här ha vi »libās», igen.

När du planterat öfverilningens och häftighetens träd,
Skall det, dig, bära ruelsens och ångerns frukter.

Och jag har denna saga talat om med DET som syfte, att konungen må lära sig, att ej gå brådstörtadt tillväga, mig beträffande. Och att han öfverväge noga, i min casus. Och sanningen är den, att jag ej talat har, af skräck för *döden*. Att jag ej talat har af skräck för *kungen*. Ehuru döden är en sömn, som ej är önskvärd, ehuru döden är en ro, som ej är åtrå-värd, den är, likväl, en sömn, den är, likväl, en ro, som komma MÅSTE, och många karske män ha fällts af dödens hand. Och många stolte män ha vräkts af dödens hand. Och tvungits, mot sin vilje, att, i gräset, bita. Och lärt sig att, ur kretsgången af dödlighet och död, för ingen menska, finnes tillfälle till undflykt. Eho sin fot, i varats öken, sätter, han måste supa utaf dödens vin. Han måste draga på sig 208.
öde-läggelsens och styggelsernas kåpa.

Hvem satte Himlen ned i medgångs-solens sol-sken,
Hvars lycka ej höggs af, likt tidig morgons fröjd?
På ingen menskas växt syr sömmerskan Fortuna
En skjorta, som hon ej, på slutet, rifver AF.

Om jag, så, hade hundra tusen lif, och fuller visste, att, för dig — min konung! — de lifvens spillande medföra skulle gagn, jag ville, gladeligen, ögonblickligen, dem, alle, offra, och skulle räkna det, i begge verldarne, för fröjd.

Om, för en vän som dig, det söta lifvet vore af det allra minsta lilla värde,
Hur skulle DET jag undanhålla ifrån *dig*!? Hur kan jag lifvet undanhålla ifrån den, som *är* mitt lif?!

Men, konungen, det höfves, att han ser framåt, till sakens ändalykt. Det är hans pligt. Ty han kan riket icke vidmakthålla utan svärd. Och han kan icke döma trogne och pålite-

lige tjenare till döden, när han ej hafver annan anledning än blotta misstankar, som inspirerats utaf lömskt förtal.

Du *ensam* blir till slut, om du, med bödel-svärdet, *många* vänner rättar af.

Och tjenare, som, samvets-grannt och noggrannt, fullgöra sitt verk, kan man ej *alltid* finna. Och satelliter, som, med lif och lust, utföra sitt beting, och äro värde obegränsadt ett förtroende, och göra sig, af uppmuntran och af befordringar, förtjente, kan man ej *alltid* bringa i sin hand.»

Det tager ÅR, förr'n det, som varit har en sten,
Förmedelst Solens Värme: blir agāt — uti Yamán. RUBIN — i Badakshán.

När lejon-modern såg, att Damnah's ord den äran fingo att, i kungens öron, mottagas med uppmärksamhet och med gillande, blef hon förskräckt. Hon fruktade, att kungen, kanske, plötsligen, sig skulle *lura* låta af de hale ord, som Damnah hade godt om. Hon räddes för att kungen skulle skänka sitt förtroende, sin lit till desse falske och förgyllde mynt. Till dessa lögner, sannings-efter-apande och sannings-liknande. Till detta vedervärdiga, plausibla hyckleri. Hon fruktade, att sötman af hans tale-konst, och fetman af hans salvelse-bemängda, oljedrypande haranguer, till äfventyrs, på kungen, skulle, slutligen, ta skruf och göra verkan. Och göra kungen likgiltig för undersökningen. Ja, göra kungen — rent af — rent fiendtligt stämd der'mot. Hon vände sig mot lejonet, och sade: »Din tystnad synes ange, att du finner Damnah's ord beaktansvärde och sannfärdige, och, DERMED, och, FÖRTHY, de andres idel lögn. Jag visste inte, att, i trots af all din skicklighet, din skarpsynthet, din insigt, ditt förstånd, du *oförmögen* var att intryck mottaga af sanne ord, men, *väl*, i stånd att bli, till tårar, rörd af falske!

Hur kunna näktergalens drillar dig behaga?!
Då du, åt dessa pladder-fåglar, dessa sladder-skator, har
förståndets öra lånt?

Upp, reste hon sig, sedan, ursinnig och rasande. *Hem*, gick hon, sedan, till sitt eget residens. Men lejonet befallde, att de skulle Damnah binda, och hålla honom, fängsligt, i förvar, till dess att domarena hade undersökt hans fall, och klar-gjort, för 209.
sig, hvad, deri, var sannt. Och lejonet förklarade, derefter, sammanträdet upplöst. Men, hemligen, kom lejon-modern till honom. Hon sade till honom: »O käre son! Jag hafver alltid hört, att Damnah är ett under. Men, NU, jag ÖFVERTYGAD är derom. Ja, han är tidens under-verk och vidunder. Han är den fågeln Phoenix af vår tid. Han är, för sann, en rara avis terrae. Men, säg mig — käre son! — hur kunde han, så: ett, tu, tre, de glitter-glänsande, och lysande, och färskt från ugnen kommande, så varma lögnerna till hopa laga, och så kall-blodigt, dem, allihop, oss, allihop, servera?! Hur kunde han de tjusande och söta skrymterierna och de bestickande bedrägerierna, så hasteligt, som perlor på ett snöre, binda hop?! Ja, sannerligen, om *jag* det förstår! Han finner så subtile räddnings-medel, för an så klyftige och fine argument, att, derest kungen gifver, honom, tillfälle att tala, och, honom, tillstånd gifver att plädera, han, med ett enda ord, skall sig befria, och rädda sig från undergångens brant. Men nu är saken den, att, ej blott kungen, nej, hela hären skulle, deraf, hafva nytta, att han afdagatog's och blefve rättad af. På *så* vis, finge vi, oss, ändteligen, ro. Bäst är, fördenskull, att, med första, gifva, honom respass in i evigheten, så att din själ må finna lugn och frid. Och, derför, bör du icke gifva, honom, tillfälle att tala, och icke heller tillfälle att gifva svar.

Ej brådska vacker är. Med mindre *saken* brådskar.

Qvad lejonet: »De, som stå kungar nära, hafva, annat, ingen ting att göra än ge fritt utlopp åt sin afund och sitt hat. Och

pelarne, som äro rikets stöttor, ha ingen annan sysselsättning, som, dem skänker glädje, än hänge sig åt ill-vilja och gräl. Och, natt och dag, förfölja de hvarandre. Och söka ut hvarandres brister och förtjenster. Ju mer en man är värd, ju ädlare hans värde, dess bittrare de hata honom, och dess ifrigare söka de att kasta honom öfver ända. Och det är *Ärans* män, och det är *Ärans* barn, som, mer än andre smaka få på afund-sjukans gift, och ill-viljans förbannelser och hatets hväsningar. Dem fåviskom och dem, till intet, nyttigom, ger ingen af de höge bort sitt hat. Nu — denne Damnah, som vi tala om: Han är en man, med olik-artade och underbare egenskaper smyckad, han är en man, som, *mig*, har kommit närmare än någon annan. Månn det ej möjligt är, att desse afundsamme, gift-indrypte hof-män, mot honom, *ränker* smidt, mot honom, ingått ha en *samman-svärjning*? Och, sig, i sinnet, satt att honom få på fall?» Qvad lejon-modern: »Huru skulle detta kunna vara möjligt. Hur skulle afund kunna nå en sådan grad. Hur skulle afund föranleda någon drifva andre i förderfvet?» Qvad lejonet: »*Den* sak går för sig *lätt*. Ty afund är en *eld*. En *eld* den är, som, när den blossar upp, förtär och bränner upp båd' vått och torrt, hvadhelst, som elden möter. Och afund, när den nått sin höjdpunkt, ställer, på den afundsjuke kraf, så skräckelige, att han ej ens kan se sitt *eget* bästa. Och äfven, OM han ser det, ser han BORT der'från, och struntar i det. Som framgår af berättelsen om de tre afundsjuke.»

Qvad lejon-modern: »Säg! Hur lyder den berättelsen?»

DEN ÅTTONDE SAGAN

Åttonde Sagan.

Qvad lejonet: »Det hafver, oss, berättats, att tre personer voro samman-resande. De hade händerna, i vänskap slutit samman. De reste, nu, tillsammans, samma väg. Den äldste af dem frågade de andre: »Hvi hafven I Er stad, Er födslo-ort förlåtit? Och hvad är orsaken till Er emigration. Och hvad är orsaken till att I föredragen och, Er, utvalt hafven resans vedermödor. I stället för att stanna qvar, bland trogne grannar. I stället för att stanna qvar, i eget land?» Den ene af dem svarade, och sade: »Af detta skäl har, *jag*, åtminstone, det gjort. I byn, hvarest jag bodde, skedde händelser, som jag 210.
ej var i stånd att uthärda och tåla. Och afund tog mig fatt, och blef, mig, öfvermäktig. Och, ständigt, jag förbrann i afundsjukans eld. Jag tänkte, för mig sjelf: 'Jag vill, för två, tre dagar detta landet lemna. Så att jag slipper se, hvad jag ej *tål* att se.'» Den andre tog till orda, talade, och sade: »Ock, mig har detta afunds-qval, i manteln, gripit. Mig, ock, det tvungit har att öfverge mitt land.» Den äldste res-kamraten tog, på nytt, till orda, sägande: »I ären, begge, mine *med*-bröder i lidandet. I ty att äfven jag, af denna afunds-törn-tagg stungen, mot öknen, och mot ödemarken, vändt min blick.»

Jag säger sanningen, och ljuger ej. Jag kan ej härda ut att skåda och bevittna,
Hur mine vänner äta och förpläga sig, allt under det att jag får stå och, blott, se på.

Så snart de upptäckt, att de voro själs-förvandter, och funnit, att de, alle tre, marterades af afunds afgrunds-qval, fortsatte de sin resa, väl till sinnes. I ty att själs-frändskapen svetsat dem ihop. En vacker dag, låg, der, på vägen, der de gingo fram, en pung med guld. Och alle stannade, och blefvo stående och tittade. Och alle tre utropade, tillsammans: »Kommen! Och skåden hit! Låtom oss detta guldet, med hvarandra, dela! Och, sedan, vända, hvar och en, till eget land! Och, hemma, bringa några dagar till, i fröjd och glädje.» Emellertid, i hvar och en af dem begynte afundsjukans tand att gnaga. Och ingen af dem gick, fördenskull, på förslaget, in. Ty *ingen* af dem ville, att en *annan* af dem skulle få en del deraf. Förvirrade, de stodo der. Villrådige. *Ej* hade de så mycket hugstorhet, att de, från guldet, kunde *afstå*, och sig vända bort derifrån, och sedan, efter att det hafva lemnat qvar på vägen, fortsätta sin resa. Och *ej* de hade så pass mycket kraft, att de det kunde *dela* med hvarandre. En hel dag, en hel natt, de bragte till i ödemarken, hungrige och törstige. De unnte sig, ej sömn. De unnte sig ej mat. De började att, sinsemellan, tvista. Men, alltjemt, fortfor frågan obesvarad. Alltjemt förblef problemet utan lösning.

Kring verldens verk, som ingen ände har,
Finns, der, ett haf, som inga gränser har.
Häraf det kommer sig att låga själar fallit
Ned i den sorg, som ingen salva har.

Men, nästa dag, i arla morgon-stund, red kungen i det landet ut att jaga. Han åtföljd var utaf en skara ädlingar och hofmän. Han red förbi det stället, der de stodo. Och lade märke till de trenne vandringsmän, som sutto, der, nedhukade, i vida ödemarken. Han frågade sig för, hvad som stod på. Han sporde efter hvad som hade händt, dem. De gåfvo honom ett sannfärdigt svar. De sade: »Alle tre af oss har afund fångat i sitt garn, sin snara. Fördenskull, ha vårt fosterland vi lemnat. Vi

hafve lemnat hus och hem, och vandra, nu, förvirrade, omkring. Och, äfven, här, har afundsjukan gjort sig gällande. Och slutet blifvit, att vi råkat i villrådighet och ångst. Oss, lyster en ut-delare och domare, som delar ut, åt oss, vårt guld, i kraft af sitt decrēt.

Och — lofvad vare Gud! — hvad vi, oss, hafva sökt, det ha vi funnit.

Qvad konungen: »Låt hvar och en af Er sin afunds egenskaper och natur beskrifva! På det jag märka må, och mig månd' sluta till, till hvilken *grad* af afund hvar och en har nått, och, THY, beräkna och bedöma må hur stor en *del* af detta guld en hvar af Er kan göra anspråk på. På det jag, sen, må bli i stånd att dela guldet ut, proportionerligt.» Den förste svarade: »Min afund sådan är, att jag ej önskar bringa båtnad eller gagn, åt *någon*, att jag ej önskar visa vänlighet och hjelpsamhet åt *någon*, på det att ej, till äfventyrs, densamme »någon», derigenom, varde hulpen, på det att ej till äfventyrs, densamme »någon», derigenom, komme på grön qvist.» Den andre sade: »*Du!* Du är en *ädel* man! Du hafver ingen lott och del i denna afund. *Min* afund sådan är, att jag ej tål att se att någon ANNAN visar vänlighet emot en annan, och, med sitt gods och guld, gör någon lycke-lig och glad.» Den tredje mannen sade: »I ären, båda två, helt satte ut, ur räkningen. Och ingen af Er kan, på afund, göra anspråk. — Det skulle verka ohemult och otillbörligt. *Jag* sådan är, att jag ej önskar, ens, att någon visar *mig*, mig *sjelf*, en vänlighet. I kunnen, då, förstå, hvad mine känslor måste vara mot en *annan*.» Hans Majestät bet handen af begrundandet med tanden af bestörtningen, och häpnade öfver de ord, som talats ut af desse förolyckade, från Hoppets Nejder lands-förvisade, de der, på taflan af sin Complexion, fått Denna skräckeliga Inscriptionen ristad in: »*Månn de, mot sine BRÖDER, nära*

afund?» (*Qur'ānen 4: 57*).[1] Han öppnade sin mun. Utfärdade sin dom. Den ljöd: »I kraft af Edre egne ord, är detta guld, för Eder allom tre, förverkadt. För hvar och en af Eder, är ett straff, som svarar mot Er last, af nöden. Hvad, först, beträffar honom, som, SJELF, ej önskar visa välvilja mot någon annan, är straffet *det*, att han skall gå förlustig hvarje slags belöning. Att han, i båda verldarne, skall, öfvergifven bli och blottad ut. Och hvad beträffar honom som ej lida kan, att någon ANNAN visar vänlighet emot en annan, är bäst, att han, förutan töfvan eller dröjsmål, befriad varde utur varats bojor, och att hans själ, från detta lifvets vedervärdigheters börda, sättes fri. Och att han, ut, ur kroppens ben-bur, som en fågel, släppes ut. Och, så, hvad, sist, beträffar den, som afundas SIG SJELFVOM, och icke önskar något godt, en gång, för EGEN räkning, så kräfver Rättvisan, som skäligt och som rätt, att han, med marter och tortyr af skilde slag, skall blifva späkter, och, länge, hållas i förnedringarnes och i förödmjukelsernas klo. Och, länge, spisa straffdomarnes rätter, till dess att, ändtligt, fågeln af hans själ, i snaran af: »*Dödsengelen har fått i uppdrag att bevaka Er*» (Qur.: 32: 11), skall hafva blifvit snärjd.»[2] Följaktligen befallde han, att de den

---

[1] *Qur'ānen 4: 55, 56, 57.*

55. »Ce sont eux que Dieu a couverts de Sa Malédiction. Or celui que Dieu a mandit ne trouvera pas de protecteur.
56. Auront-ils quelque part dans l'empire du monde, eux qui ne donneraient pas un brin de creux du noyau de dattes?
57. *Envieront-ils les bienfaits que Dieu a accordés à d'autres? Nous avons cependant donné à* **LA LIGNÉE D'ABRAHAM** *Les Écritures, La Sagesse, et Un Grand Royaume.*»

[2] *Qur'ānen 32: 9—15; 32: 20.*

9. »Ils disent: 'Quand nous disparaîtrons quelque part sous la terre, redeviendrons-nous une création nouvelle?!' (Söderblom.)
10. Ils ne *croient* pas qu'ils comparaîtront devant leur Seigneur.
11. Dis-leur: 'L'ange de la Mort, qui est chargé de vous, vous recueillera, puis vous retournerez à Dieu'.

förste skulle lemna, bar-hufvad och bar-fota, i öknen, och utan föda, utan proviant. Och, vidare, att allting, som han hade, skulle tagas från honom.

---

12. Si tu pouvais voir comme les coupables baisseront leurs têtes devant leur Seigneur! Ils s'écrieront: 'Seigneur! Nous avons vu et nous avons entendu. Laisse-nous retourner sur la terre! Nous ferons le bien. (Maintenant) nous croyons fermement.'
13. Si *Nous* avions voulu, nous aurions donné à toute âme la direction de son Chemin. Mais Ma Parole immuable a été celle-ci: 'Je remplirai la Géhenne d'hommes et de génies ensemble'.
14. Goûtez la recompense de votre oubli de la comparution de ce Jour. Nous, AUSSI, Nous vous avons oubliés. Goûtez le supplice éternel pour prix de vos actions.
15. CEUX-là croient à Nos Miracles qui, lorsqu'on en fait mention, se prosternent en signe d'ADORATION et chantent les louanges de leur Seigneur, EXEMPTS DE TOUT ORGUEIL.
20. Pour les criminels, le feu sera leur sejour. Chaque fois qu'ils désireront en sortir, ils y seront ramenés. On leur dira: 'Goûtez le supplice du feu que vous traitiez, jadis, de mensonge'.» (Linderholm.)

Qur'ānen 52: 1: 14.

Au Nom du Dieu Clément et Miséricordieux!

1. »J'en jure par le mont Sinaï!
2. Par un Livre Écrit
3. Sur un Rouleau Déployé!
4. Par la Maison Peuplée!
5. Par la Voûte Élevée!
6. Par la Mer Gonflée!
7. Le Châtiment de Dieu est Imminent!
8. Nul ne saurait Le détourner!
9. Au Jour où le ciel flottera d'une ondulation,
10. Où les montagnes marcheront d'une marche,
11. Ce Jour là, malheur à ceux qui accusent les prophèter (les apôtres) d'imposture, (Beskow.)
12. Qui sont plongés dans des discours vains!
13. Ce Jour-là ils seront précipités dans le Feu de la Géhenne.
14. C'est le Feu, que vous avez traité de mensonge.» (De svenske universitetens »Theo-logiska» facultets »Theo-logiske» Consistoria.)

(Kasimirski.)

Den man, som inte önskar, någon menska, något godt,
För honom, bör ej någon menska önska lycka.
Hvart frukt-träd, som ej gläder oss med frukt,
Oss, höfs, med yxan, tukta, och beskära.

MALHEUR À CEUX QUI ACCUSENT LES PROPHÈTES D'IMPOSTURE!

Qur'ānen 52: 1—16.

In The Name of The Merciful and Compassionate God!

1. By the Mount!
2, 3. By the Book, Inscribed upon an Out-stretched Vellum!
4. By the Frequented House!
5. By the Elevated Roof!
6. By the Swelling Sea!
7. Verily, the Torment of The Lord will come to pass!
8. There is none to avert It!
9. The Day when the heavens shall reel,
10. And the mountains shall move,
11. Then, *woe,* upon that Day, *to those who call the prophets* (the apostles) *liars!*
12. Who plunge into discussion for a sport!
13. On the Day, when they shall be thrust away into the Fire of Hell,
14. — »This is the Fire, the Which you used to call 'a lie!' — (De svenske universitetens »Theo-logiska» facultets Consistoria.)
15. Is it magic this? Or can ye not see?
16. Broil ye therein, and be patient thereof, or be *not* patient. It is the same to you: Ye are but rewarded for that which ye did do!»

WOE UNTO THOSE WHO CALL THE PROPHETS 'LIARS'!

»This is the Fire, the Which you used to call: 'a lie'!»

»C'est le Feu que vous avez traité de mensonge!»

»Detta är den Eld, som I — moderne »theologer»! — hafven kallat för 'en lögn'!»

Härom skrifver en f. d. »studerande till prest»:

»Hvad beträffar »Söderblom», »Beskow», »Linderholm», ser jag dem an som representanter för hvar sin grad af förfalskning af Guds Ord. Hela landet är så fullt av sådan förfalskning, att man icke kan leta upp

Och, vidare, befallde han, att den der andre afunds-mannen skulle halshuggas, med svärdet utan miskund, utan nåd. Och, THY, från afundsjukans smärta, varda fri. Och, slutligen befallde han, att den der tredje afundsamme mannen, med beck 212.
och tjära, skulle gnidas in, och, sedan, för den skoningslösa solens strålar, sättas ut. Så skedde ock. Han smordes in. Och kördes ut. Och omkom, någon tid derefter, jemmerligt och ömkligt. På så vis, straffade och vedergällde kungen de tre männens afskyvärda afund. Och de fullt ändade, full-kommelige hafva, derom, qvädit:

Den farsot, som ej tager bot emot, är afund.
Och afundsjukan väsens-fundamentet är, för vilde djur och djeflar.
Ett ord-språk säger: »Fiende till *menskligheten* är den afundsamme,
I ty att han — om, noga, du ser efter — är sin *egen* fiende.»

Det finns ej qval, mer qväljande än afund. Ty den, af afund, lidande blir oaflåteligt, vid andres glädje, sorgsen och be-

---

något land i verlden så förvändt. — Desse mästrare af Den Lefvande Gudens Ord, desse Uppenbarelse-frånvände och verlds-tillvände, desse förnufts-troende, förnufts-afgudande (a malevolent set, besotted with intellect»), som, under kristligt sken och kristlige ord, predika en hedendom, som är en *verklig* hedendom — hvilket det, *vi* kalla »hedendom» *icke* är — en hedendom, som *grunden* är till hela verldens nuvarande hex-gryta, BORDE FÅ SINE »KEJSAREN'S NYE KLÄDER» AFSLÖJADE.*»

---

* Cf. Apocalypsis (Upp. Bok.) 3: 17: sista ordet; 18: 1—24; 2 dra Konunga-Boken 9: 1—37 (sagan om Jehu).

»De hafva Moses och propheterna. Höre **DEM**!» »*NEJ*»! — fader Abraham! (Lukas Evangelium 16: 29, 30). Det är detta »*NEJ!*», detta, de rikes, de af sitt rika förnuft för-fäades »*NEJ!*», som förbannar verlden, och icke brottslingars, soldaters, diplomaters, tukthus-fångars brott.

tryckt. Och, städs, vid andres fröjd, bekymmersam och tungsint.

I *denna* sorg förgår den afundsjuka stackars lilla menskans lif: Hon säger, för sig sjelf, om hvarje annan menska: »Hvi har den menskan, nånsin, blifvit född?!»

Och sens-moralen af min saga och dess syfte det är DET: att veterligt må blifva, allom kreaturom, att afundsjuka stiga kan till sådan grad, att någon, äfven, gentemot sig sjelf, ej önskar något godt, och då kan man förstå, hur mycket godt en dylik afundsjuk person tillönskar, androm. Och jag misstänker starkt, och helt och hållet, hela denna utsago om Damnah. Ett sqvaller är den. Ett förtal, en skapelse utaf hans fiender och afundsmän.» Qvad lejon-modern: »*Jag* har icke märkt, att detta hofvets hof-män äro särskildt afundsamme till sin håg och läggning. *Jag* har, hos ingen, iakttagit något, som skulle mig, till misstanke om denna afskyvärda egenskapen hos dem, gifva anledning. Förmodligen är deras oförgripliga, enhälleliga åsigt, att Damnah bör, för kungens bästa, offras upp. Och äfven OM så icke är, sak samma. Det tarfvas ej så mycket vidlyftiga och omständeliga förberedelser för att DEN hunden, qvickt och lifligt, rätta af.» Qvad lejonet: »Jag vet ej HVAD jag säga skall om DET. Jag hyser mine tvifvel om den saken. Och för att desse tvifvel, helt och hållet, skingra, skall jag, i Damnah's sak, ej handla brådstörtadt och öfver-iladt. På det jag ej, i det jag hjelper *andra*, må skada *mig*, och binda ris för egen rygg. På det jag ej, i det jag tillfredsställer *menskor*, må reta *Skaparen*, som menniskorna *skapat* har, mot mig, till vrede. Tills jag hans påstådda förbrytelse, i grunden, granskat, skall jag ej anse mig berättigad att honom lifva af. I ty att det var, genom mitt förhastande, hvad Shanzabáh beträffar, som jag blef nödgad lida dessa ruelsens och samvets-qvalens fasor. RÄTT är, i detta fall, att icke offra män af insigt, män af snille, män af ära, på grund

af löse, obestyrkte misstankar och äre-kränkningar. Tills visshets vackra kind, på skärmen af osäkerhet och ovisshet, sig visar, vill jag ett straff-dekret och doms-utslag till döds ej färda ut. Jag ämnar ej åsidosätta innebörden af ett Ord, som sprungit från den Guds-upplyste anden och flutit från det Guds-ingifna snillet af ett af tidens visaste och störste menskobarn. Det Ordet lyder:

Så snart som du skönjer ett fel hos en bror,
Betänk dig, och hejda din straffande arm.
Med lätthet, Badákhshān's Rubin går i kras; 213.
När, EN gång, den krossats, för ALLTID den bräckts.
Eho, i sin hast, till sitt svärd, för sin hand,
Skall, EN gång, med tänderna, gnaga sin hand.

Och, härmed, bragtes samtalet emellan lejonet och lejonmodern till ett slut. De skildes, och de gingo, enhvar, till sitt hvilo-ställe. Men, sedan Damnah hade blifvit förd till fängelset, och tunga kedjor hade blifvit smidda kring hans fötter, kring hans hals, bevekte broderligt förbarmande och hjerteligt medlidande hans vän Kalīlah att komma och besöka honom i hans fängelse. Så fort han, in i fängelset, kom in, fick, ögonblickligen, han syn på Damnah. Ett regn af tårar började, från molnet af hans ögon, då, att regna. Han ropade: »O broder! Hur kan jag härda ut att se dig sänkt i slik en olycka och vedermöda!? Hvad återstår mig, efter detta, här, i detta lif, för fröjd och glädje!?»

Utan dig — mitt hjertas balsam! — huru kan jag *lefva* mer!?
När du saknas i mitt sköte, huru kan jag *glädjas* mer!?
Du mig svarar: 'Lef mig *utan*! *Utan* mig, var frisk och glad!
Jag har *kunglig* spira svingat. *Vallar*-stafven jag försmår.

Och, äfven, Damnah brast i tårar, och brast ut:

Skilsmessan från käre vänner, käre följeslagare
Krossa, nu, mitt arma hjerta, sarga, nu, mitt qvalda bröst!

»All denna olycka och vedermöda, all fången-skapens sorg, och tunga bojors vånda tillfoga mig ej hälften af det qval, som skiljemessan från en vän som dig mig vållar. Och tvånget, *tvånget* nödgas smälta bort i elden af min saknad efter dig!

Det ges ej natt, då ej mitt hjerta, genom skilsmessan från ljuset af ditt ansigte,
Liksom kabāb, på sorge-eldens halster, varder lagdt.
Det ges ej stund, då ej min bleka kind,
På grund af skilsmessan från dig, som fräter själen, blir fläckad af mitt ögas blod-bemängda tår.

Kalīlah svarade: »O Damnah! När saken, nu, har nått en sådan spets, och din carrière så ömkligt culminerat, betyder det ej någonting, om jag, uti vårt samtal, tar bladet ifrån mun, och sjunger ut, och talar skarpe ord. Jag förutsåg, från första början, hur det skulle gå. Jag strängde an mig, och bjöd till af alle krafter, att, genom gode råd, dig leda på rätt stråt. Du brydde, mine råd, dig icke OM. Du gaf, på mine råd, alls icke AKT. Du stödde dig på egen bräcklig klokskap. Du litade på eget skröpligt vett. Och nu, till sist, har det, jag förutsade, slagit in, och träffat in, och timat.

214. Jag SADE, dig: »Gå icke dit — min käre vän! — ty du blir fångad!»
Och, lika fullt, du gick! Och hvad jag varnat för har slagit in och händt.

Om jag, från första början, hade låtit någon slapphet, i min varning och förmaning, komma mig till last, om, gentemot dig, mine ord jag skrädt, och talat, till dig makligt och beherrskadt, då hade jag, i dag, med dig, en trasa haft på denna byk.

Med dig, jag varit, då, i dag, en socius sceleris, en sceleri affīnis. Jag hade, då, ej *kunnat* tala, med dig, slike ord. O du, min obetänksamme och oaktsamme vän! Månn' jag dig icke varnade och påminde om hvad de vise sagt i slikom styckjom: »Belackaren», de sagt, »belackar'n och förtalaren och sqvallraren: han dör, förrän hans för-bestämde timme hafver slagit». Och meningen med detta ord är följande: till skenet lefver han, i verkligheten, är han död. Han är ej afskuren från lifvet och dess nöjen. Men, inom honom, väller upp, beständigt ny, en evig sorg. En sorg, som gör lifvet dystert och förhatligt. En sorg, som gör döden, med hvart ögonblick, mer önskvärd och förförisk. Precis som, nu, med dig. Ja, bättre vara död än lefva lif som ditt.»

Med hjertat så förpint, af sorg och qval, som ditt,
Är tusen gånger bättre: ICKE vara till, än VARA.

Qvad Damnah: »O min broder! Du sade alltid sanningen till mig. Du fullgjorde din skyldighet att ge, mig, gode råd. Och, dock — personlighetens girighet och lystnad, och eftertraktandet af penningar och guld, och hungern efter värdighet och ära, och fikandet efter ett ansedt, aktadt, kändt, och hedradt namn, försvagade min insigt och min omdömes-förmåga, och gjorde, i mitt hjerta, din förmaning makt-lös. Och fast jag visste, VÄL, att olycks-följden af min gerning var omätlig, och att den bar på faror utan gräns, och diger var med fasor utan ände, gaf jag mig likväl in derpå, med lif och lust. Liksom en sjuk person, som längtandet och åtrån efter mat har öfverväldigat. Ehuru han vet med sig frosseriets faror och dess följder, så ger han, ej förthy, derpå, ej akt. I stället handlar han i enlighet med sina lustar. Men den, som ej kan öfvergifva skattandet åt sina lustar, och jagandet efter personlighetens kraf, han måste underkasta sig de lidanden och förödmjukelser, som blifva följden, och bära på försmädelser

och skymf. Och OM han anför klagomål och klander, han före klagomål och klander an emot sig sjelf.»

Jag klandrar icke andre för den sorg, mitt hjerta tär;
Hvad sorg mitt hjerta drabbat, har kommit från mig sjelf.

Kalīlah svarade: »Förståndig är den man, som, i begynnelsen af hvarje företag och verk, sitt öga kastar på det verkets och det företagets afslutning. Som, innan han ett träd planterar i sin jord, betänker frukterna, som, på det trädet, skola växa. På det han ej må blifva ångerfull för hvad han gjort. På det han ej må skamfull bli för hvad han sagt. Ty dylik ånger, dylik skam och blygsel uppväcka, endast, fiendernas skade-glädje, framkalla, endast trogna vänners sorg.»

Hvad gagna samvets-qval och ruelse på *ändalykten*;
Då, i *begynnelsen*, du har begått ett fel?

Qvad Damnah: »O min bror! Att vara utan fiender är kännetecknet på de nedrige och låge. Och lefva lifvet lugnt, i frid och ro, är kännemärket, på de fåvitske och kunskaps-löse. Hvarhelst der finns en man, hvars hug är hög, hvars lif ger gagn, han skall, för sann, ej undgå lidanden och förödmjukelser.»

215.

När skall du, med din åstundans chaugān, hemföra önskningarnes och förhoppningarnes Boll?
Sätt foten uppå Bollens fält, men, först och främst, och dessförinnan, offra upp ditt hufvud!

Kalīlah svarade: »Den flyktiga och éphémèra äran, den vacklande, otillförliteliga värdigheten är denna sorg och vedermöda icke värd.

Förvänta dig ej Glädjens frukt från denna spök-verlds vilseledande, bedrägeliga frukt-gård;
Den enda frukt, den bär, är omhvälfning (Jes. 40: 4) och ruin.

Du hade icke bort ditt ögas stråle låta falla uppå denna verldens glans och härlighet och ära. Då hade du ej ramlat ned i nesans och föraktets grop. Du hade icke bort plantera hätskhetens och afundsjukans träd. Då hade du, i dag, ej nödgats plocka olyckans och lidandenas frukter.» Qvad Damnah: »Ja. Jag vet. Jag vet, att, sjelf, jag ut-sått dessa sorgers frö. Och hvad en menska sår, det skall hon, ock, uppskära.

Ur godt, du skådar godt. Ur ondt, du skådar ondt;
Ur bjugg, der växer bjugg. Ur hvete, växer hvete.

SOM, nu, jag hafver sått en gift-beblandad plantas frö, kan jag ej vänta på och hoppas få att skåda, kommandes som skörd, en ros med rosen-doft, långt sötare och ljufvare än honung. Och, nu, vid detta laget, hafver saken glidit ur min hand. Och makt-lös är min hand, och kan den intet gripa. Ej öppnas Ödets knut, med djup begrundnings finger. Ej ter sig räddnings kind, i klok besinnings spegel. Jag kännes vid min synd. Jag skönjer, klart mitt fel. Jag märker, nu, att framgångens, anseendets konungsliga juvel ej ger valuta för bedröfvelsernas vatten-hvirfvels smärta.»

Helt enkel syntes hafvets möda, först, på grund af hopp om vinst;
Men dåraktig den tanken var, och fåvitskt detta hopp.
Ty *hundra* perlor ge ej vederlag för *en* orkan på hafvet.

Kalīlah frågade: »Hur har du tänkt, dig, ordna med din räddning? Och din befrielse, hur har du tänkt, dig, den? Hvad pass och genom-väg har du märkt ut till undflykt?» Damnah svarade:

Att, ur din kärleks trånga pass, en räddnings-utväg söka
Är svårt, ty stratagemets smyg-hål hafver stängts och spärrats för.

Mig, synes det som skulle skeppet af min lefnad, i denna, undergångens vatten-hvirfvel, hafva dränkts och slukats upp. Mig, synes det som skulle solen af min existens, i vesterlandet af förintelsen och ödeläggelsen, med ens, ha sänkts och plötsligt, sjunkit ned. Och, dock, jag ger ej tappt. Jag ämnar ej mitt hufvud luta ned mot missmodets och hopplöshetens knä. Jag ämnar, än så länge, och så länge list och fyndighet, mig, stå till tjenst, i sträfvandet att blifva fri, dem, rikeligt och rundeligt, begagna. Men min bedröfvelse förökas af den fruktan, som jag hyser för att *du*, till äfventyrs — min kære vän! — skall falla under misstankar, med mig tillsam-
216. mans. Jag rädes för, att du, på grund af umgänget med mig — ett umgänge, som band oss fast och nådde hardt när unificationens gränser — sku' falla ned i undergångens vattenhvirfvel. OM — hvilket Gud förbjude! — de dig skulle plåga och ligga öfver dig med hot och böner, för att dig förmå att dem, förtälja allt hvad, du, om mina hemligheter, vet, DÅ blefve min bedröfvelse fördubblad. DÅ skulle den, sig, uttryck ge på *tvenne* sätt. Å *ena* sidan: sorg för dig och för din qvalde ande, och skam och blygsel deröfver, att du, på grund af mig, i slikt elände hade nödgats falla ned. Å *andra* sidan: oro för mig sjelf, i ty att hoppet om min slutliga befrielse då blefve, absolut, för alltid, stäckt och släckt. I ty att och enär din sannings-kärlek och ditt sannings-sägande är, allom, kunnigt. Och alldenstund det vore dåraktigt och lönlöst söka vederlägga och bestrida vittnesbördet af en man, en älskare af sanningen som du. En man, som byggt sin hela lefnads byggnad upp på sanning och upprigtighet! DÅ, under DENNA förutsättning, återstår, mig, intet hopp få skåda dig, igen förrän på Domedagen. DÅ återstår, för oss, ej annan mötesplats än fältet för Uppståndelsen utaf de döde.» Kalīlah svarade: »Jag hafver noga lyssnat till hvad du fört an. Du är ej okunnig derom, att jag tortyr och marter ej kan tåla. Du vet, att jag ej krafter har att härda sträck-bänks-plågorna

och sträck-bänks-qvalen ut. Och hvad jag vet, det kan jag intet dölja. Ej heller kan jag, för att mig, hos NÅGON, ställa in, och för att NÅGONS vänskap vinna eller den bevara, hvad falskt är tala, och hvad lögn är häfda. Hvad timat hafver kommer jag att tala *om*, **förrän** *de spörja mig*. För dig, är bäst, att du ditt brott bekänner. För dig, är bäst att du ditt samvet' lättar, och att du erkänner hvad du har låtit komma, dig, till last. Att du, med synda-bot och sann contritio cordis, dig friar från evinnerlige qval. Ty du vet fuller väl, du vet BESTÄMDT, att slutet på den här historien blifver döden. Så låt, åtminstone, ej DENNA verldens qval, som på-bröd, få tortyr och marter i den NÄSTA. Om du, i denna, den förgängeliga verldens kunga-rike, dig saker gjort till lidande och straff, nåväl, så bär dem! Men akta dig, åtminstone, att du ej, i den oförgängeliga verldens kungarike, skall tvungen bli att smaka helvets-styggelsernas bittra vatten.» Qvad Damnah: »Jag vill begrunda innebörden utaf dine ord. Och, sen jag saken moget öfvervägt, skall jag mig rådföra med dig om hvad, mig, fallit in, och hvad, mig synes bäst.» Förgrämd och full af sorg, gick, sen, Kalīlah hem. Han gjorde hjertat sitt till tummel-plats för all sköns stridiga och ångest-fulla känslor. Sin rygg han lade ned på modfäldhetens bädd. Han vred sig, hela natten lång, i ångst. När dagen kom, och morgon-ljuset grydde, sjönk ännu mer hans mod, och hans förhoppning flydde.

Hans mod, hans hopp försvann. Han vrok sin varma önskan och sin ömma längtan ned i stoftet.

Emellertid, i samma stund, som, mellan Damnah och Kalīlah, ofvan-nämnda samtal ägde rum, uppfångade en tjuf, som var, i samma fängelse, en fånge, en tjuf, som legat, sofvande, i deras närhet, och vaknat upp vid deras rösters ljud, de ord, som desse vänner, sinsemellan, talat. Han snappade dem upp,

hvartenda ord. Han gömde och begrof dem i sitt minne. Han sparade dem, hemligt, hop, till passlig dag.

Hvart *ord* har fått sin *tid*;
Hvart *tal* har fått sitt *rum*.

217. Men, NÄSTA DAG, då solen: lejonet med guld-belagda klor, i himla-hvalfvets azur-blåa djungel, satte sig i rörelse, och natten: räfven med det mörka ansigtet och svarta lifs-registret sig undanstack, och, i en vrå af undandöljandets, förhemligandets fängsel, fram-krypande, fram-smygande, slank in,

Förmedelst Dagens Rättvisa, blef verlden all lyst upp;
Den svarta natten, våld-föröfverskan vek klädningen till hopa,

DÅ öppnades, ånyo rätts-förhandlingarnes sal. Och domstolen blef åter formad och inkorporerad. Och lejon-modern tog ånyo upp anklagelserna emot Damnah. Hon öppnade sin mun, hof upp sin röst och sade: »Att lemna folk-förtryckare och menskopinare vid lif är samma sak som *mörda* menlösa, och stillsamma och oförargeliga menskor. Att visa vänlighet mot stolta, högfärds-tokiga personligheter är samma sak som öfva **våld** emot dem lågom, ödmjukom och oansenligom.»

Att göra, mot de onde, godt är samma sak
Som göra ondt emot de fridsamme och Sannings-älskande.

Och hvar och en, som, TROTS att han har makt att bringa honom om, vid lifvet håller qvar den rike troll-konstnären, han varder, i hans nidings-dåd, en med-brottsling, och hafver, i hans rofferi och infami, en lika lott och del. Och hotelsen: »*Eho ger, folk-tyranner och -förtryckare, sitt stöd, han skall, af folk-förtryckare och folk-tyranner varda riden.*

Det onda icke gör! Med onde, var ej vän!
Med onde samman, var ej tillfredsställd och glad till sinnes!

Af lejonet förständigades domarena, genast, att de, vid Damnah's måls handläggande och terminerande, i dagen skulle lägga osedvanlig flit och osedvanligt nit. Och, vidare, att de tillhandahålla skulle daglige rapporter med uppgift på och redogörelse om hvad i dagen kommit fram om Damnah's högförräderi eller lojalitét. Följakteligen, kommo domare, och ädlingar, och värdighets-in'hafvare, och höge män och låge män tillsammans, och samman-träffade, de höge i det hemliga, de låge i det allmänna concilium. Derefter vände domar'ns substitut och ställ-för'trädare sitt anlet mot de nära-varande, och sade: »Hans Majestät ådagalägger, ytterligare och än en gång, i hvad beträffar undersökningen i Damnah's rättegång och mål, och efterforskningen beträffande de mot densamme Damnah gjorda och, nu, hvilande anklagelserna, den allra största ifver och det allra största nit. Och kungen har befallt och låtit veta, att, tills det målets ansigte är rent och fritt från hvarje damm-korn utaf tviflets damm, skall intet annat mål, vid domstolen, anhängig-göras. Och kungen hafver, yttermera, bjudit och befallt, att doms-utslaget icke skria eller strida får mot rättens kraf. Det får ej vika af en hårs-mån ifrån kungs-vägen af den omuteliga, oföränderliga rättvisan. Ej snudda vid, ej heller snedda af mot törne-snåret utaf våld och väld. En hvar af Eder, som, här, nära ären, förpligtas, härmed, säga hvad han vet. Ty, under täcket af ett slikt förfarings-sätt — att sjunga ut och intet hålla doldt — der ligga, slumrande, **tre** store förmåner och privilegia. *Pro Primo*: Att bistå sanningen, och stödja rättvisan, och bära ärlighetens och upprigtighetens fana högt, är icke blott oss menniskor, till båtnad och till gagn enligt Gudomlig Lag, men stämmer, ock, med manlighetens och med heders-känslans lagar. *Pro Secundo*: Att kasta kull förtryckarenas borgar, att lägga öde orättvisans grund-val, och gnida öronen, i näpst, på skrymteriets folk, är helt i harmoni med Skapar'ns Vilje, och stämmer äfven öfverens med menniskans natur. *Pro Tertio*: Att ta till flykten

från förvändhetens och compromissens herrar, och söka sig
218. en tillflykts-ort från svekfullhetens pack är gagn-främbringande och freds-befrämjande för allom.» När detta manings-talet hade bragts till ända, förnams, från ingen af åhörarena, något genmäle och svar. De iakttogo, alle, tystnad. Tego still. I ty att de, om Damnah, intet visste med bestämdhet, och, derför, tvekade att yttra sig, på grund af hörsägen, och drogo sig för att anföra något vittnes-mål, på blotte misstankar, på det att ej, i kraft af deras vittnesbörd, ett dom-slut skulle blifva färdadt ut. På det att icke, genom något ord, som talats ut i ovisshet och efter-sägande och upprepning, en menskas lifsblod skulle spillas ut. När Damnah varseblef, hur saken stod, blef han utom sig utaf glädje och förtjusning. Hans hjerta vidgades, uppfriskades, och fröjdades, likt Paradisets Trädgård genom Vårens Vind. Men, icke desto mindre, drog han ögonbrynen samman, likt en, den der af svåra sorger har förföljts. Derefter hof han upp sin röst, och sade: »I, alle, Domens, Härlighetens ädle! I, alle, Rikets, Religionens höfvitsmän! Derest jag, nu, en brottsling hade varit, då skulle jag mig, öfver denna tystnad, GLADT. Men jag är oskyldig, och ingen brottsling. Och hvar och en, som skuld-lös är, och ej begått ett brott, mot honom lyfter ingen menniska, i straff, med hot, sin hand. Om slikan en, så godt han kan och vet, sig strängeı an för att sig sjelf försvara och befria, är det förlåtligt. Här står jag, nu. Och jag besvär Er, på Ert ord, Er ed, att hvad I veten om mig — hvar och en af Eder — och om mitt förhållande till kungen, det, sannings-enligt, oförfäradt, tala ut. Ty, derigenom, gagnas rättvisan och sanningen. Ty hvart ord är en sådd. Och hvar sådd får en skörd. THY, höfves, honom, som sitt ord, på denna plats, skall ut-så — ett ord, equivalent med, och svarande emot ett doms-utslag, som yppar sanningen, eller ett doms-utslag, som dömer mig till döden — att han sin talan och sitt vittnes-mål för fram, förutan in-mängning, deri, af löst antagande, förmodande och mörkt misstänkande, men

klart, och rakt på sak, på sätt, som stämmer, blott, med sanningen och verkligheten, öfverens. Nu vele vi ta an, att någon af Eder, på grund af blotte misstankar och tvifvel, mig kastar ned i undergångens graf. Jag SVÄR, att honom drabba skall det öde, hvaraf drabbades den läkare, som läkare ej *var*. Som var, all läkar-vetenskap all läkare-erfarenhet, *förutan*.»

De samtelige domarena sporde Damnah, sägandes: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN NIONDE SAGAN

Nionde Sagan.

Qvad Damnah: »Det berättas att en man, förutan kunskapens och vetenskapens grund-fond, och utan verksamhetens och erfarenhetens smycke, FRAM lade anspråk på, och kräfde, som sin rättighet att kallas »*läkare*». Han hade ingen öfverflödande intelligens. Ej satt han inne med en sund och oförderfvad omdömes-förmåga. Och hvad beträffar, nu, hans förutsättningar som kännare af pharmacologi'n och hans bekantskap med de skilda medicinerna, gick hans okunnighet så långt, att han ej skilja kunde mellan cocos-nöten från en Hindisk cocos-palm och fröet af en Turkisk malörts-planta. I sjukdoms-diagnosen och -prognosen var han okunnig till sådan grad, att han ej visste skilnaden emellan ophtalmi och gikt. Och, hvad beträffar hans bekantskap med hop-sättningen och sammansättningen af droguer, försummade och förbisedde han, beständigt, deras qvalité och qvantité. Och, när han skref recept och prescriptioner, försummade han blankt de dietetiska ordinationerna. Han angaf aldrig, hurdan maten, hurdan drycken skulle vara. Ej heller angaf han, hur MYCKET deraf patienten skulle taga in.

Qvacksalfvare han var. Eho *hans* ansigt' såg,
Såg aldrig mer, i lifvet, *Helsans* fagra Ansigt'.

Nu var det så, att, i den samma staden, hvari denne öppnat o-kunskapens bod, och, derifrån, proclamationer, notificationer färdat ut, med innebörd, att han stod, menskomen, till tjenst, och villig var, mot honorar, att färda dem, med sin behandling, af, från lifvet, fanns der en annan läkare, en VERKLIG

läkare. Han ryktbar var för sin fullkommeliga skicklighet. Han var berömd för efficaciteten af de bote-medel, han begagnade. Han prisad var för gagnet och välsignelsen af sine fjät. Hans ande-drägt var likasåsom Jesu' Ande-drägt. Den hjertat vidgade och skänkte lugn och ro. Hans fjät: de voro såsom Khizr's fjät. De skänkte, trötta själen, lif på nytt.

Om så han ville, kunde han, med två, tre andedrag,
Befalla trolös lycka stiga ned, ifrån det kring sig hvälfvande,
och vankelmodiga, och opåliteliga himlahvalfvet.
Och om hans fjät, med sin välsignelse, i trädgården, qvarlemnade ett spår,
Fick sjelfva aspen bot för löfvets skälfvo-sot.

Som den bedrägeliga lyckans sätt och pläg-sed **är,** i det hon, alltid, låter män af nytta och af värde, från bords-ändan af olyckornas och förnedringarnes mat-bord, tillskansa, sig, blott, lidandenas spis, men, åter, låter män af ingen nytta och af intet värde, från bords-ändan af läckerheternas och njutningarnes mat-bord, tillskansa sig de feta betorna af rikedomar, högt anseende, och ära, och triumph —

Ej köper tiden Vetenskap, Gudomlig Vetenskap;
THY, brister, ock, mitt hjerta utaf smärta.
Hvart skall jag gå, som Köpenskapare och Säljare?
För Varor utaf OBETALBART Värde, finns, här på jorden,
ingen marknads-plats. —

— Som sagdt, som den bedrägeliga lyckans sätt och pläg-sed **är,** så lät hon äfven tillståndet och ställningen af *denne* man, som var, af alle tidehvarfvets män, den visaste, och den epokens sanne fågel Phoenix, så småningom, så småningom, försämras. Och stjernan utaf ljuset af hans öga blef öfverväldigad af blindhetens förmörkelse. Ty, gradvis, gradvis, började den älskade och käre mannens verlds-beskådande och milda ögas ljus — förmedelst hvilket visa menskors ögon blefvo upplyste

och skinande, det ljus, hvars skönhets lustgårds öfverskådande och åsyn var ljufligare, för pupillen af det öga, som af Gud lysts upp, än åsynen och öfverskådandet af fagra rosors ljufva blomster-bäddar — att mattas af, att blifva skumt, att mista glansen. Till dess att, slutligen, af all dess forna glans, der ej fanns qvar ett spår. Förutan hjelp, och makt-lös som han var, slog han sig ned, i enslighet och ensamhet, uti sin arma kojas skymda hörne. Då, deremot, den andre, allmänhetens ledare på villo-spår och vilse-ledare, och svek-fulle, okunnige bedragare UT sträckte sine fräcke anspråk och förmätna pretentioner, till dess de öfverskredo gränserna för all reson.

Det vackra Peri-barnet döljer sig och gömmer sig;
Den lede afgrunds-anden breder ut, med kärleks-vinkar och med kärleks-ord, sin famn.
Af häpnad slagen, ståndar Visheten förbränd af undran;
Hon Sig förundrar, och Hon spörjer Sig: »Hvad underverk är detta och hvad *innebär* det?!»

Han blef — denne bedragare och vilse-ledare — på kort tid, så betrodd i detta land, att, honom, anförtroddes boten af dess sjuke. Och ryktet om hans skicklighet som läkare blef, af det osannfärdiga och lögne-digra sqvallret, i menniskornas mun och öra, drypt. En dotter hade detta landets kung. Än hvilken, skönhetens och fägringens Aurora ej fram-födt någon sol, mer underbar och vän. Ej heller hade Morgon-Brisen, jordens vällukts-spridare och vällukts-säljare framvisat någon mysk, mer underbar och doftande än hennes mysk-begjutne, svallande och svarte lockar.

Som Månen, skinande! Som Mysken, doftande! Och hjertat röfvande!
Lifs-glädjen stegrande! Och bröstet vidgande! Som himlen, lysande!

Sultānen hade henne, åt sin brorson, gifvit bort som brud. Och bröllopet och bröllops-processionen egde rum med kunglig pomp och ståt, och majestätiska, konungsliga celebrationer.

220. Den månen hade solen fått till gäst;
Den Aphrodite vorden var, med Zéus, förenad.

Ur samman-bindningen af dessa begge stjernor af ett lyckligt öde, sprang der fram en tredje. Af deras samlag formades, i moderns moder-lif som skal, en kunglig perla. Men, genom Ödets Bud och Grymma För-Bestämmelse, det hände sig, att, vid den perlans födslo-tid, den perlans moder, perle-modern, i följd af timandet utaf en olyckshändelse, blef illa sjuk. Den gamle vise läkaren befalldes upp till hofvet. De gåfvo, honom, underrättelser om sjukdoms-fallets enskildheter. Den lärde läkaren förrättade en diagnos. Han gjorde sig, med hennes sanna tillstånd, på det klara. Så snart han gjort sin diagnos, utlät han sig, och sade: »Der finns, för denna sjukdom, tillgängligt, ett botemedel. Ett anskaffligt, ernåeligt läkemedel finnes. Dess namn »*Mihr-Ān*» är. En Dāng af Denne Medicinen tages. Den stötes, med en mortel-stöt, till stoft. Den blandas upp med ren och oförfalskad Mysk. Den mänges hop med sönder-stött kanel. Den göres söt med till-sättning af bröstsocker. Den gifves, åt den sjuka, till att taga in. Strax skall den sjukas smärta mojna af och dämpas.» De sporde: »O hakīm! Hvar finnes denne läkedom att få? Af hvem skall man försöka utverka, att han, oss, ger den?» Hakīmen svarade: »Jag hafver, sjelf, den sett. Der finnes något litet derutaf i konungens förvarings-rum för mediciner. Den är till finnandes uti en liten dosa, som är förfärdigad af rent, förfinadt silfver. Och dosan, den är stängd. Stängd med ett lås af guld. Af Guld, Det allra Ädlaste, Det allra Renaste. Beklagligtvis kan jag den, sjelf, på grund af svagheten uti min synförmåga, intet hemta. Jag hjelp-lös är, och jag kan icke se.» I samma ögonblick, steg läkar-pretendenten in i rummet. Han

talade: »Att leta reda på och finna reda på i-fråga-varande med'ci'n: det är MIN sak. Ty, VÄL, jag vet, hur dess ingredienser skola samman-sättas.» Hans Majestät befallde honom till sig. I uppdrag gaf han, honom, att, till medicin-förvaringsrummet, gå. Att taga ut, derur, den medicin, som var af nöden och erforderlig. Att den Mixtur, som doktorn prescriberat, blanda hop. Han gjorde så, som konungen befallt. Han gick till konungens förvarings-rum för mediciner. Han såg sig om. Han sökte sådan dosa, som hakīmen, honom, hade, gifvit, en beskrifning på. Men, SOM, der funnos många dosor utaf samma slag, misslyckades det för honom att finna den, han sökte. Och, utan skiljande i sär och åt-skilnad, tog han, och bar i väg med första bästa dosa. Den råkade, nu, af en händelse, ej VARA den, som innehöll den medicin, som kallades »*Mihr-Ān*». Den innehöll, tvärtom, en dosis dödligt gift, som, satt å sido för den händelse att rikets bästa kräfde det, var, i den dosan, skyddadt och bevaradt. Och den han öppnade. Den dosan lät han upp, tog fram det giftet. Det giftet mängde han med de, af läkaren, förordnade ingredienserna, så att det blef en dryck, en läkedryck. Den läkedrycken gaf han åt prinsessan. Att smaka denna läkedryck och taga, från det söta lifvet, blixt-snabbt, afsked var, för prinsessan, en och samma sak. Prinsessans fader, konungen bevittnade den gripande, bedröfveliga händelsen. Sorg öfver hennes död blef, i hans hjerta, till en eld, hvars flammor nådde himlens högsta regioner. Han klagade och grät. Han grät och klagade. Han gaf befallning om att de, åt den bedrägelige föregifne läkaren, sku' gifva dräggen af den gift-dryck, som han mängt. På så vis, omkom, äfven, han. Han dog på fläcken. På så vis nåddes, sluteligen, han af följderna och resultatet af sin onda gerning. Han greps af straffets hämnd. Föll, knall och fall.

Det är ett godt och tänkvärdt ordspråk: det som säger:

»Eho gör ondt, gör, androm, icke ondt, men blott, sig sjelfvom».

221. Och jag har denna saga talat om med DET som syfte, att det månd' blifva veterligt och kändt, att hvarje verk, som drifves fram af dårskap, skall få ett slut, som icke blifver täckt. Hvartenda företag, som föres ut med tvifvel och misstänksamhet, är gärdadt om med faror utan tal.» En af de nära-varande lät upp sin mun, och sade: »O Damnah! Du är en af dem, hvars sinnens smuts är, för Guds vänner, lukt-bar! Och du är en af dem hvars hjertas orenhet och ruttenhet, för hvarje menniska, lagts ut i öppen dag. Och din naturs förvändhet och förvridenhet harmonierar med din skapnad och gestalt och företeelse.» Nu ingrep domaren. Han vände sig till talaren, och sporde: »Hvar har du tagit desse ord ifrån? Och hvad anledning har du till att fälla slika smädelser? Du måste föra an ett prof, bevisande din utsago. Du måste ställa fram ett argument, som ger, den, stöd.» Den andre svarade och sade: »Vise män, förfarne i att tyda anlets-dragens tungo-mål, af Gud upplyste män benådade med gåfvan af att kunna tyda Signaturam Rerum, ha anfört som ett omisskännligt märke, att hvar och en som hafver brede ögon-byn, hvars högra öga mindre är än mannens venstra öga, som, med en ständig blinkning, ständig glippning är bekajad, som har en näsa något venster-vriden, som har en blick beständigt vänd mot marken, en blick som andres icke möta kan, DEN mannens olyckssaliga natur är, med all ondska, proppad, och späckad med all elakhet och list. DEN mannen är en stack af trolöshet och svek. Och desse tecken, desse märken förefinnas, i utpräglad grad, hos denne Damnah.» Upp reste sig, nu, Damnah, svarade, och sade: »I Guds Den Allra Högstes Bud och Rätter, finns ingen möjlighet för svek och manna-mån. Och i Det Stora Gudoms-Majestätets Acta, finns ingen skugga utaf underlåtenhet, försumlighet, förgätenhet och fel.

För dig och mig är uraktlåtenhet och misstag på sin plats;
Men verldens Skapare begår ej några misstag.

Om desse tecken, som du har tillkännagifvit, och gjort kunnogan, i verkligheten, VORE att betrakta såsom gode prof, och tillförlitelige, vederhäftige bevis och argument — förmedelst hvilke sanning skulle kunna skiljas sär från falskhet, och vrånghet skulle kunna skiljas sär från rakhet, och kärne skulle kunna skiljas sär från skal — då SLUPPE menniskorna att afgifva vittnesbörd, då SLUPPE menniskorna att aflägga ed. Och domarena finge ta semester. Och ta, sig, fritt från rättegång och dom. Och, sedan, skulle ingen anse rätt och passligt att prisa någon för hvad godt han gjort. Ej heller skulle någon anse klokt och skäligt att klandra någon för hvad ondt han gjort. I TY ATT och ENÄR ej *någon* skapad varelse kan kläda af sig ofvan-nämnde tecken, som, på den tid, då hennes vara skapades, förkroppsligades i henne, i henne in-carnerades, med henne samman, blefvo väg-kamrater, lek-kamrater — — — — Fördenskull — just med stöd af hvad du sagt och talat, och enligt just den punkt, som du har pekat ut — är, i och med detsamma, lön för gode män och straff för onde, från Rättvisans och Lagens Bud-Ords Sidor, för alltid och för evigt, strukne ut. Nuväl, tag an — hvad Gud förbjude! — att jag gjort det onda dåd, man vitar till mig, då var det derför att de tecken, som du talar om, mig dertill *drefvo*. Och SOM det ej låg inom möjlighetens ram att taga tecknen *af* — mig kläda *af* dem — så är det icke heller passande och rättvist, att jag, för deras skull, skall drabbad bli af straff.

> Tillvita icke mig hvad, af sig sjelf, i trädgården, har växt!
> Som jag planterad är och fostrad är, så har jag vuxit!

THY, är *jag*, nu, i kraft af dine ord, från olyckans och fängslets bojor, fri. Och *du*, du hafver, på *din* dårskap och *ditt* efter-apande af menniskornas lögn-»philo-Sophi», gett klare prof. Du har, med ord, hvars innebörd du sjelf ej kan förstå, med spök-framställningar förutan rot och stam, med värdelösa, dunkla pretentioner, med prat som ingen gitter höra 222.

PÅ, gjort en bedröfvelig, fast ynkelig debut, vid ditt inträde i de vises råds-församling.»

De gamle och, i Visdomen, förfarne
Ha, genom arten af din tale-konst, till klarhet kommit
om din dårskaps grad.

När Damnah, på så sätt, gett, lastarenom, svar, föll tystnad på de nära-varande vid doms-förhandlingarne. De satte, alle, tystnadens sigill på talets pergament, och ingen dristade sig, EN gång till, att öppna munnen. Befallning färdades, af domar'n ut, att Damnah, åter, skulle föras till sitt fängsel. Och, vidare, att en korrekt och detaljerad redogörelse för hvad som händt och sagts, förutan töfvan, skulle skickas upp till kungen. Emellertid, när Damnah kom, till fängelset, tillbaka, gick en utaf Kalīlah's vänner — en vid namn Rōz-Bíh — förbi honom. Strax kallade, då, Damnah honom till sig, och sade till honom: »Alltsen i går, har jag alls intet hört ifrån Kalīlah. Och inga tidender om honom ha mig nått. Och, i det läge hvari, nu, jag råkat, är jag högst angelägen om att han, om mig, sig bryr.

DEN är en VERKLIG vän, som griper vännens hand,
Då han har råkat i bestörtning och förvirring.

Hvad vet du om honom? Och huru har han det? Hvad underrättelser om honom har du haft? Hvad kan du föra an som ursäkt för att han ej kommer?» Så snart Rōz-Bíh uppfångade, af namnet, af det kära namnet af sin vän Kalīlah, ljudet, hof han, till himlen, från sitt qvalda hjerta, upp, en suck. Och droppar utaf blod-bemängde tårar begynte regna från hans ögas mörka moln. Han skriade:

Mitt hjerta brustet är. Hvar skall en vän jag finna?
Hans tunga tystnat har. Åt hvem betro min bikt?

Men Damnah blef otålig vid hans ängslan. Han frågade: »Hvi sjunger du ej ut? Förtälj mig hvad du vet på en minut!» Rōz-Bíh gaf svar, och talade: »Hvad skall jag säga?

Min själ är öde-lagd af skilsmessan från vännen;
Mitt hjerta sargadt är. Ej salva för dess sår.
Likt veken i ett ljus, förbrändt mitt lif, af smärta;
På grund af bröstets ångst, jag kan ej dra en suck.

O Damnah! Denne vän af oersättligt värde, han har, nu tagit bort sitt pick och pack från denna, obeständighetens och förgänglighetens verld. Han hafver flyttat öfver till Den Stad, Som är Beståndande, han hafver flyttat upp till Evighetens Land. Han hafver lemnat, efter sig, i sine själs-förvandters, sine hjerte-vänners hjertan, af skiljemessans sorg, ett outplånligt ärr.

O själsförvandter! Ve! Nu ha vi ingen vän!
Vi äro, hjelplöst, prisgifne åt saknadens och skiljemessans smärta!

När Damnah hörde budet om Kalīlah's död, föll han i van-magt. Han miste sansen, och låg, sjelf, som död. Och, när, efter en lång, lång stund, han återfick medvetandet och kom till sans igen, UT brast han, i en hejd-lös ström af klagan. Han skriade 223.
och grät. Han ropade, med tårar uti ögonen, och sade:

O ve! Att Glädjens Rosen-Buskes Rot är huggen af!
O ve! Att Fröjdens Frukt-Beklädda Gren ej finnes qvar!
Mitt hjerta! Höj en suck! Du själens ro förlorat!
Mitt öga! Regna blod! Du synens ljus har mist!

När Damnah öfver måttan gråtit och sig grämt, och tålamodets mantel, med otålighetens näfve rifvit sönder, och, hvarje ögonblick, sitt ansigte, i stoft och sopor, gnidit, och sändt, till himmelen, sin klagan upp, på *sådant* sätt, att ingen hade makt och krafter till att *höra* det, bröt Rōz-Bíh, plötsligt

och med ens, hans klagan af. Han började att gifva, honom, råd. Han talade, till honom, tröstelige ord, och sade: »Damnah! Sjelf, du vet, att Evighetens Konungslige Skrifvare, på INGEN skapad menskas lifs-register, har skrifvit löftet om en evig existens. Ej heller hafver varelsernas kropps-gestalters Höge Bildare och Formare, derhos Delineåtor, för NÅGON, tecknat lifvets tafla uppå möjlighetens sidor, förutom med den penna, som beskrifven är med Ordet i Qur'ānen (28: 88): »*Allt skall förgås, förutom Ansigtet af Gud*». Ej heller hafver Sömmaren från Evigheten utan Början, i Evighetens Verkstad, sömmat mantelen af NÅGON menskas lif, förutan brämet af förintelsen, tillintetgörelsen, och undergången. Ej heller hafver Evighetens Matt-Utbredare och Kammar-Herre, Som Herrskar öfver Allmaktens Palats, tändt snillets ljusa-stakes ljus för NÅGON menska, förutan vind-pusten af olyckornas vind.

Så länge Himlen varit denna byggnads Architect,
Har, *ännu*, ingen funnit Glädjens Ros, i lifvets rosengård,
FÖRUTAN TÖRNEN.
Åt lifvets rosen-gård, i tidens blomster-äng,
Har, *ännu*, ingen funnit Nya Våren skänkt, FÖRUTAN
HÖSTENS STORM, som kommer senare.

En dryck är detta som vi, alle, måste tömma. En last är detta, som vi, alle, måste bära. Der finns, förutom tålamod, för detta sår, ej salva. Der finns, för denna sot, blott härdighet, fördragsamhet, långmodighet som enda, oss, af ödet, pålagd, oss, med våld, påtvungen bot.»

Oss, höfves tålamod. Oss, höf's ett tåligt mod.
Ty, utom tålamod, har denna hjerte-sorg ej någon salva.

I desse ord, fann Damnah tröst och hugnad. Han erfor, dervid, någon lindring i sin smärta. Han sade: »O Rōz-Bíh! Jag har,

dock, rätten på min sida, då Kalīlah jag begråter. Ty, mig, Kalīlah var en trogen vän. En broder var han, mig, som gaf, mig, råd och ledning. I honom, fann jag, mig, på nödens dag, en hjelpare. Hos honom, fann jag, mig, på farans dag, ett skydd. I alla mina angelägenheter, mina svårigheter, stod hans upplysta omdöme, hans insigt, hans medlidsamhet, hans villighet att gifva råd, mig, städs, till buds. Han var, mig, städs, ett stöd. Hans hjerta var ett skatt-gemak, en skatte-kammare. FULLT var hans hjerta af de Hemligheters Guld-Mynt, Som Gud, Den Högste nedlagt, till förvaltning, i förvar, hos honom. Gud, HONOM, dem betrott och ingen i all verlden fick den minsta kunskap om DE Hemligheternas Natur. Och tidens spejare, spionen tiden dref åtrån att dem lära känna i förtviflan. De Hemligheter voro ej för mensko-sinn. O sorg och ve! O sorg och bitter smärta! Att denne kære vän ryckt bort, ifrån mitt hufvud, skuggan af sin Härlighet! Och lemnat mig, i verldens hyddas mörka skrymsle, qvar! Förutan vän! Förutan samman-sittande och samman-andande förtrogen! Förutan följeslagare, och väg-ledsagare, och res-kamrat!

För hvem skall jag min hemlighet förtälja? Min trogne hemlighets-mottagare är död! 224.
Hur skall ett botemedel jag anbringa? Min bäste tröstare och botare och vän är död!

Hvad glädje hafver, hädanefter, lifvet att, mig, bjuda? Hvad gagn kan jag, ur lefnads-dagen, skörda in? Och, vore det ej så, att, just i denna kris, en mångfald af missvisande, illvilliga, och hätska tydningar af saken skulle smidas hop i menniskornas hjertan, jag skulle, SJELF, med en tum stål, mig, ge qvittens. Jag skulle fria mig från enslighetens vedermöda. Jag skulle frälsa mig från ensamhetens sorg. Ty, ur den vattenhvirfvel, hvari jag har fallit, finns, utan vänners stöd och bundsförvandters hjelp ej hopp om räddning.»

Jag, måste, nu, från hoppets Berg, mig anse landsförvisad!
Jag måste, nu, sen hoppet flytt, se an förtviflan som min enda räddning! (»Una salus victis nullam sperare salutem!» [Virgilius.])

Rōz-Bíh till orda tog, och svarade, och sade: »Om, ock, Kalīlah fallit ned, från lifvets blomster-äng, till dödens och förgänglighetens törn-snår, är andres träd af vänskap och tillgifvenhet, alltjemt, af trofasthetens och uppriktighetens dagg, bevaradt grönskande och friskt och dagg-begjutet.»

O! Spis ej sorg! Om, ock, i denna rosen-gård, EN gren af rosor hafver fallit ned och vissnat!
Si! Vilda rosens friska, dagg-bestänkta kind! Si! Hyacinthens glänsande och sol-begjutne lockar!

Qvad Damnah: »Sannt du talat har. Ja, sannt och rigtigt! DIN tillvaro är, mig, en läke-dryck, för såradt hjerta. Ditt vara skänker hugnad i mitt qval. I dag, är du, för mig, hvad, fordom, var Kalīlah. En vän och broder äst du vorden, mig, liksom Kalīlah var. Så räck, då, ut din hand! Och tag mig an som broder! Så sträck, då, ut din hand! Och tag mig an som vän!» Rōz-Bíh steg fram, med glädje skinande uppå sitt änne. Han ropade: »Med denna gunst har du förpantat mig åt tacksamheten! Du har, till högsta topp, höjt opp min Härlighets Banér! Mitt trofasta och gunst-medvetna hjerta: hur kan det löna slikt ett gunst-bevis? Min pris-utspridande, till lof-sång, stämda tunga, hur kan den tacka dig för slikan vänlighet och nåd? (»Quis desíderio sit pudor aut modus, tam carí capitís?» [Horatius.]) Sen, derefter, de tryckt hvarandres hand, och knutit vänskapens och broderskapets knut, och — såsom bruket är, då man afgifver löften, och såsom seden är då man aflägger eder — *fast*, med hvarandre, kommit öfverens derom att troget fylla vänskapens, tillgifvenhetens och förtrolighetens lagar UPP, qvad Damnah, vändande sig till sin nye broder:

»På det och det förborgade och dolda stället, finns en begrafven skatt, tillhörande Kalīlah jemte mig. Om du vill göra dig besväret att den hemta, skall ditt besvär ej obelönadt bli. Rōz-Bih gick in derpå. Han bragte skatten. Han lade skatten inför Damnah's fot. Och Damnah delade den upp, i tvenne delar. Den ena han behöll. Den andra delen, som Kalīlah's varit, skänkte han Rōz-Bih. Och bad honom, att han, beständigt, skulle hålla sig i närheten af dörr'n till kungens hof, och söka snappa upp hvad snappa upp han kunde af allt som rörde sig om Damnah sjelf. Och, sedan, ofördröjligen, det bringa öfver, och göra Damnah uppmärksam derpå. Och DET han lofvade. Och DET han gjorde. Han höll det löftet, intill Damnah's död.

En *förutsättning* är att man ett löfte *håller*. 225.

Men, nästa dag, på morgonen, kom lejon-modern till sin son, och frågade om hvad, på sista rätts-förhandlings-dagen, hade timat. Och lejonet gaf, henne, svar, och gjorde henne underkunnig om hvad sig tilldragit hade, på samma sätt som domarena hade HONOM underkunnig gjort. Då hon, om innebörden af rapporten, kommit på det klara, uppflammade, af oro, hennes harm. Hon sade: »Om jag brukar hårde ord, tör detta, konungs-majestätet, icke fullt behaga. Å andra sidan, om jag tiger, låter det bero, för saken blundar, och ser genom fingrarne med alltihop, försummar och förråder jag min skyldighet som din rådgifverska och vän.» Qvad lejonet: »Det höfves ej att tala lene ord vid gifvandet af råd. Vid föredragandet af det upprigtiga råd-gifvandets rubriker eller hufvud-punkter, är vördnad och respect ej på sin plats. Då dine ord, förutan tvifvel, äro frie från den minsta skymt af misstanke om ovisshet, osäkerhet och lös förmodan, skall hvad du säger genast vinna tilltro. De skola väcka anklang i mitt hjerta. Så tala, du, allt hvad du tala vill.» Qvad lejon-modern, sägande: »Nåväl! Förhållandet är DET, att kungen ej discriminerar. Han

skiljer aldrig mellan SANNT och LÖGN. Han vet ej skilnaden, en gång, emellan det, som HONOM gagnar och det, som, HONOM, sent omsider, bringa skall förderf. Nu, denne Damnah! Får denne, bara, tillfälle dertill, han skall uppväcka myteriets och förräderiets fasor, och han skall ljuda låta upprorets tumult. Att *detta* qväfva, bli de skarpe snillen oförmögne. Att *detta* kufva, bli de skarpe svärden alltför slöe till.» Qvad lejonet: »Försumma ej, i dag, att, der tillstädes-vara. Det hända kan, att Damnah's rättegång blir bragt till slut.» Derefter färdades det kungliga mandatet ut. Ånyo skulle Damnah inför rätta. Och, i den allmänna församlingen, skulle förnyad undersökning gå af stapeln. Båd' hög och låg kom samman. I kraft af kungens bud, de blefvo till EN hop. UPP reste sig den högste domar'ns ställ-för'trädare. Han läste upp hvad, en gång förr, han läst. Contentan derutaf var att uppmana hvar och en, der, nära-varande att, inför rätten, aflägga ett edligt vittnesbörd om hvad han hade sig bekant om Damnah — för och mot. Precis som förre gången, tego alle. Ej någon yttrade ett enda ord om Damnah. Ej något ord af klander. Ej något af beröm. Den högste domar'n vände sig till Damnah, sägande: »Änskönt de nära-varande, dig, med sin tystnad, bringa bistånd, är HJERTAT, dock, af hvar och en af dem, om ditt bedrägeri och ditt förräderi, fullt öfvertygadt och förvissadt. Och alle samtycka de, samfäldt, till din död. Nuväl! Hvad kan, väl, under dylika omständigheter, lifvet ha att bjuda dig för vinst och gagn och fröjd, i deras krets och midt ibland dem? Det vore bättre för ditt tillstånd och ditt läge, att du ditt brott bekände, och lättade ditt samvet', och skakade, dig, denna synda-börda af. Att du, med sannan bot och ruelse och ånger, dig friade från straff, i Evighetens Verld. Att, THY, uppå din död, dig, ETT af tvenne glädje-ämnen, uppå sistone, förunnades. Det ENA: att du skänkte, androm, frihet och befrielse. Det ANDRA: att du skänkte frihet och befrielse, åt dig — dig sjelf.

De vise säga, att, i döden, finnes ett slags glädje.
De tolka, kärleksfullt, till menniskornas fromma, detta djupa ord på sätt som följer:
De säga, att, af dem som dö, är hvar och en af ETT, och blott ETT slag af TVENNE:
Han, antingen, är ond. Han har sin fröjd i magt och våld. Han hindrar mensko-barnen från att hoppa kring, och leka som små barn, och dansa.
Om icke, är han en af dem som hata våld, en men-lös oförarg'lig menniska.
En menniska, som denna verldens innebyggare ej kunna låta bli att älska. En menniska, åt hvilken de, i sine hjertan, ge ett rum.
Är han en af de senare, blir han, med döden fri, och sluppen ut ur lidandenas fängsel. 226.
Är han en af de förre, skänker han, med döden, åt de arma menniskorna, frihet från sig sjelf.

O Damnah! Om ditt brott du, blott, bekänner, skall *två*-faldig välsignelse, dig, komma, strax, till del. Och ryktet om din bragd skall bli evinnerligt. Å *ena* sidan, skall din *bikt* om ditt förräderi, dig, skaffa straff-frihetens hugnad, uti *evigheten*. Och prisad skall du bli, emedan du valt ut, åt dig, Det Oförgängeliga Lifvets Rike. Och föredragit Detta framför sorgens och förgänglighetens land. Å *andra* sidan skall ditt rykte blifva stort för din vältalighet. Din färdighet att gifva svar på tal, och *skarpe* svar, och *qvicke*. Och alla dessa träffande och slående invändningar och ursäkter. De skola kända bli för hög och låg. Din djerfhet och din båldhet äro riks-bekante. Hvarenda man bär vittne om ditt snille och din smak. Nåväl! Anbringa dessa på dig sjelf i denna crisis. Tag sjelf din tillflykt till ditt snille, och var vis. Och handla enligt innebörden af den sanning, som gett, sig, uttryck uti desse ord: »Att dö, med godt ett namn, är bättre än att lefva med ett dåligt.»

För den, som dör, och får ett lyckligt slut,
Är döden bättre än hvad lifvet är för den, hvars namn är fläckadt.

Men Damnah svarade och sade, domaren, i skarpe ordalag: »Det anstår ej, en domare, att färda ut en dom på basis af sin egen misstanke, och andres gissningar, förmodanden och påfund. Och utan klare prof! Och utan synbart skäl! Ej heller anstår, honom, sväfva i okunnighet om innebörden af Det Ordet: »*I sanning! Half en sanning är en synd*». Och äfven OM slik misstanke på Eder fallit, och äfven OM Ert sinne är förvissadt om min synd, jag vet, dock, SJELF, bäst hvad som angår mig. För mig, att dölja och att hålla inne med min egen visshet, blott för att, androm, stå till tjenst, med deras tvifvel, är icke, med den menskeliga Lagen i accord, är ej i harmoni med himlens Lagar. Om jag, trots det, att du misstänker mig för mordet på Shanzábah, trots det du frossat i din myckna rhetorik, trots det du blankt förstört mitt goda namn bland menskor, nu, SJELF, förutan orsak, skulle stränga an mig för att utgjuta mitt blod, och, utan skäl, försöka taga mig af daga, med hvad förklaring, skulle jag bli ursäktad för DET? Hur skulle jag mig urskulda från brottet mot Det Skrifna Ordet: »*I skolen* **icke** *kasta Er, med egna händer, i förderfvet*». För öfrigt, väl jag vet, att ingen har så mycket rättigheter öfver mig och anspråk på mig som jag sjelf. Hvi skulle, då, jag tåla, gentemot mig sjelf, hvad jag ej skulle anse rättvist mot den ringaste af menskor, hvad manligheten skulle mig förbjuda tåla gentemot en slaf?»

Om, sjelf, jag störtar mig i undergången, må så vara!
Hvad hafver andre för befogenhet befalla öfver mig?

O domare! Hör upp med detta tal! Om det är afsedt som ett råd är det förfeladt. Och bättre bör man vänta af en domare. Om det är afsedt som en vituperation, så vore bättre om en

slik ej slängdes ut af domar'n. En domares utsaga är en dom. 227.
Den måste vara fri från all frivolitet, lättfärdighet, försumlighet, och fel, och misstag. Hvad mest förvånar mig, det är, att *du*, som alltid plägar sanning tala, rättvis vara, på grund af nedergången af min ställning och mitt läge, och skymfligheten, skammen af mitt tillstånd, vid DETTA tilfälle, det anser passande och värdigt att gifva all försigtighet för vinden, att sätta lugn besinning helt åsido, och, blott, för eget tvifvels skull och andres, uppå egennytta, grundade framställningar, förstöra Sanningens, Rättfärdighetens Öga, med lojhetens, likgiltighetens ophthalmi.

Förmedelst dig, är hvarje menskas hjertas glädje-sal af *glädje* full;
Hvi är du, för *mitt* tillits-fulla och förtröstans-fulla hjerta, då, dess *smärta?*
En *ros*, som du, har, ännu, aldrig slagit ut i tidens vår;
Månn' det är rättvist, att du är, för *mig*, blott, idel *törnen?*

De domare på visdoms-domarsätet, förmedelst hvilkes domars och befallningars signet den rättvisa förtjenstens fostran och omhuldigande blifvit lagfäst, ha kunnig-gjort den följande proclamationen: 'Det vittnesbördets mynt, som icke prydts med stämpelen af säkerhet och visshet, är icke taget mot och godtaget som full-lödigt och äkta, vid myntproberingens och mynt-besiktningarnes verk. Eho aflägger vittnesbörd uti en sak, som ej han känner, han drabbas skall af samma straff som falkeneraren.»

Qvad domaren: »Hur lyder den berättelsen?»

DEN TIONDE SAGAN

Tionde Sagan.

Damnah svarade: »Det hafver, oss, berättats att der, en gång, en markens grefve var. Han var, för sine store egenskaper, ryktbar. Han var berömd för värdigheten af sin complexion, sitt lynne, och sitt kynne. Beprisad för sin mildhet och sitt mod.

I seder, lifs-förökande. I sam-tal, hjerte-tjusande.
I vishet, oändlig. I glans, utan gräns.

Och denne mark-grefve var, medelst äktenskapets knut, förenad med en qvinna, som genom fägringen och skönheten af sin gestalt, var farlig och förförande för själen, och genom ljufheten och ynden af sitt sätt, var, för all verlden, till en oroskälla. Och sötman utaf henes purpur-röda läppar gaf lif mer öfverflödande än lifvets vatten. Och hennes mun —: än socker, mera söt.

Likt eld var hennes ansigte. Likt vatten hennes kind.
Mer strålande, i glans, än sol och måne.
En båge bildades af hennes ögon-bryn. Och bågens pil var blixten, som sköt ut, ur hennes öga.
Med denne båge och med denne pil, hon hade tagit hundra hjertan fångne.

Med fägringens fullkomlighet och tjusande behag, förenade hon fromhetens och dygdens skönhet. Sin kind, som väckte stormar upp af åtrå och begär, hon hade prydt med Guds-tillbedjandets och återhållsamhetens märke.

228. Från verldens verk hon slutit ögat till;
Hon satt, förborgad, bakom blygsamhetens slöja.
Ja, sjelfve spegeln hade hennes skönhet aldrig skåda fått
— på afstånd.
Den darrade vid blotta tanken på att bli kamrat med
hennes skugga!

Och denne mark-grefve hade en slaf från Balkh. Otroligt närgången och båld och oregerlig. Som aldrig höll sitt ögas lille man tillbaka, och aldrig hindrade pupillen från att taga det förbjudna i beskådande. Och aldrig renade sitt bröst från lastbarhetens damm. Och denne slaf var anställd i mark-grefvens tjenst som falkenerare. Åt honom, hade anförtrotts befattningen att, medelst falkar, fånga fåglar. En dag, föll denne slafvens blick på den, i doket höljda, sköna qvinnan, Och fågeln af hans hjerta fångades i hennes kärleks garn. Han blef ett byte och ett rof i hennes kärleks nät.

Mitt sorgsna hjertas falk har fallit i ditt nät.
O! Mången lyckosam och ädel fågel hafver fallit för ditt
ögas skarpe pilar!

Han hängaf sig åt missmod och förtviflan. Hur mycket än han satte port-klappen af åtrån efter en förbindelse i rörelse, blef porten till förening aldrig låten upp. Och huru mycket än han gjorde bruk af fyndighet, förslagenhet och list, det medförde, för honom, ingen båtnad.

Min bön och mitt anropande gör, på min sköna älskling,
ingen verkan;
O! Lycklig den, som lyckan möter i en fager flickas form!

I sitt begär att taga denna, skönhets-rosen-gårdens vackra påfågel till fånga, omgjordade, då, falkeneraren, med *hoppets* gördel, sina länder. Men fast han flyga lät, i luften af be-

gäret efter möte, begrundandets och stratagémets falk, det intet halp. *Den* falk kom aldrig fram till nästet af sin önskan.

Så, gack! Blott gå din väg! Sätt denna snara för en annan fågel.
Ty fågeln 'Anqā hafver byggt sitt näste *högt*.

Till sist, sen han, åt hoppet, sagt *farväl*, försökte han, som onda menskor pläga, och för vana hafva, att, mot den väna qvinnan, spinna ränker, och medelst list och svek, få henne uppå fall. Följakteligen, köpte han, utaf en jägare, två papegojor. Och lärde *en* af dem att säga, på det tungomål, som talas uti Balkh: »Jag har sett dörra-vaktaren i huset sofvandes tillsammans med min matmor», och, vidare, den *andre*, uppå samme tungomål, att säga: »Jag ämnar, för min del, att hålla tyst dermed». Och inom loppet af en vecka hade de två papegojorna det lärt sig. En dag, gaf mark-grefven en fest. Tillagade ett gästabud med vin och dryckjom. Sjelf satt han, thronande, i lugn och ro. Han thronade, förnöjd, på mjuke, nöjets kuddar. Falk'nerar'n trädde in. Han bragte med sig, som present, de begge fåglarne. De tvenne papegojorna begynte tala. De lossade sin sockersöta tungas band. Och, som de lärt sig, talade de äfven ut de ofvan-nämnde orden. Mark-grefven kunde deras ord på Balkhiska ej alls förstå. Men deras muntra prat och deras rösters likhet med en menskas röst, och deras glade samtal bragte i hans hjerta 229.
munterhet och glädje. Han blef förtjust i deras hjertetjusande och glada stämmor, och gaf dem till sin hustru, till att vårdas och omhuldas. Hon — stackars qvinna — kände heller inte till det språk, på hvilket desse talade. På så vis kom det sig, att, då hon dem omhuldade och vårdade, omhuldade hon fiender, i vackra vänners drägt.

Personligheten vårdade och omhuldade jag. Omsider var det DEN, som bragte mig på SKAM.

> Hur kunde jag få *i* mig, huru *tänka* mig, att vännen, som, så kärligt, jag om-pysslade och smekte, var, af min oväns-skara, den fiendtligaste, bittraste, och giftigaste?

Till slut, blef mark-grefven, med dessa papegojor, så förtrogen, att han, förutan deras glada glam och ojemförliga och lustiga modulationer, ej ville slå sig ned, vid dryckes-lagets bord. Och för att lyssna uppå deras täcka prat, tilltäppte han sitt öra för den ljufva melodien af en luta, och slöt det till för klangen af en harpa. En dag, kom, på besök till mark-grefven, en skara gästvänner från Balkh. Till gästabudet, som, för dem, han lagat till, befallde mark-grefven, att, äfven, papegojorna sku' blifva bjudna in. Så snart de kommit in, begynte fåglarne, sin vana trogen, repa upp de tvenne ofvan-nämnde satserna och yttrandena. Bestörte, sågo gästerna uppå hvarandre, då de desse hörde. Till slut, de sänkte blygselns hufvud ned och skammens. De baxnade. Som häpne, och med häpnad slagne, sutto de i tystnad och förlägenhet. Mark-grefven lade märke till, att elden af hans gästers glädje hade slocknat. Han lade märke till att doften af hans gästers festlighet och munterhet och fröjd, mot stanken af förvirring och bestörtning, blifvit ut-bytt. Han frågade sig för, hvad det betyda mände. Han sökte en omständelig förklaring på det hela. Han lade, i sitt spörsmål, ifver utan gräns i dagen. Hur mycket än hans gäster förde an urskuldandenas svepskäl, de nådde icke platsen för mottagandet. *En* af dem, som var något dristigare än de öfrige, gaf, honom, svar, och ropade: »O mark-grefve! Månn' du ej alls förstår hvad desse fåglar tala?» Qvad mark-grefven: »Nej. Meningen af deras tal förstår jag ej. Men, genom deras röst som tjusar hjertat, har munterhet och glädje kommit in uti min själ. Förtäljen mig, fördenskull, I, hvad meningen af deras muntra pladder är.

Ej för en enda natt, har jag sett Sulaimân;
Hur skulle, DÅ, jag kunna känna Fågel-Språket?

De inberättade för honom meningen af deras ord. De gjorde honom underkunnig om de ordens innebörd och ande-mening. Mark-grefven drog sin hand, från vin-pokal'n, tillbaka. Han talade: »I käre vänner! Hållen mig urskuldad! Ty jag var okunnig om meningen af deras ord. Och, nu, sen jag fått upplysning om sak-förhållandet, behöfver jag ej annan ursäktsgrund. Det är, i *vår* stad, nemligen, ej brukligt, att, i det hus, hvarest der bor en liderlig och lastbar qvinna, förtära någon mat, och tömma något vin.» Midt under det han talade, kom den der slafven in, som innehade falkenerarens befattning. Hof upp sin röst, och ropade och sade: »Jag hafver, ofta, detta sett och iakttagit, och jag är färdig att gå ed derpå». Mark- 230.
grefven hoppade, ifrån sitt säte, upp. Han gaf befallning, att hans maka skulle dödas. Hon skickade ett sändebud till honom, med ett budskap. Det löd: »O äre-krönte furste och amîr!

Om du, mig, *döden* ger, om du, mig, unnar *räddning*,
Hvad dom *du* färdar ut, *din* dom är absolut.

Och, dock, i denna sak, betänk dig något litet! Och handla ej med brådska eller hast!

Om du mig döda vill, förhasta dig, dock, icke;
Jag är, ju, hela tiden, alltid, i din hand.

De vise hålla det för nödvändigt sig väl betänka, besynnerligen då det gäller gjutandet af blod. I ty att, om, nu, döden, oundgängligen, af nöden är, det kan gå för sig, SEN. Men, om — hvad Gud förbjude! — genom hast, en oskyldig person blir rättad af, och, sedan, det blir kändt, att han ej saker var till döden, förblifver botemedlet för det orättvisa straffet på *andra* sidan möjlighetens cirkel. Och straffet skall, i allan

evighet, förblifva bundet, omkring den grymme broder-mördar'ns hals.

Haf icke brådtom, då det gäller plåga menskor,
Att du ej ångre dig, när straffet du fört ut.

Mark-grefven gaf befallning, att hans hustru, till dryckeslagets sal, sku' föras fram. Men att hon skulle döljas bak' en förlåt, och, derifrån, fram-säga sitt försvar. Han redogjorde, för henne, hur saken stod. Han sade: »Papegojor äro icke såsom menskor. Ej *deras* ord bemängde äro och inpyrde med ill-viljans och egen-nyttans gift. Hvad de ha sett, de föra fram och säga. Och falkeneraren bär också vittne om anklagelsen, och han bekräftar, att de der fåglarne ha talat hvad är sannt. För öfrigt, är ej detta sådan sak, som, genom tale-konst och fagert snack, kan strykas öfver.»

När synd är af slik art, kan den ej gifvas till.

Hans hustru svarade från bakom förlåten och sade: »Det är en skyldighet och pligt för mig, att taga mått och steg för mitt försvar. Så snart en grundlig investigation skall hafva klart bevisat, att jag är värdig att bli lifvad af, skall, du, på ögonblicket, kunna, genom döds-straff, uti ditt hjerta, undfå tillfredsställelse och ro.» Mark-grefven frågade: »Hur kan, i denna fråga, sanningen bevisas? Hans hustru svarade: »Spörj männen ifrån Balkh, om desse fåglar kunna något *annat* ord på Balkhiskt tungomål än desse tvenne satser. Och om det visar sig, att de, med undantag af dessa begge satser, ej kunna, på sin tunga, bringa annat *fram*, DÅ torde det dig slå och förefalla troligt, att denne nedrige och liderlige skälm, som skam ej känna lärt, hvars lusta jag stod mot, hvars smutsige begär och afskyvärda afsigter ej rönte framgång, SJELF, trattat i dem desse tvenne ord. Å andra sidan, kunna de, förutom dem, ock, tala *andre*, på det tungomålet, då är min död förtjent,
231. då är mitt lif förverkadt.» Mark-grefven uppmärksammade sin hustrus ord. I trenne dagar företogo gästerna en noggrann

efter-forskning. Men hörde ingenting från papegojorna, på Balkhiskt språk, förutom desse tvenne satser. När det blef tydeligt ådagalagdt, att qvinnan var oskyldig, gaf mark-grefven sin afsigt att afrätta henne upp. Han gaf befallning: »Hafven, hit, falk'neraren. Falknerar'n kom, med en af sine falkar på sin hand-led. Han upprymd var och glad. Han trodde sig stå inför emot-tagandet af store heders-vedermälen. Han trädde in med liflighet och ifver. Qvad mark-grefvinnan: »O du listige och grymme vålds-föröfvare! Har, någonsin, du sett *mig* göra någonting i strid med Guds, Den Högstes Lag?» Han svarade: »Ja. Jag har sett dig.» Knappt hade desse ord ord han talat ut, förr'n falken, som han bar uppå sin hand-led, emot hans ansigt' häftigt, gick till anfall, och borrade sin näbb uti hans öga, och grof hans öga utur ögon-gropen, ut. Mark-grefvens vif brast ut: »Förvisso! Straffet för det öga, som sig påstår hafva sett hvad ej det sett, är intet annat än hvad skrifvet står i Ordet: »*En synda-gernings straff bör vara synda-dådet likt och vara, efter synda-dådet, passadt an* (*Qurānen 42: 38*)».

Det onda öga som ser idel ondt,
Blir bättre, sen det hafver plockats ut.
Det onda ögat är, af hvar och en, och allostädes,
Föraktadt, afskydt, föremål för skräck.

Och denna saga har jag, DERFÖR, talat om, att I mån veta, att det en orsak är till afsky och förakt i denna verld, och skam i Nästa, att, yfverboret, göra obefogade anklagelser, och att gå ed på att ha sett hvad ej man sett.» När, härmed, Damnah slöt, och hans försvars-anförande, med desse ord, blef bragt till ända, och hela talet hade skrifvits ned, strax flydde de det skrifna protocollet till monarchen, och denne delgaf lejon-modern hvad som händt och sagts. När lejon-modern underkunnig vorden var om hvad som timat, tog hon till orda, talade, och sade: »O min kung! Mina ansträngningar och mitt

bemödande i denna sak tycks endast hafva medfört DET, som resultat och skörd, att denne liderlige, lystne och fördömde besten blifvit misstänkt! Och, nu, när någon tid har gått, skall han sin list och bakslughet, mot *kungen,* rigta in, och smida ränker för att störta *kungen!* Planera skall han, säkerligen, kungens död. Han skall båd' kung och kunga-rike välta öfver ända. Han skall, mot rikets pelare och högt betrodde män, föröfva, värre skände-dåd än han fann lämpligt att föröfva mot Shanzábah. Som var en kungens ärlige och redlige och trofaste minister. Förthy, UT kommer, ur den vidriga personligheten, *blott, endast,* det som vidrigt är och falskt. FRAM, växer, ur den icke-rena complexionen, *blott, endast,* det, som orent är och vrångt.»

Förvänta dig ej den välsignade och lyckosamme Phoenix
ur ufven, den, om sorger, varslande och olycksbådande.
Förvänta dig ej falkens bragder af en sparf.
När saken står så illa till, att skälmen höjes upp,
Hvad under, om rebellionens hand sig sträcker ut, och undfår makt och mod, åt hvarje håll, i hvarje rigtning.

En mäktig verkan gjorde, på hans Majestät, hans moders ord. Och han försjönk i djup och långvarig begrundan. Till slut, han ropade: »O moder! Tälj mig! Hvem *hörde* du den der berättelsen om Damnah af? Jag frågar dig, på det jag måtte få en förevändning för att döda honom.» Hon svarade: »O konung! Att förråda hvad en menniska, i hemlighet, har mig betrott, är icke hvad anständigheten kräfver. Att yppa hvad som anförtrotts åt mitt förvar, är icke vad min sjelf-känsla och aktning för min ära kan tillstädja. Men, SÅ långt, jag
232. vill gå, för att dig tillfredsställa: Jag vill af den, som, mig, har hemligheten anförtrott, om tillstånd bedja. Om *han* mig tillstånd ger, skall *jag* den daga upp.» På detta gick, med glädje, kungen in. Och lejon-modern gick, från Kunga-hofvet.

ut. Hon hedrade sitt eget hof med att, der, stiga neder. Och hon befallde, till sitt hof, derefter, panthern. Hon gjorde honom glad med många uttryck af bevågenhet och aktning. Hon tog honom, på det mest hedersamma sätt emot. Hon ropade:

O du, hvars vrede pröfvar och proberar menniskorna, liksom ödet!
O du, hvars rykte sprides öfver hela verlden, liksom solen!

Den gunst och nåd, som djurens konung dig bevisar, är bekant. De tecken och de vedermälen, som den konungsliga ynnesten, dig, skänkt, de äro skrifne in i manifestationens bok. Af detta skäl är det, dig, maktpåliggande och, dig, en pligt, att denna ynnest, med din tacksamhet, belöna. På det att, enligt Löftet: »*Och om I ären tacksamme, vill jag, förvisso, emot Er, Min Nåd föröka*», du, dag för dag, må se den konungsliga nåden växa till. Qvad panthern: »O min drottning! Med hjelp af hvad för SPRÅK kan jag min känsla för den konungsliga nåden och nedlåtenheten, och den kejserliga gunsten och bevågenheten, uppå mig, af verldens herre, gjuten ut och alltjemt gjuten ut, i dagen lägga och ge *uttryck* åt? Med hjelp af hvad för MAKT kan jag förmå ge uttryck åt en tusend-del, ett enda stoft-grand af min tacksamhet för denna nåd?!

Om jag, än, liljan lik, på alle tung'-mål, talte,
Jag blefve aldrig, med min tacksamhets-beskrifning, färdig,
jag blefve aldrig, från min *pligt* att tacka, fri.

Med erkänslans och tacksamhetens fot, har jag, allt intill yttersta och sista gränsen, kringströfvat troskapens och pligttrohetens fält. Hvad helst af stränge order och befallningar det täckes, drottningen, att ge sin slaf, skall han, med ifver och med omsorg föra ut. Och icke heller nu skall drottningen, hos honom, annat finna än redobogenhet och hörsamhet för hennes bud. Qvad lejon-modern:

Du har en grund-val lagt, likt den, de hjeltar lägga!
Fullborda denna grund! Och bygg, derpå, med flit!
En gunst är ingen gunst, förr'n den har bragts till fullhet.

Hans majestät, den store lejon-kungen har, allt ifrån begynnelsen och början, dig, yppat, och dig underkunnig gjort om allt hvad han, i tysthet, gömde i sitt hjerta. Och du fick, pålagdt uppå dig, förtroendet att, med ansträngande af alla dina krafter, utkräfva, för Shanzábah's mord, af denne niding, hämnd, en skräck-injagande och grym och blodig hämnd.

I dag det höfves, dig, att fullgöra din pligt.

233. Bäst är, för dig, att du uppvaktar kungen. Att du, sannfärdeliga, repar upp allt hvad du sett och hört. Om icke, är der fara stor å färde, att Damnah's list, på kungen, tager råda, och drifver honom till att afstå från sitt uppsåt att, qvickt och lifligt, lifva Damnah af. Men om DET händer, då går ingen af de hof-män och drabanter vid monarchens hof, för Damnah, säker. Då måste alle darra för hans ondska. Då måste alle skälfva för hans hat. Och, inom kort, skall han, med listigt svek, med lömskt bedrägeri kullkasta höfdingars och höge hof-mäns lycka. Ja! Hvar och en, som haft att göra med hans sak, och under rättegången, sökt åvägabringa hans afrättning, skall han försöka, genom sqvaller och förtal, att bringa om och kasta öfver ända.» Qvad panthern: »O min drottning! att reda denna saken ut har ålagts *mig*. Och detta i så hög grad, att jag, just *derför*, hafver gömt mitt vittnesbörd, att jag, just *derför*, hafver dolt mitt prof. Jag hafver, hitintills, förhemligat mitt intyg, på det att konungen må få en inblick uti denne Damnah's skap-lynne och läggning, och bli bekant med mångfalden af hans subtile stratagem. Derest jag, förr, i denna sak, dykt in, och, obehörigt, börjat, dermed, ta befattning, då är det antagligt — enär hans Majestät ej kände Damnah's list, och om hans lynnes låghet ingen aning hade — att han mig hade afund vitat till, och gifvit mine ord

en dålig tydning. Men, nu, då saken hafver gått *så* långt, och denna angelägenhet nått *detta* skede, skall jag monarchens bästa ej åsidosätta, ej heller handla lojt, då det rör kungens väl. Ty, äfven, om jag hade *tusen* lif, och offrandet af *alle* upp en *timmes* sinnes-ro, åt kungen, skulle skänka, jag hade, honom, LIKVÄL icke återgäldat en tusen-del utaf den konungsliga YNNESTS vedermäle, hvars gäldenär jag är till evig tid. Jag skulle, LIKA VÄL, mig anse bristande i tacksamhet. Jag skulle, LIKVÄL, se mig an såsom en pligt-förgäten slaf.»

Änskönt jag skattar hvart hans hår-strå högre än de tvenne verldarne,
Jag skulle, LIKVÄL, i dem begge, inför honom, blygas, och, med rodnad, böja ned mitt ansigte, i skam.

Derefter trädde lejon-modern inför lejonet. Och inberättade, för honom, sann-sagan om Damnah och Kalīlah, på sätt, hon denna hört. Och, likaledes, inför djurens stora råds-församling. Ock, DEM, hon förde detta vittnesbördet fram. Sen detta rykte spridts, och kommit i hvar mun, afsände tjufven, som, i fängslet, råkat, obemärkt, få höra Damnah's och hans vän Kalīlah's samtal, till domstolen, ett bud, med följande, som budskap: »Ock, *jag* vill lägga fram mitt vittnesbörd i denna sak.» Hans Majestät gaf order om att karlen skulle hemtas. Och han gaf vittne om hvad som, emellan dem, i fängelset, egt rum och talats. »Men», frågade de honom, »hvi omförmälde du ej detta, samma dag?» Han svarade: »En dom kan icke färdas ut och ställas fast på blott ETT vittnes vittnesbörd. THY ansåg jag mig ej berättigad att, onödigt, i oträngdt mål, med min bekännelse, en med-fånge tortera.» Hans Majestät gaf uttryck åt sitt välbehag häröfver. Och följden blef, att, genom vittnesbördet af de ofvan-nämnde tvenne vittnena, dödsdomen öfver Damnah, som en oafvislig pligt, blef färdat ut. Och rättens ledamöter gåfvo den, med sina signaturer, laga kraft, och gjorde den, med egenhändig underskrift, bekräftad.

Och alle djuren voro, enhälligt och endrägtigt, derom förvissade, att rättvis var hans död, i vederlag för oxens, att rättvis var och väl-förtjent hans dom.

Hvar Vishets-hatare, som ut-sår VÅLDET'S frö,
Skall skära PINA upp, som skörd, när skörden bergas.

234. Befallning gaf monarchen, att de skulle binda Damnah. Och honom, derefter, försigtigt, föra bort i häkte. Från honom, undanhålla mat och dryck. Och, med tortyr af skilde slag martera. Allt intill dess att han, af svält och törst, om lifvet bragt, sku' hafva lidit af. Och, emot helvets-hålets fängelse, bytt fängslets helvet UT. Som skrifvet står i Guds Ord i Qurānen: *Och detta onda folk, som brukat våld, blef skuret af, och hugget ned, allt intill siste man. Lof, pris och ära vare Gud, hvarenda menskas Skapare och ÄGARE!*» (Qur. 6: 45),[1] på det att kändt må bli och, allom, kunnigt, att slikt är slutet för de plan-uppgörande och ränke-SMIDANDE, att slik är ändalykten för de listige och fyndige förnufts-förfäade.

Eho på folkets väg en snara sätter ut,
Hans öde är, att, i den snaran, SJELF, på ändalykten, falla.
En mild och fredlig gren bär salighet som frukt.
Men ROSOR plockar aldrig den som ut-sått TÖRNEN.
Då, nu, belöningen och vedergällningen för godt och ondt är för-bestämd och viss,
Så gör det goda, ty belöning smakar bättre.

---

[1] **Qur'ānen 6: 44, 45.**

44. Et lorsque ils eurent oublié les avertissements qu'on leur donnait, Nous ouvrîmes devant eux les portes de tous les biens, jusqu'au moment où, plongés dans la joie à cause des biens qu'ils avaient reçus, Nous les saisîmes tout à coup, et les voilà dans le désespoir!
45. Ce peuple méchant fut anéanti jusq'au dernier. Gloire en soit, à Dieu, Maître de l'univers!

Slut på Den Andra Boken.

TILLÄGG

Tillägg I.

Lūq 16: 19—31.

19. Vajehí ĭsh ghōshír. U levushṓ shōní ve sādín. Ve yāsús, ke tṓv libbṓ, yōm yōm.
20. Vajehí ĭsh ghōní. U shemṓ Elí-Ghắzär.[1] Ha mushlắk be-ghád pithkhṓ, melṓ shekhín.
21. Va yithavắh l'isbṓagh mi pethothím ha nṓflīm mi shulkhán ĭsh ghōshír. Va yāvṓu, gam, ha kelōvím, va yālṓqu eth shekhinṓ.
22. Vayehī, ve mōth hä ghōní, huvắ, ve yád maleākím, äl khḗq Avrāhắm. Va yămōth, gam, hä ghōshír. Va yiqōvḗr.
23. Va yisắ eth-ghēnắv vi Sheṓl, be makōvím. Va yárr eth-Avrāhắm, me rākhṓq. Vä Elí-Ghắzär be khēqṓ.
24. Va yisgháqq, va yomárr: »Avrāhắm! Āví! Khōnéni! U shelákh eth Elí-Ghắzär l'itbṓl eth-rōsh äsbāghṓ ba májjim! Le qōr lishōní! Ki mōráth rṹakh, lī, ba láhav ha zäh!»
25. Va yṓmär Avrāhắm: »Zekṓr — benī́! — ki loqákhthā eth-tōvōthäkā, ve khayäkā. Ve, kēn, Elí-Ghắzär eth-hō rāghṓth. Ve, ghathắh, lṓ, khaninăh, u, lekắ, mōráth rṹakh.
26. U mi balghadḗ koll-zṓth thehṓm rabbắh musắm benḗnu u venkắ. Ghad-ki hā ōvím l'aghvṓr, mi pṓh, ēlắkā, lō yōklú. Ve lō hā ōvím l'aghvṓr, mi shām, ēlḗnu.»
27. Va yomárr: »Lākēn, äshálll me ithkā — Āvī! — le shalkhḗhu äl bēth āvī.

---

[1] »Elí-Ghäzär» = »Min Gud är Hjelparen». »Guds-tjenaren». Som under nitton hundra år upprätthållit har förbindelsen emellan jord och Himmel genom läsandet af »*Moses och propheterna*».

28. Ki khamishāh akhím, lī. Le hōghéd bām. Pēn yāvōu, gam, hémah, äl-meqóm ha maqóv ha záh.
29. Va yómär élāv Avrāhám: »Yēsh, láhäm, *Mōsháh ve ha neviím.* **Alehám** yishmághu!»
30. Va yómär, élāv: »**Lō kēn**[1] — Avrāhám! Āví! — Akk, ki vō alēhám äkhád mi ha méthīm, yāshúvu.»
31. Va yómär, élāv: »Im lō yíshmeghú äl Mōsháh ve há neviím, lō yefúthu, gam, be qúm äkhád mi-ha méthīm.»

---

[1] »Hebreiskans ställning berördes, och talaren ville för sin del ifrågasätta, huruvida studiet deraf borde i fortsättningen fasthållas som obligatoriskt.» (»*S. D. S.*» den 23 dje Mars 1938: »*Prest-bildningen diskuteras i Teol. föreningen.*»)

Tillägg II.

Joannis Augusti Vullers: »*Lexicon Persico-Latinum*», Tomus II, Paginae 241—244.

Sar = 1) Caput, 2) Princeps, Dux, 3) Pars Superior, 4) Pars Prior, Initium, Principium, 5) Medulla Rei, 6) Robur, Potentia, 7) Cogitatio, 10) **PERSONA.**

F. Steingass: »*Persian-English Dictionary*», Pages 664—667.

Sar = Head, Thought, Intention, Wish, Desire, Will, Strength, Force, Power.

Shaikh 'Attār: »*Mantiqu't-Táyir*», 1924—1939.

1924. En Kung, i Misr, fanns, som ägde Namnet;
En usling fattade, för Denne Konung, kärlek.
1925. När Kungen, om hans kärlek, erhöll budskap,
Befallde han den vilse-gångne älskaren till Sig.
1926. Qvad: »Som du kärlek fattat för din Konung,
Så välj, dig, ut, af tvenne ting, det ena:
1927. Gack, antingen, ifrån Mitt Rike, ut, i Lands-flykt;
Om icke, hugg, i kärleken för Mig, ditt hufvud [1] af.»
1928. Jag gifver, dig, härmed, ett klart besked:
Hugg af ditt hufvud,[1] eller lemna Riket.»
1929. Då denne älskare ej var en man af bragd,
Drog före han att lemna Kungens Rike.

---

[1] Persiska: »Sar».

1930. Knappt hade uslingen begifvit sig i väg,
Förr'n Konungen befallde: »Huggen af hans hufvud!»[1]
1931. En hof-man sade: »Mannen är ej brottslig.
Hvi påbjöd Kungen: 'Huggen af hans hufvud!'?»[1]
1932. »Förthy», qvad Konungen, »han VAR ej någon älskare;
På Vägen till Min Kärlek, var han falsk.
1933. Om slik han varit, att han varit mannen för en bragd,
UT, hade han sig valt att *mista* hufvudet.[1]
1934. Eho sitt hufvud[1] sätter högre än sin Älskling,
Ett misstag: eftersträfva kärlek från en slik.
1935. Om han sitt hufvud[1] velat låta huggas af för Min skull,
Från Kunga-Dömets Thron, Jag hade stigit upp,
1936. Omgjordat Mina Länder (Luk. 12: 37) för att honom tjena,
Och Verldens Konung hade blifvit hans derwish.
1937. Men SOM hans kärlek endast var fingerad,
Var rätt och passande hans hufvud[1] hugga af.
1938. En hvar, som, i *Min* kärlek, har en tanke på *sitt* hufvud,
Han är en hycklare och har ett söladt släp.
1939. Och Detta **Jag** har sagt, på det att den, som ej har Ljuset,
Må sluta slå på lögnens trumma, om kärleken till **Mig**.»[2]

---

[1] Persiska: »Sar».

[2] Vers 1939, på Persiska:

»Īn be-d-ún gúftam, ki tā har bī-Furógh
Kam zanád, dar ishq-e-Má, lāf-e-durógh.»

Nu är, emellertid, att märka att läsarten »*Furógh*», فروغ (»Ljus»), som valts för rimmet med »durōgh» (lögn), ej är den enda läsarten. En annan är »*Furūgh*» فروغ, som Steingass öfversätter med »Finishing», »DYING». Och det är fast förunderligt hvad ljus den juxtapositionen sprider öfver Diktens Innebörd.

S L U T.

Rättelser.

Sida	37	Rad	10	Uppifrån	*Står*	Hennes	*Läs*	Henne
»	41	»	12	»	»	arabiska	»	Arabiska
»	59	»	16	»	»	lagt,	»	lagt
»	63	»	16	»	»	vi	»	i
»	78	»	17	Nedifrån	»	arf.	»	arf.»
»	102	»	12	Uppifrån	»	andra,	»	*andra,*
»	104	»	18	»	»	juvelerer	»	juveler
»	110	»	7	Nedifrån	»	här	»	har
»	143	»	7	Uppifrån	»	till fället	»	tillfället
»	181	»	10	Nedifrån	»	räfen	»	räfven
»	183	»	3	Uppifrån	»	vattandes	»	vattnades
»	188	»	11	»	»	bli	»	blir
»	201	»	7	Nedifrån	»	af	»	, af
»	203	»	9	Uppifrån	»	nu	»	nu,
»	212	»	4	Nedifrån	»	*dem,*	»	*den,*
»	248	»	13	Uppifrån	»	md	»	med
»	297	»	3	Nedifrån	»	inbilskhetens,	»	, inbilskhetens,
»	364	»	14	»	»	vida,	»	vide,
»	371	»	2	»	»	»*Palfrenier*».	»	»*Palefrenier*».
»	456	»	16	»	»	Denne Medicinen	»	Denna Medicinen
»	476	»	19	»	»	vana trogen,	»	vana trogne,
»	488	»	4	»	»	talaren	»	talaren (biskop Brilioth)